

วารสาร College of Asian Scholars Journal วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561 TCI (กลุ่ม 2)

❖ **เจ้าของ**

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **สำนักงาน**

179/30 ถนนประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น 40000
โทรศัพท์ 043-246537 ต่อ 403 โทรสาร 043-246539
www.cas.ac.th

❖ **วัตถุประสงค์**

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่ม
สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และ
อุตสาหกรรม สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และ
รัฐประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา สาขา
เทคโนโลยีสารสนเทศ และนิเทศศาสตร์สาขาการศึกษา ใน
แนวทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ทางวิชาการ
2. เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์วิชาการและ
ประสบการณ์วิชาชีพ ในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขา
วิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรม สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์
สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขา
สังคมวิทยา สาขานิติศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ สาขา
การศึกษา รวมถึงเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานของสมาชิการวารสาร
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **ที่ปรึกษา**

นายกสภาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
อธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **บรรณาธิการ**

ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์

❖ **บรรณาธิการผู้ช่วย**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนใจ ไชยบุญเรือง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์
อาจารย์ ดร.กุหลาบ บุรีสาร

❖ **กองบรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชิวพิมาย
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
รองศาสตราจารย์ ดร.ละเอียต จงกลนึ
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัช จันทร์จรัส
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.เจษฎ์ โทณะวณิก
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **กองบรรณาธิการ (ต่อ)**

รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนันท
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทศิริสิริ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ วิมา อิศรางกูร ณ อยุธยา
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
รองศาสตราจารย์ นฤมล สีนสุพรรณ
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ สิริสุทธิ
มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ นัยพินิจ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนิตย์ จันทร์จรัส
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนใจ ไชยบุญเรือง
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.นิกัญชา ลั่นเหลือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ดร.กุหลาบ บุรีสาร
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ดร.ดาววรรณ ถวิลการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

❖ **ฝ่ายจัดการและเลขานุการ**

อาจารย์จิราพร วิษระโภชน
อาจารย์กุสุมา ดำรงชัย
อาจารย์ชัยวัฒน์ วัลลภา
นางสาวอัญชลี มูลทิพย์
นางสาวกัญญาลักษณ์ กว้างสวาสดี

❖ **กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ**

มกราคม – มิถุนายน
กรกฎาคม – ธันวาคม

❖ **การส่งเรื่องลงตีพิมพ์**

www.casjournal.cas.ac.th

❖ **พิมพ์ที่**

บริษัท เพ็ญพรินตึง จำกัด
เลขที่ 2 หมู่ 3 ถนนโพธิสาร ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.ขอนแก่น 40000
โทรศัพท์ 043-220582, 043-326739 ,089-4224139
Fax.043-328459
E-mail: penprint@hotmail.com

- บทความทุกเรื่องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ต่อ 1 เรื่อง จากภายในและภายนอกวิทยาลัย
- การตีพิมพ์และเผยแพร่ของวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียนี้ เนื้อหาบทความ ทรัพย์สินและข้อคิดเห็นใดๆ ในวารสารถือว่าเป็นของผู้เขียน โดยเฉพาะทางกองบรรณาธิการวารสาร หรือวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอ่านบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
ประจำปี 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561)

ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์	วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชิวพินาย	วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ จารุกัจฉ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ จันทร์จรัส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ วิมา อิศรางกูร ณ อยุธยา	วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
รองศาสตราจารย์ นฤมล สีนสุพรรณ	วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์	วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ นัยพินิจ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนิตย์ จันทร์จรัส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต สวรรยาวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมินทร เป้าธรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.กุหลาบ ปุริสาร	วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
ดร.สุทิน ชนะบุญ	วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

บทบรรณาธิการ

วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2561) เป็นวารสารที่มีคุณภาพฐาน TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย) กลุ่มที่ 2 ซึ่งวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มีความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง และได้พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อขึ้นสู่ฐาน TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย) กลุ่มที่ 1 ต่อไปในปี 2563 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ฉบับนี้ เป็นบทความทางวิชาการและบทความวิจัยของ คณาจารย์ นักวิจัย บทความวิจัยวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายใน 8 เรื่อง และภายนอกสถาบัน 12 เรื่อง รวม 20 เรื่อง วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ได้มุ่งเน้นด้านคุณภาพ และได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถกล่าวได้ว่าวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงทางวิชาการและใช้ประโยชน์ได้แน่นอน สำหรับฉบับนี้มีผลงานวิจัยจากหลากหลายสาขา อาทิ สาขาการศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ที่ทันสมัยต่อไป สำหรับบทความที่น่าสนใจในฉบับนี้ ขอเสนอเรื่อง “แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21” โดย ดร.กฤษดา บุรีสาร และเรื่อง “บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาที่ขัดต่อหลักการของกฎหมาย และอาจเกิดผลกระทบต่อผู้เรียน” โดย อาจารย์ยุวรัตน์ ฐิตินรินทร์กุล

กองบรรณาธิการยินดีรับบทความในกลุ่ม สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรม สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนิเทศศาสตร์ สาขาการศึกษา จากทุกองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน บทความทุกเรื่องจะได้รับการพิจารณาตรวจสอบประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ 2 ท่าน ต่อ 1 เรื่อง ที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาเพื่อให้ได้คุณภาพและมาตรฐานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จะเป็นประโยชน์สำหรับนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา และผู้อ่านทุกท่าน ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณเจ้าของบทความ ทางวิชาการ และบทความวิจัยทุกเรื่องที่ท่านได้ให้ความสนใจและเชื่อมั่นในคุณภาพวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย และขอบคุณท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจติดตามวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มาอย่างต่อเนื่อง และทางกองบรรณาธิการมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพของวารสารให้สูงขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติและขึ้นสู่ฐาน TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย) กลุ่มที่ 1 ในอีก 2 ปีข้างหน้าพบกันใหม่ฉบับหน้าปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ในเร็ววันนี้

อนึ่งทางกองบรรณาธิการวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จะนำบทความวารสารในฉบับนี้ Up load ไว้ใน Website ของวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ต่อไป สามารถติดตามและเปิดดูได้ที่ www.casjournal.cas.ac.th

ด้วยความปรารถนาดี
กองบรรณาธิการ

สารบัญ

แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ดร.กุหลาบ ปุริสาร	1
การพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รุจิรา พลแพงขวา สจี กุลธวัชวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย พรไพรเพชร	10
บทเรียนจากโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนใจ ไชยบุญเรือง สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์	18
การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและ ความร่วมมือในการรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ดร.แก้วตา ผิวพรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทธิสินี ธีระธรรมสรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย เชื้อมวราศาสตร์	27
กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 พระครูสุนทรวิชัยสร ดร.ถวิล ลดาวัลย์	34
แนวทางการดูแลสุขภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น นฤมล สีนุพรรณ1, สมลักษณ์ ศรีนวกุล กุหลาบ ปุริสาร กุสุมา ดำรงชัย จิราพร วิชะโรภรณ์ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 56	43
ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี ชลลดา เหมะธูลิน นฤมล ชินวงศ์ ยุทธนา จันทร์ปิฎ	51
การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพ ประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สงกรานต์ ลาพิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ใจเตี้ย ดร.สิวลี รัตนปัญญา	58
บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาที่ขัดต่อหลักการของกฎหมาย และอาจเกิดผลกระทบต่อผู้เรียน ยุวรัตน์ จิตินันต์กุล	64
การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จิราพร พุฒผง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนานนท์	69
รูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น สืบทารวจโทหญิง สุกัญญา สำราญพงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒนากร วงศ์ชนวสุ	78

สารบัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ ในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น สุวรรณ เนียมประชา ศิริพร น้อยวงศ์ ประณตริ คงงาม	86
การจัดการต้นทุนของฟาร์มไก่วงในจังหวัดนครพนม ลดาวรรณ สุระนรากุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ นัยพินิจ	97
ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในอำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น กวิสรา นิลมงคล ณรงค์ ชูสกุล รังสรรค์ จันทรวีเศษ สิริกุล แพร์ศรีสกุล อนงค์ ขาลมา	105
การบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 พวงสุตา แสนพันธ์ุศิริ ดร.สุชาติ บางวิเศษ ดร.นัจรีภรณ์ ทุมสงคราม	115
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในตำบลภูทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม กุสุมา ดำรงชัย ดร.กุหลาบ บุริสาร	124
ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดชัยภูมิ ดร.อัญชลี ชัยศรี รัตนภรณ์ สีดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกฤษฎิ์ คุ้ม	133
ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ของนักกีฬาฟุตบอลหญิง ที่มหาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียจังหวัดขอนแก่น อาบจิตร กอมาตย์ ธีรัตน์ เลิศวิทยากุล วรวรรณ รุจิตร	141
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 ปิยะพร แสนพันธ์ุศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศกดินาภรณ์ นันท์ ดร.จำนงค์ ศรีมังกร	149
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ดร.ตุ๋นเดือน ไชยพิชิต	157

แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 The Guidelines on Emotional Quotient towards Effectiveness Leaders in 21 Century

ดร.กุหลาบ ปุริสาร¹

บทนำ

บทความทางวิชาการเรื่อง “แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ สาระองค์ความรู้ที่สัมพันธ์กัน เพื่อเป็นแนวทางและสรุปรูปแบบการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้บริหารทุกระดับทุกองค์กรโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจึงจะทำให้การบริหารประสบความสำเร็จระดับสูงต่อไป การบริหารจัดการในปัจจุบันเป็นยุคของการแข่งขันและความเปลี่ยนแปลง ท่ามกลางกระแสความไม่แน่นอนนี้จึงเป็นเรื่องยากที่จะบริหารให้สำเร็จด้วยตัวเอง การบริหารงานในองค์กรนั้นต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมตามลักษณะงาน และผู้ร่วมงานที่แตกต่างกันไป ทำให้ผู้บริหารนอกจากที่จะต้องมีความรู้ความสามารถที่เป็นเรื่องของสติปัญญาแล้ว ยังต้องฝึกทักษะการทำงานที่มีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การปรับตัวที่ดี ลดความเครียด สร้างสุข เพื่อที่จะได้ผลงานที่ดี และตอบสนองนโยบายและเป้าหมายขององค์กร (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2551) จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่าคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญมากและจำเป็นต่อการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ คือ **คุณลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์** นักจิตวิทยาและนักวิจัย ตลอดจนผู้นำทั้งหลายในปัจจุบันได้ให้ความสนใจ และยอมรับถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นความสามารถที่เชื่อมโยงกับความมีประสิทธิภาพของมนุษย์ ซึ่งในอดีตคนเราเปรียบเทียบความฉลาด และความคาดหวังก้าวหน้าทางการงานจากเชาว์ปัญญา (IQ) แต่ในยุคศตวรรษที่ 21 ความคิดนี้ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าจริงเพียงครั้งเดียว นักจิตวิทยาเชื่อว่าเชาว์ปัญญาเป็นส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่ความ

ฉลาดทางอารมณ์ (EI) จะเป็นส่วนที่ผลักดันให้คนเราประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างแท้จริง

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้ ประเมินและแสดงอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าถึงและสร้างความรู้สึกดีเกี่ยวกับความคิด รวมทั้งมีการแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์ได้ เข้าใจอารมณ์ แยกแยะ วิเคราะห์อารมณ์และกระบวนการของอารมณ์ได้ดี คิดใคร่ครวญและควบคุมภาวะทางอารมณ์ได้ดีในทางที่จะส่งเสริมให้สุขภาพจิตและปัญญาดี สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (Mayer and Salovey, 1997: 3-31) โกลแมนและคณะ (Goleman, Boyatzis and McKee, 2004:20) ได้ศึกษาพบว่าทักษะทางเทคนิค (ความฉลาดทางสติปัญญา) และความฉลาดทางอารมณ์ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของผลการปฏิบัติงานมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และยิ่งไปกว่านั้นความฉลาดทางอารมณ์จะมีบทบาทที่สำคัญมากยิ่งขึ้นในระดับผู้บริหารในองค์กร ซึ่งหมายความว่า **บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งสูงเท่าใด ความสามารถด้านความฉลาดทางอารมณ์ก็ยิ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันความเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเท่านั้น** ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งของการประสบความสำเร็จในชีวิตของแต่ละคน ซึ่งเกิดจากความสามารถเรียนรู้สภาวะอารมณ์ของตนเองอย่างถูกต้อง สามารถจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ สามารถควบคุมอารมณ์ให้มีความมั่นคง ไม่แปรปรวนง่าย และมีความสามารถรื้อฟื้นอารมณ์ของตนเองให้อยู่ในสภาพที่ดีได้ด้วยตนเอง และมีความเข้าใจสภาวะอารมณ์ของผู้อื่นจนสามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นในสังคมได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551)

¹รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ และอาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ในส่วนของผู้ที่เป็นบุคคลที่ได้มีโอกาสสนทนาไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะได้นำตามสถานการณ์หรือการแต่งตั้งตามกฎหมายก็ตามในขณะที่ **ภาวะผู้นำ หมายถึงความสามารถในการนำ** คือ การสร้างแรงจูงใจต่อการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชา พนักงานหรือผู้ตาม พร้อมๆ ไปกับการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่ซับซ้อนอย่างยิ่ง เพราะมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ ภาวะผู้นำสามารถพัฒนาขึ้นได้โดยการใช้ความพยายามและการฝึกฝนอย่างหนักของบุคคลนั้น อย่างไรก็ตาม ภาวะผู้นำของแต่ละบุคคลไม่สามารถแสดงระดับความสามารถออกมาเป็นตัวเลขได้ หากแต่ภาวะผู้นำจะสามารถแสดงพฤติกรรมในการนำ ยิ่งงานยาก งานมาก งานใหญ่ ยิ่งต้องการภาวะผู้นำที่สูงขึ้นตามไปด้วย ภาวะผู้นำ จึงเปรียบเสมือนพลังของผู้นำที่สามารถส่งแรงกระชากอันก่อให้เกิดการขับเคลื่อนของกลุ่มคน และองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ภาวะผู้นำจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความฉลาดทางอารมณ์อย่างยิ่งสำหรับบทความวิชาการในเรื่อง “แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21” ผู้เขียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในส่วนวงวิชาการ การศึกษา การบริหารจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาทุกระดับในที่นี้จะขอนำเสนอหลักการ แนวคิด และแนวทางในการพัฒนา EQ และความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ในประเด็นสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์เป็นที่ยกย่องกันมานานสามารถเรียนรู้ได้หรือไม่? ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดอารมณ์หรือสร้างขึ้นได้? กับการถกเถียงเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ เช่น คนเรามีความใส่ใจผู้อื่นติดตัวมาตั้งแต่เกิด หรือเป็นสิ่งที่ได้มาจากประสบการณ์ชีวิต? คำตอบ พบว่า จากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ลักษณะทางพันธุกรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ ในขณะที่การวิจัยด้านจิตวิทยาและการพัฒนาแสดงให้เห็นว่า การเลี้ยงดูมี

บทบาทมากกว่ากันแต่จากการวิจัยและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแสดงให้เห็นชัดเจนว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้กันได้ความฉลาดทางอารมณ์จะเพิ่มขึ้นตามอายุปรากฏการณ์นี้หมายถึง “วุฒิภาวะ” ซึ่งเราจำเป็นต้องฝึกฝนเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ในองค์กรต่าง ๆ จึงจัดให้มีการฝึกอบรมหลายโครงการจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างทักษะการเป็นผู้นำ ซึ่งรวมถึงความฉลาดทางอารมณ์ ปัญหาอยู่ที่หลักสูตรเหล่านั้นอาจจะให้ความสำคัญกับสมองผิวด้าน ในความเป็นจริงแล้วความฉลาดทางอารมณ์เกิดจากการสื่อสารประสาท (neurotransmitter) ใน ระบบ สมอง ส่วน ใน (limbic system) ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมความรู้สึก แรงกระตุ้น และแรงขับภายในเป็นหลัก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าระบบสมองส่วนนี้จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วยวิธีการจูงใจ การฝึกอย่างต่อเนื่อง และการได้รับความคิดเห็นจากคนอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับ การเรียนรู้ของสมองส่วนหน้า (neocortex) ซึ่งควบคุมความสามารถในการวิเคราะห์และการใช้ความรู้เฉพาะด้าน สมองส่วนหน้าเป็นส่วนที่เรียนรู้แนวคิด และตรรกะต่างๆ โดยเป็นส่วนหนึ่งของสมองที่ทำหน้าที่เรียนรู้วิธีการใช้คอมพิวเตอร์หรือการเสนอขายสินค้าต่าง ๆ ทาง Facebook เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยระหว่างกลุ่มงานวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ (Consortium for Research on Emotional Intelligence in Organizations) แสดงให้เห็นว่า เมื่อหลักสูตรให้ความสำคัญกับสมองส่วนหน้าเป็นหลัก แทนที่จะช่วยกลับอาจส่งผลกระทบในทางลบต่อผลการปฏิบัติงานด้วยซ้ำ องค์กรต่างๆ จึงต้องปรับจุดเน้นของหลักสูตรฝึกอบรมให้ครอบคลุมระบบสมองส่วนในด้วยเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้จงได้

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้นำที่เป็นเลิศ Daniel Goleman (2010) กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงสิ่งสำคัญส่วนหนึ่ง คือ ความมีความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ในระดับสูง ส่วน IQ ระดับสติปัญญาเป็นเพียงความสามารถพื้นฐาน เพราะหากผู้นำมีเพียงความรู้ความสามารถในศาสตร์นั้นๆ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ ฉลาดหลักแหลมเพียงใด แต่หากขาดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ก็จะไม่สามารถเป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยมได้ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นที่จะฝึกฝนพัฒนาศักยภาพ EQ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางอารมณ์ กับประสิทธิผลในการทำงานของ Goleman ได้ระบุองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ 5 องค์ประกอบที่ผู้นำจะต้องมีทักษะและต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังองค์ประกอบดังนี้

2.1.1 ความรู้จักตนเอง (Self-awareness) หมายถึง การรู้แจ้งถึงจุดแข็ง แรงขับ ค่านิยมของตนเอง และผลกระทบของสิ่งเหล่านี้ต่อผู้อื่น

2.1.2 การควบคุมตนเอง (Self-regulation) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมแรงกระตุ้น และความรู้สึกที่รุนแรง โดยสามารถบังคับตนเองให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม

2.1.3 การมีแรงจูงใจ (motivation) หมายถึง การที่ผู้นำเป็นผู้มีความปรารถนา มุ่งมั่น ที่จะทำภารกิจใดๆ ให้ประสบความสำเร็จ

2.1.4 การมีความใส่ใจผู้อื่น (Empathy) หมายถึง การที่ผู้นำจะต้องมีความเข้าใจพื้นฐานทางอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น

2.1.5 การมีทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง ความสามารถในการผูกมิตรกับผู้อื่น หรือผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเพื่อร่วมงาน เพื่อให้ปฏิบัติในทิศทางที่ผู้นำต้องการ

3. ผลการวิเคราะห์แนวคิดความฉลาดทางอารมณ์(EQ)สู่การปฏิบัติของความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล Effective Leaders

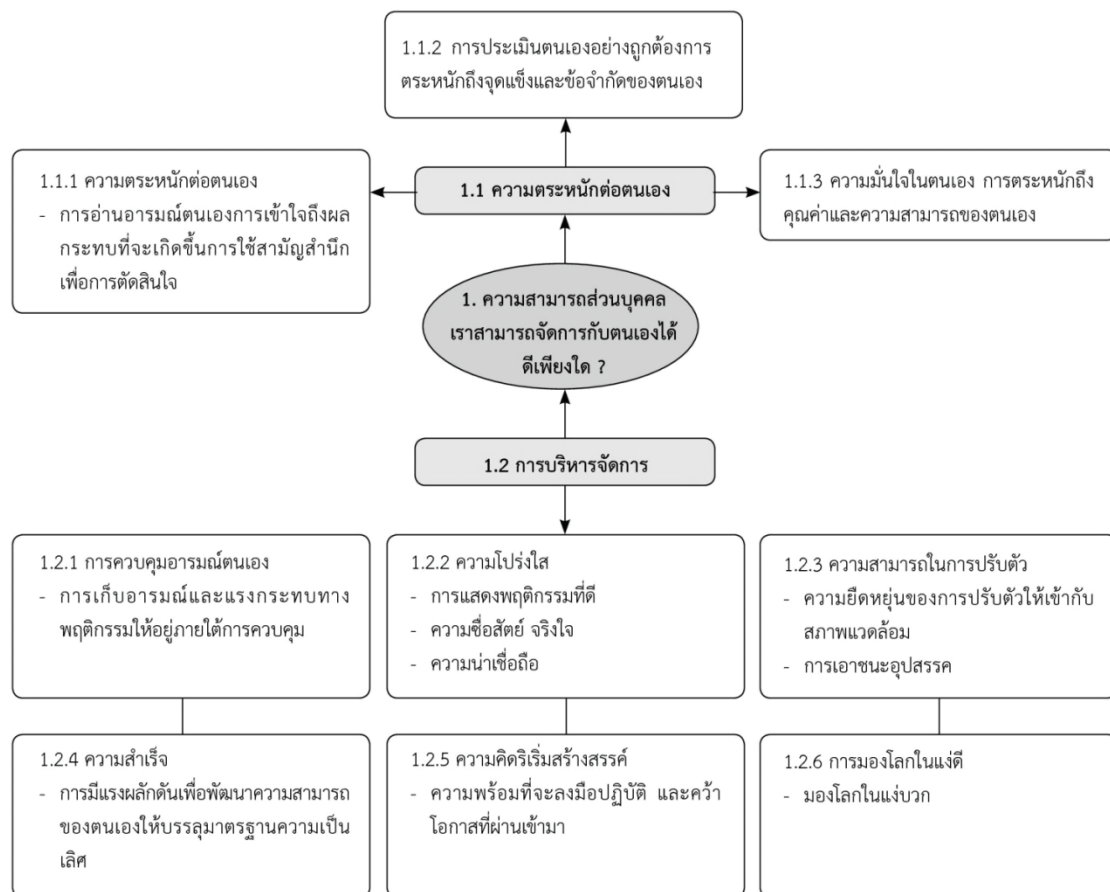
จากกรอบแนวคิด ความฉลาดทางอารมณ์ที่กล่าวมา สามารถวิเคราะห์แนวคิดสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมดังมีคุณลักษณะสำคัญสู่ความสำเร็จ ในแต่ละองค์ประกอบ สามารถแสดงในตารางที่ 1 และภาพที่ 1, 2 ดังรูปแบบต่อไปนี้

ที่	องค์ประกอบ	คุณลักษณะสำคัญสู่ความสำเร็จ
1	การรู้จักตนเอง	1.1 ผู้นำมีความมั่นใจในตนเองในสิ่งที่ถูกต้อง 1.2 สามารถประเมินตนเองตามความเป็นจริง ไม่ลำเอียงเข้าข้างตนเอง 1.3 รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน 1.4 มีอารมณ์ขันสามารถสร้างบรรยากาศอย่างผ่อนคลาย ไม่เครียด 1.5 มีความพร้อม ยอมรับคำวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์
2	การควบคุมตนเอง	2.1 มีความน่าเชื่อถือ 2.2 มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง 2.3 มีความพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
3	การมีแรงจูงใจ	3.1 มีความรักในงานที่ทำ และแสวงหาความท้าทายใหม่เสมอ มุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานให้องค์กร 3.2 มีพลังกายใจอย่างไม่จำกัดในการมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเสมอ 3.3 มองโลกในแง่ดีได้แม้จะพบกับความล้มเหลว และมองวิกฤตไปโอกาส 3.4 มีแรงขับที่จะสร้างความสำเร็จ
4	การมีความใส่ใจผู้อื่น	4.1 มีความเชี่ยวชาญ สามารถดึงดูดและรักษาคณะที่มีความสามารถไว้กับองค์กร 4.2 มีความสามารถ พัฒนาผู้อื่นได้ 4.3 มีความสามารถ ตอบสนองต่อความต้องการผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ 4.4 มีความละเอียดอ่อนในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และความแตกต่างของวัฒนธรรม
5	การมีทักษะทางสังคม	5.1 สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5.2 สามารถโน้มน้าวใจผู้อื่น 5.3 สามารถสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับคนจำนวนมาก 5.4 มีความเชี่ยวชาญในการสร้างทีมงานและเป็นผู้นำทีม

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นคุณลักษณะ
สำคัญสู่ความสำเร็จขององค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์
กุหลาบ ปุริสาร (2558) ได้นำเสนอบทความ
วิชาการเรื่อง **ภาวะผู้นำที่ทรงพลัง** โดยได้กล่าวไว้ดังนี้

3.1 ความสามารถในการบริหารจัดการ
ตนเอง (Self-management) คือ ความฉลาดทางอารมณ์
เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี (Emotional Intelligence : EI) ที่เรา
จำเป็นต้องวิเคราะห์และสามารถประเมินว่าตัวเราเอง
เป็นอย่างไร มีจุดแข็งและจุดอ่อนอย่างไร

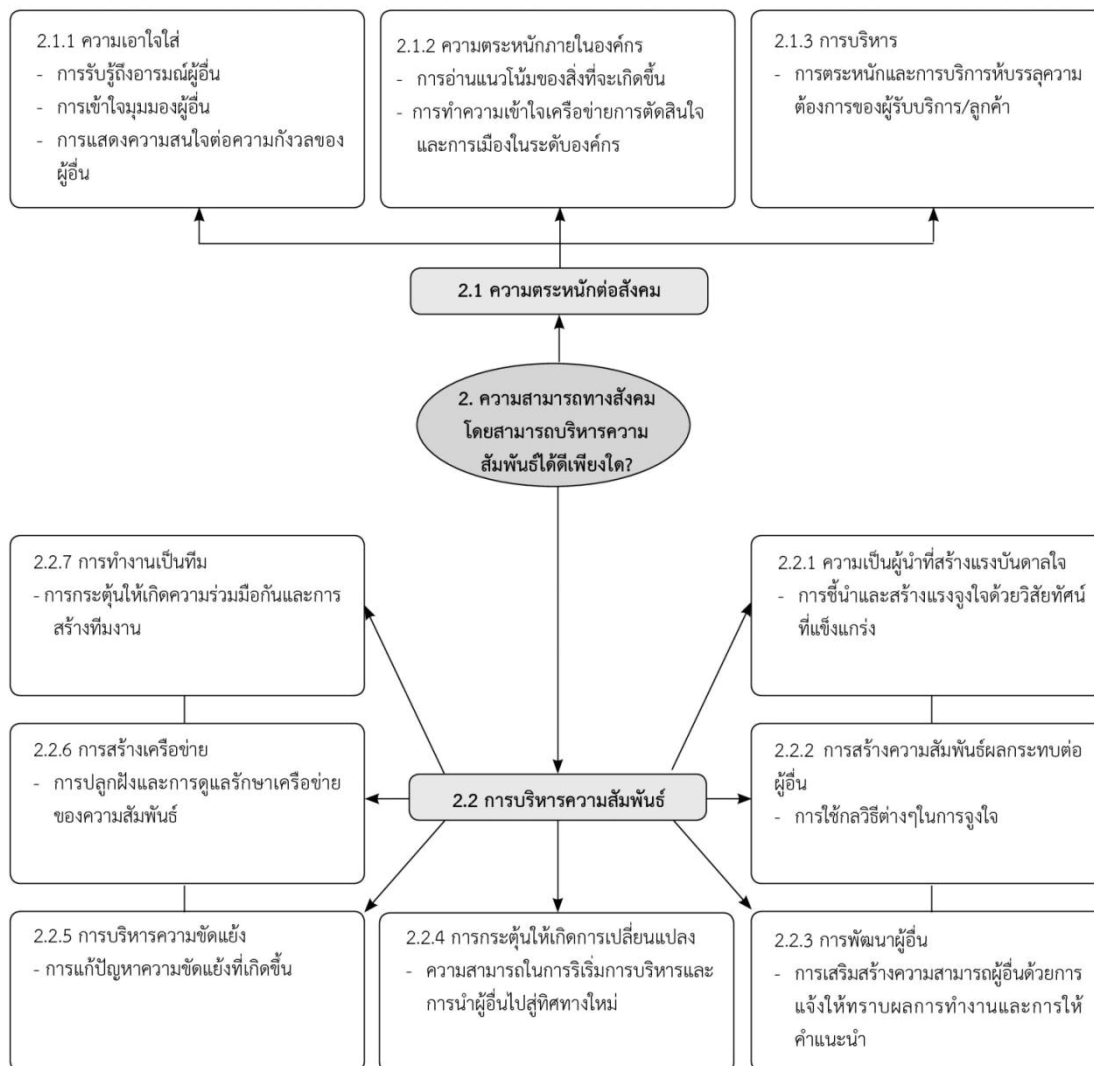
3.2 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ความฉลาด
ทางอารมณ์มีส่วนประกอบหลัก 4 ประการ โดยแยกออกเป็น
2 ประการเกี่ยวกับความสามารถทำความเข้าใจ จัดการตนเอง
และอารมณ์ตนเองได้ดีเพียงใด และอีก 2 ประการเกี่ยวกับ
ความสามารถตระหนักและบริหารอารมณ์ผู้อื่นและสร้าง
ความสัมพันธ์และทำงานภายใต้ระบบสังคมได้ดีเพียงใด
ซึ่งสามารถแสดงเป็นรูปแบบดังภาพที่ 1 และภาพที่ 2 ซึ่งจะ
แสดงตามลำดับดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบความสามารถส่วนบุคคลของผู้นำที่มีประสิทธิผลในความสามารถจัดการตนเองได้ดีเพียงใด?

กุหลาบ ปุริสาร (2556) ปรับปรุงจาก Richard Boyatzis and Annie McKee. (2005). Resonant Leadership.

3.3 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถทางสังคม กุหลาบ ปุริสาร (2556, 2558) ได้เสนอเป็นรูปแบบไว้ดัง ภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบความสามารถส่วนบุคคลของผู้นำที่มีประสิทธิผลในความสามารถบริหารความสัมพันธ์ได้ดีเพียงใด?

กุหลาบ ปุริสาร (2556) ปรับปรุงจาก Richard Boyatzis and Annie McKee. (2005). Resonant Leadership.

2. บทสรุปและอภิปรายผล

Goleman (2003) ได้ระบุว่า มนุษย์เราเกิดมาพร้อมกับความฉลาดทางอารมณ์ระดับหนึ่ง แต่เราสามารถพัฒนาความสามารถส่วนนี้ให้ดีขึ้นได้ด้วยการฝึกฝน และการรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานหรือผู้ฝึกสอน จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าสนใจอย่างยิ่ง แน่ใจว่าสติปัญญา ยกตัวอย่างเช่น การคิดในภาพรวม และการ

มีวิสัยทัศน์ในระยะยาว ก็มีความสำคัญเช่นกัน Goleman ได้ทำการคำนวณว่าความสามารถเฉพาะทางที่ใช้ในการทำงาน ระดับสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์มีผลมากน้อยเพียงใดต่อผลงานที่ยอดเยี่ยม ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญสำหรับการทำงานในทุกระดับมากกว่าปัจจัยอื่นถึงสองเท่า

ยิ่งไปกว่านั้นการวิเคราะห์ของ Goleman ยังแสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทสำคัญ

ต่อการทำงานในตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงขององค์กรมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ความแตกต่างกันของความสามารถเฉพาะทางกลับแทบไม่มีความสำคัญ สรุปได้ว่ายังผู้ที่มีผลงานโดดเด่นทำงานในตำแหน่งที่สูงมากเท่าไร ก็ยังเห็นได้ชัดว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นสาเหตุที่ทำให้พวกเขามีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารที่มีผลงานโดดเด่นกับผู้บริหารที่มีผลงานธรรมดา ก็พบว่าเกือบ 90% ของลักษณะที่แตกต่างกันของผู้บริหารเหล่านี้เป็นผลมาจากความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ไม่ใช่ทักษะทางสติปัญญา (IQ)

สำหรับบทความวิชาการเรื่องนี้ผู้เขียนสามารถนำมาสังเคราะห์สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สู่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นแนวทางการปฏิบัติได้ 36 คุณลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นผู้รอบรู้ในพหุวิทยาการ (Knowledge of the education and business) ผู้ที่มีความสามารถด้านสติปัญญา (Intellectual ability) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกับความรู้ทางด้านวิชาการและธุรกิจ รวมถึงผู้ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Leader) มีคุณลักษณะของภาวะผู้นำการบริหาร (Executive leadership) ที่มีความสามารถปรับปรุงความเชี่ยวชาญของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ความเชี่ยวชาญ (Expertise approach) เพื่อพัฒนาองค์กรต่างๆ ที่ตนรับผิดชอบให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง
2. เป็นผู้ที่มีความน่าเคารพนับถือ (Reverence) มีความรับผิดชอบสูง (Responsibility) ได้รับการยอมรับ (Respect) และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น (Relationship)
3. มีทัศนคติที่ดี (Attitude) มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี (Adaptability)
4. เป็นผู้มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ (Successful) เป็นนักวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planner) และสามารถแก้ปัญหาสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เป็นผู้เสียสละและอุทิศผลประโยชน์ส่วนรวมด้วยความจริงใจ และจริงจัง (Sacrifice sincere)
6. เป็นนักวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planner)

7. มีความเชื่อมั่นในตนเองมีลักษณะเป็นผู้มีความสงบนิ่งเป็นผู้นำที่ดีแม้จะอยู่ภายใต้ภาวะแรงกดดันและภาวะวิกฤต (Self confidence)

8. มีอารมณ์ขันเป็นคนอารมณ์ดีมองเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวไม่รู้สึกเครียด เป็นบทบาทสำคัญของผู้นำช่วยลดความตึงเครียดความน่าเบื่อและความขัดแย้งในองค์กร (Sense of humor)

9. เป็นผู้รู้จักตนเองมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการทำงาน (Self-awareness and self-objectivity)

10. เป็นผู้ยึดมั่นในจริยธรรมในการทำงานอย่างเคร่งครัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและดีงามเสมอ เชื่อในศักดิ์ศรีของงาน เป็นผู้ให้เกียรติและศักดิ์ศรีกับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (2007) ที่ชี้ว่าบุคลิกที่มีจริยธรรมในการทำงานจะได้รับแรงจูงใจที่ดี และเห็นคุณค่าของการทำงานอย่างมาก

11. เป็นผู้มีความพยายามสู่ความสำเร็จ (Attempt)

12. เป็นผู้มีฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นผู้เสริมพลังอำนาจ (Empowerment) มีคุณสมบัติด้านการศึกษาและประสบการณ์ (Education & Experience) และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและจริงจัง

13. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล (Eye on the horizon)

14. เป็นคนกล้าแสดงออกต่อบุคคลอื่นที่เด่นชัดในสังคม บุคลิกภาพโดดเด่น คนทำงานด้วยความสบายใจสามารถสร้างพลังกลุ่มและสร้างทีมงานได้ดี (Extroversion)

15. เป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์สามารถควบคุมอารมณ์ในการโต้ตอบได้อย่างเหมาะสมแม้ในภาวะวิกฤต (Emotional stability)

16. สามารถแสดงออกด้วยความสนใจและตั้งใจในการทำสิ่งอย่างกระตือรือร้น เพื่อจูงใจให้เกิดพฤติกรรมสร้างสรรค์การทำงานตลอดจนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในทีมงาน (Enthusiasm)

17. เป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ที่สุด ยอดซึ่งถือเป็นความสามารถที่จะทำในสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะ

ความรู้ความเข้าใจบุคคลอื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อการเพิ่มพูนคุณภาพของชีวิตของเขาได้ (Emotional intelligence)

18. เป็นผู้มีความสามารถรู้จักวิธีการจัดการทางอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่น ซึ่งถือว่า มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพทางอารมณ์ประกอบด้วย ปัจจัย 4 ประการ ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Dunrin (1978) ที่กล่าวถึงลักษณะด้าน บุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงานของผู้นำที่มีประสิทธิภาพดังนี้

18.1 การรู้จักตนเอง (self-awareness) เป็นความสามารถที่เข้าใจอารมณ์ของตน รู้จุดแข็งและ ข้อจำกัดของตนเองมีความเคารพและรักศักดิ์ศรีของตน

18.2 การจัดการตนเอง (Self-Management) ผู้นำเป็นผู้ที่มีความสามารถควบคุม อารมณ์ของตน เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และยึดหลัก คุณธรรมได้อย่างคงที่มีกิริยาที่ถูกต้องเหมาะสม โดยผู้นำ ที่ดีต้องมีลักษณะบุคลิกภาพของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (General personality traits of effective leaders) (Dubrin, 2007) จะไม่ปล่อยให้อารมณ์ทำลายการทำงาน ของตนเอง

18.3 การรู้จักสังคม (Social Awareness) ในปัจจัยด้านนี้จะเห็นว่า ผู้นำจะแสดงความรู้สึกเห็นอกเห็น ใจผู้อื่น และรู้ถึงปัญหาขององค์กรที่รับผิดชอบจะแสดงถึง การเอาใจใส่อย่างจริงจังเสมอ

18.4 การบริหารความสัมพันธ์ (Relationship management) ปัจจัยที่จะหลอมรวมไปถึง ทักษะการติดต่อระหว่างบุคคล ผู้นำจะเป็นผู้ที่สามารถ ติดต่อสื่อสารได้อย่างชัดเจน และมีความมั่นใจในทุกโอกาส ที่ปรากฏตัวแม้ในที่สาธารณะ ในงาน หรือองค์กร ที่รับผิดชอบ และเน้นในเรื่องของความสัมพันธ์ของบุคคล ต่างๆ ได้อย่างแนบแน่นและเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง จึงเป็น การเพิ่มเครือข่ายบุคคลต่าง ๆ ให้มากขึ้นซึ่งเกิดผลดีต่อ ความสำเร็จในองค์กรที่รับผิดชอบ

19. เป็นครู (Coach) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Chang) เป็นผู้เห็นความสำคัญของชุมชน (Community) ชอบช่วยเหลือผู้อื่น (Chance to help other) ร่วมแรง

ร่วมใจ (Collaboration) มีเสน่ห์ (Sharming) ทำงานท้าทาย ความสามารถ (Challenge) สามารถติดต่อสื่อสาร (Communication) มีทักษะความรู้ด้านคน ทำให้เชื่อมั่น และยอมรับนับถือ (Courage Competence)

20. มีความสม่ำเสมอเกี่ยวกับความ น่าเชื่อถือการใช้ดุลพินิจที่มีการคาดการณ์อย่างแม่นยำ ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ ความเสมอต้นเสมอปลายของ คำพูดและการกระทำทำให้สร้างความเชื่อมั่นในตัวผู้นำได้ (Courage Competence)

21. มีความกล้าหาญ ผู้นำเป็นผู้ที่มีความ กล้าหาญในการเผชิญหน้ากับความท้าทาย ต่อสิ่งแปลกใหม่ เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องมีความ รอบคอบ ระมัดระวัง มีความรับผิดชอบ และมีความกล้า หาญในการตัดสินใจ เพื่อที่จะสามารถคว้าโอกาส ตลอดจน สามารถแก้ไขปัญหา ขจัดปัญหา ขจัดอุปสรรค และใช้กล ยุทธ์ใหม่ๆ ในแต่ละสถานการณ์ให้ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จ (Courage)

22. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ในด้านจินตนา การ สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ สามารถค้นหาแนวทาง แก้ปัญหาขององค์กรอย่างเป็นมาตรฐานและสร้างสรรค์ ซึ่ง Model WICS Robert J.Sternberg (Dubrin, 2007) ได้ระบุว่าผู้นำจะต้องการทักษะที่สร้างความสำเร็จ ด้านสติปัญญา ดังนี้

1) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative skill) เพื่อสร้างความคิดใหม่

2) ทักษะด้านการวิเคราะห์หาเหตุผล (Analytical skills) เพื่อประเมินความคิดว่าดีหรือไม่อย่างไร

3) ทักษะด้านการปฏิบัติ (Practical skills) เป็นเครื่องมือทำให้ความคิดสำเร็จ แลเป็นการชักนำผู้อื่น ให้เห็นคุณค่าจากความคิดของผู้นำ

23. มีความซื่อสัตย์ (Honesty) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility)

24. มีความอดทนสูงต่อความตึงเครียด ความผิดหวังหรือคับข้องใจ คุณหมอบเป็นผู้ที่มีความสามารถ ในการเผชิญปัญหาและสามารถแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี ด้วยสุขภาพจิตที่ดี (High tolerance for frustration)

25. **มีความนอบน้อมถ่อมตน (Humility)**
ถึงแม้ความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นคุณลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำ แต่ความนอบน้อมถ่อมตนก็เป็นสิ่งจำเป็นในวาระเวลาที่เหมาะสม การยอมรับว่าคนเราไม่สามารถที่จะรู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง และไม่สามารถทำอะไรได้ในทุกสิ่ง การยอมรับความผิดพลาดและการอ่อนน้อมถ่อมตน

26. **เป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สำเร็จ (Achievement motivation)** สำหรับความฉลาดรอบรู้เป็นคุณภาพที่สำคัญที่สุดที่ผู้นำสามารถมีได้ แต่ค่อนข้างจะหายากมาก เป็นผู้นำที่ฉลาดรอบรู้ในศาสตร์ที่หลากหลาย จนสามารถบูรณาการศาสตร์ต่างๆ (multi - disciplinary) ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดเมนการใช้สติปัญญา การรู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์ ใช้มวลประสบการณ์สำหรับสิ่งดีๆ

27. **มีความสุภาพและจริงใจ (Nice)** ต่อเพื่อนร่วมงาน

28. **มีทักษะในการบริหาร (Administration skill)** และมีความน่าเกรงขาม (Awe)

29. **มีทัศนคติแบบ ชนะ-ชนะ (win-win)**
ท่านมีความมุ่งมั่น (Willingness) ฉลาด (Wisdom) และมีความเป็นอยู่ที่ดี (Well - being)

30. **มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง** เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะช่วยเหลือและแก้ปัญหา เป็นคุณลักษณะพิเศษของ Charismatic Leadership และช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่อบอุ่น (Warmth)

31. **จะให้ออกสกับผู้อื่นเสมอ (Opportunity)**

32. **เป็นผู้นำที่เปิดเผยใจ** ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นๆ ผู้โต้แย้งข้อปัญหาและจะเป็นผู้ที่เปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองออกมาด้วยความจริงใจ (Openness)

33. **เป็นนักเจรจาต่อรองเพื่อองค์กร**

34. **เป็นผู้ที่พัฒนาดตนเอง** สู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่นพัฒนาทีมงาน (Growth) ความสามารถของกลุ่ม (Group capacity)

35. **มีสัมผัสที่ 6 มีจินตนาการ (Six senses)**
มีภาวะผู้นำเป็นผู้ให้บริการ (Servant Leadership)

และ 36. **เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูง (Ethical Leadership)**

สรุป

จากบทสรุปและอภิปรายผล ที่กล่าวมา ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นว่าหากผู้นำหรือเราทุกคนได้ฝึกฝนตนเองโดยบูรณาการ ความฉลาดทางอารมณ์ ร่วมกับการเรียนรู้กับภาวะผู้นำที่หลากหลายรูปแบบ จะสามารถกลายเป็น **“ผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21”** ได้ดังเช่นศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ แม้จะอายุ 84 ปี แต่ท่านได้รับเชิญเป็นผู้นำองค์กรทางการศึกษาหลายแห่ง ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ สมควรที่เราจะดูท่านเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติและขอให้ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อไป อันจะส่งผลต่อองค์กรแห่งความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

1. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). **โรงเรียนสร้างคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์**. วุฒิจรรณการศึกษา.
2. กุหลาบ ปุริสาร. (2556). **ภาวะผู้นำ**. เอกสารประกอบการสอน วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ขอนแก่น.
3. กุหลาบ ปุริสาร. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงศรัทธา** บารมีของผู้บริหารระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย : กรณีศึกษา ศาสตราจารย์ ดร.นพ. กระแส ชนะวงศ์ “คุณหมอแมกไซไซ”. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
4. กุหลาบ ปุริสาร. (2558). **ภาวะผู้นำที่ทรงพลัง Resonant Leadership**). วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) หน้า 7-16.
5. Andrew J.Dubrin. (1998). **Leadership: Research Findings, Practice, and Skills**. Bostob, MA: Houghton Mifflin, Company.

6. Avolio, B.J., and B.M. Bass. (1988). **Transformation Leadership, Charisma, and Beyond In Emerging Leadership Vista**. Ed.J.G. Hunt, B.R. Baliga, and C.A. Schriesheim. Lexington, MA: D.C. Heath.
7. Bennis, Warren. (1989). **On becoming a Leader**, Reading, MA: Addison-Wesley.
8. Christopher F. Agha & Robert N. Lussier. (2010). **Effective Leadership. (fourth Edition)**. South-western, Cengage Learning. Canada.
9. Crobach. J. J. (1997). **Essentials of psychological testing**. (5th ed.) New York : Harper Collins.
10. Daniel Goleman (2000). **Leadership That Gets Results**. Harvard Business Review, March-April, 2000, pp. 86-90.
11. Development and emotional intelligence : Education implication. New York : Basic Book.Saarni .C. (1999). **The Development of emotional competence**. New York : Guilford Press.
12. Dubrin & Andrew J (2007). **Leadership: Research Finding, Practice, and Skills**. Boston, MA: Houghton Mifflin Company.
13. Fraser, A. and S. Neville. (1996). **Teambuilding**. New Delhi: Sterling Publishing.
14. Goleman. D. (1998). **Working with emotional intelligence**. New York : Bantam Books.
15. Goleman, Daniel, Richard Boyatzis, and Annie McKee (2003). **Primal leadership: Learning to Lead with Emotional Intelligence**. Boston: Harvard Business School Press.
16. Richard Boyatzis and Annie McKee (2005). **Resonant Leadership : Renewing Yourself and Connecting with others through Mindfulness, Hope And Compassion**. Harvard Business School Press.

การพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

Human Resource Development in Tourism and Service Industries in Udon thani Province to Increase The Efficiency in Competition

รุจิรา พลแพงขาว¹

สจี กุลธวัชวงศ์²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย พรไพรเพชร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาศักยภาพของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดำเนินการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรม/อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ท ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วยผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ และผู้จัดการต้อนรับ ส่วนหน้ารวมทั้งสิ้น 46 คน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least significant difference)

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจด้านลักษณะทางกายภาพมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ

แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ควรเพิ่มรอยยิ้มและการบริการที่ประทับใจ รองลงมาได้แก่ ควรมีความรู้หลากหลายด้านภาษาต่างประเทศ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ พัฒนาศักยภาพด้านจิตวิทยาบริการ ภาษาต่างประเทศ การสร้างทัศนคติเชิงบวกกับงานบริการ และ บุคลิกภาพและการแสดงออกที่เหมาะสมควรปรับปรุงบุคลิกภาพและการแต่งกาย ทักษะในการตอบคำถาม และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถให้ข้อมูลได้อย่างแม่นยำ

¹หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยสันตพล

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยสันตพล

³ผู้อำนวยการโครงการบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสันตพล

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า 3 อันดับแรก คือ ควรยกระดับทักษะการให้บริการ/Service Mind ให้ได้มาตรฐานสากลและเป็นที่ประทับใจ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้นและหลากหลาย และ สนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ

คำสำคัญ : การพัฒนาบุคลากร, อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ, ชีตความสามารถ ในการแข่งขัน

Abstract

The objectives of this research were to 1) to study tourism's satisfaction that affect to human resource in tourism and service industries in Udon thani province. 2) to study the ability of human resource in tourism and service industries in Udon thani province. And 3) to study suggestions on the system to human resource development in tourism and service industries in Udon thani province to increase the efficiency in competition. The research was conducted by mixed method in qualitative research by using in-depth Interview from the subjects were entrepreneur in tourism and service industries that compose of general manager, human resources manager and front office manager in the amount of 46 sampling. This group was analysis by using content analysis. And the other group was choosing sampling by using quantitative research from tourist that travel to visit in Udon thani's tourist attraction in 400 subjects. The research instruments were a questionnaire. The analysis was finding frequency, percentage, average, standard deviation, T-Test, One-way ANOVA analysis, and LSD method.

The quantitative research found that; Tourism's satisfaction that affect to human resource in tourism and service industries in Udon thani province shown that the respondent had satisfaction to human resource in tourism and service industries in Udon thani province in overall was good. When we considered in detail found that most of tourism had satisfied in physical appearance. The second was responding to service recipients and the less average was reliability.

The system in human resource development in tourism and service industries in Udon thani province found that to increase the service of smile and build a good impression in service. The second was knowledge in many foreign languages . Dressing and personality improvement. Problem solving and answering skill. And the ability of getting the accurate information in suggestion.

The qualitative research found that; the needs of self-potential development in tourism and service industries in Udon thani province was service mind, foreign languages, creating positive thinking with service, personality and assertion.

The system in human resource development in tourism and service industries in Udon thani province from quantitative sampling found that the sampling suggested system to personnel in tourism and service industries in Udon thani province in most of 3 ranks as following; Enhance service mind skill to be standardization and having a good impression. The second was improvement of foreign languages skill in several languages. Finally, personal supporting in domestic and overseas field trips.

Keywords : Human Resource Development, Tourism and Service Industries, The Efficiency in Competition

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะนอกจากจะสร้างรายได้โดยมีมูลค่าเป็นอันดับหนึ่งของการค้าบริการรวมของประเทศแล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย อาทิ โรงแรมและที่พัก ภัตตาคารร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยในแต่ละปีสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศในรูปเงินตราต่างประเทศปีละหลายแสนล้านบาท รวมทั้งสร้างกระแสเงินหมุนเวียนภายในประเทศจากคนไทยเที่ยวไทยนับแสนล้านบาท เช่นเดียวกัน (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 : 5)

จังหวัดอุดรธานี เป็นจังหวัดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในปัจจุบัน มีความสำคัญอย่างยิ่งในทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมบ้านเชียง ซึ่งเป็นร่องรอยของอารยธรรมมนุษย์ที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก นอกจากนี้ อุดรธานียังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง มีการทำกิจกรรมที่น่าสนใจต่าง ๆ เช่น ผ่าซิด ชุมชนพื้นบ้านมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีเสน่ห์ตามแบบฉบับชุมชนไทยอีสาน ในเมือง และตามสถานที่ต่าง ๆ มีโรงแรมที่พักมากมาย และการคมนาคมสะดวกสบาย อุดรธานีจึงเป็นหนึ่งจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว และสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นจำนวนมาก

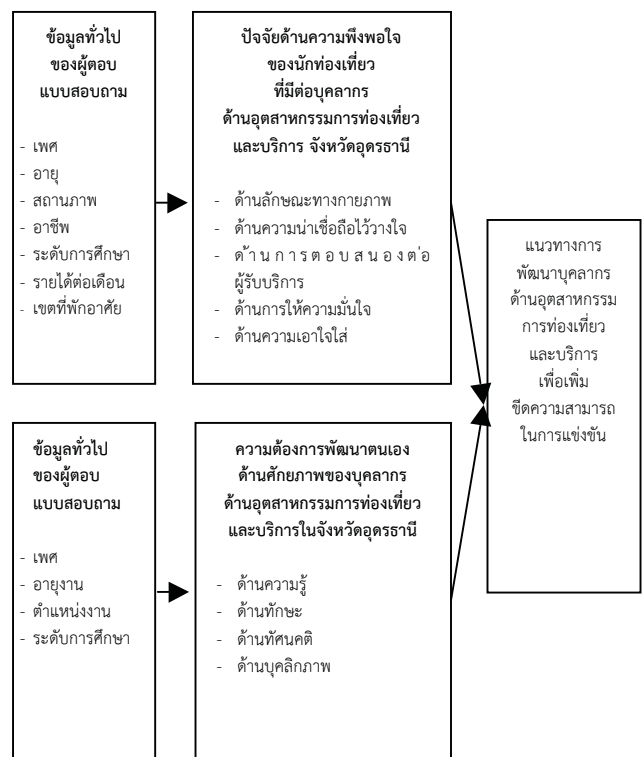
การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของจังหวัดอุดรธานี โดยในแต่ละปี สามารถสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นจำนวนมาก ด้วยอัตราการท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ทำให้ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ เติบโตอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเมื่อเปิดเสรีอาเซียน ซึ่งส่งผลให้ตลาดแรงงานท่องเที่ยวไทยเปิดกว้างมากขึ้น แรงงานฝีมือสามารถเคลื่อนย้ายไปยังแหล่งที่ได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า ในขณะที่เดียวกันแรงงานต่างชาติสามารถเข้ามาแข่งขันในภาคการท่องเที่ยวของไทยได้เช่นกัน

จากเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญ และเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี และผลจากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อจะได้นำแนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานีให้มีศักยภาพและทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาศักยภาพของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 การดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ

4.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3,104,984 คน (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 400 ราย โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (อ้างถึงใน สมพล พงษ์หัว, 2553, หน้า 97-99)

4.1.3 การสุ่มตัวอย่าง โดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) โดยเลือกตัวอย่างตามวัตถุประสงค์หรือแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคณะผู้วิจัยจะพิจารณาจากข้อจำกัดคือ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเลือกเฉพาะอำเภอที่มีสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน 8 อำเภอ จาก 20 อำเภอ ในจังหวัดอุดรธานี

4.2 การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้ คือผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรม/อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ท ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 46 ราย จากจำนวน 90 ราย (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด, 2556) ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สมบูรณ์ ครบถ้วน ทั้งสิ้น 46 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.01 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตามทฤษฎีของ Aaker, Kumar และ Day (2001) โดยกำหนดไว้อย่างน้อยในอัตราร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่าง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) และเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนผสมผสานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของ

เครื่องมือความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

4.3.1 แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด และลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้ต่อเดือน และเขตที่พักอาศัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการจังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ด้านการให้ความมั่นใจ และด้านความเอาใจใส่

ตอนที่ 3 เป็นลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Question) สอบถามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี

4.3.2 แบบคำถามใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Question) และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เดียว โดยมีสาระตรงกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อสอบถามผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรม/อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ท ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

4.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารธุรกิจโรงแรมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

4.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสาร บทความ ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง และเอกสารวิชาการต่าง ๆ

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสถิติเชิง บรรยาย หรือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะ ของข้อมูลทั่วไปด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการ ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพใช้แบบ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถาม แบบกึ่งโครงสร้าง (The semi-structured interview) สำหรับผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในอุตสาหกรรมบริการ ได้แก่ โรงแรม/อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ท ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการตีความจากข้อมูลที่ได้ ตามกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) รวมทั้งสร้างข้อสรุปในการวิจัยเป็นข้อความ บรรยาย (Descriptive) เพื่อเชื่อมโยงกับแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด อาชีพพนักงาน/เจ้าหน้าที่บริษัท สำเร็จ การศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่มีเขตที่พักอาศัยในจังหวัด อุดรธานี

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากร ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัด อุดรธานี

จากการศึกษาปัจจัยด้านความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการ

ท่องเที่ยวและบริการจังหวัดอุดรธานีโดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

1) ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจในสถานที่ ท่องเที่ยวสะอาดและสวยงามมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมาได้แก่การเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวมีความ สะดวกและหาได้ง่าย ($\bar{X} = 4.10$) และที่มีความพึงพอใจ น้อยที่สุดได้แก่ สภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวมีความ ปลอดภัย ($\bar{X} = 3.70$)

2) ความพึงพอใจด้านความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจในผู้ให้บริการในแหล่ง ท่องเที่ยวสามารถให้บริการได้อย่างถูกต้องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาได้แก่ผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว สามารถให้บริการภายในเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.00$) และที่มี ความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.58$)

3) ความพึงพอใจด้านการตอบสนอง ต่อผู้รับบริการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจ ผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมและเต็มใจในการ ช่วยเหลือมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาได้แก่ผู้ให้บริการ ในแหล่งท่องเที่ยวตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.08$) และที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนเพียงพอต่อความ ต้องการของผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.72$)

4) ความพึงพอใจด้านการให้ความ มั่นใจ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจผู้ให้บริการในแหล่ง ท่องเที่ยวให้บริการสุภาพ อ่อนโยน และยิ้มแย้มแจ่มใสมาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาได้แก่ผู้ให้บริการในแหล่ง ท่องเที่ยวมีอัธยาศัยไมตรีอันดี ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.93$)

และที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ให้บริการในแหล่ง
ท่องเที่ยวปฏิบัติงานอย่างมีระบบและเคร่งครัด ($\bar{X}=3.66$)

5) ความพึงพอใจด้านความเอาใจใส่
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด
พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจผู้ให้บริการในแหล่ง
ท่องเที่ยวเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้บริการแต่ละคน
มากที่สุด ($\bar{X}=4.00$) รองลงมาได้แก่การบริการของ
ผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวดี สม่ำเสมอ ไม่เปลี่ยนแปลง
($\bar{X}=3.91$) และที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ผู้ให้บริการ
ในแหล่งท่องเที่ยวเอาใจใส่และให้บริการตามความต้องการ
ของผู้ใช้บริการแต่ละคน ($\bar{X}=3.70$)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากร ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัด อุดรธานี

ความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด
เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
บุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในจังหวัด
อุดรธานีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้บุคลากรด้านอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานีเพิ่มรอยยิ้มและการ
บริการที่ประทับใจ คิดเป็นร้อยละ 33.57 รองลงมาได้แก่ควรมี
ความรู้หลากหลาย ด้านภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ
25.71 และ ควรปรับปรุงบุคลิกภาพและการแต่งกาย คิดเป็น
ร้อยละ 24.29

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
มีอายุงานระหว่าง 1 - 5 ปี ตำแหน่งหัวหน้างาน การศึกษา
อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ศักยภาพของบุคลากรด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานี

ความต้องการพัฒนาตนเองด้านศักยภาพของ
บุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
ในจังหวัดอุดรธานี เป็นดังนี้

1) ด้านความรู้ ได้แก่ ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านจิตวิทยาบริการ คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา

มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการ คิดเป็น
ร้อยละ 32.81 และมีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้าน
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 17.19 ตามลำดับ

2) ด้านทักษะ ได้แก่ ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 39.22
รองลงมา มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการ
ให้บริการ/Service Mind คิดเป็นร้อยละ 31.37 และมีความ
ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านการใช้เทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ
22.55 ตามลำดับ

3) ด้านทัศนคติ ได้แก่ ต้องการการสร้าง
ทัศนคติเชิงบวกกับงานบริการ คิดเป็นร้อยละ 38.37
รองลงมา มีความรักในงานบริการ คิดเป็นร้อยละ 33.72
และการสร้างความสุขในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 20.93
ตามลำดับ

4) ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ต้องการ
พัฒนาบุคลิกภาพและการแสดงออกที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ
31.52 รองลงมา คือการแต่งกาย คิดเป็นร้อยละ 23.91
และความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ คิดเป็นร้อยละ 26.09
ตามลำดับ

แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานีเพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการหรือ
ผู้บริหารในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรม/
อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ท ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทาง
ให้กับบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
ในจังหวัดอุดรธานีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ควรยกระดับ
ทักษะการให้บริการ/Service Mind ให้ได้มาตรฐานสากลและ
เป็นที่ประทับใจ คิดเป็น ร้อยละ 13.46 รองลงมาได้แก่ ควรมี
การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้นและ
หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 12.82 และควรสนับสนุน
ให้บุคลากรได้ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ
11.86 ตามลำดับ

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยด้านความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

และบริการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า มีความพึงพอใจต่อบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดอุดรธานีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการแข่งขันสูงด้านการประกอบธุรกิจ ดังนั้น ทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ปรับกลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจ ให้รองรับการแข่งขันที่สูงขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนัสสินี บุญมีศรีสง่า (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อตลาดนัดศิลปะในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีความพึงพอใจต่อบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรม/อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ต ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับปัจจัยด้านศักยภาพของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจังหวัดอุดรธานี พบว่า มีความต้องการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านทัศนคติ และด้านบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ กิรติวินิจกุล (2553) ที่ศึกษาถึงความต้องการการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธุรกิจโรงแรมในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธุรกิจโรงแรม ประกอบด้วย ด้านทัศนคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ จินณพัช ปทุมพร (2560) พบว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมายังหัวหินประเทศไทยนั้นเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีกำลังซื้อสูง มีความต้องการการบริการเพื่อสุขภาพที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ซึ่งให้ความสนใจกับภาพลักษณ์ของแต่ละประเทศเป็นหลัก

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถาบันการศึกษา ควรพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและบุคลากรในด้านธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อผลิตบุคลากรด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

2) ควรมีการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อการพัฒนาบุคลากรตั้งแต่เด็ก เช่น โดยอาจมีการตั้งเป็นโรงเรียนสาธิตท่องเที่ยวและบริการเพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อด้านนี้

3) สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนหรือภาษาต่างประเทศ

4) นอกจากจะมุ่งผลิตบุคลากรรายใหม่เข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการแล้วนั้น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ควรร่วมมือกันพัฒนาบุคลากรในด้านธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการที่มีอยู่เดิม ให้มีความรู้ความสามารถด้านบริการที่โดดเด่น เน้นด้านการบริการที่ประทับใจ ตลอดจนส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เช่น มีโอกาสได้ศึกษาดูงานต่างประเทศ การฝึกอบรมด้านภาษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

2) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรม/อพาร์ทเมนต์/รีสอร์ต ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษากลุ่มผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการอื่น ๆ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2557, จาก http://marketingdatabase.tat.or.th/more_news.php?cid=98&filename=index.

2. กองอาเซียน 3. (2557). **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2557, จาก <http://r.search.yahoo.com>.
3. กอบกาญจน์ เหริญทอง. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. มหาวิทยาลัยสยาม.
4. **ข้อมูลแนะนำจังหวัดอุดรธานี**. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2557, จาก <http://thai.tourismthailand.org>.
5. จินนพัช ปทุมพร. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในการใช้บริการกิจกรรมเพื่อสุขภาพในหัวหิน ประเทศไทย**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 105.
6. จุฑามาศ ถนอมถิ่น. (2555). **การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจที่พักแรมเกสต์เฮาส์ ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
7. ฉัฐชสรณ์ กาญจนศิลาพันธ์. (2546). **แนวทางการพัฒนาบุคลากรในงานโรงแรม : กรณีศึกษาโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร**. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
8. ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2553). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
9. ธาณินทร์ ศิปปาจารย์. (2550). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : บริษัท วิอินเตอร์ พรินท์.
10. บรรยงค์ โตจินดา. (2548). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : บริษัท รวมสาส์น (1997) จำกัด.
11. ปรียาพร วงศ์อนันต์โรจน์. (2547). **จิตวิทยาบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด เพลส หจก.
12. สุนทร พิลัม และพรรณชญา ศิริวรรณบุศย์. (2557). **การท่องเที่ยวอาเซียนกับการเปิดเสรีภาคบริการของอาเซียน**. ค้นเมื่อ วันที่ 21 ธันวาคม 2557, จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid =1394179061.
13. รัตนาภรณ์ บุญนุช. (2555). **การพัฒนาและฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน : กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัด พระนครศรีอยุธยา**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
14. ศุภลักษณ์ สุริยะ. (2556). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการของแผนกต้อนรับส่วนหน้าโรงแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน กรณีศึกษา: โรงแรมบูติก กรุงเทพมหานคร**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
15. สมศักดิ์ คล้ายสังข์. (2554). **ความสนใจของนักท่องเที่ยวต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

บทเรียนจากโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนใจ ไชยบุญเรือง¹
สุจิตรา อร่ามพงษ์พันธ์²

1. บทนำ

ในปี พ.ศ.2560 คณะศิลปศาสตร์และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียได้ร่วมกันจัดโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง สังกัดเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่โรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

โรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้อำนวยการโรงเรียน คือ นายเจตน์ มงคลสวัสดิ์ และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาอังกฤษประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ นางปานิศา ศรีโนนชัย และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วยให้นักเรียนสะกดคำได้ ออกเสียงคำศัพท์นั้นๆได้ถูกต้อง ชัดเจน ใช้คำศัพท์ในประโยคได้ ด้วยหลักการนี้ นักเรียนย่อมจะมีความรู้พื้นฐานที่จะสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ นั่นก็คือ “รู้คำศัพท์ สะกดได้ ใช้เป็น สื่อสารได้”

2. สอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” การที่นักเรียนสามารถออกเสียงคำศัพท์ได้ ชัดเจน สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้รู้เรื่อง นักเรียนจะมีความภาคภูมิใจในตัวเอง การเรียนรู้จากบทเพลงที่มีเสียงดนตรี ประกอบ นักเรียนจะรู้สึกสนุก ไม่เครียด สามารถฟังเนื้อเพลงด้วยความเข้าใจ และร้องเพลงภาษาอังกฤษได้ จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

ที่ 6 ที่เข้าร่วมโครงการนี้ จำนวน 16 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 6 คน

2. วัตถุประสงค์

โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนได้

1. เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและการออกเสียงที่ถูกต้อง
2. พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3. รูปแบบกิจกรรม

รูปแบบกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่

1. เสริมสร้างความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากเรื่องที่อ่านและบทเพลง ซึ่งในการเสริมสร้างความรู้นี้ ทีมวิทยากรมุ่งเน้นให้มีกิจกรรมที่จะ

4. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

1. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ
 - 1.1 นักเรียนรู้คำศัพท์ ออกเสียงได้ถูกต้อง ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด
 - 1.2 นักเรียนกล้าแสดงออกในการพูดภาษาอังกฤษ ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด
2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ
 - 2.1 นักเรียนออกเสียงศัพท์ต่าง ๆ ในภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง
 - 2.2 นักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น

¹ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

² หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

5. ทฤษฎีพื้นฐานในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ทฤษฎีในที่นี้ หมายถึง แนวคิด หลักการ และ กระบวนการวิธีการในการเรียนการสอนภาษา ซึ่งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ที่จะทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผล และที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ทฤษฎีที่มหาวิทยาลัยนำเสนอในงานนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ตามแนวคิดทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike (Thorndike's Connectionism Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรคณนิยม (Constructivism) และทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน (Eclecticism)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ตามแนวคิดทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike (Thorndike's Connectionism Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นเรื่องพฤติกรรมของผู้เรียน ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเข้า (Stimulus) กับการตอบสนอง (Response) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อม และได้ลองฝึกทดลองด้วยตัวเอง การฝึกหัดหรือการกระทำซ้ำบ่อยๆด้วยความเข้าใจ จะทำให้ความรู้คงทนถาวร แต่ถ้าไม่ได้นำความรู้นั้นไปใช้บ่อยๆก็อาจจะลืมได้และถ้าหากผู้เรียนได้รับผลที่เป็นที่พึงพอใจจากการเรียน ก็ย่อมจะอยากเรียนรู้ต่อไป ฉะนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ คือ

- (1) การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ครูต้องมีแผนการสอนที่ชัดเจน
- (2) ครูคอยดูแลพฤติกรรมของผู้เรียน และกระบวนการเรียนรู้
- (3) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองฝึกทดลองในการใช้ภาษาอังกฤษ
- (4) การให้ผู้เรียนฝึกรูปแบบภาษาอังกฤษซ้ำๆอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะใช้ภาษาได้แบบอัตโนมัติ และต้องให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่กำลังฝึกอย่างถ่องแท้

(5) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำภาษาที่ฝึกแล้วไปใช้จริงๆ

(6) ความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ การที่ผู้เรียนได้รับผลที่เป็นที่น่าพอใจ สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

หลักการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยมเน้นความสำคัญด้านความคิดและความรู้สึกของผู้เรียนแต่ละคน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนา ได้เต็มเต็มศักยภาพของตนเอง ทิศนา ขมมณี (2012) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของทฤษฎีนี้ไว้ว่า “มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น และต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้เน้นการเข้าถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน และตอบสนองความต้องการพื้นฐานนั้นอย่างเพียงพอให้อิสราภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง”

Paul (2006) ได้เสนอแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศตามหลักการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยมไว้ ดังนี้

- (1) ผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาทักษะการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น เช่น การให้ความร่วมมือ (Cooperation) ความเที่ยงธรรม (Fairness) และการคิดถึงความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น (Consideration for Others)
- (2) การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้มากกว่าการกระทำที่ได้ผลทันที
- (3) การให้ผู้เรียนมีอารมณ์ร่วมในการเรียนกับบทเรียน
- (4) แรงจูงใจในการเรียนมาจากภายใน ไม่ใช่มาจากรางวัลภายนอก
- (5) การเน้นการเรียนรู้จากบริบทที่เป็นธรรมชาติ มากกว่าการแยกเป็นตอนๆไม่ต่อเนื่องกัน
- (6) ครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในชั้นเรียน ครูคอยสนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบธรรมชาติ

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรณคณยม (Constructivism)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรณคณยมนี้ มีชื่อที่เรอแกแตกต่างกัน เช่น ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานยม ทฤษฎีนิรมิตนยม หรือทฤษฎีการสร้างความรู้นยม แต่ในงานนี้จะใช้ตามทราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติไว้ในปี พ.ศ. 2551 คือ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรณคณยม ราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรณคณยมว่าเป็น

ทฤษฎีการสร้างความรู้ว่าด้วยผู้เรียนสามารถสร้างสรณคณความรู้ขึ้นได้เองการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคลในการสร้างความรู้และความหมายของสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับผ่านกระบวนการซึมซับ (Assimilation) คือ การนำข้อมูลหรือความรู้ใหม่ที่ได้รับไปเชื่อมโยงอย่างกลมกลืนกับโครงสร้างความรู้ที่ตนมีอยู่ และการปรับกระบวนการการรู้คิด (Accommodation) คือการคิดค้นหาวิธีการต่างๆ มาใช้ในการสร้างความเข้าใจจนเกิดเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง ดังนั้น การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการภายในที่แต่ละบุคคลต้องเป็นผู้สร้างด้วยตนเอง และสามารถทำได้ตอึ่งหากได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากที่อื่น

Paul (2006) กล่าวว่าหลักการที่สำคัญในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรณคณยม ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คือ ครูผู้สอนต้องตระหนักว่า

(1) ผู้เรียนแต่ละคนเป็นเหมือนนักสำรวจที่มีความกระตือรือร้น (Active Explorer) ที่ต้องการจะสร้างรูปแบบภาษาอังกฤษที่ถูกต้องเหมาะสมกับตนเองว่าเป็นอย่างไร

(2) ผู้เรียนจะพยายามอธิบายความหมายของคำศัพท์และรูปแบบใหม่ๆ ของภาษาอังกฤษที่ตนประสบมาความรู้และความเชื่อของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและสิ่งที่ผู้เรียนได้พบเห็นมา

(3) ผู้เรียนจะใช้ข้อมูลที่ได้มาใหม่กับความรู้ที่มีอยู่แล้วมาช่วยในการตัดสินใจที่จะนำไปในทิศทางที่มีความหมายต่อตัวเอง และเลอียงที่จะไปในทิศทางที่จะไปสู่ความล้มเหลว

(4) ถ้าผู้เรียนมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อมูลใหม่ที่ได้อมา ก็มีโอกาสดที่จะได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้

(5) ผู้เรียนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้เกินระดับความสามารถของตนเอง ถ้าผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นหรือเพื่อนที่มีความรู้มากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

(6) การที่ผู้เรียนตั้งใจและพยายามที่จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

4. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน (Eclecticism)

หลักการเรียนรู้ของกลุ่มผสมผสานนี้ ไม่ได้ยึดถือทฤษฎีหรือแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลัก แต่จะนำเอาหลักการหรือแนวคิดที่ตอึ่งที่เหมาะสมจากทฤษฎีต่างๆ มาใช้เพื่อการสร้างความเข้าใจ โดยเฉพาะในทางด้านการเรียนการสอน

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ตามแนวคิดของ Paul (2006) มีหลักการที่สำคัญ คือ

(1) ครูต้องเน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

(2) ครูจะต้องรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถนำทฤษฎีเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้เข้าสิ่งที่ที่ตอึ่งที่สุดสำหรับผู้เรียน ครูต้องหาเทคนิควิธีการต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากที่สุด

(3) ในชั้นเรียน ครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัดที่จะพูดภาษาอังกฤษ ครูต้องให้กำลังใจผู้เรียนในการลองผิดลองถูกได้กล่าวคือ ผู้เรียนมีข้อผิดพลาดได้ จะได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดนั้นๆ

(4) การเรียนรู้แบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Methods) ตามแนวทางของกลุ่มพฤติกรรมนยม สามารถนำมาใช้ได้ตอึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากผู้เรียนมีเวลาจำกัดในการเรียน หรือถ้าหากครูต้องสอนให้ครบตามเนื้อหาในหลักสูตรในเวลาอันจำกัด

(5) การเรียนภาษาอังกฤษที่มีสิ่งแวดล้อม
การเรียนรู้เป็นแบบภาษาต่างประเทศ วิธีการที่มีประสิทธิภาพ
คือ การสอนหลักสูตรแกนกลาง (Core Syllabus) แบบ
ตามลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน (Step-by-Step Sequence)

(6) หลักการสอนแบบ Step-by-Step
จะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นขั้นเป็น
ตอนไป จะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง
(Confidence) นอกจากนี้ ผู้เรียนจะได้เห็นความสัมพันธ์
ความเชื่อมโยงของภาษา จะได้มีประสบการณ์และนำไปใช้
ในการเดาความหมายของคำศัพท์ได้ หรือใช้รูปแบบของ
ภาษาที่เรียนใหม่ได้

(7) การจัดการเรียนการสอนแบบ
Cooperative Learning ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทาง
ภาษาจากเพื่อนคนอื่น ๆ และได้ฝึกทักษะทางสังคม (Social
Skills) ด้วยเมื่อผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม

(8) การให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะซ้ำๆกัน
ต่อเนื่องกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษานั้น
ๆ เช่น การพัฒนาทักษะการฟัง ครูสามารถให้คำแนะนำให้
ผู้เรียนฟังภาษาอังกฤษจากสื่อต่างๆให้บ่อยที่สุดเท่าที่จะทำ
ได้ ถ้าต้องการฝึกทักษะการพูด ก็ต้องกล้าที่จะพูด พูด และ
พูดภาษาอังกฤษ ไม่ต้องกลัวที่จะพูดผิด

(9) การที่ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียน
ภาษาอังกฤษได้ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพูดสื่อสารเป็น
ภาษาอังกฤษได้ดี

(10) สิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้
(Learning Environment) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการ
เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ สิ่งแวดล้อมในที่นี้
หมายถึง การจัดห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน
การสอน แหล่งเรียนรู้ ตำราเรียน ใบงานสำหรับทักษะต่างๆ
ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน หนังสือ
แบบฝึกหัด หนังสือสำหรับอ่านประกอบรายวิชาต่าง ๆ
คอมพิวเตอร์ และพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. การดำเนินการ

การดำเนินการโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารมีขั้นตอนเพื่อการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นเตรียมเอกสาร

ทีมวิทยากรพบกับครูผู้รับผิดชอบวิชา
ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ
พื้นฐานด้านภาษาของนักเรียน และคณะศิลปศาสตร์ เป็นผู้
คัดเลือกเรื่องที่จะเป็นบทเรียนและบทเพลงเพื่อใช้ในโครงการนี้

เอกสารสำหรับเป็นบทเรียนคณะศิลป
ศาสตร์เลือกเรื่องที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาหลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้
ภาษาอังกฤษที่ใช้ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบ ๆ ตัว
ดังนี้

- (1) Do Not Disturb
- (2) A Living Teddy Bear
- (3) Sea Arrows
- (4) Falling
- (5) Cleanup Time
- (6) Lots of Legs
- (7) Animal Tales

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้
นักเรียน ตามหลักการเรียนการสอนที่ดี ครูหรือผู้สอน
จะต้องมีแผนการสอนที่ชัดเจน ดังนั้นในการเตรียมการ
พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครั้งนี้ ได้มีการ
เตรียมความพร้อมให้นักเรียนโดยการเขียนข้อความในการ
เกริ่นนำทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย พอสรุปได้ ดังนี้

ยกตัวอย่าง : To Students

To be able to communicate well
in English, you have to

1. learn a lot of vocabularies
or words,
2. know how to use them, and
3. dare to speak etc.

ในการนำเสนอบทเรียน แต่ละเรื่อง
มีลำดับการนำเสนอ คือ

(1) Words เป็นคำศัพท์จากแต่ละ
เรื่อง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องอย่างแท้จริง จึงเสนอคำศัพท์
ภาษาอังกฤษจากเรื่อง เรียงลำดับตามตัวอักษร A – Z คู่กับ
ความหมายเป็นภาษาไทย

(2) แบบฝึกหัดที่หลากหลายเกี่ยวกับ
เรื่องที่อ่าน เน้น ข้อเท็จจริง (Science Facts) ความสนุก

กับคำศัพท์ (Word Fun) และการพูด (Speaking) ขอยกตัวอย่าง
บางตอนต่อไปนี้

ดั่งเช่น Falling Stars

Words

adult สัตว์ที่โตเต็มที่ ผู้ใหญ่
as much as มากเท่า
atmosphere บรรยากาศ
burn up ไหม้จนหมด
by โดย
called เรียกว่า
catch จับ
completely อย่างสมบูรณ์
each แต่ละ
earth โลก พื้นดิน
โดยสิ้นเชิง
elephant ช้าง
impossible เป็นไปไม่ได้
fall ตก หล่น
fallingที่กำลังตก

Falling Stars

There's a song that says, "Catch a falling star and put it in your pocket" As impossible as it seems, it can be done!

Falling stars are really meteors. Meteors are objects that fall through space toward the earth. As they speed through the earth's atmosphere, they burn. In the night sky meteors look like streaks of light.

Science Facts

Write O if the statement is an opinion. Write F if the statement is a fact.

- _____ 1. Falling stars are called meteors.
- _____ 2. It's good luck to see a falling star.
- _____ 3. Meteors fall through space.

_____ 4. Speeding meteors burn in the earth's atmosphere.

Speaking

A: Have you ever seen meteors?

B: Yes, I have.

A: What do they look like?

B: They look like streaks of light.

A: Are they beautiful?

B: I think they are. What do you think?

A: I think they are beautiful, too.

ในส่วนของบริษัท เน้นบทเพลงสนุกสนาน
สำหรับเด็ก ซึ่งเป็นบทเพลงที่เป็นที่นิยมมากทั่วโลก ดังนี้

- (1) Finger Family
- (2) Ten Little Indian Boys
- (3) Head, Shoulders, Knees and Toes
- (4) Rain
- (5) Itsy Bitsy Spider
- (6) Old MacDonald Had a Farm
- (7) Mary Had a Little Lamb

โดยการเตรียมการนำเสนอตั้งในตัวอย่าง

Finger Family

Words

Fingers นิ้วมือ

Family ครอบครัว

thumb หัวแม่มือ

daddy พ่อ

forefinger นิ้วชี้

mommy แม่

middle finger นิ้วกลาง

brother พี่ชาย น้องชาย

ring finger นิ้วนาง

sister พี่สาว น้องสาว

little finger, pinkie, pinky นิ้วก้อย

baby น้องคนเล็ก

Sentences

Where are you? ท่าน (คุณ เธอ) อยู่ที่ไหน

Here I am. ฉันอยู่ที่นี่
How do you do? ใช้ในการทักทาย
Daddy finger, daddy finger, where
are you?
Here I am, here I am. How do
you do?
Mommy finger, Mommy finger,
where are you?
Here I am, here I am. How do
you do?
Brother finger, Brother finger,
where are you?
Here I am, here I am. How do you
do?
Sister finger, Sister finger, where
are you?
Here I am, here I am. How do
you do?
Baby finger, Baby finger, where
are you?
Here I am, here I am. How do
you do?

เมื่อเตรียมเรื่อง บทเพลง และแบบฝึกหัดต่าง ๆ
แล้ว คณะศิลปศาสตร์ ได้ออกข้อสอบสำหรับ Pretest ซึ่ง
จะทำการทดสอบก่อนการฝึกอบรม และ Posttest เพื่อใช้
เป็นคะแนนส่วนหนึ่งสำหรับวิเคราะห์การพัฒนาการเรียนรู้
การใช้คำศัพท์ของนักเรียน โดยการเลือกคำศัพท์จากเรื่อง
และบทเพลงที่มีการใช้บ่อยๆซ้ำๆกันหลายครั้ง จำนวน 50
คำ มาให้นักเรียนเลือกเติมในประโยค ซึ่งเป็นประโยค
ที่เขียนขึ้นใหม่ ไม่ใช่ประโยคจากเนื้อเรื่องหรือบทเพลง

1. ขั้นเตรียมการฝึก

เมื่อคณะศิลปศาสตร์เตรียมเอกสาร
รวบรวมเอกสารเสร็จแล้ว ได้ประชุมทีมวิทยากรและผู้ช่วย
เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง
ต่างๆและกระบวนการฝึกเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสาร

ทีมวิทยากรนั้นประกอบด้วยคณาจารย์
คณะศิลปศาสตร์ 4 คน และคณาจารย์จากสาขาวิชาการ
จัดการธุรกิจระหว่างประเทศ 2 คน

ทีมผู้ช่วยประกอบด้วยบุคลากรฝ่าย
สนับสนุนของคณะศิลปศาสตร์ 2 คน นักศึกษาสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ 3 คน (เป็นนักศึกษาไทย 2 คน และนักศึกษา
ชาวญี่ปุ่น 1 คน) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการ
บริหารธุรกิจจากประเทศเมียนมา 1 คน และนักศึกษา
แลกเปลี่ยนชาวญี่ปุ่นอีก 1 คน

ในการออกไปฝึกให้นักเรียนแต่ละครั้ง
วิทยากรหลัก คือ คณบดีคณะศิลปศาสตร์จะไปทุกครั้ง
ส่วนคนอื่นๆในทีมและผู้ช่วยจะมีตาราง หมุนเวียนกันไป
อย่างน้อยอีกครั้งละ 4 คน

2. ขั้นฝึก

ระยะเวลาในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา
ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครั้งนี้ระหว่างวันศุกร์ที่
26 พฤษภาคม – ศุกร์ที่ 26 สิงหาคม 2560 รวม 28 ชั่วโมง
มีการฝึกทุกวันศุกร์ ครั้งละ 2 ชั่วโมง แบ่งเป็นการฝึกจาก
เรื่อง ครั้งละ 1 ½ ชั่วโมง และการร้องเพลง 30 นาที

ในการฝึกเพื่อพัฒนาทักษะเพื่อพัฒนา
ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครั้งนี้ วิทยากร
ประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้กลุ่มผสมผสานและการเน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered Methods)
เป็นหลัก ดังนี้

1) การเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญ
ของภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน การมี
ความรู้ภาษาอังกฤษดี จะช่วยสร้างโอกาสในการเรียนรู้นอก
ห้องเรียนมากขึ้น มีโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่ง
ที่นักเรียนสนใจได้มากขึ้นในอนาคต เมื่อต้องทำงานทำ โอกาส
ที่จะได้งาน ย่อมจะมีมากขึ้นถ้ามีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับ
ที่ใช้ในการสื่อสารได้ดี

2) การที่จะสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ
ได้ดี ต้องย้ำให้นักเรียนตระหนักว่า นักเรียนต้องรู้คำศัพท์
ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย สะกดคำภาษาอังกฤษต่างๆนั้นได้
ถูกต้อง ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนว่าถ้าเป็นคำสองพยางค์ขึ้น
ไปจะต้องลงเสียงหนัก (Primary Stress) ที่พยางค์ไหน ฉะนั้น

ในการสอนคำศัพท์ของแต่ละเรื่อง แต่ละบทเพลง วิทยากร
ดำเนินการ ดังนี้

- (1) ออกเสียงให้นักเรียนฟัง
- (2) ให้นักเรียนออกเสียงตาม
ถ้าเป็นคำตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป หรือคำที่ออกเสียงค่อนข้าง
ยาก จะต้องให้ออกเสียงซ้ำหลายครั้ง
- (3) ให้นักเรียนศึกษาการสะกด
คำศัพท์และความหมาย
- (4) ให้นักเรียนดูตัวอย่างการใช้
คำต่างๆจากประโยคในเรื่องและบทเพลง
- (5) ให้นักเรียนอ่านออกเสียง
ประโยคที่มีคำศัพท์ต่างๆ

(6) บางครั้ง วิทยากรจะใช้
คำถามที่ให้นักเรียนเตรียมฝึกพูดกับเพื่อนๆถามเช่น How
do you spell ? What does it mean? How do you
use it in a sentence? บางครั้งก็ให้นักเรียนที่กล้า
แสดงออก ถามคำถามเหล่านี้ ให้เพื่อนๆช่วยกันตอบ

การสอนเป็นขั้นเป็นตอนแบบนี้จะช่วย
เสริมสร้างให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง จะช่วย
ให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงของการใช้ภาษา
และที่สำคัญคือ ต้องย้ำกับนักเรียนว่า การออกเสียงผิด การ
สะกดผิด หรือข้อผิดพลาดอื่นๆไม่ใช่เรื่องที่จะต้องอับอาย
เราสามารถเรียนรู้จากข้อผิดพลาดต่าง ๆ ได้ และนักเรียน
จะต้องไม่ล้อเลียนคนที่ทำผิดพลาด ต้องช่วยกันแก้ไข

3) การใช้ Cooperative Learning
โดยการแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ในครั้งนี้มีนักเรียน 16 คน
ก็แบ่งเป็น 4 กลุ่มๆละ 4 คน โดยให้นักเรียนอยู่ในกลุ่มเดิม
ตลอดช่วงเวลาที่มีการฝึกอบรม และเพื่อเป็นการเสริมสร้าง
บรรยากาศในการเรียนที่ไม่ให้เคร่งเครียด ให้มีความเป็น
กันเอง มีผู้ที่คอยให้คำปรึกษา เมื่อมีปัญหาจึงจัดให้มีทีม
วิทยากรหรือผู้ช่วยประจำกลุ่ม ๆ ละอย่างน้อย 1 คน คอย
ช่วยนักเรียนฝึกในแต่ละกลุ่ม หรือเป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องทำ
แบบฝึกหัด และคอยกำกับดูแลให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทุก
คนได้มีการฝึกออกเสียง ได้ฝึกพูดทุกคน และคอยแนะนำให้
นักเรียนในกลุ่มช่วยกัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จาก
เพื่อน ๆ ด้วย

4) เมื่อมีบทสนทนา ทีมวิทยากรจะ
พูดให้นักเรียนฟังก่อน ให้นักเรียนฝึกพูดตาม ถ้าเป็นประโยค
ยาว จะบอกให้นักเรียนรู้ว่าควรแบ่งวรรคตอนในการพูด
อย่างไร ให้นักเรียนทำเครื่องหมายไว้ว่าจะหยุด เว้นวรรคได้
ตรงไหน เช่น ถ้ามี เครื่องหมาย, (comma) หยุดได้ (แต่ไม่
นาน) หลัง . (period/full stop) หยุดได้นานกว่า (แต่ไม่
นานมาก) หรือถ้าไม่มีเครื่องหมายอะไร ถ้าจะหยุดให้หยุด
ตรงคำหลัก ไม่ใช่หยุดตรงคำขยาย หรือให้หยุดได้เมื่อจบ
วรรคตอนหนึ่ง เช่น ในประโยคต่อไปนี้ ให้หยุดเว้นวรรคได้
ตามเส้นที่ขีดให้

They look like streaks of light/ as
they fall through space/toward the earth.

These never make it to earth/
because they burn up completely.

อนึ่ง ในการออกเสียง ในการพูด เพื่อให้ฟังดู
เป็นธรรมชาติ วิทยากรแนะนำให้นักเรียนเชื่อมเสียงคำพูด
ในประโยคด้วย คือ การเชื่อมเสียงท้ายของคำหน้ากับเสียง
ของคำต่อไปที่ขึ้นต้นด้วยเสียงสระเข้าด้วยกัน เช่น Where
are you? คำว่า Where กับ are เชื่อมเสียงท้ายของ
Where คือ /r/กับ are ด้วยกันเป็น Where are (แวร่า)
Here I am. เชื่อม Here กับ I เป็น Here I (เฮียร์ไ)

Keeping clean is important to safe
flying. เชื่อม clean กับ is เป็น clean is (คลีนิช)

(คำอธิบายเพื่อให้นักเรียน เข้าใจได้ง่าย
สำหรับคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงสระ คือ คำที่ขึ้นต้นด้วยเสียง
“อ.อ่าง”)

5) การให้นักเรียนเรียนคำศัพท์จาก
การอ่าน จากบทเพลง จากการเขียนเพิ่มเติม การเติมคำให้
เป็นประโยค จะช่วยเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาในการพูด
สื่อสารได้

6) เมื่อนักเรียนออกเสียง อ่าน พูด
เขียนเดิมความได้ดี นักเรียนจะได้รับคำชมจากวิทยากร หรือ
ได้รับการปรบมือเป็นรางวัล เป็นการสร้างความภาคภูมิใจ
ให้กับนักเรียน ในการอบรมทีม วิทยากรจะถือว่าเป็น
facilitators คอยดูแลให้ความสะดวกให้การฝึกอบรม
เป็นไปด้วยดี รวมทั้งต้องคอยดูด้วยว่าต้องให้นักเรียนทุกคน
ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

7) ในการร้องเพลง หนึ่งในทีมวิทยากรซึ่งเป็นอาจารย์ในคณะศิลปศาสตร์สามารถเล่นดนตรีได้ จะเล่นดนตรี นำนักเรียนร้องเพลง ให้โอกาสนักเรียนที่ชอบร้องเพลงได้ร้องเพลงให้เพื่อน ๆ ฟัง และนำเพื่อน ๆ ร้องเพลงด้วยกัน เป็นการสร้างความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน และความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สนุกสนาน

8) กิจกรรมเสริมอื่น ๆ วิทยากรจะจัดให้ตามความเหมาะสมกับเวลาที่เหลือของแต่ละคาบของการฝึกอบรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ช่วยกันคิดใช้คำศัพท์ที่เรียนไปหรือที่เคยเรียนมาแล้ว กลุ่มไหนทำเสร็จก่อน หรือได้คำมากกว่า จะได้รับคำชมและการปรบมือเป็นรางวัล ตัวอย่างกิจกรรมเสริมต่างๆ เช่น

8.1 กิจกรรมหา Homophones (คำพ้องเสียง) โดยทางวิทยากรให้คำมา แล้วให้นักเรียนหาคำที่ออกเสียงเหมือนกัน ต่อไปก็ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาเอง เช่น sea – sea, by – bye/buy, two – to ...

8.2 กิจกรรม Anagrams (การเรียงตัวอักษรในคำที่ให้มาเป็นคำใหม่ โดยใช้ทุกตัวอักษรในคำ) วิทยากรให้คำมา ให้นักเรียนเรียงเป็นคำใหม่ (วิทยากรจะหาคำที่นักเรียนสามารถเรียงเป็นคำตามที่เพิ่งได้เรียนไป) เช่น saw (นักเรียนเรียงใหม่เป็น was) quite (นักเรียนเรียงใหม่เป็น quiet) dear (นักเรียนเรียงใหม่เป็น read)

8.3 กิจกรรมหาคำใน Word Puzzle วิทยากรจะทำปริศนาอักษรที่นักเรียนสามารถหาคำที่เรียนไปแล้วในนั้นได้ เช่น ให้หา Animal Words in the Puzzle

8.4 กิจกรรม Word Forming การสร้างคำจากตัวอักษรที่ให้นักเรียนช่วยกันเสนอทั้งพยัญชนะและสระ วิทยากรจะกำหนดให้ เช่น ให้เสนอพยัญชนะได้ 6 ตัว ให้เสนอสระได้ 4 ตัว (เขียนไว้บนกระดาน) แล้วให้แต่ละกลุ่มสร้างคำจากพยัญชนะและสระ โดยช่วยกันกำหนดว่าในแต่ละคำให้มีอย่างน้อยกี่ตัวอักษร วิทยากรกำหนดเวลาให้ เช่น ให้เวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มเขียนคำที่สร้างได้บนกระดาน กลุ่มไหนสร้างคำได้มากที่สุด กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ (จะนับจากคำที่สะกดถูกและมีความหมาย)

8.9 ในระหว่างการอบรมประมาณสัปดาห์ที่ 8 ทีมวิทยากรและผู้ช่วยจะประชุมร่วมกันเพื่อประเมินการอบรม ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น จะได้ช่วยกันหาทางแก้ไข

8.10 ในสัปดาห์สุดท้าย มีการ posttest และให้นักเรียนประเมินผลการฝึกอบรม

7. ผลการดำเนินงาน

1. นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้อง (90%) ที่มีออกเสียงผิดพลาดบ้าง จะได้รับคำแนะนำให้ออกเสียงให้ถูกต้องทันที

2. นักเรียนกล้าแสดงออกในการพูดภาษาอังกฤษ (90%) มีเพียงส่วนน้อยที่ต้องคอยกระตุ้นให้พูด แต่ก็กล้าพูดในที่สุด

3. นักเรียนได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์มากขึ้น จะเห็นได้ชัดเจนจากความแตกต่างของคะแนน pretest และคะแนน posttest (คะแนนเต็ม 50 คะแนน เวลาสอบ 1 ชั่วโมง) จากคะแนน pretest คะแนนสูงสุด = 10 คะแนนต่ำสุด = 1 (คะแนนเฉลี่ย = 5.37) และจากคะแนน posttest คะแนนสูงสุด = 49 คะแนนต่ำสุด = 46 (คะแนนเฉลี่ย = 48.25) ความแตกต่างของคะแนนโดยเฉลี่ย = 42.88

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

1. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการในระดับดีมาก

2. ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการในระดับดี

3. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ในระดับดีมาก

นอกจากนี้นักเรียนมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม คือ

1. นักเรียนต้องการให้จัดโครงการทุกปี
2. นักเรียนประทับใจผู้สอนในเรื่องของการออกเสียงและสนทนา
3. นักเรียนประทับใจความทุ่มเทของวิทยากรและคณะ

8. การอภิปรายผลการดำเนินงาน

การฝึกอบรมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ ชี้ให้เห็นได้ชัดเจนว่านักเรียนมีความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัว ถ้าผู้สอนสามารถดึงเอาความสามารถนั้นออกมาได้ นักเรียนมีโอกาที่จะเรียนรู้การใช้ภาษาต่างประเทศได้ตามหลักการที่ได้กล่าวไว้ การที่นักเรียนจะสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศได้ นักเรียนจะต้อง “รู้คำศัพท์ สกอตได้ ใช้เป็น สื่อสารได้” แม้ว่าจะมีปัญหาบ้างในเบื้องต้น เช่น นักเรียนมีพื้นฐานที่ยังไม่ตึกนัก ยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ขาดสมาธิในการเรียน ไม่กล้าพูดภาษาอังกฤษเพราะกลัวออกเสียงผิด ไม่มีความมั่นใจในการพูด ไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ แต่การที่ทีมวิทยากรและผู้ช่วยเอาใจใส่ให้นักเรียนกันอย่างจริงจัง ประกอบกับในทีมมีผู้ช่วยชาวต่างชาติด้วย นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น เริ่มกล้าที่จะใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ และวิทยากรหลักหาวิธีการต่างๆดังกล่าวนั้นมาแล้วในวิธีการดำเนินงานนั้นช่วยในการแก้ปัญหาต่างๆ ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ฉะนั้นในการพัฒนาทักษะทางภาษาจะต้องอาศัยทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียนเป็นหลัก และจะต้องมีการฝึกอย่างต่อเนื่อง

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเหล่านี้เป็นข้อเสนอแนะที่ผู้สอนภาษาต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการสอนได้

1. ผู้สอนจะต้องมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาดี โดยเฉพาะการออกเสียงคำศัพท์ การออกเสียงหนักเบาจะต้องถูกต้องชัดเจน และมีทักษะทางภาษาทุกด้าน
2. ผู้สอนจะต้องมีแผนการสอนที่ชัดเจน (แต่สามารถยืดหยุ่นได้)
3. ผู้สอนจะต้องรู้จักนักเรียน รู้ปัญหาของนักเรียน จะได้หาวิธีการแก้ปัญหาเพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้
4. ผู้สอนจะต้องรู้หลักแนวคิด ทฤษฎีการสอนขั้นพื้นฐานที่หลากหลาย จะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนของตน

10. เอกสารอ้างอิง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม. (2556). ค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2556, จาก www.gotoknow.org/posts.
2. ทิศนา แคมมณี. (2012). **ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม**. (Humanism). ค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://tianny/zakiju.blogspot.com/2012/07/3-humanism.htm/>
3. ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). **ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรคนิยม**. (Constructivism). ค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://becreatively.com>
4. D'Apice, Rita, & Sapienza, Marilyn. (1977). "Falling Stars" and "Cleanup Time" in Raccoons, Radar, Redwoods And More Science Reading Stories. Ohio: Weekly Reader, pp. 16-17.
5. Larsen-Freeman, Diane, and Anderson, Marti. (2011). **Teahniques & Principles in Language Teaching**. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press.
6. Paul, David. (2006). **Teaching English to Children in Asia**. Hong Kong: Pears Education Asia Limited.

การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ
การแข่งขันและความร่วมมือในการรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน
The Knowledge Management in Cultural Tourism of Phetchabun Province for Human
Entrepreneurial Reinforcement to Support ASEAN Community

ดร.แก้วตา ผิวพรรณ¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทธิสินี ธีระธรรมสรณ์²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย เชื้อมวราศาสตร์³

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงโอกาส ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน 2) เพื่อศึกษา การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของตัวแทน ชุมชน ชุมชนละ 5 ท่านจำนวน 5 ชุมชน ซึ่งจากการสัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

จุดแข็ง คือ ชุมชนมีความเข้มแข็งทางด้านสังคมค่อนข้างมาก มีข้อจำกัดคือ ชุมชนยังขาดความเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ชุมชน และภาครัฐขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแลในพื้นที่ โอกาสคือ มีที่ตั้ง ทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบ มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีภูมิอากาศที่หนาวเย็น มีความหลากหลายของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ปัญหาและอุปสรรคคือ การแข่งขันและการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้น ในด้าน ของการจัดการความรู้ มีแนวทางการจัดการความรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 5 ด้าน คือ ด้านองค์ความรู้ได้มีการรวบรวม องค์ความรู้ที่มีความเป็นมาที่น่าสนใจทั้งทางเรื่องประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ด้านความพร้อมของบุคลากร ด้านการ พัฒนาวัฒนธรรมชุมชน ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ประชาคมอาเซียน, การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The purposes of this qualitative by Participatory Action research were :1) to study the possibility of restrictions. Problems and obstacles in the development of the professional personnel, travel in groups, cultural tours of the Phetchabun province to strengthen competitiveness and cooperation to support the ASEAN integration. 2) To study knowledge management in order to travel in groups, cultural tours of the Phetchabun province to strengthen competitiveness and cooperation to support the ASEAN integration. A qualitative research study data from in-depth interviews of community representatives from 5 of 5 each community. The interviews can be analyzed by the method of content analysis.

¹⁻³ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

The results :

From the interview found that about a strength is community strength quite a lot of social history. There is also a lack of Community restrictions linked to the cooperation between entrepreneurs. Community and the Government, a lack of integration between the job opportunities in an area care from is a geographic advantage. There are beautiful views. There is cold in winter. There is a wide variety of ethnic chumchonklum, a unique culture. Problems and obstacles are race and a race condition in the tourist market is likely higher. In the field of knowledge management. The guidelines of Knowledge management of cultural tourism in 5 aspects; knowledge has been gathered, the knowledge should be interesting either way about history Culture of safety personnel for community regeneration, cultural aspects of management, infrastructure, and promote marketing and public relations.

Keywords : Cultural Tourism, ASEAN Community, Community Participation

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือว่าเป็นแหล่งรายได้หลักที่สำคัญส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งจากตัวเลขของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แสดงให้เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติและรายได้ปี พ.ศ. 2560 นักท่องเที่ยวขยายตัวร้อยละ 8.77 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีจำนวนสูงที่สุด 35.38 ล้านคน รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดรายได้รวม 1,824,042.35 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 11.66 ส่วนสถานการณ์ท่องเที่ยวชาวไทยเที่ยวไทยในปี 2560 นั้นคาดว่าจะมีชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศจำนวน 152 ล้านคน-ครั้ง ขยายตัวร้อยละ 4.39 จากปีที่ผ่านมา และคาดว่าจะมีการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวของชาวไทยรวม 930,000 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.42 จากปีที่ผ่านมา (Mr.362degree, 2018)

จินณพัช ปทุมพร (2560) ระบุว่า การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์การบริการและการท่องเที่ยวทางเลือกที่ประเทศไทยมุ่งเน้นในการสร้างจุดขายและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความได้เปรียบจากภาพลักษณ์อันดีทางการแพทย์ ความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และศักยภาพทางการท่องเที่ยว ซึ่งจากแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน จะพบว่า จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหลากหลายและประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวของประเทศ

ในกลุ่มประเทศสมาชิก ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสี่ประเทศ (ซึ่งได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์) ที่ได้รับการยอมรับทางด้านการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้ ตัวอย่างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น เทศกาลประเพณีโล้ชิงช้า ของชาวอาข่า งานประเพณีปีไหมม้ง ที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น

ประกอบกับที่ผ่านมาชาวบ้านมีความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน บางส่วนเข้าใจ บางส่วนไม่เข้าใจ และอีกหลายส่วนเข้าใจผิดว่าการท่องเที่ยวมีประโยชน์ด้านการสร้างรายได้เพียงอย่างเดียว ไม่ตระหนักถึงความร้ายแรงของปัญหาภาวะวิกฤติทางวัฒนธรรม และผลกระทบที่เกิดขึ้นอันจะทำลายความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นแหล่งเก็บภูมิปัญญาของมนุษยชาติติดต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน ส่งผลให้เกิดวิกฤตด้าน

อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ ซึ่งมีผลให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อ่อนแอ ไม่สามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของตนเองไว้ได้ ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ประสบกับภาวะวิกฤตนี้ ทำให้สังคมอ่อนแอขาดความเชื่อมั่น ความมั่นคง ซึ่งเป็นรากฐานของการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เหตุนี้เองจึงทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวแบบคนละทิศทางขึ้น การเติบโตอย่างรวดเร็วของแหล่งท่องเที่ยวโดยปราศจากการเตรียมพร้อม ทำให้ปัญหาหลายอย่างตามมา

จากประเด็นดังกล่าว คนในชุมชนขาดความรู้การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่งผลให้ด้านชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพ จึงทำให้เกิดผลกระทบ ด้านการทำลายวัฒนธรรมที่ดีอยู่แล้วให้สูญหายไป สิ่งที่เป็นแรงจูงใจประการหนึ่งคือการเร่งสร้างองค์ความรู้ในการจัดการกับปัญหา กล่าวคือการศึกษาวิธีการฟื้นฟูธำรงรักษาวัฒนธรรมในภาวะวิกฤตซึ่งยังนับว่าขาดแคลนอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกิดความเข้าใจผิดพลาด ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และภาพลักษณ์ของชุมชน ซึ่งเคยมีภูมิปัญญา วัฒนธรรม สังคมที่สงบสุข สภาพแวดล้อมที่ดี อาจต้องสูญหายไปเพราะความไม่รู้และไม่เข้าใจ

ทั้งนี้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC เป็นด้านที่มีความซับซ้อน เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศค่อนข้างมีความแตกต่าง หรือแม้แต่การสื่อสารก็มีภาษาที่หลากหลาย หรือแม้วัฒนธรรมประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้จึงต้องเตรียมตัวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รวมถึงประเทศไทยด้วย ซึ่งการเตรียมตัวนี้ ต้องยึดเป้าหมายสำคัญของ AEC นั่นคือ การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วม การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ด้วยการมีเป้าหมายทั้ง 4 ประการข้างต้นดังกล่าวนี้ ประเทศไทยหรือสถานประกอบการต่างๆ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้และเตรียมตัวหรือเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าไปสู่ AEC นั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและรูปแบบหรือสไตล์การทำงานของไทยกับคนในชาติอื่นๆ โดยการเรียนรู้จะนำไปสู่การยอมรับในความแตกต่าง การปรับตัวเข้าหากัน รวมถึงนำเอาจุดแข็งของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรต่อไป ซึ่งนอกจากการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของแต่ละประเทศแล้ว สิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ คือ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ใ้สามารถสื่อสารได้หลายภาษา และมีทักษะความสามารถที่ทัดเทียมกับคนชาติอื่นๆ อีกทั้ง การจ่ายค่าตอบแทนต้องไม่มีความเหมาะสม หรือไม่น้อยกว่าในประเทศอื่นไม่เช่นนั้นแล้ว อาจทำให้คนที่มีความสามารถย้ายไปทำงานในประเทศที่มีค่าตอบแทนที่สูงกว่าได้

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันแสวงหาปัญหา และคิดค้นแนวทางออกเพื่อแก้ไขปัญหหรือพัฒนาที่เป็นเรื่องอันเป็นฉันทามติของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม ทำงานร่วมกันทั้งแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักวิจัยภายนอกทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวย หรือวิทยากรกระบวนการร่วมกับนักวิจัยชุมชนที่เป็นชาวบ้าน ดังนั้น การวิจัยจึงสร้างคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบพหุภาคี พร้อมกับบังเกิดผลพลอยได้ที่ เป็นจิตสำนึกตระหนักในปัญหา หน้าที่ และร่วมกันแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ตลอดจนถึงโอกาสข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ได้มาตรฐาน และเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวการพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยว

เชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือ เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนร่วมกัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงโอกาส ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

2. เพื่อการจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

- 1) การพัฒนาโจทย์/การกำหนดโจทย์วิจัย
- 2) การพัฒนาโครงการ
- 3) การสร้างทีมวิจัย
- 4) การเก็บข้อมูล/เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา
- 6) การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 7) การวางแผนปฏิบัติการ
- 8) การปฏิบัติการ
- 9) การเผยแพร่ขยายผลและการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- 10) การสรุปบทเรียนและบทเรียนจากการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

4. กลุ่มเป้าหมาย

ตัวแทนชุมชน จำนวน 5 ชุมชน ได้แก่ 1.กลุ่มชาวพื้นเมือง บ้านสะเดียง ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง 2. กลุ่มชาวไทยหล่ม บ้านนาแซง ตำบลนาแซง อำเภอหล่มสัก 3. กลุ่มชาวเขาเผ่าม้ง เผ่าลีซอ เผ่าเย้า และเผ่ามูเซอ บ้านเข็กน้อย ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ และบ้านเพชรดำ ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ 4. กลุ่มชาวนา บ้านน้ำเลา ตำบลตะเภา อำเภอเมือง 5. กลุ่มชาวลาวพวน ลาวแก้ว ลาวครั่ง บ้านดงขุย ตำบลดงขุย อำเภอบึงสามพัน

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงโอกาส ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ได้มาตรฐานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

2. ได้แนวทางการพัฒนาวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ได้มาตรฐานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและความร่วมมือเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

3. ได้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทางการค้าสู่ประชาคมอาเซียน

- 4 ได้แนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของหน่วยงานต่างๆ

6. สรุปผลการวิจัย

ชุมชนมีความเข้มแข็งทางด้านสังคมค่อนข้างมาก มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงาม มีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และความมีอัธยาศัยไมตรีของคนในชุมชน คนในชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อจำกัดคือ ชุมชนยังขาดความเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ชุมชน และภาครัฐขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแล

ในพื้นที่ โอกาสคือ จังหวัดเพชรบูรณ์มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบ มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีภูมิอากาศที่หนาวเย็น มีความหลากหลายของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ จึงทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกหนึ่งปัญหาและอุปสรรคคือ การแข่งขันและการแย่งชิงในตลาดการท่องเที่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้น การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจส่งผลกระทบทางอ้อมที่อาจทำให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ตามมาได้ หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบด้านโครงสร้าง ไม่มีการวางแผนร่วมกัน ขาดการบูรณาการ นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคทางด้านภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน เป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวอาจตัดสินใจไม่เดินทางท่องเที่ยวหรือมีการใช้จ่ายน้อยลง

ในด้านของการจัดการความรู้มีแนวทางการจัดการความรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 5 ด้าน คือ ด้านองค์ความรู้ ด้านความพร้อมของบุคลากร ด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชน ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. ด้านองค์ความรู้ ได้มีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีความเป็นมาที่น่าสนใจทั้งทางเรื่องประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม อีกทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีลักษณะโดดเด่นในด้านวิถีชีวิตและมีความเชื่อที่เป็นลักษณะเฉพาะตามพื้นที่ โดยที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าศึกษาและสามารถเพลิดเพลินไปกับกิจกรรมต่างๆ คือ 1) ประเพณีเส็งกลองล่องโคมไฟห้วยพ่อขุนผาเมือง เป็นประเพณีท้องถิ่นของอำเภอหล่มสัก 2) ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ ตรงกับวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 จัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่จังหวัดเพชรบูรณ์ 3) ประเพณีปีใหม่ม้งของชาวม้งตรงกับ ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 2 ซึ่งเป็นงานรื่นเริงของชาวม้งของทุก ๆ ปี 4) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เป็นโบราณสถานสำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ อุทยานมีพื้นที่ครอบคลุมโบราณสถานในเมืองเก่าศรีเทพ ศรีเทพเป็นเมืองโบราณที่อยู่ในท้องที่อำเภอศรีเทพ เขาค้อมอรัตน์ เป็นเขาเล็ก ๆ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก ที่ตำบลสระกรวด อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 5) เขาค้อมอรัตน์ เป็นเขาเล็ก ๆ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก ที่ตำบลสระกรวด อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 6) งานกาชาดมะขามหวานเพชรบูรณ์ การจัดงานมะขามหวานและงานกาชาด

จังหวัดเพชรบูรณ์จัดขึ้นในช่วงปลายเดือนมกราคมของทุกปี 7) ประเพณีบุญบั้งไฟเดือนหกและผีตาโม่ ในช่วงก่อนฤดูฝนของทุกปี อำเภอหล่มเก่า

2. ด้านความพร้อมของบุคลากรในพื้นที่ บุคลากรมีการศึกษาสูงขึ้นถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่งผลให้คนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมของตนเอง เกิดความรัก ความหวงแหน ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง เกิดความร่วมมือร่วมใจในการฟื้นฟูสืบทอด อนุรักษ์ วัฒนธรรมและใช้มรดกทางวัฒนธรรมในทิศทางที่ยั่งยืน

3. ด้านการส่งเสริมฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม ชุมชน จังหวัดเพชรบูรณ์มีวัฒนธรรม ประเพณีเก่าแก่ของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆที่ได้รับความสนใจ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า ความสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมดั้งเดิม จึงควรส่งเสริมด้วยการเน้นให้เยาวชนเรียนรู้ สืบสาน ฝึกการละเล่นแก่เยาวชนในชุมชน และสนับสนุนให้มีการจัดการแสดงมากขึ้น

4. ด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีป้ายประชาสัมพันธ์ มีเส้นทางคมนาคมทางรถยนต์หลายเส้นทาง ซึ่งสามารถรองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพชรบูรณ์ได้

5. ด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ มีการทำโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านงานกิจกรรมต่างๆ นำสื่อออนไลน์ มาประชาสัมพันธ์ เช่น ถ่ายทำสารคดีการท่องเที่ยว แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีการผลักดันให้เกิดการค้าขาย โดยการสร้างเพิงร้านค้า เพื่อให้ชาวบ้านในชุมชนมาค้าขาย ซึ่งมีทั้งอาหาร และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

จากการที่ผู้วิจัยได้จัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวนั้น ทำให้ชุมชนมีความสนใจในเรื่องของการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมากขึ้น สามารถพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น เพราะวิทยากรที่ให้ความรู้ในการอบรมครั้งนี้ได้มีการบรรยายให้ความรู้ถึงการพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์ และการบริการการ

ท่องเที่ยวให้ชุมชนได้ทราบถึงผลดีและผลเสีย โดยวิทยากรเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับทางด้านการตลาดเป็นอย่างมาก

7. อภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถเกิดขึ้นได้เพราะจังหวัดเพชรบูรณ์มีภาษา มีวัฒนธรรม มีกลุ่มชาติพันธุ์ มีอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีพื้นที่ทางธรรมชาติ ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด นักท่องเที่ยวที่สนใจต้องการเข้ามาศึกษาหรือเข้ามาท่องเที่ยว สามารถเข้ามาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ (พ.ศ.2558-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ คือ ดินแดนแห่งความสุขของคนอยู่และผู้มาเยือน “จังหวัดเพชรบูรณ์จะมุ่งส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ศึกษากายทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่น พร้อมกับการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมอย่างยั่งยืน เพื่อให้ไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุขของคนอยู่และผู้มาเยือน” ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว โดยมีกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการและปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
2. สร้างฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นจุดขายของการท่องเที่ยว
3. พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ
5. ส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และเกษตร ให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โดยชุมชนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบกิจการ นักท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ มีการเรียนรู้องค์ความรู้ด้านต่างของชุมชนจากการท่องเที่ยวและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558-2560 ได้กำหนด

ไว้ 3 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว และ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐมนตรี พงศศิริวัชร และภาคภูมิ ภักดีวิลาส (2556) พบว่า ชุมชนโดยปยุตศึกษากายภาพการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชนเผ่าในทุกด้าน ได้แก่ ความดึงดูดใจ ความสามารถเข้าถึงได้ทั้งทางกายภาพ แนวคิดและประเพณีวัฒนธรรม การมีที่พักอาศัยหรือที่พักผ่อนหย่อนใจที่ดีพอสมควร การมีกิจกรรมที่เป็นทั้งเชิงวัฒนธรรมและเป็นไปตามธรรมชาติของท้องถิ่น และความประทับใจ ทั้งทางด้านการสถานที่พักและความประทับใจทางธรรมชาติ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชนเผ่าอย่างยั่งยืน ควรมุ่งเน้น 1) บริหารการจัดระบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพในมิติต่างๆให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและระบบนิเวศของชุมชน 2) ต้องให้ความรู้แลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อผลในมิติของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน 3) การกำหนดกฎกติกาและจัดการร่วมกันในด้านการจัดการสิ่งปฏิภูลเพื่อดำรงไว้ของวัฒนธรรมชนเผ่า 4) การตลาด ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆและสร้างผลิตภัณฑ์อ้อมมีอัตลักษณ์ ความโดดเด่น และสื่อถึงการสืบสานวัฒนธรรมชนเผ่า

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้เกิดการดำเนินงานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนให้เกิดความยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการจัดระบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและระบบนิเวศของชุมชนโดยการสร้างองค์ความรู้ของชุมชน การสร้างสำนึกร่วมให้ชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการจัดการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การปฏิบัติการ การแก้ปัญหาทั้งในส่วนองภาครัฐและภาคธุรกิจ

2. เน้นการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวประชุม/สัมมนา/เจรจาการค้า และอื่นๆเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

3. เน้นบทบาทและความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต การศึกษา การพัฒนาบุคลากรรองรับการท่องเที่ยว

4. เน้นการพัฒนาแหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยว/ศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเดินทาง เช่น ป้าย สัญญาณ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

5. เน้นการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะนี้ในพื้นที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในจังหวัดอื่น เพื่อได้องค์ความรู้ครบต่อไป

9. กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่าง ๆ จากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณา ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

10. เอกสารอ้างอิง

1. จินนพัช ปทุมพร. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในการใช้บริการกิจกรรมเพื่อสุขภาพในหัวหิน ประเทศไทย. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 96.
2. รัฐนันท์ พงศ์วิรัชธรร และภาคภูมิ ภาควิภาส. (2556). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชนเผ่าเพื่อความยั่งยืน. คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ภาควิชาฯ เชียงใหม่.
3. Mr.362degree. (2018). ปี 2560 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติ 35.38 ล้านคน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสร้างรายได้รวม 2.75 ล้านล้านบาท. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2561, จาก <http://www.362degree.com>.

กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10

Strategic Administration for better educational quality of General Buddhist Scripture School, National Office of Buddhism, Group 10

พระครูสุนทรวิมล¹

ดร.ถวิล ฤทธิกุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 43 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 43 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 413 รูป/คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 91 รูป/คน และนักวิชาการ 4 คน สังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 รวมจำนวนทั้งสิ้น 594 รูป/คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 18 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 18 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 124 รูป/คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 53 รูป/คน และนักวิชาการ 4 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 217 รูป/คน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้แทนนักเรียน/หัวหน้าชั้น จำนวน 15 รูป/คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเลือกโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 3 โรงเรียน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.85 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล และรองลงมา คือ ด้านกลุ่มงานการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
2. สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี รองลงมา คือ ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
3. กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี 2) ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ 4) ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหาร, คุณภาพการศึกษา, โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Abstract

This research aimed to 1) study current conditions and the need on administration for better quality assurance of General Buddhist Scripture Schools which run under National Office of Buddhism, Group 10 and 2) establish an approach on administrative management for better quality assurance of General Buddhist Scripture Schools which run under National Office of Buddhism, Group 10. The population were 43 school directors, 43 school deputy directors, 413 instructors, 91 personnels, and 4 scholars. Samples are 18 school directors, 18 school deputy directors, 124 instructors, 53 personnels, and 4 scholars. Tools included 5 scales questionnaire with IOC of 0.85 – 1.00 and 0.98 of reliability.

The research findings were as follows :

1. The overall mean value of General Buddhist Scripture Schools under National Office of Buddhism, Group 10, on administrative management was high. The highest mean value was personnel administrative management, the second highest were environmental, student affairs, and financial administrative managements. The lowest mean value was parents/guardians and community relation.
2. Desirable condition administration for better educational quality of general Buddhist scripture school, national office of Buddhism, group 10. The overall very highest. The highest average was financial administrative managements, personnel administrative management, student affairs, academic affairs. The lowest mean value was parents/guardians and community relation.
3. There were 6 aspects in an approach on administrative management of General Buddhist Scripture School under National Office of Buddhism, Group 10: 1) account and financial management 2) parents/guardians and community relation 3) academic affairs and 4) student affairs.

Keywords : Strategic Administration, Better Educational Quality, General Buddhist Scripture School

1. บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับและให้ความสำคัญ ในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข การศึกษาเป็นเทคนิคหรือเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม เจตคติ และวัฒนธรรมในสังคมทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ประเทศ และสังคมโลก อย่างไรก็ตามการถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และค่านิยมตลอดจน วัฒนธรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทุกอย่างด้านการศึกษา ได้ดำเนินการโดยสถาบันและองค์กรต่างๆ ด้วยแนวทางและยุทธวิธีที่แตกต่างกัน บรรดากิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมเกิดจากการบริหารการศึกษา ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กำหนดว่าการบริหารและจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา ย่อมต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับ กอปรทั้งมีความฉลาดทั้งทางสติ ปัญญาทางอารมณ์ และความฉลาดทางคุณธรรม รวมทั้งปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงจะนำไปสู่ความมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาซึ่ง กรมส่งเสริม (2544) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท มีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ตามระดับและประเภทของการศึกษานั้น คุณภาพที่คาดหวัง หมายถึง คุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ

สุขภาพกาย และจิต และคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยการกำหนดใน หลักสูตรคาดหวังโดยชุมชน และสังคม คาดหวังโดย สถานศึกษาเองและคาดหวังโดยตัวผู้เรียนเองอีกด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการ จัด การศึกษารูปแบบหนึ่งสำหรับคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐ กำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของ (พระราชวรานี, 2521 : 355) ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียน บาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจากที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ทั้ง สองแห่ง คือ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย และสภา การศึกษามหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2432 และ พ.ศ.2489 ตามลำดับ ได้เจริญก้าวหน้า มากขึ้น ทางมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จึงได้จัดแผนก มัธยมขึ้นมา เรียกว่าโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษากำหนดให้การ เรียนบาลี นกธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา นี้ ได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มีพระภิกษุ และสามเณรเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษา จึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลี วิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัด โดยมติดคณะสงฆ์มนตรี และ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบกระทรวง ให้โรงเรียน บาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดนี้ เปิดทำการสอบสมทบใน ชั้นตัวประโยค คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อ สอบได้แล้วจะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ อีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียน กันมากโรงเรียนประเภทนี้จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัด ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่า การศึกษาธรรม และบาลีจะเสื่อมลงเพราะพระภิกษุและ สามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากไป เป็นเหตุให้ต้องละ ทิ้งการศึกษาธรรมและบาลีเสีย แต่ทางการคณะสงฆ์ก็ยัง พิจารณาเห็นความจำเป็นของการศึกษาวิชาในทางโลกอยู่

สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของการจัดการศึกษาพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่ต้องได้รับการ พัฒนาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน คุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา ในปัจจุบันของ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ยังไม่เป็นที่ ยอมรับจากสังคมในวงกว้าง ความไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรจะเป็น อย่างแท้จริงประสิทธิภาพของระบบการดำเนินการด้านการ บริหารจัดการ และการจัดการศึกษา ที่ยังไม่มีทิศทางการ พัฒนา และขาดความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการ บริหารให้กับกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัด นอกจากนั้นยังพบว่า การสร้างพันธสัญญาการ ดำเนินงาน และการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างศาสนทายาท ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่าง เป็นรูปธรรมมากนัก จะมีเพียงการดำเนินงานตามกรอบแนว ปฏิบัติของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำคัญ อีกทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่มีกลยุทธ์ ทางการบริหารการศึกษาที่เด่นชัดพอที่จะเป็นแนวทางของ การจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 10 เพื่อสร้างศาสนทายาท และ ดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่อย่างมี ประสิทธิภาพปัญหาด้านบุคลากร พบว่า โรงเรียนในกลุ่ม พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 มีบุคลากร รวม 488 รูป/คน ล้วนแล้วแต่เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ แต่ ขาดด้านสวัสดิการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ จึงทำให้ บุคลากรส่วนหนึ่งสอบบรรจุราชการ จึงเป็นเหตุให้ทาง โรงเรียนหลายโรงขาดบุคลากร ดังนั้นทางหน่วยงานจึง พยายามและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรโดยเร่งตั้ง กองทุนต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรมเร็ววันขึ้น ปัญหาด้านอาคาร สถานที่ พบว่าโรงเรียนยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และห้องโสตทัศนศึกษา รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนรู้ปัญหาด้านคุณภาพ พบว่า ผลการ ทดสอบคุณภาพการศึกษาของนักเรียนระดับชาติ ของชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 (O - NET)และของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญยังต่ำกว่าเป้าหมาย ที่ทางโรงเรียนกำหนดผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาของ นักเรียนระดับชาติ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (B - NET) และของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (B-NET) ในกลุ่มเรียนรู้ของ สถานศึกษาในปี 2555 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ และในปี การศึกษา 2556 มีพัฒนาการดีขึ้นในภาพรวม

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษา และเป็นอดีตผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพ การบริหารงานและสร้างกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 เพื่อใช้แก้ปัญหาการ บริหารการศึกษาและสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในองค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านกลุ่มงาน การเงินและบัญชี 3) ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล 4) ด้าน กลุ่มงานการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 5) ด้านกลุ่ม งานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และ 6) ด้าน กลุ่มงานกิจการนักเรียน และเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ สร้างกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ที่เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน และสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่นต่อไป อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์ในการบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 เพื่อใช้ในการ พัฒนาโรงเรียนต่อไป
2. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ในการพัฒนาการบริหาร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 43 รูป รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 43 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 413 รูป/คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 91 รูป/คน และนักวิชาการ 4 คน สังกัด โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 รวม จำนวนทั้งสิ้น 594 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 18 รูป รอง ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 18 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 124 รูป/คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 53 รูป/คน และนักวิชาการ 4 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 217 รูป/คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการใช้ตาราง สำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ซึ่งได้มาด้วยการ สุ่ม (Simple Random Sampling)

3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้แทนนักเรียน/หัวหน้าชั้น จำนวน 15 รูป/คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเลือกโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษาที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีและเป็นที่ยอมรับ

4.2 เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและ ความต้องการกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ใช้คำตอบแบบตอบสนองคู่ (Dual Responses) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4.3 คุณภาพเครื่องมือมีค่า IOC ระหว่าง 0.85– 1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ครั้งนี้ มีขั้นตอนในการ
ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดใน
การวิจัยจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและยกย่อง
กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10
โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})
(สุวิมล ว่องวาณิช, 2550)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบ
เชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)
และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory
Factor Analysis: CFA)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ กลุ่ม 10 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group
Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 5 สรุป และนำเสนอกลยุทธ์
การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10

5. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับ
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน
กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และรองลงมา คือ ด้านกลุ่มงาน
การบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านกลุ่มงานกิจการ
นักเรียน ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี ด้านกลุ่มงานการ
บริหารงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือด้านกลุ่มงาน
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สภาพที่พึงประสงค์
ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก
ที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลุ่มงานการเงินและ
บัญชี รองลงมา คือ ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล ด้าน
กลุ่มงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานการบริหารงาน
วิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ด้านกลุ่มงานการมีส่วน
ร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และค่า PNI_{modified} ของกล
ยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ค่าเฉลี่ยรวม คือ 0.31
ด้านที่มีค่า PNI_{modified} มากกว่าและเท่ากับค่าเฉลี่ยรวมคือ
ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี, ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองและชุมชน, ด้านกลุ่มงานการบริหารงาน
วิชาการ, ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน (PNI_{modified}= 0.34,
0.33, 0.31) ส่วนด้านที่มีค่า PNI_{modified} ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย
รวมคือ ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ, ด้านกลุ่ม
งานการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน, ด้านกลุ่มงาน
บริหารงานบุคคล (PNI_{modified}= 0.338, 0.29, 0.25)

2. สรุปกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10
เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ปรากฏ ดังนี้

2.1 ด้านกลุ่มงานการเงิน และบัญชี
ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์

2.1.1 การวางแผนการเงินของโรงเรียน

2.1.2 การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของ

โรงเรียน

2.1.3 การจัดการเกี่ยวกับการรับและ
จ่ายเงินของโรงเรียน

2.2 ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
และชุมชน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์

2.2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน ทาง
ทรัพยากรบุคคล

2.2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชน

3. ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ
ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์

3.1 การพัฒนาหลักสูตร และ กระบวนการ
เรียนรู้

3.2 การจัดทำทะเบียนและวัดผล-ประเมินผล
ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้

3.3 การบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้และ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.4 การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

4. ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย 8
กลยุทธ์

4.1 งานรักษาวินัยและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่
พึงประสงค์ของนักเรียน

4.2 งานป้องกันแก้ไขปัญหาสารเสพติด /
เอดส์ และการกระทำที่ผิดกฎหมาย ผิดวินัย

4.3 งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.4 งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.5 งานส่งเสริมสุขภาพอนามัยและโภชนาการ
โรงเรียน

4.6 งานหัวหน้าระดับ

4.7 งานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน

4.8 คณะกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียน

5. ด้านกลุ่มงานการบริหารสภาพแวดล้อมใน
โรงเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์

5.1 การบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

5.2 การจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

5.3 การจัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียน

6. ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย
4 กลยุทธ์

6.1 การวางแผนอัตรากำลังคนและการ
กำหนดตำแหน่ง

6.2 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ประกอบด้วย
4 ตัวบ่งชี้

6.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติราชการ

6.4 วินัยและการรักษาวินัย

6. อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับ
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ

ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10
ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การ
กำหนดกลยุทธ์เริ่มหรือกลยุทธ์ระดับแผนงาน ดำเนินการ
โดยยึดวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ระดับองค์กรและตัวชี้วัด
ความสำเร็จรายวัตถุประสงค์ นำประเด็นสถานการณ์ของ
ตัวชี้วัดมาสืบค้น ศึกษาจากทฤษฎี หลักการ ข้อตกลงหรือ
กฎระเบียบ งานวิจัย การจัดการความรู้ (KM) เพื่อให้
คณะทำงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดรับ
กับงานวิจัยของ Scheerens (2000) ได้ศึกษาวิเคราะห์
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับมีประสิทธิภาพของโรงเรียน
และได้นำเสนอตัวแบบบูรณาการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
โดยมองโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของทฤษฎีเชิง
ระบบ กล่าวคือ กลุ่มปัจจัยด้านบริบท (context) ได้แก่ การ
ที่หน่วยงานต้นสังกัดให้แรงกระตุ้นเพื่อความสำเร็จและการ
พัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องจะ
ส่งผลทางอ้อมต่อผลลัพธ์ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน โดยส่งผ่านกระบวนการการดำเนินงานทั้งในระดับ
โรงเรียนและระดับห้องเรียน ส่วนกลุ่มปัจจัยป้อนเข้า
(inputs) ได้แก่ ประสิทธิภาพของครู ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักเรียน
และการสนับสนุนของผู้ปกครองจะส่งผลทั้งทางตรงต่อด้าน
ผลลัพธ์ (outputs) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการทั้งเชิง
ปริมาณและเชิงคุณภาพ สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และ
ส่งผลทางอ้อม ผ่านกระบวนการดำเนินงานทั้งในระดับ
โรงเรียน ได้แก่ ระดับความเข้มแข็งของนโยบายที่มุ่งผลสำเร็จ
ภาวะผู้นำทางการศึกษา การมีส่วนร่วมและการเห็นพ้อง
ต้องกันจากครูในการวางแผนคุณภาพของหลักสูตรในด้าน
เนื้อหาและโครงสร้าง บรรยากาศที่เป็นระเบียบเรียบร้อย
ความสามารถในการประเมินผล และในระดับห้องเรียน ได้แก่
เวลาในการเรียนรู้ ตัวแบบการสอน โอกาสในการเรียนรู้
ความคาดหวังสูงต่อความก้าวหน้าของนักเรียน การกำกับ
ติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และการเสริมแรง ซึ่ง
สอดคล้องกับ สุพิศ โสภ (2560) วิจัยเรื่อง การบริหาร
สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดกลางสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัด
ขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม พบว่า การ
วางแผนเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนควรมีการแสวงหา สร้าง พัฒนา
และใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดนวัตกรรมของ

หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้และการบริการให้เกิดกับผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารมีวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบมอชงานทุกอย่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ส่งผลถึงกัน มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนโรงเรียนมีกระบวนการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ ด้วยการนำหลักการ SWOT Analysis เพื่อการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค โดยพิจารณาปัจจัยภายในและภายนอก สภาพแวดล้อมและข้อมูลสารสนเทศ มีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเหล่านี้มาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์

2. สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่ง Carter V. Good (1973) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาจะมีประสิทธิภาพเจริญก้าวหน้าเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ หากปราศจากความร่วมมือจากทุกฝ่ายการบริหารการศึกษาจะไม่บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลแต่ละคนที่มีบทบาทและหน้าที่ในสถานศึกษา ย่อมเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานการศึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่น ถ้าผู้บริหารการศึกษามีเทคนิคและวิธีการบริหารที่ดี การบริหารการศึกษาก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติโดยส่วนรวม อีกทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอีกด้วย

และจากที่ได้กล่าวมาจึงพูดได้ว่า การบริหารการศึกษาก็มีความสำคัญไม่น้อยเหมือนกัน

3. ค่า PNI ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ค่าเฉลี่ยรวม คือ 0.31 ด้านที่มีค่า PNI มากกว่าและเท่ากับค่าเฉลี่ยรวมคือ ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี, ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน, ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ, ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน (PNI= 0.34, 0.33, 0.31) ส่วนด้านที่มีค่า PNI ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมคือ ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ, ด้านกลุ่มงานการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน, ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล (PNI= 0.338, 0.29, 0.25) ที่ไปสอดคล้องกับผลจากการวิจัยของ พระครูศรีชยานวัตร (2555) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็น (PNI) ในการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวมเท่ากับ 0.26 จะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกลุ่มการบริหารสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.47 แสดงให้เห็นว่า จะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 47 สำหรับด้านกลุ่มกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มแผนงานและงบประมาณ และด้านกลุ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46, 0.37, 0.26 แสดงให้เห็นว่า จะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 46, 37, 26 ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล ด้านกลุ่มงานอำนวยการ/บริหารงานทั่วไป และด้านกลุ่มการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.10, 0.08, 0.05 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม จึงไม่มีความต้องการจำเป็นต้อง

4. กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10
เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ได้แก่ กลยุทธ์ด้านกลุ่ม
งานการเงินและบัญชี กลยุทธ์ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองและชุมชน กลยุทธ์ด้านกลุ่มงานการ
บริหารงานวิชาการ กลยุทธ์ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน
กลยุทธ์ด้านกลุ่มงานการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
ทั้งนี้อธิบายได้ว่า กลยุทธ์ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี มี
ความจำเป็นต่อการบริหารโรงเรียนสูงสุด ซึ่งในบรรดา
กลยุทธ์ทางการบริหารจะต้องมีการวางแผนการเงินของ
โรงเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในการศึกษาของ
โรงเรียนมีการจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่าย ตลอดจนการ
ควบคุมการดำเนินงานทางการเงินให้เป็นไปตามเกณฑ์
มาตรฐานที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงผล
กระทบกระเทือนที่มีต่อการให้ได้อมาหรือการจ่ายไปซึ่ง
การเงินของโรงเรียน ดำเนินการรวบรวมรายละเอียด ตั้ง
งบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของหน่วยงาน รวบรวม
รายละเอียดเสนอตั้งงบประมาณประจำปี สอดคล้องกับ
แนวคิดของ ปราณี พรหมวิเชียร (มปป. : เว็บไซต์) ได้ให้
ความหมายของแผนกลยุทธ์ทางการเงินไว้ว่าคือ แผนที่แสดง
ให้เห็นถึง แหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินที่ต้องใช้ในการ
ดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์

5. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 การสร้างกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 ที่สถานศึกษาควรดำเนินการ กล่าวคือ มีการสร้างกรอบ ยกร่างรูปแบบ พัฒนากลยุทธ์ และใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญโดยการวิเคราะห์สภาพความต้องการจำเป็นจะทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีประสิทธิภาพนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและใช้ในการประเมินการดำเนินงานนั้น ๆ ได้

1.2 ในขั้นตอนการสร้างกลยุทธ์อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันก็ได้ ในกรณีที่มิมีระยะเวลาในการดำเนินงานมากซึ่งจะทำให้ได้

ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

2.2 ด้านกลุ่มการเงินและบัญชี ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบกระเทือนที่มีต่อการให้ได้อมาหรือการจ่ายไปซึ่งการเงินของโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล มีระดับการปฏิบัติที่สูงที่สุด จึงควรมีการวางแผนเกี่ยวกับบุคคลเพื่อกำหนดว่าสถานศึกษาจะมีคนที่มีความสมบัติเหมาะสมเข้าทำงาน ได้ในเวลาที่ต้องการ โดยงานชิ้นแรกก็คือ การสำรวจคุณภาพ ความรู้ความชำนาญของบุคคลที่มีอยู่ในปัจจุบัน

3.2 จากการจัดสนทนากลุ่มและลงภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้ พบว่า อาจมีปัจจัยภายนอกอื่นที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 10 เช่น นโยบายของรัฐบาล สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมถึงกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองแต่ละสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัวแปรนอกดังกล่าวมาพิจารณาด้วย

3.3 กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้น สามารถนำไปศึกษาวิจัยเป็นรูปแบบเทียบเคียงใช้กับสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีคุณภาพ ต่อไป

3.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ในลำดับต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

1. กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : ทิพย์พัลลิกะ.
2. ปราณี พรหมวิเชียร. (2556). **การจัดทำกลยุทธ์ทางการเงิน**. 15 ตุลาคม, 2556.
3. พระครูศรีชยานวัตร. (2555). **รูปแบบการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
4. พระราชวรมณี. (2521). **การศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
5. สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
6. สุพิศ โสภา. (2560). **การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียนแวงใหญ่วิทยาคม**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 90-91.
7. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
8. Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw - Hill Book.
9. Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
10. Scheerens, J. B., R. (2000). **Improving school effectiveness**, from <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001224/122424e.pdf>.

แนวทางการดูแลสุขภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

The guidelines on health-care by using community based for self-reliance and
sustainable in Ubonrat district, Khon Kaen Province

นฤมล สีนสุพรรณ¹, สมลักษณ์ ศรีนวกุล²
กุหลาบ ปุริสาร³, กุสุมา ดำรงชัย⁴, จิราพร วิชระโกชน⁵
นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 5⁶

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์และแนวทางการดูแลสุขภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยการศึกษาจากงานภาคสนาม การรับฟังการสรุปบรรยายจากวิทยากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสาธิตและวิธี สุนทรียสนทนา การสัมภาษณ์ การสังเกต การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมของแหล่งเรียนรู้ ดังนี้ 1. ศูนย์คำคุณ 2. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้พิการ บ้านทรัพย์สมบูรณ์ 3. คนพิการกับตึกสงฆ์อาพาธและห้องพิเศษ โรงพยาบาลอุบลรัตน์ 4. ศูนย์การเรียนรู้บ้านคำปลาหลาย อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการศึกษา

1. ด้านภาวะผู้นำ พบว่าผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพและการพึ่งพาตนเอง และสามารถเชื่อมโยงปัจจัยต่างที่เกี่ยวข้อง มาดำเนินการร่วมกันได้
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้นำ ความรัก ความสามัคคี ความจริงใจต่อกันเป็นสิ่งสำคัญของชุมชน
3. ด้านทักษะการจัดการ รู้เป้าหมาย การรวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ เรียนรู้ไปด้วยกัน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำชุมชนและประชาชน
4. ด้านการมีกัลยาณมิตร ผู้ชี้แนะในทางที่ถูกที่ควร และการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการดำรงชีพ นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง
5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับด้านสุขภาพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ชุมชนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : กลยุทธ์ความสำเร็จ, การดูแลสุขภาพ, การใช้ชุมชนเป็นฐาน, การพึ่งพาตนเอง

Abstract

The objective of this qualitative research was to study the guidelines on health-care by using community based for self-reliance and sustainable in Ubonrat district, Khon Kaen Province by studying from fieldwork, listening from the speaker, interviewing at 1. Khamkoon Center 2. Development and

¹⁻⁵ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

⁶ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการจัดการสุขภาพ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

improvement for disable person Center 3. Ubonrat Hospital 4. Learning Center of Baan Khumplalai Ubonrat district, Khon Kaen Province by using content analysis

The research found that :

1. Leadership: the leaders of community pay attention to the approach of health-care and self-reliance to connect other factors which is connected to the approach.
2. Human relations, love, teamwork, and sincerity of leaders are important for community's development.
3. The leader must have knowledge of management to develop the community.
4. The leader must be outstanding model of life living for the community to follow.
5. The community should exchange ideas of health-care for self-reliance and sustainable to other communities.

Keywords : Success Strategies, The health-care, using community based, self-reliance

1. บทนำ

คำว่า สุขภาพ มีความหมายกว้างกว่า สาธารณสุข ไม่ได้หมายถึง หมอ พยาบาล ยา หรือโรงพยาบาลเท่านั้น แต่หมายถึงภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญา ปัจจัยที่กำหนดสุขภาพมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์อยู่นอกแวดวงกระทรวงสาธารณสุข เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความเข้มแข็งของชุมชน นโยบายสาธารณะ ฯลฯ จนมีคำกล่าวว่า “Health is the whole” หรือ “สุขภาพ บูรณาการอยู่ในการพัฒนามนุษย์และสังคมทั้งมวล” (ประเวศ วะสี, 2560)

ระบบสุขภาพในอดีตเป็นระบบตั้งรับคือรอให้สุขภาพเสีย แล้วก็ใช้แพทย์ พยาบาล โรงพยาบาล ทำการรักษา ซึ่งทำให้เกิดความเสียหาย และความสูญเสียเปล่ามหาศาล ทั้งชีวิต สังคม และเศรษฐกิจ ถ้าระบบสุขภาพแทนที่จะตั้งรับ เป็นระบบรุกเพื่อสร้างสุขภาพดี แบบที่เรียกว่า สร้างนำซ่อม การสร้างสุขภาพที่ดี ช่วยประหยัดชีวิต สังคม และเศรษฐกิจได้มาก เพราะฉะนั้นตั้งปฏิรูประบบตั้งรับให้เป็นระบบรุก ให้ประชาชนทั้งมวลมีสุขภาพที่ดีให้มากที่สุด

การสร้างประเทศไทย ให้เป็นประเทศที่น่าอยู่ที่สุดเราสามารถทำได้ โดยต้องปฏิรูประบบสุขภาพในประเทศไทย ให้อยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมใหม่ และปฏิวัติสัมพันธ์ภาพ (Association Revolution)

ศีลธรรมใหม่ คือ การเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนของทุกคนโดยเฉพาะคนเล็กคนน้อย คนยาก คนจน

การปฏิวัติสัมพันธ์ภาพ คือ การเปลี่ยนจากสัมพันธ์ภาพเชิงอำนาจทางดั่งมาเป็นสัมพันธ์ภาพทางราบ ที่ผู้คนสัมพันธ์กันด้วยกัลยาณมิตรธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นตัวตั้ง

จากแนวคิดของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี เรื่อง ประชาคมตำบล ที่กล่าวว่าหากคนรวมตัวกันในรูปพหุภาคี ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จนสามารถพัฒนาเกษตรที่พึ่งตนเองได้ จะมีเหลือกิน เหลือใช้ ได้แจกจ่าย ช่วยให้มีเพื่อน เมื่อมีมากจนเหลือกิน เหลือใช้ ได้แจกจ่าย ได้ขาย ทำให้มีกิน มีเพื่อน และมีเงิน เป็นสภาพมั่งมีศรีสุข ของที่เหลือก็นำมาแปรรูป เป็นอุตสาหกรรมชุมชน จะได้กินและใช้ได้นานยิ่งขึ้น และขายได้ในราคาที่ดีขึ้น นอกจากนี้สินค้าเกษตรกรรมและสินค้า แปรรูปที่มีต้นทุนไม่มากก็สามารถนำมาบริหารจัดการ เป็นธุรกิจชุมชนใน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรก รวมกันส่งไปขายรูปแบบที่สอง หาสิ่งดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยว แล้วมากิน และใช้ในท้องถิ่น เช่น ทำวังปลา สร้างป่าชุมชน สร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้มีรายได้ในชุมชนสามารถออมเป็นการเงินการคลังชุมชน ที่สามารถจัด

สวัสดิการต่าง ๆ มากมาย แก่คนในชุมชน (ประเวศ วะสี, 2560)

ดังนั้น เพื่อให้คณาจารย์และนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมจัดการสุขภาพ ได้เห็นตัวอย่างกลยุทธ์ความสำเร็จในการดูแลสุขภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม จึงได้พานักศึกษาไปศึกษาดูงานที่อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นหลักคิดในการศึกษาครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาแนวทางการดูแลสุขภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการนำนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมจัดการสุขภาพ ผู้เข้าร่วมวิจัย จำนวน 5 ท่าน และคณาจารย์ประจำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต หัวหน้าโครงการ 2 ท่าน เดินทางไปศึกษาดูงานที่ศูนย์คำคุณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้พิการ บ้านทรัพย์สมบูรณ์ ห้องปฏิบัติการกับตึกสงฆ์อาพาธและห้องพิเศษ โรงพยาบาลอุบลรัตน์ และศูนย์การเรียนรู้บ้านคำปลาหลาย อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เพื่อรับฟังการบรรยายจากวิทยากร สนทริยสนทนากับปราชญ์ชาวบ้าน ผู้พิการ ดุสสถานทีและสิ่งแวดล้อม สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และสังเกตพร้อมซักถามข้อสงสัย ในวันที่ 9 กันยายน 2560 เวลา 09.00-17.00 น. และมีการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) โดยแบ่งภาระงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ และจัดให้มีการ Focus Group เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหัวหน้าโครงการและผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การศึกษา

4. สรุปผลการศึกษา

4.1 ปรากฏการณ์ของศูนย์คำคุณ เกิดจากบุคลากรสาธารณสุขกลุ่มหนึ่ง ได้ช่วยกันออกเงินซื้อที่ดิน ซึ่ง

เป็นไร่มันและไร่ถั่ว ที่ทำมาแรมปีจนดินด้านส่วนหน้า เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์คำคุณ ทำทฤษฎีของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ให้เป็นจริง (ยงยุทธ ขจรธรรม, 2545)

การดำเนินงานได้ทำจากเล็กไปใหญ่ ตามกำลังโดยไม่รีบร้อน ค่อยเป็นค่อยไป จากสภาพพื้นที่ที่แห้งแล้ง ป่าหมด การทดลองรูปแบบต่างๆ จึงเกิดขึ้นในที่สุด ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยให้ปัญหาการฟื้นฟูสภาพป่าของศูนย์คำคุณหายไ้อย่างรวดเร็ว โดยเริ่มจากการปลูกพืชที่เลี้ยง เช่น ถั่ว เพราะถั่วมีใบมากมายไว้ช่วยบังแดดและลม แก่นต้นไม้อื่น ๆ ลำต้นของถั่วมีน้ำมาก ช่วยยึดอายุต้นไม้อื่น ๆ ในหน้าแล้ง ถั่วยังมีปลีถั่วให้กินเป็นอาหาร และใช้เป็นยาได้ มีใบและหยวกถั่วไว้ใช้งานได้ ไม้ที่ตัดเลือกมาปลูก ก็ใช้ไม้พื้นเมืองที่โตเร็ว และทนโรคทนแล้ง เช่น สะเดา ชี้เหล็ก ดินเบ็ด ยางนา มะม่วงป่า ประดู่ ต้นแดง ต้นกุ่ม ต้นจิก ต้นมะเกลือ ฉางา สลับกับไม้ที่อยากปลูก เช่น มะพร้าว มะม่วง กระท้อน ขนุน แล้วใส่มูลสัตว์ทุกอย่างลงไป รวมทั้งหาเพื่อนให้ต้นไม้ โดยชวนผู้ติดเชื้อ โรคเอดส์ มาปลูกสมุนไพรลงข้างต้นไม้ยืนต้น พร้อมรดน้ำ พรวันดิน อย่างสม่ำเสมอ ช่วงหลังช่วยกันเติมน้ำหมักชีวภาพสัปดาห์ละครั้ง

ศูนย์คำคุณเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะภารกิจของศูนย์คำคุณ วางอยู่บนความสุขเป็นตัวตั้ง โดยเชื่อทฤษฎีของท่านพุทธทาสที่ว่า 3 “งาน คือ ความสุข ความสุข คืองาน ถ้าอยากมีความสุขก็จงทำงาน แล้วเงินทองจะไปไหนเสีย” พร้อมด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุ ทั้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม อุดมสมบูรณ์ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน คนในศูนย์คำคุณจะไม่ทำร้ายสัตว์ต่างๆ ผู้ติดเชื้อมีอากาศบริสุทธิ์จากร่มเงาของต้นไม้ยืนต้น มีพืชผักปลอดสารเคมีที่ปลูกไว้กิน แพทย์พื้นบ้านมีสมุนไพรไว้บ และประคบผู้ป่วย โดยจัดแปลงแยกส่วนจากแปลงของผู้ติดเชื้อ ได้ขนาดบำบัดผู้ที่มีอาการเคล็ด ขัด ยอก ปวดเมื่อยตามตัว รวมทั้งผู้ที่เป็นอัมพาต จนมีอาการดีขึ้นมาหลายท่าน แม่บ้าน ผู้นำเกษตรกร เครือข่ายพระธรรมรักษ์พิทักษ์สิ่งแวดล้อม ชมรมแพทย์พื้นเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโป่ง เครือข่ายเกษตรกร ชมรมอาสาสมัครเครือข่ายมิตรไหมฝ้ายงาม ชมรมผู้ติดเชื้อ ได้มารวมตัวกัน เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกัน

เรียนรู้ และช่วยกันทำ เพื่อสร้างธุรกิจชุมชน ที่เกื้อหนุน ครอบครัวที่อบอุ่น และชุมชนที่เข้มแข็ง สู่อำเภออุบลรัตน์ ที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และพัฒนาต่อยอดเป็นอำเภอที่น่าอยู่ที่สุดในโลก

ปัจจุบันศูนย์คำคุณ ได้นำความรู้ที่มีร่วมกับ ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านที่ทำกรวิจัยและพัฒนาตลอด ชีวิต พัฒนาเป็นหลักสูตรต่างๆ ตั้งแต่หลักสูตรฐาน 1 วัน หลักสูตรวิทยากรกระบวนการ เพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การ พึ่งพาตนเอง และพึ่งพาตนเอง ภาคประชาชน หรือที่ ชาวบ้านนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า วปอ.ภาคประชาชน ซึ่งเป็น หลักสูตรพาคนคิดวิเคราะห์ ถึงภาพสุดท้ายของความทุกข์ และวิธีดับทุกข์ให้หมดไป พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติระดับ ปัจเจกและระดับกลุ่ม ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรในอำเภอ อุบลรัตน์ ได้จำหน่ายแก่ผู้มาดูงาน และผู้มารับการฝึกอบรม ช่วยให้มียารได้จากการทำอาหารปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์คำคุณ ได้วางแผนบทบาทตนเองในอนาคต ให้เป็นสถาบันฝึกอบรมและหน่วยงานจัดการความรู้ และ หน่วยงานจัดการเครือข่ายที่เป็นอิสระ เป็นเครือข่ายของ มหาวิทยาลัยภูมิปัญญาไทยอีสานคืนถิ่น โดยเป็นทั้งที่ดูงาน และที่ประสานงานของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และพหุ ภาควิชา เป็นที่ที่กำลังใจคนและสร้างความสุขแก่ผู้คน โดยเฉพาะผู้ที่สนใจกิจกรรมที่มีไปอย่างต่อเนื่อง คือ วารสาร คำคุณ การคัดเลือกคนมารับรางวัลคนคำคุณ รวมทั้งการ ระดมทุนเพื่อให้คนมาร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ และปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ศูนย์คำคุณ จะเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมที่เน้น ตัวอย่างการสร้างความสุขการมีหลักประกันชีวิต ความสุข จากการมีร่างกาย และจิตใจที่แข็งแรง ความสุขจากการมี ครอบครัวที่อบอุ่น จากชุมชนที่เข้มแข็ง จากสิ่งแวดล้อมที่ดี จากอิสรภาพ จากความภาคภูมิใจ และจากการอยู่ร่วมกันได้ อย่างสมดุลง ทั้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม

สรุป สิ่งที่ได้เรียนรู้จากศูนย์คำคุณกำหนดเป็น แนวทางในการดูแลสุขภาพได้ดังนี้

1. การมีกัลยาณมิตร ที่ช่วยชี้แนะในสิ่งที่ถูกที่ ควร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะได้เห็นตัวอย่างที่เป็น รูปธรรม ทำให้เข้าใจชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้

2. การทำอะไร ต้องเริ่มจากเล็กไปใหญ่ ค่อย เป็นค่อยไป จะช่วยให้ก้าวไปได้อย่างมั่นคง

3. ทุกคนมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าความดีอยู่ในตัว หากได้รวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ความสุข ในที่สุดทุกคนก็จะมีหลักประกันชีวิต มีความสุขกายสุขใจ มีครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมดี มีอิสรภาพ เกิดความภาคภูมิใจ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุลง ทั้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

4.2 ปรากฏการณ์ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีพผู้พิการ บ้านทรัพย์สมบูรณ์

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้พิการ บ้าน ทรัพย์สมบูรณ์ ตำบลทุ่งโป่ง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัด ขอนแก่น ก่อตั้งโดย นางสาวเกสรภรณ์ หลวงจันทร์ ซึ่งเป็น ผู้พิการต้อเนื้องานรถเข็น ได้ใช้พื้นที่ของตนเอง ก่อตั้งศูนย์ฯ มา เป็นเวลา 15 ปี โดยการรวมกลุ่มมีเครือข่ายการเรียนรู้ ทักษะ การสร้างกลุ่มงานฝีมือ เปิดโอกาสให้ผู้พิการทุกคน แสดงความสามารถออกมาอย่างเต็มที่ ตามความถนัดของ แต่ละบุคคล มีการจำหน่ายกระจุกแกะลายพันทราย เข้า กรอบ ปักผ้ากลอสติส ของข้าวสวย ของขวัญ ของพรีเมียม เฟอร์นิเจอร์ไม้ หินอ่อน สามารถสั่งทำได้ มีการปะยาง ซ่อมรถ โดยคนพิการ

นับเป็นผู้ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้พิการใน ชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งคิดก่อตั้งและบริหารจัดการโดยกลุ่มผู้ พิการ นอกจากนั้นยังมีการรับฝาก เก็บออมเงิน กู้เงิน แบ่งปันดอกผล ดังเช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วไป

ซึ่งเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล มีความเข้มแข็งในการ เยี่ยมบ้านเชิงรุก ดูแลผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีงานทำ และมีรายได้เสริม พร้อมเก็บออมในพื้นที่ภูมิลาเนาของ ตนเอง ทำให้ผู้พิการหรือผู้ด้อยโอกาส สามารถดูแลตนเองได้ อย่างยั่งยืน และทำให้ผู้พิการรู้สึกไม่เป็นภาระต่อสังคม

สรุป สิ่งได้เรียนรู้จากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีพผู้พิการ บ้านทรัพย์สมบูรณ์สามารถกำหนดเป็น แนวทางในการดูแลสุขภาพได้ดังนี้

1. เนื่องจากผู้พิการ คือ ผู้ที่มีอวัยวะ บางส่วนของร่างกายสูญเสียหน้าที่ไปเท่านั้น อวัยวะส่วนที่ดี สามารถทำงานได้ จิตใจของผู้พิการไม่ต้องการเป็นภาระของ

สังคม เพียงแต่ต้องการโอกาส และการสนับสนุนจากสังคม ให้มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอสมควร ผู้พิการก็จะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างศักดิ์ศรี สามารถเป็นที่พึ่งของตนเองและครอบครัวได้

2. บทบาทของบุคลากรสาธารณสุข ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ตามความสามารถและความถนัด ของแต่ละบุคคล โดยมีเป้าหมาย คือ มีความสุข มีอาชีพ มีงานทำ มีเงินใช้ มีการเก็บออม ผู้พิการก็จะสามารถดูแลตนเองได้ อย่างยั่งยืน

4.3 ปรากฏการณ์ของคนพิการกับตึกสงฆ์อาพาธ และห้องพิเศษ โรงพยาบาลอุบลรัตน์

โรงพยาบาลอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงพยาบาลประจำรัฐที่ไร้พลังประชาชน เอกชน และรัฐ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อที่จะพัฒนาการดูแลสุขภาพระดับอำเภอ เพิ่มคุณภาพชีวิตผู้ป่วยและญาติ โดยบริจาควันละ 3 บาท หรือปีละ 1,000 บาท เมื่อป่วยใช้ห้องพิเศษฟรี

โรงพยาบาลประจำรัฐ เป็นโรงพยาบาลที่ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงสาธารณสุข โดยนำนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาใช้เป็นหลักในการทำงาน คือ เข้มแข็งจากภายใน เติบโตไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เพื่อให้เป็นโรงพยาบาลที่มากกว่าโรงพยาบาล โดยคนในพื้นที่รู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาต่างๆ ซึ่งถือเป็นการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพระดับอำเภอ ที่เน้นการทำงานและใช้ทรัพยากรร่วมกันของทุกภาคส่วน

การดำเนินงานที่โรงพยาบาลอุบลรัตน์พบว่า ได้ผลตอบรับดี โดยเปลี่ยนวิธีคิดและการบริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงพยาบาล โดยกลยุทธ์ : ให้ประชาชนบริจาควันละ 3 บาท หรือปีละ 1,000 บาท ในโครงการ “บริจาคเพื่อสุขภาพดี” คือบริจาคแล้วจะไม่ป่วย แต่หากเจ็บป่วยมีห้องพิเศษให้ใช้ฟรี ทั้งยังประสานกับเอกชนรับผู้พิการเข้าทำงาน และเชิญชวนบริษัทที่ร่วมทำธุรกิจที่ตอบสนองต่อสังคม ร่วมกับกรมการ

สุขภาพอำเภอ และคลินิกหมอครอบครัว มีการทำงานเชื่อมต่อส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาอย่างไร้รอยต่อ และรับการดูแลผู้ป่วยที่พ้นระยะวิกฤต และมีอาการคงที่กลับมาดูแลฟื้นฟู โดยเฉพาะ 3 โรคสำคัญ คือ โรคหลอดเลือดสมอง การบาดเจ็บที่สมอง และการบาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง เพื่อช่วยลดการนอนในโรงพยาบาลใหญ่ ผู้ป่วยได้รับการดูแลฟื้นฟูจากทีมหมอครอบครัว สหวิชาชีพ ต่อเนื่องจากโรงพยาบาลจนถึงบ้าน ทั้งด้านการทำกายภาพบำบัด โภชนาการ สอนญาติในการดูแลผู้ป่วย เพื่อช่วยลดความพิการ หรือบางรายหายเป็นปกติ กลับไปทำงานเป็นพลังของสังคมได้ มีการสร้างบุคลากรด้านการรักษาพยาบาล โดยคัดเลือกคนในชุมชน ที่เข้าใจ เข้าถึงบริบท และรักงานบริการพื้นที่ของตนเอง

สิ่งเหล่านี้นับว่า เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและญาติ ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอย่างเข้าถึงและเป็นธรรม โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน และชาวบ้านในพื้นที่ ร่วมกันบริหารจัดการสุขภาพ สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ เพื่อเกิดความร่วมมืออย่างยั่งยืน

สรุป สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาดูงาน คนพิการกับตึกสงฆ์อาพาธ และห้องพิเศษ โรงพยาบาลอุบลรัตน์ สามารถกำหนดเป็น แนวทางการดูแลสุขภาพได้ดังนี้

1. ในด้านปัจจัยความสำเร็จ เบื้องต้นเกิดจากวิสัยทัศน์ของผู้นำด้านสาธารณสุข ที่มองบริบทพื้นที่ทุกมิติได้ครอบคลุม แล้วสามารถหาจุดเชื่อมโยง เพื่อสร้างแนวคิดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

2. ประชาชน เกิดความตระหนักถึงคุณภาพชีวิต เมื่อเกิดการเจ็บป่วยในครอบครัวว่าจะมีผลต่อการดำเนินชีวิตของทุกคน ดังนั้นการมีสุขภาพดีเยี่ยมที่สุด และการช่วยเหลือกันก็เหมือนเป็นการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุขให้ผู้อื่น จึงเกิดความร่วมมือ และมองเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

4.4 ปรากฏการณ์ศูนย์การเรียนรู้ บ้านคำปลาหลาย

ศูนย์การเรียนรู้ บ้านคำปลาหลาย ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง ห่างจากที่ว่าการอำเภออุบลรัตน์ไปทางทิศเหนือ ระยะทาง 8 กิโลเมตรเป็นถนนลาดยาง เดินทางสะดวก พื้นที่รวมทั้งหมดบ้าน 3,500 ไร่

ในอดีตชุมชนได้รับผลกระทบ และประสบปัญหาความยากจน รวมทั้งสภาพดินฟ้าอากาศไม่

เอื้ออำนวย เนื่องจากภูมิประเทศเป็นภูเขา ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกและทำการเกษตรเป็นดินภูเขา ชาวบ้านจึงทำไร่ทำนา และทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีรายได้ครั้งเดียวใน 1 ปี จากการทำนาและปลูกพืชสำหรับปลูกป้อนเป็นวัตถุดิบสู่โรงงาน ทำให้ได้ผลผลิตน้อย และราคาตกต่ำ ก่อให้เกิดปัญหาความยากจน เป็นหนี้สิน และเกิดผลเสียหายต่อดิน

ผู้ใหญ่ถาวร สารสมบัติ เป็นผู้นำในการพาชุมชนพัฒนา โดยทำการเกษตรผสมผสาน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ภายในศูนย์การเรียนรู้ มีความร่มรื่น ประกอบไปด้วยต้นไม้ใหญ่ พืชผักสวนครัว สระเลี้ยงปลา บ่อกบ เป็ด ไก่ มีการปลูกพืชผสมผสาน เช่น ปลูกพืชล้มลุก แซมข้างต้นกล้วย มีคอกไก่บนสระน้ำ มูลสัตว์เป็นอาหารของปลาได้ มีอาคารสำหรับการจัดอบรมดูงาน

ผลจากการวิเคราะห์สุนทรียสนทนากับผู้ใหญ่ถาวร สารสมบัติ และคุณมาร์ติน วิลเลอร์ ได้ความว่า คนอีสานมีที่ดินเยอะมาก แต่ไม่ค่อยได้ทำประโยชน์ ทั้งที่ดินทิ้งไว้ ทิ้งนา ซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าไว้ ไปเป็นลูกจ้างทำงานรายวันในเมืองใหญ่ แต่คนที่อังกฤษส่วนใหญ่ไม่มีบ้าน ไม่มีที่ดิน ในชนบทของอังกฤษจะมีแต่คนรวยๆไปอยู่ เพราะมีเงินซื้อที่ดินได้ ซึ่งสภาพแตกต่างสังคมไทยอย่างสิ้นเชิง

คุณมาร์ติน ได้มาอยู่บ้านชนบทกับภรรยา และได้ขอซื้อที่ดินจากผู้ใหญ่ถาวร สารสมบัติ 6 ไร่ เมื่อได้ที่ดินมาแล้ว คุณมาร์ติน ได้ศึกษาแนวทางการทำเกษตรพอเพียง ตามพระราชดำรัสของในหลวงอย่างจริงจัง พยายามหาความรู้จากทุกแห่งทุกที่ แล้วนำความรู้กลับมาทดลองทำจริง เขาไม่เพียงแต่ทำเฉพาะครอบครัวของตนเอง ยังได้เป็นผู้นำร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน ชักชวนคนในหมู่บ้านมาร่วมกันพลิกฟื้นผืนดินให้เกิดประโยชน์ขึ้นมา

ปัจจุบันบ้านคำปลาหลาย ได้พัฒนาตนเองจากหมู่บ้านขึ้นชื่อว่า ยากจนที่สุดในอำเภออุบลรัตน์ กลายเป็นหมู่บ้านที่มีความเป็นอยู่ที่ดีในระดับแนวหน้าของอำเภอ มีหน่วยงานและองค์กรต่างๆ มาศึกษาดูงานมากมาย รวมถึงโทรทัศน์หลายช่องมาถ่ายทำไปออกรายการ

จากการเรียนรู้จากผู้ใหญ่ถาวร สารสมบัติ ว่าการทำเกษตรนั้นควรเป็นเกษตรปลอดภัย ไม่ว่าจะ

เป็นปุ๋ย ดิน น้ำ ควรปลอดภัยทั้งหมด และควรทำเกษตรแบบผสมผสาน เพราะทำให้มีผลผลิตหมุนเวียนไว้ขายและบริโภคตลอดฤดูกาล เรายังได้บริโภคอาหารที่สะอาด ทำให้มีสุขภาพดี ผู้ใหญ่ได้ออกกำลังกายในสิ่งแวดล้อมที่บริสุทธิ์ ทำให้สุขภาพกายใจพลอยดีไปด้วย การมีผลผลิตที่เก็บไว้บริโภคเองได้ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย มีเงินเก็บออม ชาวบ้านเห็นตัวอย่างก็ทำตาม ลูกๆ ผู้ใหญ่บ้านลาออกจากการในเมือง มาทำเกษตรกับผู้ใหญ่ ครอบครัวอบอุ่นอยู่กันพร้อมหน้า

แต่เดิมผู้ใหญ่เคยรับจ้างก่อสร้าง ตีมสุรามาก อ้วน สุขภาพไม่ดี เงินทองไม่พอใช้ รู้สึกเป็นทุกข์ ตั้งแต่หันมาทำเกษตรผสมผสาน และเกษตรปลอดภัย ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ตอนนี้มีความสุขมาก ไม่อ้วน ร่างกายแข็งแรงขึ้นมาก

ผู้ใหญ่มีความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เป็นอย่างมาก กล่าวไว้ว่า ท่านเป็นนักปราชญ์โดยแท้ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระองค์ตรัสไว้เมื่อ 10 กว่าปีก่อน ปัจจุบันก็ยังเป็นแนวทางที่จะสร้างความผาสุกที่ยั่งยืนที่สุด

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้บ้านคำปลาหลาย จากการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. การมีแหล่งอาหารในชุมชนเป็นของตนเอง
2. การมีแหล่งธรรมชาติ ต้นไม้ และป่าไม้มากขึ้น
3. เกิดความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ
4. สังคมดีขึ้น เนื่องจากปัญหาทางด้านหนี้สิน และยาเสพติดหมดไป
5. คนที่ทำงานต่างถิ่น ไม่ต้องโยกย้ายแรงงานของตนอีกต่อไป เนื่องจากมีกินมีใช้ ได้กลับมาอยู่ถิ่นเดิมของตนเอง
6. ลูกหลานรู้จักคำว่า “พึ่งตนเอง” รวมถึงคนในชุมชน มีความรัก สามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ช่วยชี้ชัดให้เห็นว่าชุมชนบ้านคำปลาหลายมีศักยภาพและจุดเด่นเนื่องจากผู้นำชุมชน ขยัน ซื่อสัตย์ และมีวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหา และที่สำคัญคือสมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

อีกทั้งกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาทำให้ชาวบ้านมีงานทำตลอดทั้งปี ลดปัญหาการว่างงาน และการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ และในตัวเมือง

สรุป สิ่งที่ได้เรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้บ้านคำปลาหลาย สามารถสรุปเป็นแนวทางสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ผู้นำชุมชนมีความรู้ความสามารถ เป็นแกนหลักในการทำกิจกรรมต่างๆ และมีความสามารถในการหล่อหลอมจิตใจของลูกบ้านให้เป็นหนึ่งเดียวได้ รวมทั้งต้องเป็นผู้นำทางธรรมชาติ มีความเป็นผู้นำที่สามารถคิด ทำ และแก้ไขปัญหาได้

2. สมาชิกในชุมชน มีความสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความขยันหมั่นเพียรมีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยทำให้ชุมชนมีความมั่นคง ยืนหยัดอยู่ได้ รวมทั้งสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

3. กระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับปัญหาและผู้เรียน เช่น การจัดอบรม ประชุม และดูงานเพื่อเรียนรู้ เกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา รวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆที่มีผลต่อชุมชน

5. อภิปราย

แนวทางสู่ความสำเร็จที่สามารถเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ที่จะก้าวไปพร้อมเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามากขึ้น ควรรู้จักนำเอาประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างลงตัว การหันกลับมาใช้ชีวิตแบบวิถีชนบทไทย ในขณะที่โลกเปลี่ยนแปลง มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยแต่ขาดความมีชีวิตชีวาในการที่ได้สัมผัสและรับรู้ในธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (มยุรีย์ ไชยสันต์, 2559) ได้ศึกษาการใช้ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพประชาชน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น พบว่า ภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านเป็นศาสตร์ในการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มีความเชื่อ ความศรัทธา และอาศัยทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลักมีการรักษาทั้งกาย และใจควบคู่กันไป

“สูงสุดสู่สามัญ” อาจเป็นคำตอบหนึ่ง หากคนเราไม่รู้จักคำว่า “พอ” และไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การไขว่คว้าหาสิ่งที่ยากได้ก็จะเริ่มขึ้นและผลที่ตามมาคือวิถีชีวิตและกระแสนิยมในสังคมแบบสมัยใหม่ที่ส่งผลเสีย และผลกระทบต่อคนในชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (กระแส ชนวงศ์ และคณะ, 2560) ได้ศึกษานโยบายสาธารณสุข ระบบบริการสุขภาพและประกันสุขภาพของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน โดยพบว่าประเทศไทยควรนำการแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพรของแต่ละประเทศแต่ละท้องถิ่นที่เรียกว่าแพทย์ทางเลือกมารวมใช้ส่งเสริมการสร้างสุขภาพอย่างพอเพียงโดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้การส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือ

หากมองย้อนอดีตแต่เดิมแม้ว่าคนไทยไม่ได้มีทรัพย์สินเงินทองมากมายแต่ก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาความยากจน เนื่องจากทำมาหากินในรูปแบบพอเพียง มีการแลกเปลี่ยนเพื่อให้มีอยู่มีกินอย่างมีความสุข ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับสังคมในยุคปัจจุบัน

มีแต่การแข่งขัน เน้นการใช้จ่ายใช้สอย เพื่อแลกกับความสุข และความสะดักสบายเฉพาะหน้ามีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองเมื่อเกิดภาวะวิกฤตก็จะไม่สามารถใช้ชีวิตแบบพึ่งพาตนเองได้

6. บทสรุป

จากการศึกษาดูงานที่ศูนย์คำคุณศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผู้พิการ บ้านทรัพย์สมบูรณ์ คนพิการกับดักสงฆ์อาพาธ และห้องพิเศษโรงพยาบาลอุบลรัตน์ และศูนย์การเรียนรู้บ้านคำปลาหลาย นั้นช่วยให้เห็นภาพรวมของการพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างพอเพียงและยั่งยืนโดยกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ

1. ด้านภาวะผู้นำ จะต้องมองเห็นภาพรวมทั้งหมด และสามารถเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการร่วมกันได้
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ความรัก ความสามัคคี ความจริงใจต่อกันเป็นสิ่งสำคัญ
3. ด้านทักษะการจัดการ รู้เป้าหมาย การรวมกลุ่ม ร่วมคิดร่วมทำเรียนรู้ไปด้วยกัน เป็นสิ่งจำเป็น

4. ด้านการมีกัลยาณมิตร ผู้รู้ในทางที่ถูกที่ควร และได้เห็นแบบอย่างที่ดีเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

5. นักศึกษาสาธิตสาธิตศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมจัดการสุขภาพได้เห็นแบบอย่างที่เป็นรูปธรรม

7. ข้อเสนอแนะ

1. การเรียนรู้อะไร ควรเรียนให้รู้ถึงรากเหง้าว่าอะไรเป็นอะไร ไม่ใช่เรียนรู้อย่างผิวเผิน เสมือนต้นไม้ต้อยอดที่หาจุดจบมิได้

2. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล ยังทันสมัยอยู่เสมอ ฉะนั้นการเรียนรู้จากผู้ประสบการณ์ ซึ่งได้กลั่นกรองมาอย่างดี นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เราก้าวไปอย่างมั่นคง มั่นใจ และไม่หลงทาง

3. สุขภาพ เป็นสิ่งที่ทุกคนสร้างได้ โดยการออกกำลังกาย ขยันทำงานมีรายได้ รู้จักออม มีมิตรสหายดี จิตใจมีความสุข กินอาหารธรรมชาติที่หลากหลาย ไม่มีสารพิษ อากาศดี สิ่งแวดล้อมดี สุขภาพเราก็ดีไปด้วย

8. เอกสารอ้างอิง

1. ประเวศ วะสี. (2560). “องค์กรสาธารณสุขที่ลงตัวโดยเอาประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นตัวตั้ง” จดหมายข่าว – ก้าวทัน ประชาคมสุขภาพ อำเภออุบลรัตน์ ปีที่ 23 (1) 1 มกราคม – 31 มีนาคม.
2. ยงยุทธ ขจรธรรม. (2545). “กว่าจะถึงวันนี้ของปราชญ์ชาวบ้าน” สรุบทเรียนและประสบการณ์พลังรากหญ้าพลังแผ่นดิน ขอนแก่น : มูลนิธิพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อสุขภาพชีวิตดี.
3. ทศนีย์ สรรค์นิกร. (2560). “บุญแจสำคัญสู่ชุมชนเป็นสุข” ถอดบทเรียนเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและพหุภาคีอีสาน จดหมายข่าว-ก้าวทันประชาคมสุขภาพ อำเภออุบลรัตน์ ปีที่ 23 (1) 1 มกราคม – 31 มีนาคม.
4. สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. (2558). **พอหลักธรรมแห่งความพอเพียง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.

5. มยุรีย์ ไชยสันต์. (2559). การใช้ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพประชาชน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 98-107.
6. กระแส ชนะวงศ์ และคณะ. (2560). **นโยบายสาธารณสุข ระบบบริการสุขภาพและประกันสุขภาพของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 7-18.

ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP

ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี

Problems in Conducting the Account of Local of OTOP Manufacturer Group in

Wickerwork Handicraft in Udon Thani

ชลลดา เหมะธูลีน¹

นฤมล ชินวงศ์²

ยุทธนา จันทร์ปิติ³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานบัญชีของวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานบัญชีของวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือ ประธานกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี ทั้งสิ้น 13 กลุ่ม รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least significant difference)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานบัญชีของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี พบว่ามีปัญหาด้านเครื่องมือในการปฏิบัติงานมาก ($\bar{X} = 4.03$) จัดอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามีปัญหาในการเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังมากที่สุด รองลงมาคือการบันทึกรายการ รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และแม่นยำ และน้อยที่สุดคือความปลอดภัยในการเข้าใช้งานการดำเนินงานบัญชี

คำสำคัญ : การบัญชี, วิสาหกิจชุมชน, ผลิตภัณฑ์, เครื่องจักสาน

Abstract

The research of problems in conducting the account of community enterprise of OTOP manufacturer group in wickerwork handicraft in Udon thani aimed to 1) study the accounting management of community enterprise of OTOP manufacturer group in wickerwork handicraft, and 2) study the problems in conducting the account of community enterprise of OTOP manufacturer group in wickerwork handicraft, Udon thani.

The sample was 13 leaders from OTOP manufacturer groups in Udon thani. The data were collected by questionnaires and interviews. Then the data was analyzed through frequency, percentage, mean, standard deviation, T-Test, one-way ANOVA, and LSD (Least significant difference).

¹⁻³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยสันตพล

The research found that the demographic factor, including gender, age, educational level, and work experience, had the influence on the problems in conducting the account of community enterprise of OTOP manufacturer groups in wickerwork handcraft in Udon thani, at the 0.05 level of statistical significant.

Moreover, the results revealed that the main problem and threat of conducting the account of community enterprise of OTOP manufacturer groups in wickerwork handcraft, Udon thani, was the lack of tools in operation, at the highest level as mean of 4.03. For analyzing by LSD test, the result found that the highest level is the problem of comparing retroactive data, followed by accurate and prompt accounting entry. For the least level is security in conducting account.

Keywords: Accounting, Community enterprise, Product, Wicker

1. บทนำ

วิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise-SMCE) หมายถึงกิจการที่เกิดขึ้นในชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ และการอื่น ๆ ที่ดำเนินกิจการโดยประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เป็นการนำเอาปัจจัยการผลิต ความรู้ความสามารถ ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ประชาชนในชุมชนพึงมีอยู่แล้วนั้น มาประกอบการเป็นผลผลิตหรือการบริการ เพื่อก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชน อาจวัดรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงินที่เราสามารถเห็นได้ชัดเจน แต่อีกด้านหนึ่งที่ได้รับจากการทำวิสาหกิจชุมชนคือ ประชาชนเกิดความผูกพัน ความสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกิดการเรียนรู้พึ่งพาตนเองและผู้อื่นไปด้วยพร้อม ๆ กัน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548)

เสรี พงศ์พิศ (2546) ได้กล่าวว่าเนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเป็นการนำเอาแนวทางในการปฏิบัติมาจากพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างยั่งยืน ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ จึงมีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ให้ได้รับการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนการพัฒนาความสามารถในการจัดการ และพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้

ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการของหน่วยธุรกิจที่สูงขึ้น

การที่จะส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจึงต้องมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อาทิ การบริหารจัดการด้านปัจจัยการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน ด้านการจัดทำบัญชี เป็นต้น เพราะปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนทั้งสิ้น เนื่องจากในการคำนวณต้นทุนการผลิต การกำหนดรายได้ การกำหนดค่าใช้จ่าย รวมไปถึงการควบคุมปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (วิชิต นันทสุวรรณ, 2547) ปัญหาที่พบ ส่วนใหญ่ของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน คือ ปัญหาในการจัดทำบัญชี เนื่องจากสมาชิกไม่มีการบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินอย่างเป็นระบบ และมีสมาชิกในกลุ่มบางรายไม่มีพื้นฐานในด้านการทำบัญชี จึงส่งผลกระทบต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการคำนวณรายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งที่เกิดขึ้น ประสบปัญหาในการบริหารงาน

จังหวัดอุดรธานีมีสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP จำนวน 100 เครือข่าย โดยแบ่งเป็นกลุ่มจักสาน จำนวน 13 วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปรรูป จำนวน 26 วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสิ่งทอ จำนวน 35 วิสาหกิจชุมชน และ การผลิตสินค้ากลุ่มอื่น ๆ จำนวน 26 วิสาหกิจชุมชน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2558)

จากการสำรวจข้อมูลในเบื้องต้นพบว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP หลายแห่งในจังหวัด

อุดรธานียังขาดการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมภายในที่ดี และการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ขาดข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เพื่อการบริหารและจัดการธุรกิจชุมชนที่ดี ส่งผลให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนขาดความมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการพัฒนาความมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแล และพัฒนาธุรกิจให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี โดยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยนำสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงไปประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดอุดรธานี ให้มีความถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลการเงินและธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงแหล่งชุมชน สร้างผลตอบแทนที่มั่นคงให้แก่สมาชิกในกลุ่ม และเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่วิสาหกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี

การพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลทางการเงินและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนนั้น มีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ควบคุมกำกับดูแลให้วิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่มมีการจัดทำบัญชีที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ภายใต้โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

เพื่อพลิกฟื้นธุรกิจสถาบันเกษตรกรผ่านกลไกทางบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือทางด้านบัญชีแก่วิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบด้วยการบริการวางรูปแบบบัญชี การสอนแนะนำการจัดทำบัญชีและงบการเงิน รวมทั้งสอนแนะนำการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารธุรกิจ เป็นการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ (กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน, 2559)

นักบัญชีของวิสาหกิจชุมชนซึ่งมีความหลากหลายในลักษณะส่วนบุคคลในการทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนจึงเกิดปัญหาในการทำบัญชี ผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี

3. สมมติฐานการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี ต่างกันมีผลต่อปัญหาของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน แตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชากรกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี มีทั้งสิ้น 13 กลุ่ม รายละเอียดแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอาชีพ/อำเภอ

กลุ่มอาชีพ	อำเภอ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร, จักสานจากต้นคล้า	อำเภอทุ่งฝน	1
กลุ่มจักสานไม้ไผ่, กลุ่มจักสานบ้านหนองแวง และกลุ่มจักสานบ้านกุดเม็ก	อำเภอบ้านผือ	3
กลุ่มทำไม้กวาด	อำเภอหนองแสง	1
กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่/กก (กระติ๊บข้าว)	อำเภอหนองหาน	1

กลุ่มอาชีพ	อำเภอ	จำนวน ประชากร และกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
กลุ่มอาชีพทำไม้กวาดบ้านนา ตม, กลุ่มทำไม้กวาดจากดอก หญ้า	อำเภอนาเยีย	2
กลุ่มจักสานบ้านหนองกุ้งขาว	อำเภอศรีธาตุ	1
กลุ่มจักสานจากต้นกก	อำเภอเมือง	1
กลุ่มจักสาน 1	อำเภอกุมภวาปี	1
กลุ่มจักสานไม้กวาด	อำเภอโนนสะอาด	1
กลุ่มจักสาน 2	อำเภอหนองวัวซอ	1
รวม		13

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้

4.2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ
ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการ
จัดทำบัญชี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้
ความสามารถ ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ด้านความ
ร่วมมือและประสานงาน และด้านเครื่องมือที่ใช้ในการ
ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับ
ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

4.2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำไป
สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในแต่ละกลุ่ม
เกี่ยวกับข้อมูลผลิตภัณฑ์ รวมทั้งปัญหาในการจัดทำบัญชี

รวมทั้งได้มีการจัดกลุ่มเสวนา สัมภาษณ์ประธาน
กลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็น
การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบ
สัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับแบบสอบถามให้ระดับ

ความสำคัญ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด

4.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary
Data) ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ
เอกสารทางวิชาการ บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้
ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และสถิติทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน
(One - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่
ด้วยวิธีของ LSD (Least significant difference)

5. สรุปผลการวิจัย

ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่ม
ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัด
อุดรธานี จากการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชี
ของวิสาหกิจชุมชนในแต่ละกลุ่มมีการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการ
ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานมาจากชุมชนหรือหมู่บ้านของ
กลุ่มผู้ผลิตเอง รวมทั้งมีการจัดซื้อเพิ่มเติมจากชุมชน
ใกล้เคียงหรือจากแหล่งอื่น ๆ และในบางครั้งประธานกลุ่ม
จะเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมาให้กับสมาชิกภายใน
กลุ่มเพื่อทำการผลิตผลิตภัณฑ์ และเมื่อผลิตเสร็จสิ้นก็จะ
นำมาให้กับประธานกลุ่มเพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้าต่อไป และ
นำเงินที่ได้มาแบ่งให้กับสมาชิก สำหรับการบันทึกบัญชีนั้น
พบว่าการบันทึกบัญชียังไม่เป็นระบบและขาดความรู้ความ
เข้าใจในการบันทึกบัญชีรวมทั้งการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วน
ทุกรายการ เป็นลักษณะของการจดบันทึกรายรับรายจ่าย
แบบง่าย ๆ เท่านั้น ยังไม่มีเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่
ทันสมัย และใช้สมุดบัญชีเพียงไม่กี่เล่มทำให้ไม่สามารถ
สรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจได้อย่างชัดเจน และ
ไม่สามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาเปรียบเทียบกันได้ รวมทั้ง
การคิดต้นทุนการผลิต เนื่องจากส่วนหนึ่งยังขาดความรู้
ความเข้าใจในเรื่องของการคิดต้นทุน จะคำนึงเฉพาะค่า
วัตถุดิบ ค่าแรงงาน ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ต้นทุนได้อย่าง
แท้จริง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความคุ้มค่าต้นทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
ผลิตและการวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ
สำหรับปัญหาในด้านอื่น ๆ พบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังขาด

เงินทุนหมุนเวียนเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่ม ผลิตภัณฑ์สินค้าไม่ทันตามความต้องการ รวมทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และการหาช่องทางการตลาดใหม่ๆ เพิ่มเติม ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจาก 13 กลุ่ม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี ลำดับแรก คือ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.03$) จัดอยู่ในเกณฑ์มาก รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.62$) จัดอยู่ในเกณฑ์มาก ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ($\bar{X} = 3.32$) จัดอยู่ในเกณฑ์มาก และปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานีลำดับสุดท้าย คือ ด้านความร่วมมือและประสานงาน ($\bar{X} = 2.69$) จัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน จังหวัดอุดรธานี โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทั้ง 13 กลุ่ม ได้มีการจัดบันทึกข้อมูลรายรับ รายจ่าย ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต้นทุนในการผลิต ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งเป็นการบันทึกบัญชีแบบง่ายๆ ในสมุดบัญชีในแต่ละวันเท่านั้น ซึ่งผู้บันทึกบัญชีไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีมากนัก โดยส่วนใหญ่แล้วการบันทึกรายการทางบัญชีจะใช้สมุดบัญชีเพียงไม่กี่เล่มเท่านั้น โดยมุ่งหวังต้องการทราบถึงผลกำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์มากกว่าการลงบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการบัญชี และไม่มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเงินบัญชีโดยละเอียด ครบถ้วน ซึ่งส่งผลต่อการนำข้อมูลผลการดำเนินการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมาเปรียบเทียบกับในแต่ละปี เพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน หรือลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น รวมทั้งนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวางแผนงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วชิร อ้นวิวัฒน์ (2554) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าวิสาหกิจชุมชนหลายแห่งในจังหวัดนครศรีธรรมราชยังขาดการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมภายในที่ดี และการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ขาดข้อมูลที่สมารถนำไปใช้เพื่อการบริหารและจัดการธุรกิจชุมชนได้ การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนที่มีประสิทธิภาพจึงเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลและพัฒนาธุรกิจให้เกิดประสิทธิผลต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเดช นารินทร์ (2560) ผลการวิจัยพบว่าปัญหาอุปสรรคและความต้องการของกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรยั่งยืนตำบลหนองแคน ในการเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ได้แก่ ปัญหาการใช้สารเคมีปัญหาด้านทัศนคติของชาวนา ปัญหาการขาดเงินทุนและปัญหาการขาดความรู้ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกร และข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

หลักสรุปได้ว่าควรมีการรวบรวมสมาชิกให้ได้ครอบคลุมทั้งตำบล และควรมีการรวมกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิในรูปแบบที่หลากหลาย

2. ปัญหาในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนนั้นการบันทึกบัญชียังไม่ค่อยมีความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วน และการนำข้อมูลทางบัญชีย้อนหลังมาเปรียบเทียบกับนั้นทำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากส่วนหนึ่งไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานที่ชัดเจน และยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการจัดทำบัญชีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นันทรัตน์ นามบุรี (2555) ได้อธิบายไว้ว่า วิสาหกิจชุมชนโดยส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาเรื่องการจัดทำบัญชีการเงิน เพราะขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งภาครัฐควรจะไปสนับสนุนในการฝึกอบรมในส่วนนี้ให้มากขึ้น เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านบัญชีและการเงินได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

7. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัญหาการทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้นถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ดังนั้นควรจะมีการจัดประชุมร่วมกันเพื่อให้เห็นความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยในการบันทึกบัญชี รวมทั้งควรคัดเลือกสมาชิกกลุ่มเข้ารับการอบรมทางด้านการบัญชีอย่างต่อเนื่อง และขอความร่วมมือจากภาครัฐในการเข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการทำบัญชี รวมทั้งการคิดต้นทุนการผลิต เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านความรู้ความสามารถด้านการบัญชีไปด้วย

2. สถาบันการศึกษาต่างๆ ควรเข้าไปมีบทบาทในการอบรมให้ความรู้ทางด้านการบัญชี รวมทั้งด้านการบริหารจัดการ การตลาดการออกแบบผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่ายกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และติดตามการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสานเท่านั้น ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าต่อไปควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ ร่วมด้วย นอกเหนือจากประเภทจักสานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่อไป

2. ควรศึกษาถึงการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ที่ผลิตโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้านต้นทุนการผลิตอันจะนำมาสู่การกำหนดราคาสินค้าที่แน่นอนโดยพิจารณาจากต้นทุนเป็นหลัก ตลอดจนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการควบคุมต้นทุนต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตที่ไม่จำเป็นหรือไม่เพิ่มมูลค่า ซึ่งหากมีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนได้อย่างถูกต้องครบถ้วนจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อไปพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

8. เอกสารอ้างอิง

1. กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. (2558). **ข้อมูลขนาดพื้นที่อุตสาหกรรม**. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2559.
2. กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน. (2559). **แนวคิดเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า.
3. นันทรัตน์ นามบุรี. (2555). **ปัญหาเรื่องการจัดทำบัญชี-การเงิน**. งานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
4. วิจิต นันทสุวรรณ. (2547). **ขบวนการชุมชนใหม่การพัฒนาแบบแผนใหม่ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์.
5. วิระเดช นารินทร์. (2560). **การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ โดยการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเกษตรกร: กรณีศึกษาเครือข่ายเกษตรยั่งยืนตำบลหนองแคน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 130.

6. วชิร อ้นวิวัฒน์. (2554). **ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. งานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
7. เสรี พงศ์พิศ. (2546). **ความหมายของวิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพมหานคร.
8. สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). **วิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.

การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพ
ประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
Development of Health Media on Dengue Hemorrhagic Fever Prevention for Lahu
Health Leaders Papong Sub-district Doisaket District
Chiang Mai Province

สงกรานต์ ลาพิมล¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ใจดี²
ดร.สิวลี รัตนปัญญา³

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของสื่อด้านสุขภาพ เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ กลุ่มเป้าหมายเป็นแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ พัฒนาขึ้นตามรูปแบบ ADDIE MODEL แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และเปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Rank Test

ผลการวิจัยพบว่า สื่อด้านสุขภาพที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกุยแกนส์ มีค่าเท่ากับ 1.35 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ค่าคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} \leq 0.001$) สรุปได้ว่าสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกัน โรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ กับกลุ่มแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ ,การป้องกันโรคไข้เลือดออก, แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

Abstract

The purpose of this research and development study was to develop and test the effectiveness and the achievement of health media. Study design is research and development. The purposive sample used in this study were 42 Lahu health leaders. The research instrument was the health media on dengue hemorrhagic fever prevention developed according to the ADDIE MODE and the achievement test. Analyzed data with descriptive statistics. And compare learning achievement differences with Wilcoxon Signed Rank Test statistic.

The results findings showed that : The efficiency of developed health media on dengue hemorrhagic fever prevention was 1.35.The comparison on learning achievement was found that the post-

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต

³อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต

test's average score higher than pre-test's average score with statistical significance (p -value ≤ 0.001). Concluding that developed health media on dengue hemorrhagic fever prevention for Lahu health leaders was to be able with Lahu health leaders efficiently.

Keywords: Development of health media, Prevention hemorrhagic fever prevention, Lahu Health Leader

1. บทนำ

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุ มาจากเชื้อไวรัสเดงกี โดยมีุงลายเป็นพาหะนำเชื้อ เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั่วโลก (WHO, 2012) และยังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยโดยจะเห็นได้จากข้อมูลรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคไข้เลือดออก ในประเทศไทยย้อนหลัง 5 ปีตั้งแต่ปี 2554-2558 พบอัตราป่วยต่อแสนประชากร ดังนี้ 109.10, 123.85, 240.92, 64.23, 219.46 ตามลำดับและอัตราตายร้อยละ 0.09, 0.10, 0.09, 0.10, 0.10 ตามลำดับ (สำนักโรคติดต่ออันตราย, 2558)

จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2558 พบมีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกทั้งสิ้น 5,161 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 308.49 ต่อแสนประชากร อัตราป่วยตายเท่ากับร้อยละ 0.27 กระจายไปในพื้นที่ 25 อำเภอโดยพบอัตราป่วยสูงสุดที่อำเภอดอยสะเก็ด 603.25 ต่อแสนประชากร (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2558) และมีการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในตำบลป่าป้อในปี 2556 อัตราป่วยเท่ากับ 1,359.47 ต่อแสนประชากร พบมีการระบาดในกลุ่มชนเผ่าลาหู่มากที่สุดจำนวน 29 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 758.16 ต่อแสนประชากร ปี 2557 พบผู้ป่วย จำนวน 9 ราย คิดเป็น อัตราป่วย 225.9 ต่อแสนประชากรผู้ป่วยเป็นกลุ่มชนเผ่าลาหู่ จำนวน 5 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 125.50 ต่อแสนประชากร ปี 2558 พบผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกทั้งหมดจำนวน 45 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1,120.97 ต่อแสนประชากร ผู้ป่วยเป็นกลุ่มชนเผ่าลาหู่จำนวน 10 รายคิดเป็นอัตราป่วย 249.06 ต่อแสนประชากร (เทศบาลตำบลป่าป้อ, 2558)

จากการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายบริเวณในบ้านและนอกบ้านของกลุ่มชนเผ่าลาหู่พบลูกน้ำยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก ในถ้ำน้ำที่ใช้สำหรับ

การอุปโภคภายในบ้าน ภาชนะเก็บขังน้ำที่สร้างขึ้น เช่น ยางรถยนต์ เศษขยะ รองเท้า โถงแตก เศษกระเบื้อง กะลา และภาชนะที่ธรรมชาติสร้างขึ้นจำพวก กาบใบของพืช กล้วย โพรงไม้ กระบองไม้ไผ่ที่มีน้ำขัง เศษใบไม้ ซึ่งเป็นปัจจัยและสาเหตุที่ส่งเสริมให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในกลุ่มชนเผ่าลาหู่ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี, 2557)

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตตำบลป่าป้อ มีการดำเนินงานตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ตามมาตรการ 5 ป 1 ข และการพ่นหมอกควันหรือการพ่นละอองฝอยเพื่อกำจัดยุงลายตัวแก่ และการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย ซึ่งการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานเหล่านั้น ยังไม่สามารถควบคุมโรคไข้เลือดออกได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มชนเผ่าลาหู่ รวมถึงกิจกรรมการให้ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกโดยใช้สื่อด้านสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านดวงดี และเทศบาลตำบลป่าป้อ มีข้อจำกัดในการใช้สื่อด้านสุขภาพ เพื่อใช้ในการสื่อสารและให้ความรู้ในกลุ่มชนเผ่าลาหู่ ซึ่งสื่อด้านสุขภาพที่ใช้เป็นสื่อด้านสุขภาพประเภทสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์ แผ่นพับ สื่อกระจายเสียงที่เป็นภาษาไทย ยังไม่มีสื่อด้านสุขภาพที่เป็นภาษาลาหู่ที่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มชนเผ่าลาหู่ (เทศบาลตำบลป่าป้อ, 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมาผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย ภาษาลาหู่ ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ เพื่อให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมโรคไข้เลือดออก ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่
2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่

3. สมมติฐานของการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพที่พัฒนาขึ้น มีค่ามากกว่า 1.00 ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่หลังเรียนด้วยสื่อด้านสุขภาพที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในพื้นที่ ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สื่อด้านสุขภาพ ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพครอบครัวชนเผ่าลาหู่ โดยมีสาระเนื้อหาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในประเด็น สาเหตุ อาการ การติดต่อและการป้องกันโรคไข้เลือดออก ทั้งภาษาไทยและภาษาลาหู่

3. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 42 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อด้านสุขภาพเป็นสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนตาม ADDIE MODEL 5 ขั้นตอน (มนต์ชัย เทียนทอง, 2545) ทั้งภาษาไทย และ ภาษาลาหู่

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อ

ด้านสุขภาพ เป็นแบบเลือกตอบใช่ ไม่ใช่ ให้เลือกเพียง 1 คำตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ IOC ได้ระหว่าง 0.33-1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.50-1.00 ไว้จำนวน 20 ข้อและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพ ใช้เกณฑ์ของเมกยูแกนส์ มีค่ามากกว่า 1.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Rank ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

7. ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก

แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 29.8 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 4,499.52 บาท ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 8.16 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัว เฉลี่ย 4.19 คน เคยมีบุคคลในครอบครัว เจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 19.05 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ และน้อยที่สุดคือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนการเรียนรู้ด้วยสื่อด้านสุขภาพ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่มีความรู้ อยู่ระดับปานกลาง หลังการเรียนรู้มีความรู้ อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 พัฒนาศื่อด้านสุขภาพ

การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพ ตามขั้นตอนการออกแบบของ ADDIE MODEL ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analyze)

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบริบทตำบลป่าป้อ สถานการณ์การระบาดของโรคไข้เลือดออกในเขตตำบลป่าป้อและข้อมูลการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มชนเผ่าลาหู่ที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าป้อ

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยทบทวนวรรณกรรมและเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเนื้อหาของสื่อด้านสุขภาพที่เหมาะสมกับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่

1.3 ศึกษาข้อมูลและรูปแบบของสื่อด้านสุขภาพต่างๆให้เหมาะสมกับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่

2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design Phase)

2.1 กำหนดรูปแบบและประเภทของสื่อด้านสุขภาพเป็นสื่อมัลติมีเดีย

2.2 เขียนสคริปต์แผนเค้าโครงเรื่องความรู้เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และการใช้ภาพประกอบ

2.3 ออกแบบภาพกราฟิก ฉากหลัง การลำดับข้อมูล ที่จะนำเสนอในสื่อมัลติมีเดียตามสคริปต์ให้ภาพสามารถสื่อความหมายให้แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวกลุ่มชนเผ่าลาหู่เข้าใจ

2.4 นำภาพกราฟิกและฉากหลังที่ได้จากการออกแบบมาดราฟและลงสีด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator CC 2014 เพื่อให้ได้ภาพที่คมชัด

2.5 นำภาพที่ออกแบบมาทำการ animate เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ บนโปรแกรม Adobe after Effects CC 2014

2.6 นำไฟล์วิดีโอที่สมบูรณ์มาใส่เสียงเพิ่มเติม โดยจะมี เสียงเอฟเฟคและเสียงประกอบหลักในโปรแกรม Adobe Premiere Pro CC 2014

2.7 ทำการประมวลผล (Export)

2.8 นำสื่อมัลติมีเดียที่ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและปรับแก้ตามคำแนะนำ

3. ขั้นตอนการพัฒนา (Development Phase)

3.1 นำสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาไทย) ที่สร้างและพัฒนาขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินหาคุณภาพของสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาไทย) และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2 นำสื่อมัลติมีเดีย(ภาษาไทย) มาแปลและอัดเสียงเป็นภาษาลาหู่ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาลาหู่ แล้วนำสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาลาหู่) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาลาหู่ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบ ความถูกต้อง ด้านเนื้อหาภาษาลาหู่ และประเมินคุณภาพสื่อมัลติมีเดีย (ภาษาลาหู่)

4. ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation Phase)

หลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วและนำเสนอสื่อมัลติมีเดียต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำสื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพครอบครัว ชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อ อำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งภาษาไทยและภาษาลาหู่ไปทดสอบใช้ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน

5. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase)

ดำเนินการประเมินผลสื่อมัลติมีเดียโดยหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อด้านมัลติมีเดีย

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียตามเกณฑ์ของเมกุแกนส์ (n=42)

คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ		เมกุแกนส์
ก่อน	หลัง	
12.50	16.95	1.35

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพมีค่าเท่ากับ 1.35 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1สรุปได้ว่าสื่อด้านสุขภาพมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของเมกุแกนส์

ส่วนที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

ผลการศึกษาพบว่าค่าคะแนนความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียมีค่าสูงกว่าก่อนทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P\text{-value} \approx 0.01$)

8. อภิปรายผล

สื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการพัฒนาสื่อตามรูปแบบ ADDIE MODEL 5 ขั้นตอน สามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก เพื่อให้แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่น คือเป็นสื่อมัลติมีเดีย ที่มีทั้งภาพและเสียงพากย์ภาษาไทย และภาษาลาหู่ แต่สื่อมัลติมีเดียยังมีจุดด้อยในด้านของตัวอักษร กล่าวคือสื่อมัลติมีเดียภาษาลาหู่ไม่มีตัวอักษรภาษาลาหู่ แต่อย่างไรก็ตามจากการนำสื่อมัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกไปทดลองใช้ จากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและเข้าใจในเนื้อหาของสื่อมัลติมีเดียเป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นได้จากผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ พบว่าได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรเมืองมุกสิก (2557) ที่พบว่าสื่อการสอนด้วยภาพอินโฟกราฟิกมีประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์ มีค่าเท่ากับ 1.09 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย สมภูมิพิสุธา อาริราษฎร์ (2554) ที่พบว่าสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ สายฝน ทรงหงษา (2555) ที่ได้ศึกษาถึงการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านชนเผ่าปกาเกอญอ ซึ่งพบว่าความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวก่อนการพัฒนา มีความรู้ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนาความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ($p < 0.001$) นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนวงษ์ และคณะ (2560) ระบุว่า ประเทศในประชาคมอาเซียน เพื่อที่จะถ่วงดุลกับเศรษฐกิจและสาธารณสุขแบบตะวันตก โดยนโยบายสาธารณสุข ควรหันมาส่งเสริมสนับสนุนการดูแลสุขภาพแบบพอเพียง นำการแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพร อันเป็นการแพทย์ทางเลือกของแต่ละประเทศ และแต่ละท้องถิ่นมาร่วมใช้โดยบุคลากรทางการแพทย์คอยช่วยเหลือประชาชนเวลาที่เจ็บป่วยฉุกเฉิน หรือมีอาการเจ็บป่วยหนัก ที่ควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างยิ่ง

9. สรุป

แกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ย 29.8 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 4,499.52 บาท ต่อเดือนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 8.16 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.19 คน เคยมีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 19.05 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่อง โรคไข้เลือดออกจากโทรทัศน์มากที่สุดและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด ก่อนการเรียนรู้ด้วยสื่อ ด้านสุขภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ชนเผ่าลาหู่ มีความรู้ในระดับปานกลาง หลังการเรียนรู้มีความรู้ในระดับมาก

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อด้านสุขภาพ มีค่าเท่ากับ 1.35 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 สรุปได้ว่า สื่อด้านสุขภาพมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวพบว่าค่าคะแนนความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียและก่อนทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} \leq 0.001$)

10. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอดอยสะเก็ด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดงดี ชุมชนตำบลป่าป้องและแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ สามารถนำสื่อ

มัลติมีเดียเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก สำหรับแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวชนเผ่าลาหู่ ไปใช้ในการดำเนินงานป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยเน้นในประเด็นที่กลุ่มชนเผ่าลาหู่มีความเข้าใจผิด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลระยะยาวจากผลของการใช้สื่อด้านสุขภาพ ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของชนเผ่าลาหู่และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของชนเผ่าลาหู่

2. ควรมีการพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในกลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น กลุ่มชนเผ่าพม่า ชนเผ่าไทยใหญ่

11. เอกสารอ้างอิง

1. กระแส ชนวงษ์. (2560). **นโยบายสาธารณสุขระบบบริการสุขภาพ และประกันสุขภาพ ของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 17.
2. เทศบาลตำบลป่าป้อ. (2558). **ทะเบียนรับแจ้งผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 2556-2558**: เชียงใหม่: เทศบาลตำบลป่าป้อ.
3. พัชร เมืองมุกสิ. (2557). **การพัฒนาสื่อการสอนด้วยภาพอินโฟกราฟฟิกส์ผ่านระบบเครือข่ายวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต.วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**.
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี, เทศบาลตำบลป่าป้อ. (2557). **รายงานการประชุมการดำเนินงาน ป้องกัน และ ควบคุม โรคไข้เลือดออก**. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดวงดี.
5. สายฝน ทรงหงษา. (2555). **การพัฒนาสื่อด้านสุขภาพเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชนเผ่าปกากะญอ: การค้นคว้าแบบอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
6. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่. (2558). **รายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออก**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.chiangmaihealth.go.th>.
7. สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2558). **สถานการณ์โรคไข้เลือดออกประจำสัปดาห์ที่ 52 ปี 2558**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.thaivbd.org>.
8. มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). **การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์**. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
9. อุทัย สมภูมิ, พิสุธา อาริราษฎร์. (2554). **การพัฒนาสื่อประสมเรื่องข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะเทคโนโลยี, สารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**.
10. World Health Organization. (2012). **Health promotion glossary**. Geneva glossary: World Health Organization.

**บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา
ที่ขัดต่อหลักการของกฎหมาย และอาจเกิดผลกระทบต่อผู้เรียน**

**Provisions of The Draft Higher Education Act That Contrary to the principles
of law and may impact on students.**

ยุวรัตน์ ฐิตินันต์กุล¹

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ เพราะเป็นกระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความงอกงามของบุคคลในสังคม (กุหลาบ ปุริสาร, 2558) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ ผลผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งแต่เดิมนั้นการกำกับดูแลจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) ภายใต้การกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของปฏิรูปการศึกษา และแนวคิดการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และมีคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ขณะเดียวกันสถาบันอุดมศึกษาก็มีอิสระทางวิชาการ จึงเกิดแนวคิดในการจัดตั้งกระทรวงอุดมศึกษาขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะ โดยคณะกรรมการยกร่างกฎหมายกระทรวงอุดมศึกษาได้ดำเนินการยกร่างกฎหมายใหม่ที่สำคัญจำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงอุดมศึกษา โดยร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาแล้ว จากนั้นจะเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

และสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามลำดับ ซึ่งคาดว่าร่างกฎหมายฉบับนี้จะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นไปตามกำหนดการของคณะทำงานและนโยบายของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการผลักดันเรื่องการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษาให้สำเร็จ

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาถือว่าเป็นกฎหมายฉบับหลักในการจัดการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับรัฐบาล อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษา ความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาลและหลักความรับผิดชอบของสถาบันอุดมศึกษา แต่ก็มีบทบัญญัติบางมาตราของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาที่ขัดต่อหลักการทั่วไปของกฎหมาย ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อนักศึกษาหรือบัณฑิต และในอนาคตอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ ดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการศึกษา ควรเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานหลักสูตรเสนอต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำการตรวจสอบและพิจารณาหลักสูตรที่สถาบัน อุดมศึกษาเสนอ ตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองปริญญาหรืออนุปริญญา กำหนด

¹ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน ติดตามตรวจสอบ
คุณภาพ การศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษา กำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาจัด
การศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและ
มาตรฐานหลักสูตร เสนอความเห็นและแนวทางแก้
ปัญหาในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ
สถาบันอุดมศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา
เสนอความเห็นในการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุง และเลิก
สถาบันอุดมศึกษา เสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาสั่ง
การให้สถาบันอุดมศึกษาหยุดดำเนินการ หรือแก้ไขการ
ดำเนินการ มอบหมายหรือสั่งการให้เลขาธิการปฏิบัติการ
อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับดูแลการปฏิบัติงาน
ของเลขาธิการและสำนักงาน

เมื่อพิจารณา อำนาจหน้าที่ของ คณะ
กรรมการบริหารการอุดมศึกษาตามบทบัญญัติของร่าง
พระราชบัญญัติการอุดมศึกษาแล้ว ย่อมเห็นได้ว่า
คณะกรรมการชุดนี้ทำหน้าที่เหมือนกับสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เดิมนั่นเอง และผู้ที่
ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะ กรรมการบริหารการ
อุดมศึกษา ย่อมมีสถานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในกระทรวง ภายใต้
การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา

ในด้านของการบังคับบัญชาเลขาธิการคณะ
กรรมการบริหารการอุดมศึกษานั้น ร่างพระราชบัญญัติการ
อุดมศึกษาได้บัญญัติให้คณะ กรรมการบริหารการอุดมศึกษา
ทั้งคณะมีอำนาจบังคับบัญชากำกับการปฏิบัติงานของ
เลขาธิการ รองลงมาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินมาตรา 20 ที่กำหนดให้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และ
สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงอุดมศึกษามาตรา 10 ที่บัญญัติให้รัฐมนตรี
กระทรวงอุดมศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ โดยอาจมี
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง หรือคณะ
บุคคลมีอำนาจบังคับบัญชาในระดับรองลงมา

เมื่อร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาได้
บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษามีอำนาจ

บังคับบัญชากำกับการปฏิบัติงานของเลขาธิการรองจาก
รัฐมนตรี จึงควรที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษาจะเป็น
ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษา แต่
มาตรา 21 ของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษากลับ
บัญญัติให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) เป็นผู้มี
อำนาจในการแต่งตั้ง รวมถึงมีอำนาจในการกำหนด
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการสรรหาและแต่งตั้ง
ประธานและคณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษา ซึ่ง
บทบัญญัติดังกล่าวนี้ขัดต่อหลักการบริหารราชการแผ่นดิน
อย่างเห็นได้ชัด เนื่องด้วยรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงย่อมเป็นผู้มี
อำนาจเต็มในส่วนราชการระดับกระทรวง มีอำนาจหน้าที่
กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานใน
กระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่แถลงต่อสภา และที่
คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ รวมถึงมีอำนาจในการ
แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
แทนรัฐมนตรี

**2. กรณีหลักสูตรวิชาชีพที่คณะกรรมการ
บริหารการอุดมศึกษาไม่สามารถพิจารณาหลักสูตรให้แล้ว
เสร็จภายใน 90 วัน ให้ถือว่าคณะกรรมการบริหารการ
อุดมศึกษาและองค์กรวิชาชีพให้การรับรองหลักสูตรโดย
ปริยาย**

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษากำหนด
ให้คณะกรรมการบริหารการศึกษามีหน้าที่พิจารณาให้การ
รับรองหลักสูตร สำหรับหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบ
วิชาชีพซึ่งมีองค์กรวิชาชีพควบคุมดูแลตามกฎหมาย ให้
สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักสูตรดังกล่าวต่อคณะ
กรรมการบริหารการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณารับรอง และ
แจ้งผลการพิจารณาหลักสูตรดังกล่าวต่อสถาบันอุดมศึกษา
ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหลักสูตร ในกรณีที่คณะ
กรรมการบริหารการอุดมศึกษาไม่ได้พิจารณาหลักสูตรให้
แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหลักสูตร โดยมีได้
แจ้งเหตุผลความจำเป็น และระยะเวลาที่จะพิจารณาให้แล้ว
เสร็จให้สถาบัน อุดมศึกษาทราบ ให้ถือว่าคณะ
กรรมการบริหารการอุดมศึกษาให้การรับรองหลักสูตรแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษามาตรา
33 บัญญัติว่าสถาบันอุดมศึกษาจะเปิดสอนหลักสูตรที่
เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพซึ่งมีองค์กรวิชาชีพ

ควบคุมดูแลได้เมื่อคณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษาได้ให้การรับรองหลักสูตร หรือถือว่าให้การรับรองหลักสูตรแล้ว กรณีที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรวิชาชีพมีอำนาจให้ความเห็นชอบหรือรับรองหลักสูตรนั้น ให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพได้ให้ความเห็นชอบ หรือรับรองหลักสูตรตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรวิชาชีพนั้นแล้ว

เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 33 ของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาแล้ว กรณีให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพได้ให้ความเห็นชอบหลักสูตรโดยปริยาย หากเกิดกรณีที่คณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษาได้พิจารณาหลักสูตรวิชาชีพให้แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหลักสูตร โดยมีได้แจ้งเหตุผลความจำเป็น และระยะเวลาที่จะพิจารณาให้แล้วเสร็จให้สถาบันอุดมศึกษาทราบนั้น เป็นการบัญญัติกฎหมายที่ขัดกับหลักกฎหมายขององค์กรวิชาชีพหรือไม่ และเป็นการก้าวก้าวต่อการใช้ดุลยพินิจขององค์กรวิชาชีพหรือไม่ ผู้เขียนได้พิจารณาเทียบเคียงหลักกฎหมายขององค์กรวิชาชีพจำนวน 3 องค์กรวิชาชีพ ประกอบด้วยประกาศคณะกรรมการคຸຣສາ ຂໍ້บังคับสภาการพยาบาล และข้อบังคับสภานายความว่าด้วยการฝึกอบรมวิชาว่าความ พบว่าบทบัญญัติมาตรา 33 ของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา มีความขัดแย้งกับหลักกฎหมายขององค์กรวิชาชีพดังนี้

ประกาศคณะกรรมการคຸຣສາ เรื่องการรับรองหลักสูตรเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอน ครั้งที่ 1/2561 ออกประกาศโดยนายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและประธานกรรมการคຸຣສາ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับรองหลักสูตรเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเอาไว้ว่า “สถาบันครุพัฒนาจะดำเนินการจัดให้มีกระบวนการพิจารณาคุณภาพด้านวิชาการของหลักสูตรตามวิธีที่สถาบันกำหนด ผลการพิจารณารับรองหลักสูตรของสถาบันครุพัฒนาถือเป็นที่สุด” และ “หลักสูตรที่ผ่านการรับรองจากสถาบันครุพัฒนา มีอายุไม่เกิน 2 ปีนับแต่วันที่ออกประกาศผลการรับรอง โดยยึดถือประกาศของสำนักงานเลขาธิการคຸຣສາเป็นสำคัญ”

ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุง

ครรภ์ โดยรองศาสตราจารย์ ทศนา บุญทอง นายกสภาการพยาบาลเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 ในข้อ 29 กำหนดว่า “หลักสูตรที่สถาบันการศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาการพยาบาลแล้ว”

ข้อบังคับสภานายความว่าด้วยการฝึกอบรมวิชาว่าความ โดยนายคำณวน ชโลปถัมภ์ นายกสภานายความในขณะนั้น ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาว่าความ “จะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรืออนุปริญญาทางนิติศาสตร์ หรือประกาศนียบัตรในวิชานิติศาสตร์ ซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรืออนุปริญญาจากสถาบันการศึกษา ซึ่งสภานายความเห็นว่าสถาบันการศึกษานั้นมีมาตรฐานการศึกษาที่ผู้ได้รับปริญญาตรี หรืออนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรควรเป็นนายความได้”

จากหลักเกณฑ์ขององค์กรวิชาชีพที่ยกตัวอย่างมาทั้ง 3 องค์กรย่อมแสดงให้เห็นว่าองค์กรวิชาชีพแต่ละแห่ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับรองหลักสูตรวิชาชีพของสถาบันอุดมศึกษาเอาไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และองค์กรวิชาชีพมีอิสระในการให้การรับรองหลักสูตรด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์ ดุลยพินิจหรือความคิดเห็นของหน่วยงานอื่นใด

การที่ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา มาตรา 33 กำหนดว่าเมื่อคณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษาได้ให้การรับรองหลักสูตร ให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพได้ให้ความเห็นชอบ หรือรับรองหลักสูตรตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรวิชาชีพนั้นแล้ว อาจส่งผลเสียต่อนักศึกษาหรือบัณฑิตได้ หากองค์กรวิชาชีพยกเอาหลักเกณฑ์ตามประกาศขององค์กรมาโต้แย้งว่าการรับรองหลักสูตรวิชาชีพของสถาบันการศึกษา เป็นอำนาจขององค์กรวิชาชีพโดยเฉพาะ ไม่อาจถืออนุโลมให้มีการรับรองโดยปริยายตามกฎหมายฉบับอื่นได้ อันอาจส่งผลให้องค์กรวิชาชีพนั้นไม่รับรองปริญญาบัตร ไม่อนุญาตให้นักศึกษาหรือบัณฑิตสอบรับใบอนุญาต ซึ่งย่อมทำให้นักศึกษาหรือบัณฑิตเสียโอกาสในการประกอบวิชาชีพนั้น ๆ

3. กรณีเมื่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้การรับรองปริญญาแล้ว ให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพได้ให้ การรับรองปริญญาแล้วโดยปริยาย

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษามาตรา
37 กำหนดไว้ว่าหลักสูตรที่คณะกรรมการบริหารการ
อุดมศึกษาให้การรับรองแล้ว ให้คณะกรรมการการ
อุดมศึกษา (กกอ.) ประกาศรับรองปริญญาในหลักสูตรนั้น
และเมื่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การรับรองปริญญา
แล้ว ให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพหรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมาย
กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับรองปริญญา ได้ให้การ
รับรองปริญญาแล้ว

บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา
มาตรา 37 ก็มีเนื้อหาในทำนองเดียวกันกับเรื่องการรับรอง
หลักสูตรคือ หากคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การรับรอง
ปริญญา ก็ถือว่าองค์กรวิชาชีพให้การรับรองปริญญาด้วย ซึ่ง
ประเด็นนี้อาจขัดต่อหลักกฎหมายขององค์กรวิชาชีพหรือ
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาขององค์กร
วิชาชีพพบว่าองค์กรวิชาชีพได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับรอง
ปริญญาไว้โดยเฉพาะ เช่น ประกาศคุรุสภาเรื่องการรับรอง
ปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบ
อาชีพ พ.ศ. 2557 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่า “การรับรองปริญญา
บัตรหรือประกาศนียบัตร พิจารณาจากมาตรฐาน 3 ด้านคือ
มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐาน
บัณฑิต” จากบทบัญญัติดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่าสำหรับ
หลักสูตรด้านวิชาชีพครูนั้น การรับรองปริญญาบัตรต้อง
เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คุรุสภาประกาศกำหนด โดยต้อง
พิจารณาว่าสถาบันการศึกษาจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์
มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและบัณฑิตมี
มาตรฐานตามเกณฑ์ของคุรุสภาหรือไม่ จะอนุมานเอาว่าเมื่อ
คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้การรับรองปริญญา ก็ถือ
ว่าคุรุสภาให้การรับรองปริญญาด้วยหาได้ไม่

นอกจากนี้ประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่
75/2559 เรื่องการรับรองปริญญา หรือ ประกาศนียบัตรใน
วิชาชีพบัญชีของสถาบันการศึกษา ได้กำหนดไว้ว่า “สภา
วิชาชีพบัญชีจะพิจารณารับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตร
ในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย เฉพาะ
หลักสูตรของสถาบันการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน

การศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
และได้รับการรับรองคุณวุฒิเทียบเท่าปริญญาตรีจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่าสภาวิชาชีพบัญชีจะให้
การรับรองปริญญาเฉพาะหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาระหว่างประเทศเท่านั้น จากข้อความที่กล่าวมา
ย่อมแสดงให้เห็นว่าองค์กรวิชาชีพมีความเป็นอิสระในการ
พิจารณาให้การรับรองปริญญาของสถาบันการศึกษา ซึ่งต้อง
เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่องค์กรวิชาชีพประกาศกำหนดไว้
เท่านั้น

บทสรุปและอภิปราย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว ย่อมเห็นได้ว่า
บทบัญญัติของกฎหมายในร่างพระราชบัญญัติการ
อุดมศึกษา ที่ให้อำนาจคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.)
มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการศึกษาย่อมขัดต่อ
หลักการบริหารราชการแผ่นดินที่มีรัฐมนตรีเจ้ากระทรวง
เป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุด เพราะแม้แต่คณะกรรมการการ
อุดมศึกษาเอง ก็เป็นคณะบุคคลที่มาจากการแต่งตั้งของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา การบัญญัติของ
กฎหมายเช่นนี้ นอกจากจะขัดต่อหลักการบริหารราชการ
แผ่นดินแล้ว ยังเป็นการก้าวล่วงต่ออำนาจการบริหารงานใน
กระทรวงของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงอุดมศึกษาอีกด้วย

การที่ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษากำหนด
ว่าเมื่อคณะกรรมการบริหารการอุดมศึกษาได้ให้การรับรอง
หลักสูตร หรือถือว่าให้การรับรองหลักสูตรแล้ว กรณีที่
กฎหมายกำหนดให้องค์กรวิชาชีพมีอำนาจให้ความเห็นชอบ
หรือรับรองหลักสูตรนั้น ให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพได้ให้ความ
เห็นชอบ หรือรับรองหลักสูตรตามกฎหมายว่าด้วยองค์กร
วิชาชีพนั้นแล้ว และการบัญญัติให้คณะกรรมการการ
อุดมศึกษา (กกอ.) ประกาศรับรองปริญญาในหลักสูตรนั้น
และเมื่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การรับรองปริญญา
แล้ว ให้ถือว่าองค์กรวิชาชีพหรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมาย
กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับรองปริญญา ได้ให้การ
รับรองปริญญาแล้ว เป็นการบัญญัติกฎหมายที่ขัดกับ
บทบัญญัติขององค์กรวิชาชีพที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์
โดยเฉพาะเอาไว้ก่อนแล้ว อันอาจส่งผลเสียต่อนักศึกษาหรือ
บัณฑิตได้ ทั้งนี้ ตามหลักการในตรากฎหมายนั้น กฎหมายที่

ตราขึ้นใหม่ ควรต้องพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ก่อนว่ามี หรือมีความขัดแย้งกันหรือไม่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะนักศึกษาหรือบัณฑิต กฎหมายที่ตราขึ้นในภายหลังจึงควรมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกฎหมายที่ได้ประกาศใช้ก่อนแล้ว

เอกสารอ้างอิง

1. กุหลาบ ปุริสาร. (2558). **เอกสารประกอบการสอนวิชา 842 249 เรื่องผู้บริหารมีอาชีพ**. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย.
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
3. ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.
4. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงอุดมศึกษา พ.ศ.
5. ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2560
6. ข้อบังคับสภานายความว่าด้วยการฝึกอบรมวิชาว่าความ พ.ศ.2529
7. ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่องการรับรองหลักสูตรเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอน ครั้งที่ 1/2561
8. ประกาศคุรุสภาเรื่องการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ พ.ศ. 2557
9. ประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่ 75/2559 เรื่องการรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิกสามัญ และการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1)

การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

Developing guidelines for managing curriculum and learning activities based on the
philosophy of sufficiency economy for Schools under Jurisdiction of
the Secondary Educational Service Area Office 27

จิราพร ผุยผิง¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนานนท์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 443 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และเปิดตารางสำเร็จรูปของ เคจซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของ

¹นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เศรษฐกิจพอเพียงมี 7 ตัวชี้วัด ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมี 9 ตัวชี้วัด ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 10 ตัวชี้วัด ด้านการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มี 7 ตัวชี้วัด ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้,เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aimed to 1) to study a present and desirable characteristics of curriculum management and learning activities in accordance with the philosophy of sufficiency economy. 2) To develop a guideline curriculum management and learning activities in accordance with the philosophy of sufficiency economy for Schools under Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 27, divided into 2 phases. Phase 1) to study a present and desirable characteristics of curriculum management and learning activities in accordance with the philosophy of sufficiency economy. The samples were administrators and teachers. There were 443 students for Schools under Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 27, using the Stratified Random Sampling technique and the Krejcie and Morgan preliminaries. Phase 2) To develop a guideline curriculum management and learning activities in accordance with the philosophy of sufficiency economy for Schools under Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 27 There are 9 professors use the Purposive Sampling method to provide information on how to develop curriculum management and learning activities in accordance with the philosophy of sufficiency economy. Assess the appropriateness and feasibility of the curriculum development guidelines and learning activities in the philosophy of Sufficiency Economy. Tools used were interview questionnaires, group discussion logs. And evaluation form Statistics used for data analysis were consistency, percentage, mean, standard deviation Pearson Product Moment Correlation Coefficient. Cronbach's alpha coefficient. Required Needs Index (PNI Modified) and Content Analysis.

The results of the study revealed following:

1. The present characteristics status of curriculum management and learning activities. Philosophy of sufficiency economy for Schools under Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 27, overall and all aspects were at a high level. And desirable conditions of curriculum management and learning activities in accordance with the philosophy of sufficiency economy. for Schools under Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 27, at a high level.

2. The developmental guidelines for curriculum management and philosophical learning activities. Of sufficiency economy for Schools under Jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 27 The unit of learning, the philosophy of sufficiency economy, has seven main media and learning indicators. Sufficiency Economy Philosophy There are 9 indicators for integrating Sufficiency Economy Philosophy into Organize learning activities. There are 10 indicators of measurement and evaluation of

integrated learning activities. The philosophy of sufficiency economy of the institution has 7 indicators of suitability assessment. And it is possible to get the most out of the overall picture.

Keywords : Curriculum and Learning Activities , Sufficient economy

1. บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีแนวพระราชดำริพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านมูลนิธิชัยพัฒนา ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง 2550 : 10) ในส่วนของการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองนั้น พระองค์ทรงมีพระบรมราโชวาทไว้ว่า “การพัฒนานั้นได้เป็นภารกิจและนโยบายสำคัญของการปกครองบริหารประเทศของเรามาานานพอสมควรแล้ว แต่กระนั้นก็เป็นที่น่าท้อใจว่า เรายังจะต้องพัฒนาไปอีกมาก ในโอกาสนี้ข้าพเจ้าจึงใคร่จะปรารภกับทุกท่านว่า การพัฒนาประเทศจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบการหลายอย่าง อย่างแรกต้องมีคนดี คือ มีปัญญา มีความรับผิดชอบ มีความวิริยะอุตสาหะเป็นผู้ปฏิบัติ อย่างที่สอง ต้องมีวิทยากรที่ดีเป็นเครื่องใช้ประกอบการ อย่างที่สาม ต้องมีการวางแผนที่ดีให้พอเหมาะพอควรกับฐานะเศรษฐกิจและทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงประโยชน์อันพึงประสงค์ของประเทศและประชาชนเป็นหลักปฏิบัติ” (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง 2550 : 126)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนอันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศชาติได้เริ่มดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษามาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และเยาวชน โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และหน่วยงานอื่นที่เป็นภาคีร่วมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมดำเนินการโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข อันได้แก่ หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล หลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีควบคู่กับมีความรู้และการมีคุณธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของบุคคล การพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในอนาคต การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนใน 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และระดับปฏิบัติการ (ถวัลย์ มาศจรัส 2550 : 10)

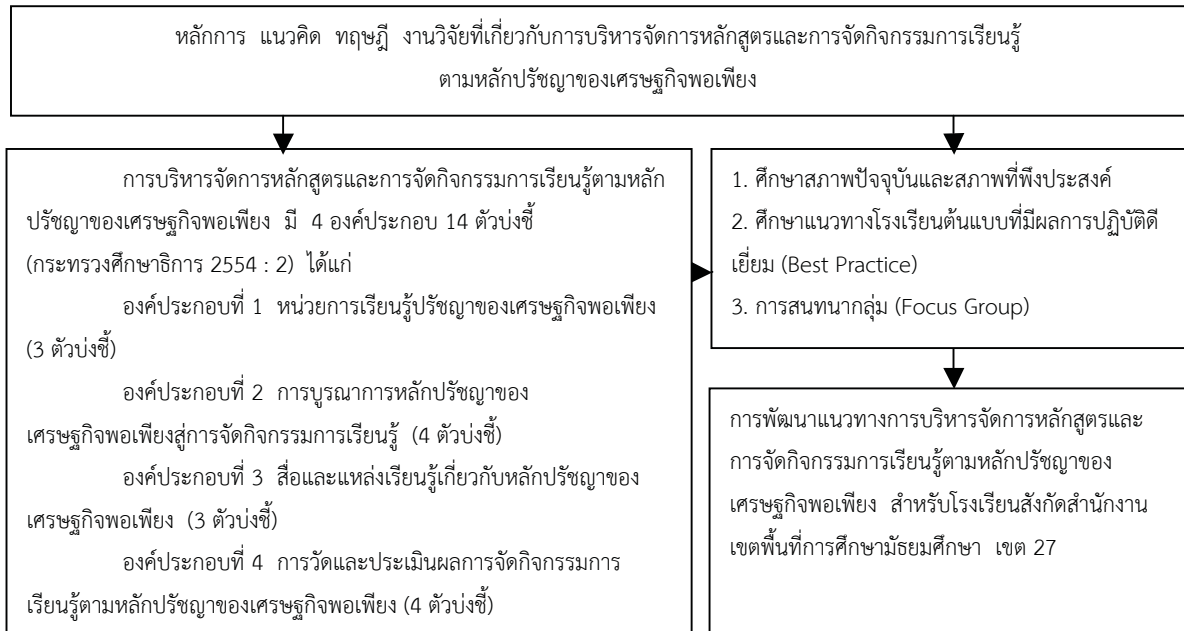
ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของการบริหารจัดการ หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกช่วงชั้นตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 29) ในการสอนสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ ตามที่กำหนด ครูผู้รับผิดชอบในการสอนสาระการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม สามารถนำปรัชญาดังกล่าวเข้าไปบูรณาการ โดยสอดแทรกผสมผสานในการเรียนรู้สาระกลุ่มต่าง ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ พัฒนาทักษะการคิด การวางแผน และการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันหลากหลายได้มากขึ้น (ทิตินา ขัมมณี 2558 : 24)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องพัฒนาแนวการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เพื่อที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 154 คน และครูจำนวน 2,693 คน รวมทั้งสิ้น 2,847 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 108 คน และ ครู จำนวน 335 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งได้มาโดยการคำนวณค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วเทียบกับตารางสำเร็จรูปของเคจซีมอร์แกน (Krejcie and Morgan , 1997) (อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด 2553 : 102) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 443 คน

การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม (Best Practices) ของโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง รวม 3 โรงเรียน

จำนวน 6 คน ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน และครูผู้รับผิดชอบงานเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 คน นำร่างแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มาประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน และครูโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 ได้แก่ แบบประเมิน และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)
2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางและคู่มือแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และส่งแบบสอบถามด้วยตัวเองไปยังกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ทั้ง 60 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการศึกษาจากโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ด้วยตนเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบประเมินความเหมาะสมและความ

เป็นไปได้ของคู่มือแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดสนทนากลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนา (Descriptive)

5. สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 สรุปผลได้ดังนี้ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง

ประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยงานเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ หน่วยงานเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามลำดับ

3. ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามลำดับ ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า

1. ด้านหลักสูตร/หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด
2. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด
3. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด
5. ประเมินแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ผลการประเมินแนวทางพัฒนาทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย คือ 4.71 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยคือ 4.92

6. อภิปรายผล

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มาก ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ารัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ได้มีการประสานงานกันเพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศได้น้อมเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และมีการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นสถานศึกษาพอเพียง ทำให้สถานศึกษามีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสกุล เขตจำนง (2553 : 67-69) ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกด้าน เรียงตามการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนในการออกแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้อื่นๆ สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ เนื่องจากสถานศึกษาให้ความสำคัญในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้อื่นๆ ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมคุณลักษณะอย่างพอเพียง ตามหลัก 2 เงื่อนไข 3 หลักการ นำสู่สมดุล 4 มิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ทาเวียง (2553 : 120-123) ได้วิจัยเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ภาพรวมการขับเคลื่อนอยู่ที่ระดับมาก

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ดังนี้

3.1 ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรรายวิชา ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย คำดี จันทะเกษ (2554 : 163-167) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยรูปแบบของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การศึกษาบริบท 2. การวิเคราะห์วางแผนการใช้หลักสูตร 3. การดำเนินการใช้หลักสูตร 4. การนิเทศ ติดตาม ส่งเสริม 5. การประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐณา ขำศิริ (2560) พบว่า องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ หลักสูตรควรนำผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอและเหมาะสม เช่น หนังสือ ตำรา E-book วารสาร ห้องสัมมนาเฉพาะหลักสูตร

3.2 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาวางแผนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านการจัดการและอุปกรณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน จัดทำสื่อที่หลากหลาย ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กำธร ทาเวียง (2553 : 120-123) ได้วิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 คือ 1) จัดให้มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น 2) สนับสนุนการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน 3) พัฒนาการจัดการและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) พัฒนาการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้อื่นๆ สถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครบทุกระดับชั้น มีการพัฒนาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่งครูเข้าอบรม พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือ

ปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถถอดบทเรียนจากการเรียนรู้ตามหลัก 2 เงื่อนไข 3 หลักการ นำสู่สมดุลใน 4 มิติ ได้โดยครุมีการบูรณาการแบบสอดแทรกใช้คำถามกระตุ้นคิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ ลุนบง (2555 : 118-124) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การปลูกผักปลอดสารพิษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้ผลดี ควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ 1.1 เนื้อหาที่ใช้ในการสอนควรเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน จะทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและสารรถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ 1.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้คำถามที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับประสบการณ์ของนักเรียน จัดกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถ เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาให้แรงเสริมทางบวก สนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรจริง และใช้การประเมินตามสภาพจริง 1.3 การบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรเลือกบูรณาการเฉพาะคุณลักษณะที่สามารถวัดและประเมินได้จริงในขณะที่ทำการวิจัยนั้น

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำผลที่ได้จากการวัดผลและการประเมินผลมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” สอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชัย ทิพย์อุทัย (2554 : 185-194) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พบว่า ควรกำหนดนโยบายหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยมีศึกษานิเทศก์

คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะและให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา ควรมีการวางแผนการดำเนินการ นิเทศ ติดตาม สรุป รายงาน และประเมินผลทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ จริงจังและต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนตามความเหมาะสม

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายผลมานั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่ระดับ 2 แสดงให้เห็นว่าสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนเพื่อพัฒนาสนับสนุนงานสวัสดิการนักเรียนให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้คุณภาพการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้และพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2551-2554). กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
2. กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
3. กำธร ทาเวียง. (2553). การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
4. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2550). ประมวลคำในพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2546 ที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
5. คำดี จันทะเกษ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ด.บ. มหาสารคาม : มหาสารคาม.
6. ณัฐณา ขำศิริ. (2560). สภาพการจัดทำหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF) : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 74.
7. ถวัลย์ มาศจรัส. (2554). Model การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง”. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
8. ทิศนา แคมมณี. (2558). ถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสอนกระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท วี.พริน (1991) จำกัด.
9. บุญชม ศรีสะอาด. (2553). วิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
10. พรสกุล เขตจำนง. (2553). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
11. รณชัย ทิพย์อุทัย. (2554). การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

รูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น Debt Pattern of Police Officers in Khon Kaen Province Police

สืบทอดจากโทหญิง สุภัฏญา สำนวนพงษ์¹
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุทธิ์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติร้อยละเพื่อพรรณนาผลการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นโดยมุ่งเน้นศึกษา ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 360 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่าข้าราชการตำรวจทุกระดับ ร้อยละ 89 ไม่มีเงินออมต่อเดือน และมีรายจ่ายมากกว่า 20,000 บาท ต่อเดือนขึ้นไป
2. ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคในชีวิตประจำวัน โดยใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ
3. ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน พบว่า เกิดจากการจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ จำนวนร้อยละ 50 เช่น เงินผ่อน โดยร้อยละ 70 เป็นการผ่อนชำระบ้าน ที่ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายของข้าราชการตำรวจคือ มีรายได้คงที่ในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายของบุคคลในครอบครัว

ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปสร้างมาตรการในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น โดยการส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีอาชีพเสริมในครอบครัว และการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ด้วยการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเคร่งครัด

คำสำคัญ: รูปแบบ, ภาวะหนี้สิน, ข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น

Abstract

The study on the debt conditions of provincial police personnel in Khon Kaen Province is a quantitative research which applies the use of statistical percentage for the descriptive research finding. Its objective is to study the debt conditions of provincial police personnel in Khon Kaen Province with key focus on economic and social characteristics, on expense in terms of debt conditions, and on cause of debt. Taking data from the target group of 360 provincial police personnel in Khon Kaen Province. The instrument was questionnaire. The statistics are frequency and percentage.

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² คณบดีวิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The research findings are as follows :

1. In terms of economic and social aspects, it is found that 89% of police personnel from all levels do not have savings, and have to take up expenses of more than 20,000 Baht in each month.
2. In terms of expenses on debt conditions, it is found that most expenses are spent on daily consumption, which is spent on consumption and payment for infrastructure.
3. In terms of cause of debt, it is found that 50% comes from purchasing various types of assets such as installment, 70% of which is spent on home mortgage. This results in the inadequate income comparing to expenses as police personnel's income remains static whereas the cost of living always soars, especially regarding the expenses of their family members.

The research's finding can be elaborated into measure tackling the problem of the debt conditions of provincial police personnel in Khon Kaen Province. It can be done by promoting additional career for police personnel's family members, and reducing unnecessary expenses by means of household accounting.

Keywords: Pattern, Debt, Police Officers in Khon Kaen Province Police

1. บทนำ

จังหวัดขอนแก่น เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้าราชการตำรวจในสังกัดทั้งสิ้น 2,339 นาย จำแนกเป็น นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรจำนวน 1,026 นาย ตำรวจชั้นประทวนจำนวน 1,133 นาย ทั้งนี้ ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นมีสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นของตนเอง ซึ่งจากข้อมูลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2558 มีสมาชิกทั้งสิ้น 4,007 ราย เป็นสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ 3,515 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.06 ของจำนวนสมาชิก เป็นเงิน กู้ยืม 1,822,678,262.25 บาท เฉลี่ย 518,838.15 บาทต่อราย ทั้งนี้ ยังไม่รวมหนี้สินจากแหล่งกู้เงินอื่นๆ (สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น, 2558)

ทั้งนี้ ในปี 2552 ธนาคารออมสินและ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ทำ MOU ในโครงการเงินกู้ให้กับข้าราชการตำรวจ ซึ่งมีข้าราชการตำรวจทั่วประเทศที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ เข้าร่วมโครงการและยื่นกู้กับธนาคารออมสิน จึงเท่ากับเป็นหนี้สองทาง คือหนี้สหกรณ์ และหนี้ธนาคารออมสิน ในส่วนของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธร จ.ขอนแก่น ได้เข้าร่วมโครงการประมาณ 90% จากนั้นตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมาก็เริ่มมีปัญหา

ทางผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 4 จึงได้ทำโครงการปรับโครงสร้างหนี้ด้วยการพูดคุยกับทางธนาคาร โดยแยกปัญหาออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 ผู้ที่เริ่มผิดชำระหนี้ กลุ่มที่ 2 ผิดชำระหลายครั้ง และมีการเตือนหลายครั้ง กลุ่มที่ 3 คือกลุ่มที่ถูกฟ้องแล้ว ในส่วนตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างหนี้จำนวนกว่า 200 ราย อยู่ในกลุ่มที่ 1 จำนวน 150 ราย กลุ่มที่ 2 จำนวน 76 ราย กลุ่มที่ 3 จำนวน 35 ราย มีตั้งแต่ระดับชั้นประทวนจนถึง พ.ต.ท. เฉลี่ยรายละไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี หากขาดชำระ 1 งวด ดอกเบี้ยจะเป็น 14 บาททันที และจะทบดอกเบี้ยไปเรื่อย ๆ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้ข้าราชการตำรวจมีภาระหนี้สินมาก รายได้ไม่พอกับรายจ่าย การมีภาระหนี้สินมากทำให้เกิดความเครียด ส่งผลกระทบถึงการปฏิบัติหน้าที่คือการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ส่งผลกระทบกับประชาชน นอกจากนี้ปัญหานี้ยังก่อให้เกิดปัญหาทางครอบครัว เช่น เกิดการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว บุตรไม่ได้รับการศึกษาเท่าที่ควร การมีภาระหนี้สินมากมาย เมื่อไม่มีทางออกก็ทำให้เกิดไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ เกิดการทุจริต คอรัปชั่น หรือใช้เวลาราชการเพื่อหารายได้ หรือประกอบอาชีพเสริม ซึ่งมีผล

ต่อการพิทักษ์สันติราษฎร์ และ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนหนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหรือกิจการค้าเป็นหนี้ต่อบุคคลภายนอก เป็นภาระผูกพันตามกฎหมายในปัจจุบันของกิจการ อันเกิดจากการค้าหรือการกระทำในอดีต มีผลทำให้กิจการต้องชำระหนี้ตามภาระที่ได้ผูกพันนั้นในอนาคต ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับ สำ นักงานสถิติแห่งชาติที่ให้คำ นิยามหนี้สินของครัวเรือน หมายถึง จำนวนเงินกู้ยืมทั้งหมดของ สมาชิกในครัวเรือนที่ค้างชำระทั้งจากสถาบันการเงินและบุคคลอื่นนอกครัวเรือน และหนี้ที่เกิด จากการเช่าซื้อ การซื้อสินค้าเงินผ่อน/การซื้อเชื่อสินค้า การจำ นำ การจำ นอง และเงินส่งแชร์ ตาย เป็นต้น (อัจฉราพร โชติพฤษ, 2548)

การเป็นหนี้มักจะเกิดภาระ คือ ต้องชำระหนี้ในอนาคต โดยเสียดอกเบี้ยด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้เงินที่ชำระคืนจึงมากกว่าเงินที่กู้ยืม ส่วนการเป็นหนี้โดยซื้อสินค้าไปก่อนชำระเงินภายหลัง ก็มักต้องซื้อด้วยราคาที่แพงกว่าปกติ นับว่าเป็นภาระที่ต้องเกิดขึ้นในอนาคต แม้มีความเดือดร้อนเกิดขึ้นจากการเป็นหนี้เช่นนี้ก็ตาม แต่คนจำนวนหนึ่งมีความเดือดร้อนจำเป็นต้องซื้อสินค้าในปัจจุบัน เมื่อเขามีเงินไม่เพียงพอ ก็ยังจำเป็นต้องซื้อสินค้าด้วยวิธีเป็นหนี้ แต่มีคนอีกจำนวนมากแม้ไม่มีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าในปัจจุบัน แต่ก็ยอมเป็นหนี้เพื่อซื้อสินค้าบริโภคในปัจจุบันยิ่งกว่าการรอคอยเก็บออมเงินเพื่อซื้อสินค้าอย่างเดียวกันปริมาณเดียวกันในอนาคต เรื่องนี้เป็นเรื่องความรุนแรงของความอยากได้ในเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ การที่ผู้ซื้อยอมเป็นหนี้ ก็เพราะเขามีความพอใจสุดท้ายในการบริโภคสินค้าในปัจจุบัน มากกว่าความพอใจสุดท้ายที่เขาจะได้รับจากการบริโภคสินค้าอย่างเดียวกันจำนวนเดียวกันในอนาคต

ผู้วิจัยเป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องรูปแบบภาวะหนี้สินของตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น โดยมุ่งเน้นศึกษารูปแบบภาวะหนี้ในด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน และนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวไปสร้างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขหนี้ของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นได้อย่างมีคุณภาพ

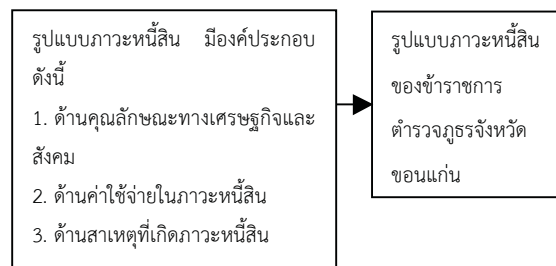
2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบภาวะหนี้ของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวไปสร้างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขหนี้ของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นได้อย่างมีคุณภาพ

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจใช้ค่าสถิติร้อยละเพื่อพรรณนาผลการวิจัยโดยมุ่งเน้นศึกษา ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 360 คน

4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องรูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น

โดยสามารถอธิบายกรอบแนวคิดได้ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่
 - 1.1. กลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับการ และ สารวัตร มืองค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคม คือ 1. ระดับการศึกษา 2. สถานภาพสมรส 3. สถานภาพทางการเงิน 4. อาชีพคู่สมรส 5. สมาชิกในครัวเรือน 6. รายได้ 7. รายได้รวมครัวเรือน 8. เงินออมต่อเดือน
 - 1.2. กลุ่มรองสารวัตร สารวัตร มืองค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคม คือ 1. ระดับการศึกษา 2. สถานภาพ

สมรส 3.สถานภาพทางการสมรส 4.อาชีพคู่สมรส 5.สมาชิกใน
ครัวเรือน 6.รายได้ 7.รายได้รวมครัวเรือน 8.เงินออมต่อเดือน

1.3 กลุ่มชั้นประหวน มืองค์ประกอบทาง
เศรษฐกิจและสังคม คือ 1. ระดับการศึกษา 2. สถานภาพ
สมรส 3. สถานภาพทางการสมรส 4. อาชีพคู่สมรส 5.
สมาชิกในครัวเรือน 6. รายได้ 7. รายได้รวมครัวเรือน 8.
เงินออมต่อเดือน

2. ด้านค่าใช้จ่ายในภาวะหนี้สินมืองค์ประกอบ
ดังนี้

- 2.1 เรื่องช่วงเวลาของการใช้จ่าย
- 2.2 เรื่องลักษณะของการใช้จ่ายต่อเดือน
- 2.3 เรื่องการชำระค่าซื้อสินค้าต่าง ๆ
- 2.4 เรื่องประเภทของทรัพย์สินที่ผ่อนชำระ
- 2.5 เรื่องค่าใช้จ่ายในการชำระค่าทรัพย์สิน

ต่อเดือน

- 2.6 เรื่องระยะเวลาที่ต้องผ่อนชำระ
- 2.7 เรื่องประเภทค่าใช้จ่ายต่อเดือน
- 2.8 เรื่องผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่าย

3. ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน

- 3.1 เรื่องรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
- 3.2 เรื่องฐานะทางการเงินหลังหักค่าใช้จ่าย

5. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ วิธีการศึกษาเป็นการวิจัย
เชิงปริมาณ (quantitative research) เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิด (close-end
question) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ
ตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 360 นาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้
แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับการ และ
สารวัตร ซึ่งมียศระดับ พ.ต.ต. ถึง พ.ต.อ. จำนวน 31 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มรองสารวัตร ซึ่งมียศระดับ
ร.ต.ต. ถึง ร.ต.อ. จำนวน 79 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มชั้นประหวน ซึ่งมีชั้นยศระดับ
ส.ต.ต. ถึง ด.ต. จำนวน 250 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในการวิจัย
ครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนศึกษา ด้านคุณลักษณะทาง
เศรษฐกิจและสังคม ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน ด้าน
สาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น
โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

6. สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม แบ่ง
ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้กำกับ รองผู้กำกับการ และ
สารวัตร ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่ พ.ต.ต. ถึง พ.ต.อ. พบว่า ส่วนใหญ่
มีอายุราชการ 21-30 ปี ร้อยละ 35.5 ทุกคนจบการศึกษา
ระดับปริญญาตรี/หรือสูงกว่า ร้อยละ 100.0 สถานภาพสมรส
ร้อยละ 87.1 คู่สมรสมีอาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน ร้อยละ
58.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน ร้อยละ 83.9
รายได้เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง 35,001-45,000
บาท ร้อยละ 54.8 รายได้รวมของครัวเรือน 45,001-55,000
บาท ร้อยละ 54.8 และไม่มีเงินออมต่อเดือน ร้อยละ 74.2

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ รองสารวัตร ซึ่งมีชั้นยศ
ตั้งแต่ ร.ต.ต. ถึง ร.ต.อ. พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุราชการ 11-
20 ปี ร้อยละ 41.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี/หรือสูง
กว่า ร้อยละ 54.4 สถานภาพสมรส ร้อยละ 63.3 คู่สมรสมี
อาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน ร้อยละ 57.0 จำนวนสมาชิกใน
ครัวเรือน 1-3 คน ร้อยละ 49.4 รายได้เงินเดือนและเงิน
ประจำตำแหน่ง 25,001-35,000 บาท ร้อยละ 46.8 รายได้
รวมของครัวเรือน 35,001-45,000 บาท ร้อยละ 49.4 ไม่มี
เงินออมต่อเดือน ร้อยละ 94.9

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ชั้นประหวน ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่
ส.ต.ต. ถึง ด.ต. พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุราชการ 11-20 ปี ร้อย
ละ 39.6 จบการศึกษาระดับระดับอนุปริญญา ร้อยละ 68.4
สถานภาพสมรส ร้อยละ 89.6 คู่สมรสมีอาชีพเป็นแม่บ้าน/
พ่อบ้าน ร้อยละ 66.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน
ร้อยละ 84.8 รายได้เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง
25,001-35,000 บาท ร้อยละ 78.0 รายได้รวมของครัวเรือน
25,001-35,000 บาท ร้อยละ 67.6 และไม่มีเงินออมต่อเดือน
ร้อยละ 98.0

2. ด้านค่าใช้จ่ายและภาวะหนี้สิน

วิเคราะห์รายจ่ายต่อเดือน ของข้าราชการ ตำรวจ พบว่าตำรวจชั้นประทวนและกลุ่มรองสารวัตรมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาท และมากกว่าร้อยละ 40 มีรายจ่ายต่ำกว่า 15,000 บาท ในขณะที่กลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับและสารวัตร ไม่มีผู้ใดเลยที่มีรายจ่ายต่ำกว่า 20,000 บาท ตำรวจในกลุ่มนี้ทุกคนมีรายจ่ายมากกว่า 20,000 บาทต่อเดือนทั้งสิ้น และมีสัดส่วนสูงถึงเกือบร้อยละ 60 มีรายจ่ายต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท

ช่วงเวลาที่จะมีการใช้จ่ายมากที่สุดของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ช่วงเวลาที่จะมีการใช้จ่ายมากที่สุดในช่วงสิ้นเดือน โดยกลุ่มรองสารวัตรและกลุ่มชั้นประทวนมีการใช้จ่ายมากที่สุดมากกว่าร้อยละ 90 ในช่วงสิ้นเดือน ส่วนกลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับและสารวัตร มีการใช้จ่ายในช่วงสิ้นเดือนมากกว่าร้อยละ 60 และมีการใช้จ่ายในช่วงต้นมากกว่าร้อยละ 30

ลักษณะการใช้จ่ายต่อเดือนของข้าราชการตำรวจ ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึง กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน เป็นต้น ใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร เป็นต้น ใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

การจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่างๆ เป็นเงินผ่อน ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับและสารวัตร ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50 ไม่มีการชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ส่วนกลุ่มรองสารวัตร มากกว่าร้อยละ 40 มีการจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เป็นเงินผ่อนใกล้เคียงกัน และไม่มีการจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่างๆ เป็นเงินผ่อน และกลุ่มชั้นประทวน มากกว่าร้อยละ 70 ไม่มีการจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่างๆ เป็นเงินผ่อน

ประเภทของทรัพย์สินที่ผ่อนชำระ ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึงกัน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ผ่อนชำระบ้าน และร้อยละ 30 ผ่อนชำระที่ดิน และรถยนต์

สำหรับค่าใช้จ่ายในการชำระค่าทรัพย์สิน

เป็นเงินผ่อนต่อเดือน ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึงกัน พบว่า ส่วนใหญ่ มากกว่าร้อยละ 90 ไม่ระบุจำนวนค่าใช้จ่ายในการชำระค่าทรัพย์สินเป็นเงินผ่อนต่อเดือน

ระยะเวลาที่ต้องผ่อนชำระ พบว่า กลุ่มรองสารวัตร และกลุ่มตำรวจชั้นประทวน ต้องการระยะเวลาในการผ่อนชำระคล้ายคลึงกัน โดยมากกว่าร้อยละ 80 ไม่ระบุระยะเวลาดที่ต้องผ่อนชำระ ส่วนกลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับและสารวัตร มากกว่าร้อยละ 50 ต้องการต้องการระยะเวลาในการผ่อนชำระ 6-10 ปี และมากกว่าร้อยละ 30 ต้องการระบุระยะเวลาดที่ต้องผ่อนชำระ 1-5 ปี

ประเภทค่าใช้จ่ายต่อเดือน ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความคล้ายคลึงกัน โดยพบว่า มากกว่าร้อยละ 60 เป็นค่าใช้จ่ายในงานสังคม งานประเพณีต่างๆ มากกว่าร้อยละ 20 เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า นาฬิกา เครื่องประดับ เครื่องสำอาง เป็นต้น และร้อยละ 19 เป็นค่าใช้จ่ายในการทานอาหารนอกบ้าน

ผลกระทบต่อการใช้จ่าย ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึงกัน โดยพบว่า มากกว่า ร้อยละ 70 ไม่มีผลกระทบต่อการใช้จ่าย และมีผลกระทบน้อย ร้อยละ 20

3. ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน

สาเหตุที่ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้กำกับ รองผู้กำกับและสารวัตร กับกลุ่มชั้นประทวนมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มากกว่าร้อยละ 50 มีรายได้คงที่ ในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อยๆ และมากกว่าร้อยละ 30 มีภาระต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของบุคคลในครอบครัวหลายคน ส่วนกลุ่มรองสารวัตร มากกว่าร้อยละ 30 มีภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูง

ฐานะทางการเงินหลังหักค่าใช้จ่าย ของตำรวจทั้ง 3 กลุ่ม มีความคล้ายคลึงกัน พบว่า มากกว่าร้อยละ 70 มีเงินเหลือพอใช้จ่ายตลอดเดือน และร้อยละ 30 มีเงินเดือนเหลือแต่ไม่พอใช้จ่ายตลอดเดือน

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ
ประชากรกับภาระหนี้สิน

ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน
ได้แก่ เบี้ยประกันชีวิต สินค้าฟุ่มเฟือย การศึกษาบุตร
การศึกษาและพัฒนาตนเอง ซื้อ/ผ่อนหรือสร้างที่อยู่อาศัย
ซื้อหรือผ่อนรถ และซื้อหรือผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพศ มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน ได้แก่
สาธารณูปโภค บัตรเครดิต สินค้าฟุ่มเฟือย ซื้อ/ผ่อนหรือ
สร้างที่อยู่อาศัย และซื้อหรือผ่อนรถ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

อายุ มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน ได้แก่
สาธารณูปโภค บัตรเครดิต การศึกษาบุตร ซื้อ/ผ่อนหรือ
สร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ และซื้อหรือผ่อน
เครื่องใช้ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

อายุราชการ มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน
ได้แก่ บัตรเครดิต เบี้ยประกันชีวิต สินค้าฟุ่มเฟือย
การศึกษาบุตร ซื้อ/ผ่อนหรือสร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ
และซื้อหรือผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับภาระ
หนี้สิน ได้แก่ อุปโภค สาธารณูปโภค สินค้าฟุ่มเฟือย
การศึกษาบุตร การศึกษาและพัฒนาตนเอง ซื้อ/ผ่อนหรือ
สร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ ซื้อหรือผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า
และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับภาระ
หนี้สิน ได้แก่ สินค้าฟุ่มเฟือย การศึกษาบุตร ซื้อ/ผ่อนหรือ
สร้างที่อยู่อาศัย และซื้อหรือผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อาชีพคู่สมรส มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน
ได้แก่ อุปโภค สาธารณูปโภค บัตรเครดิต เบี้ยประกันชีวิต สินค้า
ฟุ่มเฟือย การศึกษาบุตร การศึกษาและพัฒนาตนเอง ซื้อ/ผ่อนหรือ
สร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ ซื้อหรือผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า และ
อื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์
กับภาระหนี้สิน ได้แก่ อุปโภค สาธารณูปโภค บัตรเครดิต
การศึกษาบุตร การศึกษาและพัฒนาตนเอง ซื้อ/ผ่อนหรือ

สร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้และเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง มี
ความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน ได้แก่ อุปโภค สาธารณูปโภค บัตร
เครดิต สินค้าฟุ่มเฟือย การศึกษาบุตร การศึกษาและพัฒนา
ตนเอง ซื้อ/ผ่อนหรือสร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ และธุรกิจ
และการลงทุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้อื่นๆ มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน
ได้แก่ อุปโภค ซื้อ/ผ่อนหรือสร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ
ซื้อหรือผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า ธุรกิจและการลงทุน และ
ประกอบอาชีพเสริม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้รวมของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับ
ภาระหนี้สิน ได้แก่ สาธารณูปโภค บัตรเครดิต สินค้า
ฟุ่มเฟือย การศึกษาบุตร การศึกษาและพัฒนาตนเอง ซื้อ/
ผ่อนหรือสร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ ซื้อหรือผ่อน
เครื่องใช้ไฟฟ้า และประกอบอาชีพเสริม อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

เงินออม มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สิน
ได้แก่ สินค้าฟุ่มเฟือย การศึกษาและพัฒนาตนเอง ซื้อ/ผ่อน
หรือสร้างที่อยู่อาศัย ซื้อหรือผ่อนรถ และซื้อหรือผ่อน
เครื่องใช้ไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. อภิปรายผล

การศึกษารูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการ
ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อ
ศึกษารูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัด
มหาสารคามขอนแก่น 2) เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว
ไปสร้างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขหนี้ของข้าราชการ
ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นได้อย่างมีคุณภาพ ผลการศึกษา
พบว่า

ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
พบว่าข้าราชการตำรวจทุกระดับ ร้อยละ 89 ไม่มีเงินออมต่อ
เดือน และมีรายจ่ายมากกว่า 20,000 บาท ต่อเดือนขึ้นไป

ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน พบว่า
ส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคในชีวิตประจำวัน โดย
ใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ

ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน พบว่า เกิดจากการจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ จำนวนร้อยละ 50 เช่น เงินผ่อน โดยร้อยละ 70 เป็นการผ่อนชำระบ้าน ที่ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายของข้าราชการตำรวจคือ มีรายได้คงที่ในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายของบุคคลในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปัญญา (2559) ที่ศึกษาเรื่อง การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุธรรม พบว่า 1) การสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมเรื่องสวัสดิการระหว่างผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เช่น การกำหนดภาระงานทุกส่วน ให้มีคุณค่าเสมอเหมือนกันหมดมิใช่ตำแหน่งหนึ่งหรือตำแหน่งมีความสำคัญมากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ การให้สิทธิจะต้องตกภายใต้มาตรฐานเดียวกันหากมีการให้โบนัสการท่องเที่ยวต่างประเทศควรที่จะมองถึงทุกบทบาทหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นแม่บ้านภารโรงจนไปถึงผู้บริหารทุกระดับย่อมมีสิทธิได้รับคัดเลือกในการรับโบนัสในรอบปี 2) การสร้างการช่วยเหลือในยามลำบาก หรือเดือดร้อน องค์กรอาจจะต้องกองทุนเลี้ยงชีพสำหรับบุคลากรเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนมากจะพบว่า บุคลากรประเภทชั่วคราวหรือประเภทสัญญาจ้างจะมีปัญหามากกว่า บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่แบบประจำหรือข้าราชการประจำ เช่น การปล่อยกู้เพื่อให้ซื้อบ้านดอกเบี้ยในอัตราต่ำกว่าปกติ การกู้เงินเพื่อการศึกษาต่อของบุตร เป็นต้น

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปสร้างมาตรการในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น โดยการส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีอาชีพเสริมในครอบครัว และการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ด้วยการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหน่วยงานของตำรวจในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงภาพรวมต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

1. กาญจนา พูลแก้ว. (2544). พฤติกรรมการก่อหนี้และความสามารถในการ ชำระหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒน นาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
2. ธิดา ว่องวันดี. (2550). การวิเคราะห์ภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจ : กรณีศึกษาข้าราชการตำรวจ ในสังกัดส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
3. รติพร มีชัย. (2558). หนี้สงสัยสูญและ หนี้สูญ. วิทยานิพนธ์สาขาบริหารธุรกิจและการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสันติพน.
4. พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปัญญา. (2559). การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุธรรม. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า ที่ 124.
5. สมคิด บุญชัย. (2554). การวางแผนการบริหารเงินของตำรวจสถานีตำรวจภูธรโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
6. สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น. (2558). รายงานประจำปี. ขอนแก่น: สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น.
7. สุกฤษฎี พุทธิทัย. (2556). กลยุทธ์ในการลดปัญหาการก่อภาระหนี้สินของ ข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

8. **สุลักษณ์ เสี่ยมลักษณ์. (2544). ภาวะการมีหนี้สิน
และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของ
ข้าราชการตำรวจน้ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคม
สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
โครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.**
9. **โสภณ รัตนกร. (2551). คำอธิบายประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่า ด้วยหุ้นส่วนและ
บริษัท. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.**
10. **อัจฉราพร โชติพิฤกษ์. (2548). การบัญชีการเงิน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยศรีปทุม.**

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า
และบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น
Relationship Between Marketing Mix Factors and Consumer's Purchasing and Service
Decision Behavior on the Convenience Stores
in Khon Kaen Municipality

สุวรรณ เนียมประสา¹

ศิริพร น้อยวงศ์²

ประณตริ คงงาม³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ 2) ศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริโภคที่ใช้บริการหรือเคยใช้บริการร้านสะดวกซื้อในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 440 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) และแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (r_s)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21 – 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท ส่วนใหญ่นิยมซื้อสินค้าประเภทเครื่องดื่มที่อยู่ในตู้แช่บอยที่สุด เหตุผลสำคัญที่สุดคือมีสินค้าให้เลือกตามที่ต้องการ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือ ตัวเอง ช่วงเวลาที่ใช้บริการร้านสะดวกซื้อเป็นประจำคือ 18.01 น. – 24.00 น. ความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้ง คือ 201 - 300 บาท

2. ระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7P's ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกระบวนการและด้านลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาได้แก่ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.28$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.27$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.22$) ด้านราคา ($\bar{X} = 4.21$) และด้านส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ในระดับปานกลาง คือด้านส่งเสริมการตลาด ($r=.401$) และด้านลักษณะทางกายภาพ ($r=.378$) รองลงมามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ คือด้านราคา ($r=.370$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($r=.365$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($r=.205$) ด้านบุคคล ($r=.134$) และด้านกระบวนการ ($r=.133$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ ร้านสะดวกซื้อ

¹อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรสาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรสาขาวิชาการจัดการทั่วไป วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study personal factors and consumer's purchasing and service decision behavior 2) to study marketing mix factors level and consumer's purchasing and service decision behavior and 3) to study the relationship between marketing mix factors level and consumer's purchasing and service decision behavior on the convenience stores in Khon Kaen Municipality. There were 440 samples used quota sampling and purposive sampling. Questionnaires were used for collecting the data. The statistics used in the study including frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD) and Spearman's correlation coefficient (r_s)

The research found that

1. Most consumers were female at the age between 21-30 years, held bachelor degree, worked at private companies, had average monthly income 10,001-15,000 bath. They bought beverage in particular, the main reason to go to convenience store was near the resident and the office, the person who influences the decision is self, the average shopping frequency was 3-4 times per week during 18:01 pm.-24:00 pm. And they also spent 201 -300 Baht.

2. The overall marketing mix factors 7 P's was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.24) the process and physical were at the highest level ที่สุด ($\bar{X}$ = 4.38) followed by the personal ($\bar{X}$ = 4.28) Place ($\bar{X}$ = 4.27) Product ($\bar{X}$ = 4.22) Price ($\bar{X}$ = 4.21) and promotion ($\bar{X}$ = 3.95) respectively.

3. Marketing mix factors were positively correlated with purchasing behavior and consumer behavior in convenience stores of Khon Kaen Municipality moderate promotion (r = .401) and physical (r = .378), the lowest correlation (r = .370) personal (r = .134) and the process (r = .133) respectively.

Keywords : marketing mix factors purchasing and service decision behavior convenience stores

1. บทนำ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกของไทยเป็นอย่างมาก ทั้งการเปิดเสรีทางการค้าโครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเป็นอยู่วิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคม ความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภค ทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยผู้บริโภคเริ่มหันไปให้ความสำคัญในด้านคุณภาพสินค้ามากกว่าการเน้นที่ปริมาณเน้นความคุ้มค่าและยังเน้นในเรื่องของการให้บริการเป็นสำคัญซึ่งรวมถึงการบริโภคสินค้าจากร้านค้าปลีกด้วย

ปัจจุบันธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กหรือร้านสะดวกซื้อ (Convenience Stores) เกิดขึ้นมากมายตามความต้องการของผู้บริโภคและได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นต่อการ

ดำเนินชีวิตเช่นเซเว่นอีเลฟเว่น (7-11) แฟมิลี่มาร์ท 108 shop เป็นต้น และมีร้านฟอร์แมตเล็กของไฮเปอร์มาร์เก็ตอย่าง Tesco Lotus Express และ Mini Big C ซึ่งในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวออกไปอย่างมากส่งผลให้ลูกค้าหันมานิยมซื้อสินค้าจากร้านสะดวกซื้อใกล้บ้านใกล้ชุมชนใกล้ที่ทำงานมากขึ้น (สุพรรณิ อินทร์แก้ว, 2553) ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาสภาพการแข่งขันในธุรกิจค้าปลีกประเภทร้านสะดวกซื้อพบว่าร้านค้าปลีกประเภทร้านสะดวกซื้อที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดอันดับ 1 คือเซเว่นอีเลฟเว่น ซึ่งเป็นธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ประเภทร้านสะดวกซื้อที่มีการขยายการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ณ สิ้นปี 2559 บริษัทมีร้าน 7-Eleven ทั่วประเทศรวม 9,542 สาขา โดยเป็นร้านในกรุงเทพฯ และปริมณฑล 4,245 สาขา (คิดเป็นร้อยละ 44) เป็นร้านในต่างจังหวัด 5,297 สาขา

(คิดเป็นร้อยละ 56) เมื่อแบ่งตามประเภทของร้านพบว่า มีร้านสาขาบริษัท 4,205 สาขา (คิดเป็นร้อยละ 44) ส่วนที่เหลือเป็นร้านแฟรนไชส์ 4,645 สาขา (คิดเป็นร้อยละ 49) และร้านค้าที่ได้รับสิทธิชิงอาณาเขต 692 สาขา (คิดเป็นร้อยละ 7) ปัจจุบันมีลูกค้าเข้าร้าน 7-Eleven เฉลี่ยวันละ 11.7 ล้านคน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2559)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าธุรกิจค้าปลีกของไทยมีการแข่งขันกันเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตสูงขึ้น จึงมีผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ เข้ามาลงทุนในธุรกิจนี้มากขึ้น ผู้ประกอบการจึงคิดค้นกลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ ๆ มาเพื่อเพิ่มยอดขายและสร้างความแตกต่างให้สินค้าเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการให้กับผู้บริโภคได้อย่างสูงสุด (วิชาญ มณีวงศ์, 2556) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เนื่องจากเป็นร้านสะดวกซื้อที่ได้รับความนิยมมีทำเลอยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีสาขาจำนวนมาก เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคที่มีต่อร้านสะดวกซื้อให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรเหตุและตัวแปรผล ดังนี้

4.1.1 ตัวแปรเหตุ (Independent variables หรือ x variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7P's ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ส่งเสริมการตลาด (Promotion) บุคคล (personal) กระบวนการ (Process) และลักษณะทางกายภาพ (Physical)

4.1.2 ตัวแปรผล (Dependent variables หรือ y variables) ได้แก่ พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ประกอบด้วย กลุ่มสินค้าที่นิยมซื้อเหตุผลในการซื้อ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ช่วงเวลาในการซื้อ ความถี่ในการซื้อและจำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้ง

4.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัยตั้งแต่ เดือน พฤศจิกายน 2560 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ.2561

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะร้านเซเว่นอีเลฟเว่นในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 11 แห่ง

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริโภคที่ใช้บริการหรือเคยใช้บริการร้านสะดวกซื้อในเขตเทศบาลนครขอนแก่น โดยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่ใช้บริการหรือเคยใช้บริการร้านสะดวกซื้อในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 440 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% โดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) อ้างใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2550) จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคในร้านสะดวกซื้อที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น (สุพัตรา ตีเลียบ และวิภาวรรณ กลิ่นหอม, 2559) ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended Question)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของปัจจัยส่วน ประสมการตลาด 7 P's ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น (พิชญ อัมวิญญาน. 2554, ศิริณา ชูสอนสาย. 2554, ณัฐพล เสตกรณกุล. 2554) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งใช้วิธีกำหนดค่าน้ำหนักตาม วิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question)

5.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดย ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

5.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือไปยังบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด มหาชน สำนักงานจังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลผู้บริโภคที่มาใช้บริการร้านสะดวกซื้อ

5.3.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 440 ชุด ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

โดยแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลผู้บริโภคที่มาใช้บริการร้านสะดวกซื้อในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 11 แห่ง แห่งละ 40 คน

5.3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการลงรหัสของข้อมูล เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

5.4 สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น นำเสนอในรูปค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

5.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยส่วน ประสมการตลาด 7 P's พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น นำเสนอในรูปค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ในด้านความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการและจำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้ง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (r_s)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	164	41.00
หญิง	236	59.00
รวม	400	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	76	19.00
21 - 30 ปี	148	37.00
31 - 40 ปี	108	27.00
41 - 50 ปี	52	13.00
51 ปี ขึ้นไป	16	4.00
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	132	33.00
ปริญญาตรี	192	48.00
สูงกว่าปริญญาตรี	76	19.00
รวม	400	100.00
อาชีพ		
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	92	23.00
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	20	5.00
พนักงานบริษัทเอกชน	172	43.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	104	26.00
พ่อบ้าน แม่บ้าน/เกษียณอายุ	12	3.00
รวม	400	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	72	18.00
5,000 - 10,000 บาท	116	29.00
10,001 - 15,000 บาท	152	38.00
15,001 - 20,000 บาท	36	9.00
20,001 บาทขึ้นไป	24	6.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน (ร้อยละ 59) มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 148 คน (ร้อยละ 37) การศึกษาระดับปริญญา

ตรี จำนวน 192 คน (ร้อยละ 48) เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 172 คน (ร้อยละ 43) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 152 คน (ร้อยละ 38)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อ

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มสินค้าที่นิยมซื้อสินค้าและบริการ		
สินค้า Fast Food และเครื่องดื่ม	55	13.75
สินค้าประเภทอุปโภคต่าง ๆ	45	11.25
สินค้าในครัวเรือน	30	7.50
สินค้าเครื่องใช้ภายในตู้แช่	103	25.75
ขนมและไอศกรีม	26	6.50
ยาสามัญต่าง ๆ	5	1.25
ลูกอม หมากฝรั่งและช็อกโกแลต	21	5.25
เบเกอรี่ต่าง ๆ	26	6.25
บัตรเติมเงิน ชิมโทรศัพท์	37	9.25
นิตยสารและหนังสือพิมพ์	15	3.75
เหล้า บุหรี่ เบียร์	20	5.00
CD/VCD/DVD เพลง ภาพยนตร์	8	2.00
อุปกรณ์เครื่องเขียน	9	2.25
รวม	400	100.00
เหตุผลในการซื้อสินค้าและบริการ		
มีสินค้าให้เลือกตามที่ต้องการ	145	36.25
ใกล้บ้าน ใกล้ที่ทำงาน ใกล้แหล่งชุมชน	98	24.50
มีชื่อเสียง	45	11.25
สินค้ามีราคาถูกกว่าที่อื่น	52	13.00
สินค้ามีคุณภาพดีกว่าที่อื่น	38	9.50
มีการให้บริการที่ดี	22	5.50
รวม	400	100.00
บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ		
ตัวท่านเอง	232	58.00
เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน	140	35.00
บุคคลที่มีชื่อเสียง	24	6.00
คนในครอบครัว	4	1.00
รวม	400	100.00
ช่วงเวลาในการซื้อสินค้าและบริการ		
06.01 น. – 12.00 น.	116	29.00
12.01 น. – 18.00 น.	48	12.00
18.01 น. – 24.00 น.	176	44.00
00.01 น. – 06.00 น.	60	15.00
รวม	400	100.00
ความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการ		
1 - 2 ครั้ง	116	29.00
3 - 4 ครั้ง	176	44.00
5 - 6 ครั้ง	48	12.00

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7 ครั้งขึ้นไป	60	15.00
รวม	400	100.00
จำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้ง		
ไม่เกิน 100 บาท -	24	6.00
101 - 200 บาท	120	30.00
201 - 300 บาท	128	32.00
301 - 400 บาท	92	23.00
401 - 500 บาท	20	5.00
501 บาทขึ้นไป	16	4.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อสินค้าและบริการบ่อยที่สุดคือ สินค้าเครื่องดื่มที่อยู่ในตู้แช่บ่อยที่สุด จำนวน 103 คน (ร้อยละ 25.75) เหตุผลสำคัญที่สุดคือ มีสินค้าให้เลือกตามที่ต้องการ จำนวน 145 คน (ร้อยละ 36.25) บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือ ตัวเอง

จำนวน 232 คน (ร้อยละ 58) ช่วงเวลาที่ซื้อสินค้าและบริการมากที่สุดคือ 18.01 น. – 24.00 น. จำนวน 176 คน (ร้อยละ 44) ความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ 176 คน (ร้อยละ 44) จำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้งคือ 201 - 300 บาท จำนวน 128 คน (ร้อยละ 32)

6.2 ระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลผล	อันดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	4.22	0.66	มากที่สุด	4
2. ด้านราคา (Price)	4.21	0.76	มากที่สุด	5
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	4.27	1.20	มากที่สุด	3
4. ด้านส่งเสริมการตลาด (Promotion)	3.95	0.68	มาก	6
5. ด้านบุคคล (personal)	4.28	0.66	มากที่สุด	2
6. ด้านกระบวนการ (Process)	4.38	0.66	มากที่สุด	1
7. ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical)	4.38	0.62	มากที่สุด	1
รวม	4.24	1.04	มากที่สุด	

จากตาราง 3 พบว่าระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7P's ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกระบวนการและด้านลักษณะทางกายภาพอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.28$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.27$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.22$) ด้านราคา ($\bar{X} = 4.21$) และด้านส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ ในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นในด้านความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการและจำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้ง

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภค			
	Spearman's correlation coefficient (r_s)	Sig (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์	ทิศทาง
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	.365*	.000	ต่ำ	เดียวกัน
2. ด้านราคา (Price)	.370*	.000	ต่ำ	เดียวกัน
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	.205*	.000	ต่ำ	เดียวกัน
4. ด้านส่งเสริมการตลาด (Promotion)	.401*	.000	ปานกลาง	เดียวกัน
5. ด้านบุคคล (personal)	.134*	.000	ต่ำ	เดียวกัน
6. ด้านกระบวนการ (Process)	.133*	.000	ต่ำ	เดียวกัน
7. ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical)	.378*	.000	ปานกลาง	เดียวกัน

* Correlation is significant at the .05 (2-tailed)

จากตาราง 4 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ($r=.401$, $\text{sig}=.000$) และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ($r=.378$, $\text{sig}=.000$) รองลงมาที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ ปัจจัยด้านราคา ($r=.370$, $\text{sig}=.000$) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ($r=.365$, $\text{sig}=.000$) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($r=.205$, $\text{sig}=.000$) ปัจจัยด้านบุคคล ($r=.134$, $\text{sig}=.000$) ปัจจัยด้านกระบวนการ ($r=.133$, $\text{sig}=.000$) ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและระดับต่ำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ผลการวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภค

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-

15,000 บาท ส่วนใหญ่นิยมซื้อสินค้าประเภทเครื่องดื่มที่อยู่ในตู้แช่บอยที่สุด เหตุผลสำคัญที่สุดคือมีสินค้าให้เลือกตามที่ต้องการ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือ ตัวเอง ช่วงเวลาที่ใช้บริการร้านสะดวกซื้อเป็นประจำคือ 18.01 น.-24.00 น. ความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวนเงินที่ซื้อเฉลี่ยต่อครั้ง คือ 201 - 300 บาท ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ขั้นตอนวัฏจักรชีวิตครอบครัว อาชีพ โอกาสทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา รูปแบบการดำรงชีวิต บุคลิกภาพและแนวความคิด ส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ ปริญ ลักษณะานนท์และศุภร เสรีรัตน์, 2552) และสอดคล้องกับผลวิจัยที่พบว่าลักษณะประชากรศาสตร์ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ และมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อของผู้บริโภคแตกต่างกัน กนกพร เนตรคำยวง. 2559, สุภาพร ชดานนท์. 2550, ชวัลนุช สินธรโสภณ. 2552) ส่วนทางด้านพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค มีความสอดคล้องกับผลวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อสินค้าในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น เลือกซื้อสินค้าเครื่องดื่มที่ตู้แช่ ซื้อสินค้า

ในช่วงเวลา 18.01–24.00 น. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยทำงาน แนวโน้มของวัยที่มีอายุมากกว่ามักจะมีมูลค่าการใช้จ่ายที่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า มีรูปแบบการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกัน ช่วงเวลาที่ซื้อสินค้าจึงเป็นช่วงหลังเลิกงาน จำนวนเงินโดยเฉลี่ยที่ใช้แต่ละครั้ง 101 - 200 บาท (พิษณุ อิมวิญญาณ. 2554, ชวัลนุช สินธรโสภณ. 2552)

7.2 ผลการวิจัยระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7P's พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกระบวนการและด้านลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.28$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.27$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.22$) ด้านราคา ($\bar{X} = 4.21$) และด้านส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับด้านบุคลากรและลักษณะทางกายภาพมากที่สุด จึงสอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวว่าผู้บริโภคต้องการการบริการที่สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในปัจจุบันคือการบริการที่รวดเร็วและถูกต้อง ชอบพนักงานที่เอาใจใส่ ลูกค้าย และลักษณะทางกายภาพเป็นสิ่งที่ลูกค้าใช้เป็นเครื่องหมายแทนคุณภาพของการให้บริการ กล่าวคือลูกค้าจะอาศัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้บริการ¹³ และสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก เรื่องทำเลที่ตั้งมีความสะดวกต่อการใช้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่มีแต่ความเร่งรีบ ผู้บริโภคต้องการความสะดวก รวดเร็ว นอกจากนั้นผู้บริโภคยังให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้า ความหลากหลายและความสดใหม่ของสินค้า มีการเปรียบเทียบราคาสินค้ากับคุณภาพก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ และยังให้ความสนใจและความสำคัญในเรื่องการลดราคาสินค้าอีกด้วย

7.3 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการในร้านสะดวก

ซื้อของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ($r = .401$, $sig = .000$) และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ($r = .378$, $sig = .000$) รองลงมา มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ ปัจจัยด้านราคา ($r = .370$, $sig = .000$) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ($r = .365$, $sig = .000$) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($r = .205$, $sig = .000$) ปัจจัยด้านบุคคล ($r = .134$, $sig = .000$) ปัจจัยด้านกระบวนการ ($r = .133$, $sig = .000$) ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและระดับต่ำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแนวโน้มในการเลือกใช้บริการร้านค้าปลีกประเภทร้านสะดวกซื้อและร้านมินิมาร์ทอื่นๆ ทั่วไปในทุกด้าน และปัจจัยอื่น ๆ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกฎหมายและการเมืองกับพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าจากร้านสะดวกซื้อมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของสินค้า การจัดหาสินค้าที่มีความหลากหลายและมีความแปลกใหม่ ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

ด้านราคา เนื่องจากในภาวะปัจจุบัน ธุรกิจร้านสะดวกซื้อเกิดขึ้นมากมายและมีการแข่งขันมากขึ้น การใช้กลยุทธ์การตั้งราคาจึงมีผลต่อยอดขายของกิจการ ดังนั้นผู้ประกอบการควรศึกษาและติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งราคาสินค้าของคู่แข่งตลอดเวลา

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในเรื่องสถานที่การจอร์ดลให้เป็นระเบียบ สามารถจอร์ดลได้หลายคัน และไม่กีดขวางบริเวณอื่น ๆ

ด้านส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการควรส่งเสริมการตลาดให้น่าสนใจและแตกต่างจากเดิมที่เคยทำ

อยู่สม่ำเสมอ และมีกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง

ด้านบุคคลและกระบวนการ พนักงานเป็นผู้ที่ต้องพบเจอและใกล้ชิดกับผู้บริโภคโดยตรง จึงควรสร้างและบริหารความสัมพันธ์ให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด โดยเน้นสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเอง ให้บริการด้วยความสุภาพ พุดจาไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส รวมถึงควรมีความรู้ความเข้าใจในตัวสินค้า เพื่อที่จะให้ข้อมูลและคำแนะนำกับลูกค้าได้ นอกจากนี้ยังต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว เช่น การหยิบส่งสินค้าให้ลูกค้า การบริการในจุดชำระเงิน เป็นต้น ขณะเดียวกันควรที่จะจัดระเบียบสินค้าให้เป็นหมวดหมู่ เมื่อลูกค้าต้องการเลือกสินค้าเอง ก็จะสามารถตอบสนองความต้องการนี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยให้เกิดการบริการที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ด้านลักษณะทางกายภาพ ของร้านสะดวกซื้อ ในบางครั้งมีร้านค้าหาบแรงแผลงลอยที่บริเวณร้านควรจัดมีการบริหารจัดการที่ดีมีกฎระเบียบในการตั้งร้านค้าต้องดูสะอาดเรียบร้อยตลอดเวลาไม่ตั้งร้านกีดขวางทางเข้าออก หากมีการตั้งของบังหน้าร้านหรือร้านแผลลงลอยทำให้พื้นที่หน้าร้านสกปรกทำให้ลูกค้าไม่อยากจะเข้าไปซื้อของด้านในอย่างแน่นอน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะร้านเซเว่นอีเลฟเว่นเท่านั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรขยายขอบเขตการศึกษาร้านสะดวกซื้อประเภทอื่น ซึ่งพบว่าร้านสะดวกซื้อเกิดขึ้นใหม่ค่อนข้างมาก

8.2.2 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะปัจจัยส่วนประสมการตลาด 7P's ดังนั้น ครั้งต่อไปควรศึกษาในประเด็นอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านแรงจูงใจ ด้านจิตวิทยา เป็นต้น ที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

1. กนกพร เนตรคำยวง. (2559). พฤติกรรมและปัจจัยทางการตลาดที่มีต่อการเลือกใช้บริการร้านสะดวกซื้อ ในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน. หน้า 48-57.
2. ชวัลนุช สันทรโสภณ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกซื้อสินค้าที่ร้านสะดวกซื้อเซเว่นอีเลฟเว่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
3. ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. การตลาดบริการ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
4. ณัฐพล เสตกรณกุล. (2554). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการซื้อสินค้าของผู้บริโภคในร้านค้าปลีก :กรณีศึกษาร้านสุขเจริญผล. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
5. อีริวดี เอกะกุล. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.อุบลราชธานี : วิทยาออฟเซตการพิมพ์.
6. พิชณ อัมวิญญาน. (2554). การจัดการร้านค้าปลีกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภค : การศึกษาร้านสะดวกซื้อในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, ภาควิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
7. วิชาญ มณีวงศ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการร้านสะดวกซื้อและร้านมินิมาร์ทของผู้บริโภคใน เขตกรุงเทพมหานคร. บทความวิจัยเสนอในการประชุมมหาดไทยวิชาการครั้งที่ 4 “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”. วันที่ 10 พฤษภาคม 2556. หน้า 125-131.

8. ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2559). **บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ.**
สืบค้นจาก
<https://www.kasikornresearch.com/TH/KEconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=34732> เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2560.
9. ศิริธนา ชูสอนสาย. (2554). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) ของผู้บริโภคในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
10. ศิริวรรณ เสรีรัตน์ ปริญ ลักษิตานนท์และศุภร เสรีรัตน์. (2552). **การบริหารตลาดยุคใหม่.** กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
11. สุพรรณิ อินทร์แก้ว. (2553). **การบริหารการค้าปลีก.** กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
12. สุพัตรา ดีเลียบ และวิภาวรรณ กลิ่นหอม. (2559). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อและร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมของผู้บริโภคในเขตอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วารสารมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2. หน้า 56-67.
13. สุภาพร ชตานนท์. (2550). **การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น (7-Eleven) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การจัดการต้นทุนของฟาร์มไก่วงในจังหวัดนครพนม Cost Management of Turkey's Farm in Nakhon Phanom Province

ลดาพรรณ สุระนรากุล¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ นัยพินิจ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำแก้ม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม วิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะการเจริญเติบโตของไก่วงเพศผู้และเพศเมียรวมถึงวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่วง 2 ทางเลือก ระหว่างการใช้อาหารสำเร็จรูปและการใช้อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์เพื่อเลือกทางเลือกที่ให้ต้นทุนต่ำ มีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้แบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 17 ราย และการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (CRD) 2x2 แพตทอรีน ด้วยปัจจัยอาหาร 2 ชนิด และปัจจัยของเพศ รวมเป็น 4 กลุ่มทดลองๆละ 3 ซ้ำ รวมเป็น 12 หน่วยทดลอง หน่วยทดลองละ 20 ตัว ใช้ไก่วงทดลองจำนวน 240 ตัว

ผลการศึกษาลดการทดลอง 24 สัปดาห์ พบว่า การเลี้ยงไก่วงเพศผู้ด้วยอาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์มีสมรรถนะการเจริญเติบโตสูงกว่าทางเลือกอื่น ได้แก่ มีน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ $6,304.73 \pm 151.76$ กรัมต่อตัว อัตราการเจริญเติบโต เท่ากับ 37.53 ± 0.90 กรัมต่อตัวต่อวัน ปริมาณอาหารที่กิน เท่ากับ 431.70 ± 3.51 กรัมต่อตัวต่อวัน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนัก เท่ากับ ร้อยละ 11.50 ± 0.19 นอกจากนี้ยังมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าทางเลือกอื่น ได้แก่ ต้นทุนอาหารต่อการเพิ่มน้ำหนัก 1 กิโลกรัม เท่ากับ 64.43 ± 1.10 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนการผลิตทั้งหมด เท่ากับ 90.42 ± 1.73 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้มีกำไรสุทธิ เท่ากับ 69.58 ± 1.73 บาทต่อกิโลกรัม อัตรากำไรสุทธิต่อรายรับรวม เท่ากับร้อยละ 43.49 ± 1.08 และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เท่ากับ ร้อยละ 76.99 ± 3.35 สูงกว่าทางเลือกอื่น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทางเลือกของการใช้อาหารในการเลี้ยงไก่วงที่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำแก้ม ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าหากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำแก้ม ควรเลือกทางเลือกที่ 2 การใช้อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มรายได้ที่สูงขึ้น อีกทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเลี้ยงไก่วง คือการทำไก่วงแช่แข็ง ซึ่งทำให้มีส่วนต่างผลตอบแทนที่สูงกว่าการจำหน่ายไก่วงมีชีวิต

คำสำคัญ : ไก่วง ต้นทุนและผลตอบแทน กากมันสำปะหลังหมักยีสต์

Abstract

The purposes of this study are to study general information of community enterprise of Kham Germ Village, Atsamat subdistrict, Muang district, Nakhon Phanom province. The analysis comparative of growth performance of turkeys males and females. Includes a comparative analysis cost and return of turkeys raising two choice between is using delicatessen and is using delicatessen compliment with fermented cassava pulp and yeast for a lower cost alternative. The study use purposive sampling. The analysis tool is a questionnaire and interview form 17 farmers. The experimental use 2"x" 2 factorial in

¹ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Completely Randomized Design (CRD) with factors of two feed types and gender factors. The study covers 4 group. Each group is repeatedly experiment for three times, totally 12 experimental units. Each unit tests 20 birds. A total of 240 turkeys are used.

The results showed that throughout the 24 week experiments, the feeding of male turkey with the using delicatessen compliment with yeast and fermented cassava pulp the turkeys have higher growth performance than other choice. They gain higher weight (WG) at $6,304.73 \pm 151.76$ g/bird, growth rate (ADG) is at 37.53 ± 0.90 g/bird/day, average daily feed intake (ADFI) is at 431.70 ± 3.51 g/bird/day and efficiency of feeding conversion ratio (FCR) is at 11.50 ± 0.19 percent. Has a lower production costs than other choice. With the feeding cost per kilogram weight gain (FCG) is 64.43 ± 1.10 baht/kg and costs production total is 90.42 ± 1.73 baht/kg. Moreover, has affect the net profit is 69.58 ± 1.73 Baht per kilogram, the ratio of net income to total revenue is 43.49 ± 1.08 percent and the return on investment is 76.99 ± 3.35 percent than other alternatives. Therefore, it is concluded that the choice of food to feed the turkeys of members of the community enterprise of Kham Germ Village is the second choice, which is food supplements yeast to fermented cassava pulp. It can reduce production costs and increasing revenue higher. The method of increasing value added from turkey farming is doing frozen turkey. This way has the higher return than sell the alive turkeys.

Keywords : Turkey, Cost and benefit, Yeast fermented cassava pulp

1. บทนำ

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการเลี้ยงและทำฟาร์มผลิตไก่วงเป็นแหล่งผลิตไก่วงมากที่สุดในประเทศไทย ไก่วงจัดเป็นสัตว์เศรษฐกิจชนิดใหม่ที่มีความเป็นไปได้ในการนำมาส่งเสริมพัฒนาเป็นอาชีพหลักเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2557) ไก่วงเป็นที่ต้องการทั้งต่างจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้าน และยังเป็นที่ต้องการของร้านอาหารในจังหวัดนครพนม เช่น ร้านอาหารไก่วง ในการเลี้ยงไก่วงเกษตรกรบางรายอาจจะใช้อาหารที่ผสมเองโดยใช้วัตถุดิบที่พอจะหาได้ในท้องถิ่น เช่น ปลายข้าว รำ และกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ บางครั้งอาจจะมีโภชนาการไม่เพียงพอทำให้กระทบต่อการเจริญเติบโตของไก่วงเกิดความยุ่งยากในการผสมอาหาร จึงทำให้เกษตรกรส่วนมากจะเลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จรูปที่มีขายตามท้องตลาด และมีราคาที่สูงทำให้เกษตรกรประสบปัญหาค่าอาหารเลี้ยงไก่วง เมธา วรรณพัฒน์ และคณะ (2538) รายงานว่า สามารถใช้มันเส้น เปลือกมันและ

กากมันสำปะหลังหรือเสริมร่วมกับวัตถุดิบชนิดอื่นเป็นอาหารสัตว์ได้หลายชนิด ทั้งสุกร เป็ด ไก่ โคเนื้อ ไก่เนื้อ เพราะมีโปรตีนต่ำ พลังงานสูง และทวี แก้วคง (2527) กล่าวว่า วงการอาหารสัตว์นิยมใช้กากมันสำปะหลัง เนื่องจากหาง่ายคุณภาพดีและราคาถูก อีกทั้งหากใช้กากมันสำปะหลังที่ผ่านกระบวนการหมักโดยการเสริมจุลินทรีย์ยังจะทำให้มีคุณค่าทางโภชนาการมีระดับโปรตีนที่ดีและการเจริญเติบโตนั้นมีประสิทธิภาพ (Obob, 2006) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาสนใจจะศึกษาปัญหาของต้นทุนค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่วง ด้วยอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่วง 2 ทางเลือก โดยนำกากมันสำปะหลังผลพลอยได้ที่เหลือจากโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแป้งมันในท้องถิ่นมาเป็นวัตถุดิบอาหารไก่วง อาจเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดต้นทุนค่าอาหารในการเลี้ยงไก่วงลงได้ ถ้าหากลดต้นทุนลงได้ก็จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำกึม ตำบลอาจสามารถ จังหวัดนครพนม

2.2 เพื่อศึกษาสมรรถนะการเจริญเติบโตของไก่
วงเพศผู้และเพศเมีย เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและ
ผลตอบแทนจากการเลี้ยง ไก่วง 2 ทางเลือก ระหว่าง
ทางเลือกที่ 1 การใช้อาหารสำเร็จรูปและทางเลือกที่ 2 การ
ใช้อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์เพื่อเลือก
ทางเลือกที่ให้ต้นทุนต่ำ

2.3 เพื่อศึกษาวิธีการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value
added) จากการเลี้ยงไก่วง

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยของอิทธิพลร่วมระหว่างชนิดอาหาร 2
ชนิดร่วมกับเพศไก่วง มีผลกระทบต่อต้นทุนและ
ผลตอบแทนการผลิตไก่วง บ้านคำเก็ม จังหวัดนครพนม

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม
ถึงเดือนมิถุนายน 2560 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง
(Experimental research) และเชิงสำรวจ(Exploration
research) โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.1 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำเก็ม ตำบลอาจสามารถ
อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจง (Purposive sampling) จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้
เลี้ยงไก่วงบ้านคำเก็ม จำนวน 17 ราย ตามสัดส่วนร้อยละ
ของประชากรซึ่งมีการพิจารณาความโดดเด่นจาก 3 ปัจจัย
คือ จำนวนผู้เลี้ยงไก่วง, จำนวนไก่วง และความเชี่ยวชาญ
ประสบการณ์การเลี้ยงไก่วง ซึ่งได้มีการจัดตั้งเป็นศูนย์การ
เรียนรู้การเลี้ยงไก่วงแห่งแรกของจังหวัดนครพนม

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ประเภท

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน
ได้แก่ (1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร เช่น เพศ อายุ
อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์เลี้ยง (2)
ข้อมูลลักษณะการเลี้ยง ไก่วง เช่น รูปแบบการเลี้ยง อาหาร
ที่ใช้เลี้ยง และจำนวนไก่วงที่มีในฟาร์ม (3) ข้อมูลด้าน
ต้นทุนและผลตอบแทน เช่น รายการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นใน
การเลี้ยง และรายได้จากการจำหน่ายในแต่ละเดือน (4)
ปัญหาและอุปสรรคคำถามปลายเปิด

2. วิธีการทดลองโดยใช้แผนการทดลองแบบ

สุ่มสมบูรณ์ 2×2 Factorial in CRD (Steel and Torrie,
1960) ตลอดการทดลอง อายุ 0-24 สัปดาห์ จะใช้อาหาร 2
ชนิด ทั้งเพศผู้และเพศเมีย ชนิดละ 3 ซ้ำ รวมเป็น 12 หน่วย
ทดลอง หน่วยทดลองละ 20 ตัว รวมเป็น 240 ตัว ปัจจัยที่
A ชนิดของอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่วงมี 2 ชนิด คือ A_1 อาหาร
สำเร็จรูป และ A_2 อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลัง
หมักยีสต์ ส่วนปัจจัยที่ B แบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ B_1 เพศผู้
และ B_2 เพศเมีย สามารถแบ่งกลุ่มการทดลองได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อาหารสำเร็จรูป $\times$ เพศผู้

กลุ่มที่ 2 อาหารสำเร็จรูป $\times$ เพศเมีย

กลุ่มที่ 3 อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมัน
สำปะหลังหมักยีสต์ $\times$ เพศผู้

กลุ่มที่ 4 อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมัน
สำปะหลังหมักยีสต์ $\times$ เพศเมีย

3. แบบเก็บข้อมูลตลอดการทดลองที่ใช้ใน
การบันทึก ประกอบด้วย บันทึกน้ำหนักไก่เริ่มต้นก่อนจัดลง
หน่วยทดลอง, ชั่งน้ำหนักไก่วงพร้อมกับบันทึกทุกๆ
2 สัปดาห์, บันทึกปริมาณอาหารที่กิน, บันทึกจำนวนไก่ที่
ตาย, บันทึกวัคซีนที่ใช้และบันทึกน้ำหนักตัวสุดท้ายทุกระยะ
ที่เปลี่ยนอาหาร เพื่อนำไปคำนวณตามสูตรต้นทุนสมรรถนะ
การผลิตและต้นทุนการผลิต

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์งานวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรม Statistical
analysis system (SAS, 2008) วิเคราะห์ค่าร้อยละและ
ค่าเฉลี่ยของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ และนำข้อมูลที่ได้
จากการบันทึกข้อมูลไปวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)
ตามแผนการทดลองแบบ 2×2 Factorial in CRD เพื่อ
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยในแต่ละปัจจัย
ด้วยวิธี Duncan's new multiple range test อีกทั้ง
คำนวณต้นทุนและผลตอบแทน ทั้งที่เป็นต้นทุนคงที่และ
ต้นทุนผันแปรเพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย การ
คำนวณประกอบด้วย สมศักดิ์ เพียบพร้อม (2531)

1) ต้นทุนการทั้งหมด

= ต้นทุนคงที่ทั้งหมด + ต้นทุนผันแปร
ทั้งหมด

- 2) รายรับรวม
= ผลผลิตทั้งหมด $\times$ ราคาขาย
- 3) กำไรสุทธิ
= รายรับทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด
- 4) กำไรสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด
= รายรับรวม - ต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมด
- 5) อัตราส่วนต้นทุนผันแปรต่อรายรับรวม (ร้อยละ)
= $\frac{\text{ต้นทุนผันแปร} \times 100}{\text{รายรับรวม}}$
- 6) อัตราส่วนต้นทุนคงที่ต่อรายรับรวม (ร้อยละ)
= $\frac{\text{ต้นทุนคงที่} \times 100}{\text{รายรับรวม}}$
- 7) อัตราส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อรายรับรวม (ร้อยละ)
= $\frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด} \times 100}{\text{รายรับรวม}}$
- 8) อัตรากำไรสุทธิต่อรายรับรวม (ร้อยละ)
= $\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{รายรับรวม}}$
- 9) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ร้อยละ)
= $\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ต้นทุนทั้งหมด}}$

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำเกษิม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.59 และเพศหญิง ร้อยละ 29.41 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 52.94 รองลงมาคืออายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 23.53 ประกอบอาชีพหลักมากที่สุดเป็นวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 70.59 รองลงมาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ร้อยละ 11.76 และรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 5.88 ตามลำดับ และส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในครอบครัว ร้อยละ 94.12 และไม่ได้มีการกู้สินเชื่

ในการเลี้ยงไก่วงเนื่องจากกลุ่มได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ เช่น ปศุสัตว์จังหวัดนครพนม เป็นต้น

5.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะไก่วง

ตลอดการทดลอง 0-24 สัปดาห์อิทธิพลร่วมระหว่างชนิดของอาหารกับเพศมีผล ต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตของไก่วง โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มที่ 3 ไก่วงเพศผู้ที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ มีสมรรถนะการเจริญเติบโตดีกว่าไก่วง กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ การเพิ่มน้ำหนักตัว เท่ากับ $6,304.73 \pm 151.76$ กรัมต่อตัว ($P > 0.05$), อัตราการเจริญเติบโต เท่ากับ 37.53 ± 0.90 กรัมต่อตัวต่อวัน ($P > 0.05$) และปริมาณอาหารที่กิน เท่ากับ 431.70 ± 3.51 กรัมต่อตัวต่อวัน ($P < 0.05$) สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนัก เท่ากับ ร้อยละ 11.50 ± 0.19 ($P < 0.05$) โดยธรรมชาติไก่วงเพศผู้มีสมรรถนะการเจริญเติบโตดีกว่าไก่วงเพศเมีย จึงเป็นผลให้ไก่วงเพศผู้มีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักต่ำกว่า ไก่วงเพศเมีย ส่งผลให้ไก่วงเพศผู้มีต้นทุนอาหารต่อการเพิ่มน้ำหนัก 1 กิโลกรัม เท่ากับ 64.43 ± 1.10 บาทต่อกิโลกรัม ($P > 0.05$) ต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สรุปสมรรถนะการผลิตไก่วงตลอดการทดลอง 24 สัปดาห์

สมรรถนะการผลิต	กลุ่มที่				P-value
	กลุ่มที่ 1 (A ₁ ×B ₁)	กลุ่มที่ 2 (A ₁ ×B ₂)	กลุ่มที่ 3 (A ₂ ×B ₁)	กลุ่มที่ 4 (A ₂ ×B ₂)	
(1) การเพิ่มน้ำหนักตัว	6,278.06 ±173.87	3,292.93 ±133.40	6,304.73 ±151.76	3,208.06 ±90.18	0.51
(2) อัตราการเจริญเติบโต	37.37 ±1.03	19.60 ±0.79	37.53 ±0.90	19.09 ±0.53	0.51
(3) ปริมาณอาหารที่กิน*	289.68 ±7.71	207.37 ±22.36	431.70 ±3.51	304.03 ±7.87	0.01
(4) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร*	7.75 ±0.07	10.56 ±0.70	11.50 ±0.19	15.93 ±0.65	0.02
(5) ต้นทุนอาหารต่อ 1 กิโลกรัม	95.35 ±0.81	129.91 ±8.76	64.43 ±1.10	89.21 ±5.67	0.11

หมายเหตุ : *มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

A₁ อาหารสำเร็จรูป และ A₂ อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ B₁ เพศผู้ และ B₂ เพศเมีย

5.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ผลการศึกษาการทดลองเลี้ยงไก่วงด้วยอาหารที่แตกต่างกันและเพศที่ต่างกัน หากทำการเปรียบเทียบ จะเห็นได้ว่า อิทธิพลร่วมระหว่างชนิดของอาหารร่วมกับเพศมีผลต่อต้นทุนและผลตอบแทน ทำให้ไก่วงเพศผู้กลุ่มที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์มีต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่ำกว่าและผลตอบแทนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียว ตัวแปรที่ใช้กลุ่ม A₁ คือ อาหารสำเร็จรูป กลุ่ม A₂ คือ อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ และ B₁ คือ เพศผู้, B₂ คือ เพศเมีย ตลอดการเลี้ยง 0-24 สัปดาห์ พบว่า กลุ่ม A₂ มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่ากลุ่ม A₁ และไก่วงเพศผู้มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าเพศเมีย (P<0.01) ซึ่งการเลี้ยงไก่วงเพศเมียไม่คุ้มค่านำมาจำหน่ายเพศผู้ 28.76 เท่า

ภาพรวมตลอดการทดลอง 0-24 สัปดาห์ ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตไก่วงจากอิทธิพลร่วมระหว่างชนิดอาหารร่วมกับเพศ สามารถจัดแบ่งการทดลอง

เชิงเปรียบเทียบได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 พบว่า กลุ่มที่ 3 ไก่วงเพศผู้ที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ มีต้นทุนการผลิตไก่วงที่ต่ำกว่ากลุ่มอื่นและผลตอบแทนดีกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด เท่ากับ 90.42 ± 1.73 บาทต่อกิโลกรัม และอัตราส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อรายรับรวม เท่ากับ ร้อยละ 8.80 ± 0.21 ต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ (P>0.05) อีกทั้งมีกำไรสุทธิต่อต้นทุนทั้งหมด 69.58 ± 1.73 บาทต่อกิโลกรัม, อัตรากำไรสุทธิต่อรายรับรวม เท่ากับ ร้อยละ 43.49 ± 1.08 และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ในการผลิตไก่วง เท่ากับ ร้อยละ 76.99 ± 3.35 ที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ (P<0.01) สำหรับต้นทุนต่ำและผลตอบแทนลำดับรองลงมาเป็นกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ อีกทั้งไก่วงเพศเมียกลุ่มที่ได้รับการผสมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ร่วมกับอาหารสำเร็จรูป มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าไก่วงเพศเมียกลุ่มที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียว จึงทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่ารายได้จากการจำหน่ายเกิดการขาดทุนในสภาวะการณ์เลี้ยง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่วง

กลุ่มที่	ค่าเฉลี่ยของต้นทุนและผลตอบแทน $\pm$ S.D. (ล้านบาท)							
	1/	2/	3/	4/	5/	6/	7/	8/
กลุ่มที่ 1 (A ₁ ×B ₁)	121.46 $\pm$ 1.24	38.54 $\pm$ 1.24	39.41 $\pm$ 1.22	8.30 $\pm$ 0.23	0.55 $\pm$ 0.02	8.84 $\pm$ 0.25	24.09 $\pm$ 0.77	31.74 $\pm$ 1.36
กลุ่มที่ 2 (A ₁ ×B ₂)	179.70 $\pm$ 6.95	-19.70 $\pm$ 6.95	-18.03 $\pm$ 7.01	15.82 $\pm$ 0.63	1.04 $\pm$ 0.04	16.87 $\pm$ 0.67	-12.31 $\pm$ 4.34	-10.87 $\pm$ 3.41
กลุ่มที่ 3 (A ₂ ×B ₁)	90.42 $\pm$ 1.73	69.58 $\pm$ 1.73	70.45 $\pm$ 1.70	8.26 $\pm$ 0.20	0.54 $\pm$ 0.02	8.80 $\pm$ 0.21	43.49 $\pm$ 1.08	76.99 $\pm$ 3.35
กลุ่มที่ 4 (A ₂ ×B ₂)	139.86 $\pm$ 4.55	20.14 $\pm$ 4.55	21.85 $\pm$ 4.52	16.09 $\pm$ 0.28	1.04 $\pm$ 0.03	16.15 $\pm$ 0.31	12.60 $\pm$ 2.45	14.49 $\pm$ 3.79
P-value	0.0001	0.0001	0.0001	0.0001	0.0001	0.0001	0.0001	0.0001

หมายเหตุ : **ค่าเฉลี่ยแถวเดียวกันที่กำกับด้วยตัวอักษรต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.01)

A₁ อาหารสำเร็จรูป และ A₂ อาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์ B₁ เพศผู้ และ B₂ เพศเมีย

^{1/} ต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาท/กก.) ^{2/} กำไรสุทธิ (บาท/กก.) ^{3/} กำไรสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/กก.) ^{4/} อัตราส่วนต้นทุนผันแปรต่อรายรับรวม (%) ^{5/} อัตราส่วนต้นทุนคงที่ต่อรายรับรวม (%) ^{6/} อัตราส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อรายรับรวม (%) ^{7/} อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายรับรวม (%) และ ^{8/} อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (%)

5.4 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเลี้ยง ไก่วง

การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเลี้ยงไก่วงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำเก็ม คือ การพัฒนาแปรรูปไก่วงแช่แข็งพร้อมบรรจุภัณฑ์ ราคาจำหน่ายไก่วงมีชีวิต 160 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาจำหน่ายไก่วงแช่แข็ง 250 บาทต่อกิโลกรัม มีกำลังการผลิตไก่วงแช่แข็งประมาณ 495 ตัวต่อเดือน จากการเปรียบเทียบส่วนต่างของผลตอบแทนจากการสร้างมูลค่าเพิ่มของไก่วง พบว่า ไก่วงแช่แข็งมีราคาจำหน่ายสูงกว่าไก่วงมีชีวิต เท่ากับ 1,225 และ 1,008 บาทต่อตัว และมีต้นทุนจากการสร้างมูลค่าเพิ่มได้แก่ ค่าชำแหละทั้งหมด 5,940 บาทต่อเดือนหรือ 12 บาทต่อตัว, ค่าบรรจุภัณฑ์ทั้งหมด 8,910 บาทต่อเดือน หรือ 18 บาทต่อตัว, ค่าห้องเย็นทั้งหมด 1,485 บาทต่อเดือน หรือ 3 บาทต่อตัว และค่าไฟฟ้าทั้งหมด 1,485 บาทต่อเดือน หรือ 3 บาทต่อตัว จึงทำให้มีต้นทุนรวมทั้งหมด 17,820 บาทต่อเดือน หรือมีต้นทุนเฉลี่ย 36 บาทต่อตัว และรายได้ที่ได้รับจากการจำหน่ายไก่วงทำให้มีส่วนต่างของกำไรที่เพิ่มขึ้นจากการสร้างมูลค่าเพิ่ม เท่ากับ 181 บาทต่อตัว (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบส่วนต่างผลตอบแทนจากการสร้างมูลค่าเพิ่มไก่วง

รายการ	หน่วย	ไก่วงมีชีวิต	ไก่วงแช่แข็ง
1) น้ำหนักไก่มีชีวิตเฉลี่ย/น้ำหนักไก่หลังถอนขนและเอาเครื่องในออก	(กก.)	6.3	4.9
2) ราคาจำหน่าย	(บาท/กก.)	160	250
3) ราคาจำหน่าย	(บาท/ตัว)	1,008	1,225
4) ต้นทุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม	(บาท/ตัว)	0	36
5) รายได้ที่ได้รับ	(บาท/ตัว)	1,008	1,189
ส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นจากการสร้างมูลค่าเพิ่ม	(บาท/ตัว)	181	

6. การอภิปราย

ผลการศึกษาการทดลองเลี้ยงไก่วงด้วยอาหารที่แตกต่างกันและเพศที่ต่างกัน หากทำการเปรียบเทียบ จะเห็นได้ว่า อิทธิพลร่วมระหว่างชนิดของอาหารร่วมกับเพศมีผลต่อต้นทุนและผลตอบแทน ทำให้ไก่วงเพศผู้กลุ่มที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเสริมกากมันสำปะหลังหมักยีสต์มีต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่ำกว่าและผลตอบแทนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับอาหารสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียว

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ธันวาท ไวยบท (2547) รายงานว่า การทดลองใช้มันสำปะหลังในสูตรอาหารไก่พื้นเมืองลูกผสมทำให้มีสมรรถนะการเจริญเติบโตสูงกว่าการไม่ใช้มันสำปะหลังทำให้มีปริมาณอาหารที่กิน เท่ากับ 949.30 และ 943.53 กรัมต่อตัว อัตราการเจริญเติบโต เท่ากับ 352.34 และ 335.23 กรัมต่อตัว อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็น น้ำหนัก เท่ากับ ร้อยละ 2.72 และ 2.81 ($P < 0.05$) และมี ต้นทุนค่าอาหารต่ำกว่าการไม่ใช้มันสำปะหลัง ปรีดา คำศรี และคณะ (2552) พบว่า กากมันสำปะหลังเป็นเป็นวัตถุดิบที่มีระดับโปรตีนและไขมันต่ำ แต่มีเยื่อใยสูงสามารถใช้เป็น แหล่งวัตถุดิบพลังงานทางเลือกได้ ช่วยลดต้นทุนค่าอาหาร สัตว์และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์ สุภชัย และคณะ (2558) กล่าวอีกว่า วงการปศุสัตว์ได้หันมาให้ความสนใจใช้กากมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบอาหารในการเลี้ยงสัตว์ ชนิดอื่น เช่น โค สุกร และสัตว์ปีก อีกทั้ง พรทิมล ตนสิงห์ (2551) พบว่า การใช้กากมันสำปะหลังในสูตรอาหารสุกรเล็ก สุกรรุ่น และสุกรขุน ทำให้สมรรถนะการผลิตสูงกว่ากลุ่มสุกร ที่ไม่ได้ใช้กากมันสำปะหลัง และมีต้นทุนค่าอาหารต่อการเพิ่ม น้ำหนักตัว 1 กิโลกรัมต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้กากมันสำปะหลัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร น้อยวงศ์ (2560) พบว่า จรรยาบรรณทางธุรกิจความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย แนวคิดของประธานบริษัทคือการไม่สร้างศัตรูกับคู่ค้า และไม่ทำลายคู่แข่ง โดยการเลือกทำเลที่ตั้งในการขายสินค้าที่เป็นประโยชน์แก่บริษัท แต่ต้องไม่กระทบผู้ค้ารายย่อยรายอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง จรรยาบรรณสำหรับลูกค้า ถ้าลูกค้าซื้อสินค้า ที่มีตำหนิ ยินดีให้เปลี่ยนคืนได้ตลอดเวลา จรรยาบรรณกับ พนักงาน การบริหารงานด้วยความยืดหยุ่น แต่ต้องไม่ทำผิด กฎระเบียบของบริษัทและแนวคิดของผู้ประกอบการเกี่ยวกับ ธุรกิจค้าปลีก คือ การทำธุรกิจต้องมีการสร้างแบรนด์เป็นของตนเอง เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจ เพื่อให้ ธุรกิจได้มีการเติบโตได้ในอนาคต วิธีการในการทำการตลาด ตามแนวคิดของนายธีรพงษ์ พรหมวงษ์คือการยอมขายสินค้าที่ ถูกตลอดเวลา และขายสินค้าเท่าทุน หรือต่ำกว่าทุน สำหรับ สินค้าบางตัว เพื่อเป็นการกระตุ้นการซื้อของผู้บริโภคหรือ ลูกค้าของบริษัท ให้เข้ามาซื้อสินค้าจากบริษัท เพื่อที่จะได้ ขายสินค้ารายการปกติอื่น ๆ ของบริษัทได้เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งนายธีรพงษ์ เรียกแนวคิดทางการตลาดแบบนี้ว่า แบบ

กองโจร เพราะยอมขาดทุนเพื่อให้ได้ลูกค้าที่เพิ่มขึ้นและขาย สินค้าปกติได้มากขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ควรที่จะเลี้ยงไก่วงเพศผู้เพื่อทำเป็นไก่เนื้อ เนื่องจาก ไก่วงเพศผู้ให้น้ำหนักที่มากกว่าและมีต้นทุนที่ต่ำกว่าเพศเมีย ทำให้มีกำไรสูงกว่าเพศเมีย อีกทั้งควรเลี้ยงไก่ วงเพศเมียไว้เป็นแม่พันธุ์

7.2 ต้องเรียนรู้การทำตลาดออนไลน์เพื่อเป็น ช่องทางในการแข่งขันในการจำหน่ายไก่วง อีกทั้งสามารถ เข้าถึงผู้บริโภคได้สะดวก รวดเร็ว

7.3 ใน การศึกษาครั้งต่อไปควรให้มีการ เปรียบเทียบการเลี้ยงไก่วงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรกลุ่ม อื่นๆ หรืออาหารชนิดอื่นที่มีระดับโปรตีนที่สูง และราคา วัตถุดิบของอาหารมีราคาถูก เพื่อจะได้เปรียบเทียบความ แตกต่าง หรือมีปัจจัยอะไรที่ส่งผลที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง นั้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อการตัดสินใจของสมาชิก เกษตรกร

8. เอกสารอ้างอิง

1. กรมปศุสัตว์. (2557). รายงานจำนวนไก่วง และ จำนวนคร้วเรือนในปี 2557. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ.
2. ทวี แก้วคง. (2527). โภชนศาสตร์สัตว์ เบื้องต้น และการให้อาหารสัตว์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เกษตรไทย.
3. ธันวาท ไวยบท. (2547). การใช้มันสำปะหลังเป็น แหล่งพลังงานในสูตรอาหารไก่พื้นเมืองลูกผสม ไก่ เนื้อ และไก่ไข่. รายงานการศึกษาระดับปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสัตวศาสตร์ บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

4. ปรีดา คำศรี, ยวเรศ เรืองพานิช, เสกสมอาดมางกูร, อรประพันธ์ ส่งเสริม และณัฐชนก อมรเทวภัทร. (2552). ผลการใช้กากมันสำปะหลังต่อลักษณะทางกายภาพของอาหารสมรรถภาพการผลิตและลักษณะซากของไก่เนื้อ. ในการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 47 กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
5. พรทิมล ตนสิงห์. (2551). ผลการใช้กากมันสำปะหลังต่อสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพของสุกร. วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
6. เมธา วรรณพัฒน์, ฉลอง วชิราภากร, กฤตพล สมมาตย์, สุทธิพงศ์ อริยะพงศ์สรรค์, โอภาส พิมพา และเวชสิทธิ์ โทบุราณ. (2538). การใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารสัตว์. ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
7. ศิริพร น้อยวงศ์. (2560). กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจค้าปลีกไทย : กรณีศึกษาบริษัท บิ๊กซูเปอร์ถูกจำกัด. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-ธันวาคม) หน้า 119.
8. ศุภชัย อุดชาชน, วรรณฯ อ่างทอง, พิสมัย วงศ์พานิชย์ และอุดม ชัยนนท์. (2558). ผลของการใช้กากมันสำปะหลังหมักยีสต์แทนอาหารชั้นในสูตรอาหารโคขุนพันธุ์กบิลบุรีต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตและลักษณะซาก. วารสารแก่นเกษตร, 43 (ฉบับพิเศษ1).
9. สมศักดิ์ เพียบพร้อม. (2531). การจัดการฟาร์มประยูกต์. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
10. Oboh, G. (2006). Nutrient enrichment of cassava peels using a mixed culture of *Saccharomyces cerevisiae* and *Lactobacillus* spp solid media fermentation. *Electronic Journal of Biotechnology*, 9 (1).
11. SAS. (2008). *SAS Users' Guide. Release 9.2 ed.* North Carolina : SAS Institute.
12. Steel. R.G.D. and Torrie J.H. (1960). *Principles and procedures of Statistica*. New York : McGraw-Hill Book Company Inc 481 p.

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
Factors Affecting the Development of the Twenty-First Century's
Foreign Language Learning Potentialities of the Ninth Grade
Students in Schools in Phon District, Khon Kaen Province

กวิสรา นิลมงคล¹

ณรงค์ ชูสกุล², รังสรรค์ จันทรวีเศษ³

สิริกุล แพร์ศรีสกุล⁴, อนงค์ ชาลมา⁵

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายคือ โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของ Likert และคำถามแบบไม่มีโครงสร้าง สำหรับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ และนักเรียนของแต่ละโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนดำเนินการบริหารหลักสูตรตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาให้นักเรียนเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 มีการบริหารจัดการหลักสูตรในระดับมากทุกด้าน แต่ในการดำเนินงานบริหารหลักสูตรทางโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับตัวหลักสูตร ครูผู้สอน และสื่อสารการเรียนรู้การสอน
2. มีการบริหารจัดการหลักสูตรตามสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในระดับมาก ส่วนปัญหาในการบริหารจัดการมีเกี่ยวกับงบประมาณ การขาดแคลนครูผู้สอน และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้
3. ครูตระหนักถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนในระดับมากทุกด้าน และในการสอนครูปฏิบัติตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระดับมาก แต่ต้องประสบกับปัญหาการเตรียมการสอน การขาดสื่อการเรียนการสอนและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน
4. นักเรียนเองตระหนักถึงบทบาทของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความรู้ที่ได้รับและนำไปปฏิบัติได้เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมากเช่นกัน นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนจัดให้เพิ่มเติม คือ คอมพิวเตอร์และหนังสือภาษาต่างประเทศนอกจากนี้ นักเรียนเสนอแนะให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม เช่น การเล่นเกมส์ การชมภาพยนตร์ การสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน การแสดงผลงานของนักเรียน การพูดภาษาต่างประเทศ การร้องเพลง การเชิญเจ้าของภาษามาพูดคุย และการแสดงละคร

คำสำคัญ : การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ศตวรรษที่ 21, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

¹⁻⁵ อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Abstract

The purpose of this research was to study factors which affect the development of the 21st century's foreign language learning potentialities of the ninth grade students. It was mixed – method designed of quantitative and qualitative research. The target group was the schools under the supervision of the Regional Office of Secondary School Education, Region 25, using Likert's 5 – scale questionnaires and unstructured questions as research instruments, for deputy directors for academic affairs, heads of the foreign language learning divisions, foreign language teachers, and schoolstudents.

The research results revealed that

1. The schools did follow the curriculum policy specified by the Ministry of Education for the development of students in line with the 21st century. The administration of the curriculum was high in every aspect, but there were problems in terms of the curriculum, teachers, and instructional aids.
2. The curriculum management according to the content specified was high. However, there were problems concerning the budget, the lack of teachers, and the learning supporting sources.
3. Teachers stated that the realization of their roles was high in all aspects. As far as the standard indicators for the ninth grade language teaching are concerned, their performance was at the high level, regardless of problems in the teaching preparation, the lack of instructional aids, and the students.
4. The students admittedly realized their roles, which were found at the high level. The same holds true for the knowledge gained, most of which could be practically applied. It was suggested in passing that they wanted the schools to provide more computers and foreign language books. In addition, they wanted the teachers to organize more classroom activities, e.g. games, movies, fun learning atmosphere, exhibition of student works, speaking in the foreign language, singing, inviting foreign guest speakers, and school plays.

Keywords: foreign language learning, the twenty-first century, ninth grade students

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการพัฒนาเยาวชนไทยเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 “โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2) และในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาเยาวชนไทย กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา – ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ “สามารถตอบสนอง

ความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ 293/2551) และตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ เป็นหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา และสภาพของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ “มีคุณภาพ

ด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3) ซึ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญ 5 ด้านของผู้เรียน คือ ด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ไขปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี

กรอบแนวคิดด้านภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตรแกนกลาง ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของแต่ละสถานศึกษา

สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่แต่ละสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แยกเป็น 4 สาระ คือ (1) ภาษาเพื่อการสื่อสาร (2) ภาษาและวัฒนธรรม (3) ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และ (4) ภาษาและความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าในทางปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ดำเนินการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักเรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้ (1) นโยบายการบริหารจัดการหลักสูตรภาษาต่างประเทศของโรงเรียน (2) ปัญหาในการจัดการหลักสูตรภาษาต่างประเทศตามนโยบาย (3) การบริหารจัดการหลักสูตรภาษาต่างประเทศของโรงเรียน (4) ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรที่โรงเรียน (5) บทบาทของผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ (6) สภาพ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน (7) บทบาทของผู้เรียน (8) ความรู้ที่นักเรียนได้รับและนำไปปฏิบัติได้

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี (1)แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายปิดและปลายเปิด (Close – ended and Open – ended Questions) และ (2) คำถามแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Questions)

2.2.1 แบบสอบถามสำหรับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย (1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) การบริหารหลักสูตรภาษาต่างประเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (3) การบริหารหลักสูตรภาษาต่างประเทศตามนโยบายของโรงเรียนที่แตกต่าง/เพิ่มเติมจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2.2 คำถามแบบไม่มีโครงสร้างสำหรับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับ (1) ปัญหาในการดำเนินงานบริหารหลักสูตรตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2) ปัญหาในการดำเนินงานบริหารหลักสูตรตามนโยบายของโรงเรียน และ (3) แนวทางในการแก้ปัญหา

2.2.3 แบบสอบถามสำหรับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย (1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) การบริหารหลักสูตรภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับสาระสำคัญที่ต้องมีในหลักสูตร และภาษาต่างประเทศอื่นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียน

2.2.4 คำถามแบบไม่มีโครงสร้างสำหรับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เกี่ยวกับ (1) ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรภาษาอังกฤษ (2) ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรภาษาอื่น และ (3) แนวทางในการแก้ปัญหา

2.2.5 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน
วิชาภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย (1) สถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม (2) บทบาทของผู้สอนในด้านการ
ตระหนักถึงบทบาท/หน้าที่ของผู้สอน และการปฏิบัติการ
สอนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2.6 คำถามแบบไม่มีโครงสร้างสำหรับ
ครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ เป็นคำถามเกี่ยวกับ
(1) ผู้ร่วมงานที่เป็นเจ้าของภาษาที่สอน (2) ภาษาที่ใช้ในการ
สอน (3) ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน และ
(4) ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค

2.2.7 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย (1) สถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม (2) บทบาทของผู้เรียน และ (3) ความรู้ที่
นักเรียนได้รับและนำไปปฏิบัติได้

2.2.8 คำถามแบบไม่มีโครงสร้างสำหรับ
นักเรียน เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนต้องการเพิ่มเติมทั้งจาก
โรงเรียนและจากครูผู้สอน และข้อเสนอแนะอื่นๆที่นักเรียน
คิดว่าจะช่วยส่งเสริมให้ตัวเองได้พัฒนาศักยภาพในการรู้
ภาษาต่างประเทศ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือจาก
วิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตให้
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ และนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามและคำถามต่าง ๆ
พร้อมหนังสือฉบับนี้ คณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามสำหรับ
กลุ่มเป้าหมายพร้อมซองสำหรับส่งกลับไปที่คณะศิลป
ศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

โรงเรียนในกลุ่มเป้าหมายที่สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จำนวน 4 โรงเรียน คือ
โรงเรียนโนนขำวิทยา โรงเรียนพล โรงเรียนพลพัฒนศึกษา
และโรงเรียนโสนนุกเต็นประชาอุปถัมภ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
คณะผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล และใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความถี่
(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean:

$\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:
S.D.) ส่วนในการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามแบบไม่มี
โครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Data
Analysis) ตามลำดับขั้นตอนคือ (1) การวิเคราะห์จาก
ส่วนย่อย (Segments) (2) สรุปประเด็นที่คล้ายๆกันหรือ
ประเภทเดียวกัน (Topics) (3) รวมประเด็นแนวคิด สาระ
หลัก ๆ (Concepts and Themes) และ (4) นำเสนอเป็น
แบบพรรณนาความ (Descriptive)

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 ผลสรุปจากรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการจากสาม
โรงเรียนตอบแบบสอบถามและคำถามกลับมา เป็นชาย 1
คน และเป็นหญิง 2 คน มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี 1 คน
และอายุระหว่าง 46 -50 ปี 2 คน มีคุณวุฒิการศึกษาสูงสุด
ระดับปริญญาตรี 1 คน และระดับปริญญาโท 2 คน สำเร็จ
การศึกษาในสาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และ
การบริหารการศึกษา สาขาวิชาละ 1 คน ปฏิบัติงานใน
ตำแหน่งนี้มาแล้วเป็นเวลา 4 – 6 ปี 1 คน และอีก 2 คน
ปฏิบัติงานมานานกว่า 7 ปี

โดยสรุป คือ โรงเรียนต่างๆดำเนินการ
บริหารหลักสูตรภาษาต่างประเทศตามนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น มีการบริหารจัดการหลักสูตร
ภาษาต่างประเทศในระดับมากทุกด้าน คือ มุ่งส่งเสริมให้
นักเรียนมีทักษะ ทางด้านเทคโนโลยี ทำงานร่วมกับผู้อื่นใน
สังคมโลกได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้ ($\bar{x}$ = 4.33
S.D. = 0.58) มีคุณธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะ
การคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.00 S.D. = 1.00) และรักความ
เป็นไทย ($\bar{x}$ = 3.67 S.D. = 0.58)

สำหรับปัญหาในการดำเนินการบริหาร
หลักสูตร รองผู้อำนวยการกล่าวว่า ทางโรงเรียนมีปัญหา
คือ (1) การให้หลักสูตรแกนกลาง แม้ว่าทางโรงเรียน
สามารถนำปรับใช้ตามความเหมาะสมแต่ทางโรงเรียน
นำมาใช้โดยไม่ได้วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ไม่ได้
วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน การนำมาใช้จึงไม่บรรลุ
เป้าประสงค์เท่าที่ควร (2) ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน คือ
บุคลากรครูมีไม่เพียงพอ ครูไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ใน

เรื่องการจัดการสอน ครูมีภาระงานอื่นเยอะ จึงไม่มีเวลา
บูรณาการหรือเน้นหลักสูตรท้องถิ่น ครูที่มีใจเจ้าของภาษามี
ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ครูชาวต่างชาติมีน้อย ไม่
เพียงพอกับจำนวนห้องเรียน

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการสรุปเกี่ยวกับ
ประเด็นปัญหาต่างๆทางสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง
จะต้องร่วมมือกัน ช่วยกันแก้ปัญหา ดังนี้ (1) จะต้องมีการ
วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ความต้องการของ
นักเรียน แล้วนำมาสร้างหลักสูตร (2) ควรมีงบประมาณใน
การจัดจ้างครูภาษาอังกฤษ และการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน
เพิ่มเติม (3) จัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความ
ต้องการของนักเรียน และ (4) ควรให้นักเรียนมีโอกาส
ศึกษา เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกบ้าง

3.2 ผลสรุปจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
ตอบแบบสอบถามและคำถามต่างๆกลับมา 2 คน เป็นหญิง
อายุต่ำกว่า 31 ปี 1 คน และอายุระหว่าง 51 – 55 ปี
1 คน มีคุณวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี 1 คน
และระดับปริญญาโท 1 คน สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ 1 คน และสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
1 คน ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มมาแล้วเป็นเวลา
1 – 5 ปี 1 คน และ 16 – 20 ปี 1 คน

ในการบริหารจัดการหลักสูตรภาษาต่างประเทศ
มีเฉพาะภาษาอังกฤษ ไม่มีภาษาต่างประเทศอื่น สาระสำคัญ
ที่ต้องมีในหลักสูตรประกอบด้วย 4 สาระสำคัญ คือ (1)
ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$
 $S.D. = 0.42$) ซึ่งแยกเป็น 2 ส่วน คือ การฟัง การพูด การ
อ่าน การเขียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการแสดง
ความรู้สึกและความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$
 $S.D. = 0.71$) ส่วนการตีความ การนำเสนอข้อมูล การ
นำเสนอความคิดรวบยอด และความคิดเห็น และการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$
 $S.D. = 0.00$) (2) ภาษาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{x} = 4.25$ $S.D. = 0.35$) การใช้ภาษาต่างประเทศตาม
วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} =$
 4.50 $S.D. = 0.71$) ส่วนความสัมพันธ์ ความเหมือน ความ

แตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับ
ภาษาและวัฒนธรรมไทย และการนำไปใช้อย่างเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$ $S.D. = 0.00$) (3) ภาษากับ
ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น อยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.00$ $S.D. = 0.00$) (4) ภาษากับความสัมพันธ์กับ
ชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง
ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการใช้ภาษาในห้องเรียน เป็น
พื้นฐานในการศึกษา เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และ
เป็นพื้นฐานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก ในระดับ
มาก ($\bar{x} = 4.00$ $S.D. = 0.00$) และการใช้ภาษา นอก
ห้องเรียนในชุมชน ในระดับมาก เช่นกัน ($\bar{x} = 3.50$ $S.D. =$
 0.71)

ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรนั้น
หัวหน้ากลุ่มสาระพบว่า มีปัญหาที่สำคัญๆ คือ (1) ไม่มี
งบประมาณในการจ้างครูสอนเพิ่ม (2) ไม่มีงบประมาณ
สำหรับการซื้อสื่อการสอน (3) ครูมีเวลาเตรียมการสอนแต่
ละระดับน้อยเพราะต้องสอนหลายระดับ (4) ในการสอนครู
ใช้ภาษาอังกฤษสลับกับภาษาไทย นักเรียนไม่ค่อยกล้า
แสดงออก และ (5) ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาสำหรับ
สนับสนุนการเรียนรู้

ในด้านแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ
หัวหน้ากลุ่มฯได้เสนอแนะไว้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น
(นอกจากประเด็นที่เกี่ยวกับตัวครูและนักเรียน) คือ (1) ควร
จะต้องมีงบประมาณในการจัดจ้างครูเพิ่มเติม (2) ควรจะมี
งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์สื่อการสอน และ (3) ควร
มีห้องปฏิบัติการทางภาษา

3.3 ผลสรุปจากครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ

จากแบบสอบถามที่ส่งไปถึงโรงเรียนใน
กลุ่มเป้าหมาย 4 โรงเรียน มีครูที่สอนวิชาภาษาต่างประเทศ
ตอบกลับมา 3 คน เป็นหญิง อายุต่ำกว่า 31 ปี 1 คน อายุ
ระหว่าง 31–35 ปี 1 คน และอายุระหว่าง 41–45 ปี 1 คน
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 2 คน และระดับปริญญา
โท 1 คน ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ภาษาอังกฤษ และการ
บริหารการศึกษา สาขาละ 1 คน มีประสบการณ์ในการสอน
มาแล้วเป็นเวลา 1–5 ปี 1 คน 6–10 ปี 1 คน และ 16–20
ปี 1 คน

ครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศตระหนักถึงบทบาทครูในการจัดการเรียนการสอนในระดับมากเท่ากันทุกด้าน ($\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.58) คือ (1) ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา (2) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน (3) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ (4) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย (5) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ CAI การ์ตูน และเพลงภาษาอังกฤษ (6) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสม สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ (7) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (8) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง (9) ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ (10) พัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของตนเองโดยการฟังข่าวต่างประเทศ และฟังเพลงสากล

ในด้านการสอน ครูสอนเพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลกในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$ S.D. = 0.58) การสอนตามมาตรฐานอื่นๆอยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตนเอง ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม ($\bar{x} = 4.33$ S.D. = 0.58) เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆและแสดงความคิดเห็นอย่างมี

เหตุผล ($\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.66) นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆโดยการพูดและการเขียน ($\bar{x} = 4.17$ S.D. = 0.76) และใช้ทักษะการสื่อสารในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.93$ S.D. = 0.97)

เพื่อช่วยในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ครูเสนอว่า (1) สถานศึกษาควรจ้างครูภาษาอังกฤษเพิ่ม (2) ควรมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนเพิ่ม และ (3) ครูผู้สอนเองต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเนื้อหาการเรียนมากขึ้น เช่น การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตมาช่วยเสริมให้นักเรียนได้มีความสนใจมากขึ้น

3.4 ผลสรุปจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 85 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 48 คน (56.47%) และเป็นนักเรียนหญิงจำนวน 37 คน (43.52%) อายุ 14 ปี จำนวน 8 คน (9.41%) อายุ 15 ปี จำนวน 71 คน (83.52%) และอายุ 16 ปี จำนวน 6 คน (7.05%)

ในด้านการเรียน นักเรียนตระหนักถึงบทบาทของผู้เรียนและปฏิบัติตัวในฐานะผู้เรียนในระดับมากและปานกลาง บทบาทที่อยู่ในระดับมาก คือ กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ($\bar{x} = 3.82$ S.D. = 0.71) หาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ($\bar{x} = 3.68$ S.D. = 0.89) สรุปสิ่งที่เรียนมาด้วยตนเอง และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.64$ S.D. = 0.72) ประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.59$ S.D. = 0.71) มีปฏิสัมพันธ์ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู ($\bar{x} = 3.58$ S.D. = 0.71) วิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งที่เรียนมา ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบ หรือแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.52$ S.D. = 0.73) และบทบาทที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ หาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนพิเศษที่อื่น ($\bar{x} = 3.36$ S.D. = 0.91) และหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด ($\bar{x} = 3.34$ S.D. = 0.91)

ส่วนความรู้ที่นักเรียนได้รับและนำไปปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมีเพียง 3 ข้อ คือ (1) พูดเกี่ยวกับตัวเอง

ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่างๆที่อยู่ในความสนใจของสังคม (2) พุดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบและ (3) เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร โรงเรียนชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาต่างประเทศ

สิ่งที่นักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหาให้เพิ่มเติม เป็นสื่อที่จะช่วยในการส่งเสริมศักยภาพในการเรียนการสอนมีเพียง 3 อย่าง คือ (1) คอมพิวเตอร์ (76.47%) (2) หนังสือภาษาต่างประเทศในห้องเรียน (20.00%) และ (3) หนังสือภาษาต่างประเทศในห้องสมุด (17.64%)

ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนต้องการให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพิ่มเติมอีก เรียงตามลำดับความต้องการ คือ (1) การเล่นเกมสภาษาต่างประเทศ (48.24%) (2) การชมภาพยนตร์ภาษาต่างประเทศ (42.35%) (3) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน (38.82%) (4) การจัดแสดงผลงานที่ดี ๆ ของนักเรียน (35.29%) (5) การพูดภาษาต่างประเทศในห้องเรียน (31.76%) (6) การร้องเพลงภาษาต่างประเทศ (28.24%) (7) การเชิญเจ้าของภาษามาพูดคุยกับนักเรียน (18.82%) และ (8) การแสดงละครภาษาต่างประเทศ (77.65%)

4. การอภิปรายผล

โรงเรียนต่างๆบริหารจัดการหลักสูตรภาษาต่างประเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในทักษะแห่งอนาคต: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 ที่เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้รู้จักคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีความสามารถในการปรับตัว แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือกันทำงาน แต่ก็มีปัญหา นักเรียนมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวหลักสูตร ครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน ตัวนักเรียน และงบประมาณ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรนั้น แม้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ใช้หลักสูตรแกนกลางมีหลักสูตรแกนกลาง แต่ทางสถานศึกษาหรือโรงเรียนสามารถพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนและสภาพของผู้เรียนได้ แต่ที่เป็น

ประเด็นปัญหา คือ ทางโรงเรียนไม่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของชุมชนและผู้เรียน ซึ่งก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องไปถึงครูหรือบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

การขาดแคลนครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศเป็นปัญหาสำคัญของโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้ครูหนึ่งคนต้องมีการะงานสอนหลายระดับชั้น นอกเหนือจากงานสอนครูมีภาระงานอื่นอีกด้วย ทำให้ไม่มีเวลาพอสำหรับการเตรียมการสอนหลายชั้น หรือในการพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะกับบริบทและสภาพของนักเรียน ปัญหาต่างๆนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเจตน์สฤษฎี สังขพันธ์, เกิดฉวา บุญปรการ, & วันทนา ไกรฤกษ์ (2558) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนรู้อังกฤษของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดเทศบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรายงานผลการวิจัยว่า สภาพโดยทั่วไปครูมีภาระงานสอนหลายช่วงชั้น ทำให้ต้องเตรียมการสอนหลายระดับ นอกเหนือจากงานสอน ครูมีภาระด้านอื่นอีกด้วย การจัดกิจกรรมการสอน จัดในห้องเรียนเท่านั้น สื่อการสอนที่ใช้เป็นบัตรคำ เกมส์ รูปภาพ และแบบเรียน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คือ ครูมีเวลาเตรียมการสอนน้อย เพราะต้องสอนหลายระดับ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย แต่นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ไม่มีงบประมาณในการจ้างครูมาสอนเพิ่มเติมหรือการจัดซื้อสื่อการสอน

ในการสอน ครูผู้สอนตระหนักถึงบทบาทของตัวเองในระดับมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี การที่ครูรับบทบาทหน้าที่ของตัวเองในการจัดการเรียนการสอนย่อมเป็นผลดีสำหรับนักเรียน เหมือนที่ Zheng & Zhou (2014) ได้สรุปจากการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของครูภาษาอังกฤษต่อความกระตือรือร้นในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นว่าในชั้นเรียนครูภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างยิ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมาก ฉะนั้น ครูควรจะต้องมีการนำหลายๆอย่างมาใช้เพื่อเป็นแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งข้อเสนอนี้ก็ตรงกับที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระบุไว้นักเรียนต้องการให้มีกิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนการสอน และสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน (Eclecticism) ที่ไม่ได้ยึดถือทฤษฎีหรือแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลัก

แต่นำเอาหลักการหรือแนวคิดที่ดีๆ ที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่นที่ Paul (2006) เสนอแนะไว้ คือ

(1) ครูต้องเน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

(2) ครูจะต้องรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถนำทฤษฎีเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ นำเอาสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียน ครูต้องหาเทคนิควิธีการต่างๆที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากที่สุด

(3) ในชั้นเรียน ครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัดที่จะพูดภาษาอังกฤษ ครูต้องให้กำลังใจผู้เรียนในการลองฝึกพูดได้ กล่าวคือ ผู้เรียนมีข้อผิดพลาดได้ จะได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดนั้นๆ

(4) การเรียนรู้แบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Methods) ตามแนวทางของกลุ่มพฤติกรรมนิยม สามารถนำมาใช้ได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากผู้เรียนมีเวลาจำกัดในการเรียน หรือถ้าหากครูต้องสอนให้ครบตามเนื้อหาในหลักสูตรในเวลาอันจำกัด

(5) การเรียนภาษาอังกฤษที่มีสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแบบภาษาต่างประเทศ วิธีการที่มีประสิทธิภาพ คือ การสอนหลักสูตรแกนกลาง (Core Syllabus) แบบตามลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน (Step-by-Step Sequence)

(6) หลักการสอนแบบ Step-by-Step จะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นขั้นเป็นตอนไป จะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง (Confidence) นอกจากนี้ ผู้เรียนจะได้เห็นความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงของภาษา จะได้มีประสบการณ์และนำไปใช้ในการเดาความหมายของคำศัพท์ได้ หรือใช้รูปแบบของภาษาที่เรียนใหม่ได้

(7) การจัดการเรียนการสอนแบบ Cooperative Learning ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาจากเพื่อนคนอื่น ๆ และได้ฝึกทักษะทางสังคม (Social Skills) ด้วยเมื่อผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม

(8) การให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะซ้ำๆกันต่อเนื่องกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษานั้นๆ

เช่น การพัฒนาทักษะการฟัง ครูสามารถให้คำแนะนำให้ผู้เรียนฟังภาษาอังกฤษ จากสื่อต่าง ๆ ให้อยู่ที่จุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าต้องการฝึกทักษะการพูด ก็ต้องกล้าที่จะพูด พูด และพูดภาษาอังกฤษ ไม่ต้องกลัวที่จะพูดผิด

(9) การที่ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาอังกฤษได้ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพูดสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ดี

(10) สิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ (Learning Environment) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ตำราเรียน ใบงานสำหรับทักษะต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน หนังสือแบบฝึกหัด หนังสือสำหรับอ่านประกอบรายวิชาต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ และพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตำราเรียน ใบงานสำหรับทักษะต่าง ๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนหนังสือแบบฝึกหัด หนังสือสำหรับอ่านประกอบรายวิชาต่างๆ คอมพิวเตอร์ และพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้ามีสื่อการเรียนการสอนดี จะช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจน่าตื่นเต้นสำหรับนักเรียน ดังที่ฉันทรรักษ์ หงส์อินทร์ (2557) สรุปจากงานวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) และแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ว่าการจัดกิจกรรมนี้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ดี ครูสามารถเลือกสื่อประกอบการสอนที่ประกอบด้วยหัวข้อที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนได้หลากหลาย และหัวข้อเหล่านั้นสามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายในห้องเรียนเพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้ภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้ บุญศรี พรหมมาพันธ์ และคณะ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการยกระดับสู่มาตรฐานสากล โดยศึกษาจากครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสำเร็จทางทางการเรียนหลังเรียนด้วยสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ในทุกรายวิชาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ปัญหาที่ทางโรงเรียนประสบ คือ การขาดแคลนสื่อ ซึ่งมีผลเกี่ยวโยงถึงงบประมาณในการจัดซื้อ ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ และรวมไปถึงงบประมาณในการจ้างครูภาษาต่างประเทศเพิ่ม ซึ่งไม่มีงบประมาณเช่นกันการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนจะได้ผลหรือไม่ ส่วนหนึ่งต้องขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเอง จากรายงานผลการวิจัยของกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2554) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สรุปว่า ส่วนหนึ่งของปัจจัยที่มีนัยสำคัญในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรฯ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รายได้ผู้ปกครอง การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง การใช้เวลาเพื่อการเรียน และเจตคติต่อการเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ครูผู้สอนรายงานว่า นักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์น้อย ไม่ตั้งใจเรียนเนื่องจากมีปัญหาครอบครัว

ในส่วน of คำศัพท์ Far (2016) วิจัยเรื่องผลของรูปแบบตำรา ความยาว และความยากง่ายของตำราต่อการจำคำศัพท์ของผู้เรียน โดยสรุปแบบตำราที่ใช้เป็นแบบสั้นและยาว ความยากง่ายของตำรา มี 3 ระดับ คือ ง่าย มาตรฐาน และยาก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบตำราที่เป็นแบบอธิบายสั้น และง่าย ช่วยให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้ดีกว่า ฉะนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรจะได้นำผลการวิจัยนี้เป็นแนวคิดในการจัดหาเนื้อหา/ตำรา มาประกอบการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

(1) ข้อดีต่างๆที่ทางสถานศึกษาและกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศทำได้ควรได้รับการสนับสนุนและพัฒนาต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

(2) ข้อที่เป็นปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆจากทุกฝ่าย ควรได้รับการแก้ไขร่วมกัน จะได้ช่วยกันพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักเรียน

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรจะได้มีการวิจัยความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่จำเป็นต้องใช้ และความต้องการของนักเรียนในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาสร้างหลักสูตรเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชุมชน

6. กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ปีการศึกษา 2559) ของโรงเรียนโนนขำวิทยา โรงเรียนพล โรงเรียนพลพัฒนศึกษา และโรงเรียนโสนนกเต็นอุปถัมภ์ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและขอคำถามต่าง ๆ

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร. สนใจ ไชยบุญเรือง คณบดีคณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ที่ปรึกษาของโครงการวิจัยนี้

7. เอกสารอ้างอิง

1. กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.** (รายงานการวิจัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
2. กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
3. เจตน์สุภะสิทธิ์ สังขพันธ์, เก็ดดวา บุญปรากร, & วันทนา ไกรฤกษ์. (2558). **สภาพและปัญหาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดเทศบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.** ค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.hu.ac.th/conference2015>

4. เบลันกา, เจมส์, (บรรณาธิการ), แบรินต์, รอน, (บรรณาธิการร่วม). (2556). **ทักษะแห่งอนาคต: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. (วราพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์, ผู้แปล). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ openworlds.
5. บุญศรี พรหมมาพันธ์ และคณะ. (2557). **การศึกษาวิจัยและพัฒนาริธีการการสอนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการยกระดับสู่มาตรฐานสากล**. ค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2559, จาก <http://edjournal.stou.ac.th>.
6. วณัฐฐา หงส์อินทร์. (2557). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) และแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา**. ค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2559, จาก www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E.
7. Far, Mojtaba-Tadayoni. (2016). **The Effects of Text Type, Text Length and Text Difficulty on Vocabulary Retention Through Glossing**. Retrieved May 1, 2016, from <http://www.jlyl.org/index.php/jlt/article/view/463>.
8. Paul, David. (2006). **Teaching English to Children in Asia**. Hong Kong: Pearson Education Asia Limited.
9. Zheng, Mingzhi, & Zhou, Yaping. (2014). **Influence of English Teachers' Classroom English on Students' Learning Enthusiasm in Junior High School**. International Journal of Humanities and Social Science, 4 (6), 269.

การบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
The Instructional Management for Child Development Promotion Experience Under Loei
Primary Educational Service Area Office 3

พวงสุตา แสนพันศิริ¹
ดร.สุชาติ บางวิเศษ²
ดร.นัจริณณ์ ทุมสงคราม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหา การบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .891 และ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และโดยใช้สถิติทดสอบค่าที และสถิติทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม ตามลำดับ

2) ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดคือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ และพัฒนาการด้านสังคม ตามลำดับ

3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการเรียนการสอน,พัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

Abstract

The purposes of this research were 1) to study The states and problem The Instructional management for child development promotion experience under Loei Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to compare the Instructional management for child development promotion experience under Loei Primary Educational Service Area Office 3 classified by positions, the experience and the size of school. The research sample consisted of the school administrators and the teachers at primary level 127 persons. A rating scale questionnaire was used for data collection, the reliability of the issue was at .891. The Statistics applied for data analysis were percentage, mean, standard deviation and F-test.

The results of the study showed that :

1) The Instructional management for child development promotion experience under Loei Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level as a whole. From the highest to the lowest were emotional and mental development, cognitive development, development body and community development respectively.

2) The problems of the Instructional management for child development promotion experience under Loei Primary Educational Service Area Office 3 was at a low level as a whole. From the highest to the lowest level were development body, cognitive development, emotional and mental development and social development , respectively.

3) The results of the comparison of the stating on the instructional management for child development promotion experience under Loei Primary Educational Service Area Office 3 classified by the positions, the experience and the school sizes were not significantly different.

4) The results of comparison the problems of the Instructional management for child development promotion experience under Loei Primary Educational Service Area Office 3 classified by the positions, the experience and the school sizes were not significantly different.

Keywords : The instructional management, The child development promotion experience

1. บทนำ

ในสังคมปัจจุบัน ความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น ในยุคปัจจุบันจึงต้องนำลูกไปฝากไว้ตามสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนอนุบาลเร็วขึ้น การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาดนและเป็นเครื่องมือชี้้นำ

ทางสังคมและทรัพยากรมนุษย์จะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการช่วยให้คนพัฒนาดนเองอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจตลอดช่วยชีวิตตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงแห่งการพัฒนา ศักยภาพ และขีดความสามารถ ที่จะดำรงอาชีพ และประกอบอาชีพมีรายได้เลี้ยงตนเอง สร้างพลังครอบครัว ชุมชน และสังคม อย่างมีความสุข เด็กปฐมวัย คือ เด็กที่มี

อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ การอบรมและดูแลเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเด็กวัยนี้ต้องการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน จากบิดา มารดา คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของบุคลิกภาพ อุปนิสัย และการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สมอง สติปัญญา ความสามารถ ซึ่งเด็กปฐมวัยจะมีชีวิตรอดและเติบโตได้ดีก็ด้วยการพึ่งพาพ่อแม่ และผู้ใหญ่ที่ช่วยเหลือดูแลเด็กเพื่อให้เด็กมีความพร้อมจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เปลี่ยนไปตามวัยได้อย่างเหมาะสมให้สมดุลกันทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคมแล้ว เด็กจะเติบโตแข็งแรง แจ่มใส มีความมั่นคงทางใจ รู้ภาษา ใฝ่รู้ และใฝ่ดี พร้อมทั้งพัฒนาตนเองในขั้นต่อไปให้เป็นคนเก่งและคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประโยชน์พัฒนาการ (Development) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546 : 8) การพัฒนาคุณภาพของประชากรจำเป็นจะต้องเน้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องและเหมาะสมโดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ทั้งนี้ช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงสำคัญยิ่งของชีวิตมนุษย์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในระยะต้นของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและบุคลิกภาพ (วิลาวลัย นาหนองดุม, 2548 : 2)

ดังนั้นการจัดการศึกษาให้เด็กระดับก่อนประถมศึกษา การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพของเด็กสูงขึ้นซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศชาติการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีการสร้างแนวทางและแผนการจัดการประสบการณ์เป็นคู่มือครู มีการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การติดตามประเมินผล มุ่งให้โรงเรียนบริหารงานโรงเรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยยึดหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานเพื่อ

ผลงานหรือการเรียนการสอนให้มีความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ จุดมุ่งหมายสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ ซึ่งปัจจุบัน สภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ อาทิ ความพร้อมของการบริหารจัดการ ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้มีความพร้อมในบริหารจัดการการเรียนการสอนของนักเรียนระดับปฐมวัย และจากผลการนิเทศงานสภาพ การจัดการเรียนการสอนครูยังจัดการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการท่องจำ และเขียนมากกว่าจากสภาพแวดล้อมในสังคม ผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบางส่วน ยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ ขาดจิตสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครู ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคคลสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ คือ ครู และผู้บริหารโรงเรียน ในการการสภาพการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและความต้องการของนักเรียนแต่ละคน นอกจากครูและผู้บริหารโรงเรียนแล้วต้องได้รับความสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพและนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ไปสู่จุดเปลี่ยนของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างจริงจัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 4)

ที่ผ่านมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 พบปัญหาการย้ายเข้าย้ายออกมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จึงทำให้โรงเรียนบางแห่งมีครูผู้สอนที่จัดประสบการณ์ส่งเสริมในระดับปฐมวัยได้ไม่ต่อเนื่องครูยังขาดความรู้ในการจัดกิจกรรม ดังนั้นเพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ซึ่งนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและทิศทางโรงเรียนสู่การเตรียมการและวางแผนบริหารจัดการโรงเรียน การพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และสนองตอบต่อนโยบาย ได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหา การบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 127 คน โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan 1970: 608) โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอน

ที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และติดต่อประสานงาน และขอความอนุเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครู โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และ การทดสอบค่า F – test เพื่อหาความแตกต่างโดยใช้การทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ ทดสอบรายคู่ (Scheffe' s method)

4. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก รายละเอียด ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น (n=127)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	4.48	0.53	มาก
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และ จิตใจ	4.54	0.48	มากที่สุด
3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	4.46	0.53	มาก
4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	4.49	0.44	มาก
รวม	4.49	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49, S.D.=0.50$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และ จิตใจ ($\bar{X} = 4.54, S.D.=0.48$) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

($\bar{X} = 4.49, S.D.= 0.44$)และการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.52$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ($\bar{X} = 4.46, S.D.= 0.53$)

2. ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย รายละเอียดดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น (n=127)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	2.24	0.62	น้อย
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และ จิตใจ	2.13	0.61	น้อย
3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	2.11	0.63	น้อย
4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	2.23	0.63	น้อย
รวม	2.18	0.62	น้อย

ตารางที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.18, S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณา

รายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ($\bar{X}=2.24, S.D.=0.62$) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ($\bar{X}=2.23, S.D.=0.63$) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์

และ จิตใจ ($\bar{X}=2.13, S.D=0.61$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ($\bar{X}=2.11, S.D=0.63$)

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสพการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารการศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามประสพการณ์ทำงาน พบว่า ประสพการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสพการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารการศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามประสพการณ์ทำงาน พบว่า ประสพการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชจิราภรณ์ กำจัด (2552 : 108-110) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดประสพการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรียา แสงเลิศ (2554 : 129-130) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหาการจัดประสพการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดประสพการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของเด็กปฐมวัยในจังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยให้ความสำคัญในการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านพัฒนาการด้านสังคม มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมด้านประสพการณ์ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา กิจกรรมด้านประสพการณ์ทางสังคม รวมไปถึงการ

พัฒนาสื่อเพื่อการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาด้าน

2. ปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับนุชจิราภรณ์ กำจัด (2552 : 108-110) ได้ศึกษาปัญหาการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับปฐมวัยยังพบปัญหาในด้านพัฒนาการด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา การจัดหาแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เครื่องเล่นกลางแจ้งในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของ อุมพร ภูศรี โสม (2560) พบว่า การศึกษาวิจัย เรื่องวัฒนธรรมการเรียนการสอนตามแนววิถีพุทธของโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้ ดร.อาจง ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสัตยาไส ให้เป็นสถานที่ให้การศึกษาด้านวิชาการ และบ่มเพาะมนุษย์ให้มีคุณค่า 5 ประการ อันได้แก่ การเป็นคนที่มีความจริง มีความรักความเมตตา มีความไม่เบียดเบียน มีความประพฤติชอบ และมีความสุข อันเป็นรากฐานที่ดีในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นประโยชน์สุขเพื่อตนเองและเพื่อสังคม

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ประสบการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน พบว่ามีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

และสอดคล้องงานวิจัยของนุชจิราภรณ์ กำจัด (2552 : 108-110) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-2 มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยที่มีประสบการณ์ต่างกัน ขนาดโรงเรียนต่างกัน

4. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ประสบการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจิราภรณ์ กำจัด (2552 : 108-110) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-2 มีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยที่มีประสบการณ์ต่างกัน ขนาดโรงเรียนต่างกัน แต่พบปัญหาที่ใกล้เคียงกันคือ ความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านร่างกายของเด็ก การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเพื่อการด้านอารมณ์และจิตใจ การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการด้านสังคม การจัดกิจกรรมกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านสังคมของเด็กของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดหาแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 การบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านสติปัญญา การจัดหาอาหารให้เด็กครบ 5 หมู่ การให้นักเรียนช่วยเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ กิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านร่างกายโดยควรพิจารณาประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเด็กให้เหมาะสม

1.2 ปัญหาการบริหารจัดการการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ส่วนใหญ่ ควรส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กควรให้ความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ตอบสนองธรรมชาติด้านต่างของเด็ก ภาวะโภชนาการ การดูแลสุขภาพจิตของเด็กอันส่งผลต่อสุขภาพกายที่แข็งแรง ซึ่งส่งผลในการเรียนรู้อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ ควรสอนให้เด็กเข้าใจถึงอารมณ์ การ รับรู้ ตลอดจนการช่วยเหลือเด็กที่ปัญหาทางอารมณ์ เพื่อให้เด็กสามารถปรับพฤติกรรมการแสดงออกทาง อารมณ์ให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น อันจะช่วยให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เพื่อเข้าใจถึงพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับกับพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ อันจะเป็นหนทางที่นำเด็กไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในอนาคต การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ควรมีการเสาะหา แสวงหา สืบค้น ความรู้ที่เด็กสนใจด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อนำไปพัฒนาสื่อและสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง ทั้งนี้ผลจากการจัดกิจกรรมที่ให้เกิดปฏิบัติเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเองนั้น นอกจากจะเกิดผลต่อการ เรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ แล้ว ยังเป็นการสร้างพื้นฐานการเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับเด็กอีกทางหนึ่งด้วย

1.3 ควรมีการแผนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาในการจัดประสบการณ์ให้ครอบคลุมในการพัฒนา พัฒนาการเด็ก ด้านอารมณ์ และ จิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดเลย จากบุคคลอื่น ๆ ให้ครบถ้วนได้แก่ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่นำมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการ พัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาในการจัดการสอนแบบศูนย์การาเรียนรู้หรือแบบพหุปัญญาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็ก 3-5 ปี**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
2. นุชจิราภรณ์ กำจัด. (2552). **สภาพและปัญหาการจัด ประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กของ ครูผู้สอน ระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 1-2**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
3. วิลาวรรณ นานองตุม. (2548). **สภาพและปัญหาการ ปฏิบัติงานของครูระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

4. ศรียา แสงเลิศ. (2554). **สภาพและปัญหาการจัด
ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์
ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.**
5. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
(2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ :**
สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
6. อุมาพร ภูศรีโสม. (2560). **วัฒนธรรมการเรียนรู้การ
สอนตามแนววิถีพุทธของโรงเรียนสัตยาไส จังหวัด
ลพบุรี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2
(กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 27.**

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในตำบลทุ่งทอง

อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

Knowledge and Understanding for People's Personal Income Tax of the People in

Ku Thong Sub District, Chiang Yuen District, Maha Sarakham Province

กุสุมา ดำรงชัย¹

ดร.กุลลาภ ปุริสาร²

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประชาชนในตำบลทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 2.เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบล ทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ 3.ศึกษาปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ ใน 19 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คน จำนวน 190 คน และการสัมภาษณ์กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 72.94 รองลงมา คือมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.18 และมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนผู้มีเงินได้ ในตำบลทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

3. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 30 คน พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าใช้จ่าย การหักลดหย่อนเพื่อการประกันชีวิต การหักลดหย่อนสำหรับบุตร แหล่งข้อมูลทางกฎหมายภาษีอากร การหักภาษี ณ ที่จ่าย และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งการยื่นแบบเสียภาษี และไม่เคยเข้าฟังคำบรรยายหรือได้รับการอบรมทางด้านความรู้ทางภาษีอากร แนวทางในการให้บริการวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนโดยตรง ควรลงพื้นที่ในการแนะนำการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ในระหว่างการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เดือน มกราคม ถึง มีนาคมของทุกปี และควรจัดให้มีโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่ประชาชนควรรู้ให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้เรียนรู้กันจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันต่อไป

คำสำคัญ ความรู้ความเข้าใจ, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Abstract

This mixed research aimed to 1. study the level of knowledge and understanding for people's Personal Income Tax of the People in Ku Thong Sub District, Chiang Yuen District, Maha Sarakham Province. 2. Compare the level of knowledge and understanding about personal income tax of the people in Kuthong sub district, Chiang Yeun district, Maha Sarakarm province by age, education level, and career. 3. Study the problems and process of the academic service about personal income tax by using a group of people who has income in 19 villages, 10 persons per each village total of 190 persons as a group example. Using interview a group of merchants, officials, farmers, and province leaders total 30 persons by using questionnaire for collecting quantitative data and content analysis for analyzing qualitative data.

The research results:

1. There were 124 persons of the survey group (72.94%) understand about personal tax income at the average level. Next was the group who understand about personal tax income in a low level which was 36 persons (21.18%). The last was a group of persons who understand about personal tax income at the high level which was only 10 persons (5.88%).
2. The comparison of knowledge and understanding about personal income tax of the people in Ku Thong sub district, Chiang Yuen district, Maha Sarakham province found that the different of age, education level and career has a different statistical significantly at the level of 0.05.
3. The qualitative results from interview from 30 persons with different careers found that most of the people still lack of understand about personal income tax including the exemption of personal income tax, deductions allowed for the calculation of personal income tax, life insurance premium paid by taxpayer, child allowance, tax rates of the personal income tax and tax return. Guidelines for solving these problems the university should have the project seminar to make them know and understand the knowledge about laws personal tax income to other people for them to understand and can also use this knowledge for their lives.

Keywords : Knowledge and Understanding, Personal Income Tax

1. บทนำ

รัฐบาลมีหน้าที่หลัก คือการบริหารและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในประเทศดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้การพัฒนาประเทศต้องใช้เงินมหาศาล ซึ่งรายได้ของรัฐมากกว่าร้อยละ 90 มาจากการจัดเก็บภาษีจากประชาชน ภาษีจึงเป็นรายได้สาธารณะที่สำคัญที่สุดของรัฐ ในทางวิชาการเป็นที่ยอมรับว่า “ภาษี” หมายถึง เงินที่รัฐใช้อำนาจมหาชนในการบังคับเก็บจากประชาชนเพื่อภาระสาธารณะ หรือเพื่อ

แทรกแซงในกิจการด้านอื่นๆของรัฐ โดยไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี จากนิยามดังกล่าวภาษีจึงมีผลทางกฎหมายที่สำคัญ คือ การจัดเก็บภาษีต้องอยู่ภายใต้ความชอบด้วยกฎหมายภาษี กล่าวคือ ภาษีต้องอยู่ภายใต้หลักความยินยอมทางภาษี หรือหลักไม่มีภาษีโดยไม่มีผู้แทน (No taxation without representation) ซึ่งหมายถึง ในการจัดเก็บภาษีจากประชาชน รัฐจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาในฐานะผู้แทนของประชาชนเพื่อให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่รัฐในการเรียกเก็บภาษีจากประชาชน (อ้างถึงในรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายโดยองค์กรตุลาการในประเทศไทย: doi.nrct.go.th/ListDoi/Download/2) ทั้งนี้รัฐบาลซึ่งเป็นผู้จัดเก็บภาษี และประชาชนผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้จ่ายภาษี จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรอย่างเคร่งครัด อีกทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้ และต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้ในระยะเวลาที่กำหนด

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งเรียกเก็บจากผู้มีเงินได้นั้น ถือเป็นแหล่งรายได้สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ และข้อมูลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อภาครัฐในหลายแง่มุม เช่น เป็นสิ่งสะท้อนถึงรายได้ภาคครัวเรือนโดยเฉพาะฐานเงินเดือนและฐานเงินฝากที่ขยายตัวในแต่ละปี รวมทั้งเป็น สิ่งสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอีกด้วย (อ้างอิงใน หลุยา ธีระชัยศิริกุล และสุพรรณิ พุทธรัตน์, 2559) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นมีฐานกว้างครอบคลุมประชาชนผู้มีเงินได้ทั่วประเทศ เนื่องจากการจัดเก็บจากบุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นการจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า โดยกรมสรรพากรมีนโยบายกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยวิธีใกล้ชิดและเป็นปัจจุบัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีในการเสียภาษี เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการเก็บภาษี ถึงแม้ว่ากรมสรรพากรจะมีนโยบายประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น การจัดทำคู่มือแนะนำความรู้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการยื่นแบบแสดงรายการให้กับผู้เสียภาษี การแนะนำการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของกรมสรรพากร การขอคำแนะนำและติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรผ่านทางโทรศัพท์ (ศูนย์สารนิเทศสรรพากร RD Call Center 1161) เป็นต้น แต่ยังมีประชาชนผู้เสียภาษีอากรในท้องถิ่นอีกจำนวนมากที่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและยื่นแบบแสดงรายการ ซึ่งอาจเกิดจากการมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของกฎหมายภาษีอากรในแต่ละปี (อ้างอิง กรมสรรพากร <http://www.rd.go.th>)

ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ และสร้างความรู้สึที่ดีในการเสียภาษีในทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกรมสรรพากร ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษี หรือสถาบันการศึกษาต่างๆซึ่งมีหน้าที่ในการให้บริการวิชาการแก่สังคม จึงควรมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการที่จะให้ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นธรรม ในขณะเดียวกันประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีทุกคนควรจะเปิดใจเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป และมุ่งเน้นการบริการวิชาการ แก่ท้องถิ่นและสังคมตามนโยบายของวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จึงทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลภูทอง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นเขตบริการวิชาการของวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย และชุมชนแห่งนี้ได้มีการร่วมทำกิจกรรมทำนุบำรุงศาสนาและด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2556-2561 รวมเป็นเวลา 6 ปี กอปรกับยังไม่เคยมีหน่วยงานใด ได้ลงศึกษาในพื้นที่นี้มาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน และเป็นแนวทางสำหรับการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ถูกต้องแก่ประชาชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประชาชนในตำบลภูทอง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลภูทอง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้กำหนดพื้นที่การวิจัยไว้เฉพาะพื้นที่ของตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 19 หมู่บ้าน
2. ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ ใน 19 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คน จำนวน 190 คน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน ใน 3 หมู่บ้าน จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง
3. ตัวแปรในการวิจัย มีดังนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

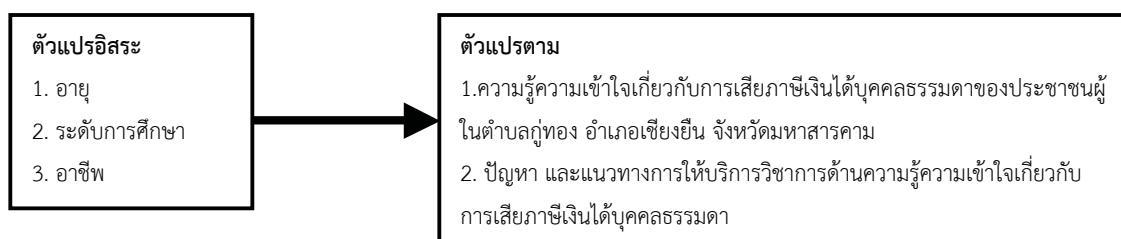
- 3.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม
- 3.2.2 ปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. ระยะเวลาในการทำวิจัย รวม 7 เดือน คือ เดือน พฤศจิกายน 2560 – พฤษภาคม 2561

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้ด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม
3. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนผู้มีเงินได้ในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. ได้แนวทางในการบริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ถูกต้องแก่ประชาชนของคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

7. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้การเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ในตำบลทุ่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 19 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คน เป็นจำนวน 190 คน

1.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 3 หมู่บ้าน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บ้านเมืองเพ็ง จำนวน 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 15 หมู่บ้านละ 10 คน และหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งทอง จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม แบบ 2 ตัวเลือก (ถูก-ผิด) จำนวน 20 ข้อ

2.2 เครื่องมือเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 190 ชุด และได้รับกลับคืนมาจำนวน 170 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89

3.2 การใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการ

ลงพื้นที่และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยใช้แนวคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย (กุหลาบ ปุริสาร, 2556 : 15) กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน ใน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองเพ็ง 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 15 หมู่บ้านละ 10 คน และ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งทอง จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน เพื่อสรุปเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องทุกฉบับอีกครั้ง

4.1.2 นำแบบสอบถามมาดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์

4.1.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ

4.1.5. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม ด้วยการนับความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกต้อง

4.1.6. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม โดยนำค่าคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมิน

ค่าคะแนน 0-9 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนน 10-14 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 15-20 หมายถึง มีความรู้

ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analyzing) โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองเพ็ง จำนวน 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 15 หมู่บ้านละ 10 คน และ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งทอง จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

8. สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.12 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.88 และมีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.90 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.92 และมีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.18 ซึ่งผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 35.02 รองลงมาได้มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 27.39 และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 25.48 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 40.49 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.09 และประกอบอาชีพค้าขาย/อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 13.50

1.2 ผลการวิจัยด้านระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่ามีผู้ได้คะแนนสูงสุด 15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ได้คะแนนต่ำสุด 4 คะแนน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18 และคะแนน 12 คะแนน เป็นคะแนนที่มีผู้ทำได้จำนวนมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18

1.3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม แบบ 2 ตัวเลือก (ถูก-ผิด) จำนวน 20 ข้อ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ในข้อคำถามที่ประชาชนตอบถูกต้อง

ลำดับที่	ข้อคำถามที่ตอบถูกต้อง	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1	แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้ พึงประเมินที่ได้รับแล้วในระหว่างปีภาษีระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม โดยยื่นภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และสามารถยื่นแบบผ่านระบบอินเทอร์เน็ตโดยเข้า website ของกรมสรรพากร ที่ www.rd.go.th	125	73.53
2	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคำนวณจากยอดเงินได้สุทธิคูณด้วยอัตราภาษีที่กำหนดเป็นอัตราก้าวหน้า หรือเรียกว่าอัตราขั้นบันได	117	68.82
3	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมา ได้แก่ บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือ คณะบุคคลที่มีขึ้นต่อบุคคลผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง และวิสาหกิจชุมชนเฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีขึ้นต่อบุคคล	92	57.11

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม ในข้อคำถามที่ประชาชนตอบผิด

ลำดับที่	ข้อคำถามที่ตอบผิด	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1	ผู้มีเงินได้ที่มิใช่เลขประจำตัวประชาชนไม่สามารถใช้เลขประจำตัวประชาชนแทนเลขประจำตัวเสียภาษีอากรได้ โดยต้องขอมีเลขประจำตัวเสียภาษีอากรใหม่	112	65.88
2	ผู้มีเงินได้เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย จากหน้าที่งาน กิจการที่ทำ กิจการของนายจ้างในประเทศไทย ตลอดจนทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้เสมอ ทั้งนี้ เฉพาะที่จ่ายกันในประเทศไทยเท่านั้น	85	50.00
3	ผู้มีเงินได้ที่มิใช่คู่สมรสมีเงินได้เกิดจากเงินเดือนเพียงอย่างเดียวในระหว่างปีภาษีนั้น 120,000 บาท ไม่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	76	44.70

2. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.1 การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรอายุ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 31-40 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากที่สุด รองลงมาคือ อายุมากกว่า 40 ปี และ ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 20-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในอันดับที่ 3

2.2 การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากที่สุด คือ ระดับการศึกษาปริญญาเอก และ ปริญญาตรี รองลงมา คือ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในอันดับที่ 3

2.3 การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม ตามตัว

แปรอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากที่สุด รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย/อาชีพอิสระ และอาชีพพนักงานบริษัท และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับจ้าง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในอันดับที่ 3

2. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองเพ็ง หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 15 หมู่บ้านละ 10 คน และหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งทอง จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าใช้จ่าย การหักลดหย่อนเพื่อการประกันชีวิต การหักลดหย่อนสำหรับบุตร แหล่งข้อมูลทางกฎหมายภาษีอากร การหักภาษี ณ ที่จ่าย และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ทราบว่าสามารถยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ แต่ไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการ และไม่เคยเข้าฟังคำบรรยายหรือได้รับการอบรมทางด้านกฎหมายภาษีอากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการให้บริการวิชาการด้านความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ 1) ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนโดยตรง 2) สถาบันการศึกษาควรลงพื้นที่ในการแนะนำการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ ในช่วงการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เดือน มกราคม ถึง มีนาคม ของทุกปี และ 3) ควรจัดให้มีโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่ประชาชนควรรู้ให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้เรียนรู้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไป

9. การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับปานกลางจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีผู้ได้คะแนนสูงสุด 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.00 โดยคะแนน 12 คะแนน เป็นคะแนนที่มีผู้ทำได้จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.18 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร สังข์เมฆ (2553) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเต็ม 30 คะแนน มีผู้ได้คะแนนต่ำสุด 10 คะแนน ร้อยละ 0.61 ได้ คะแนนสูงสุด 28 คะแนน ร้อยละ 0.30 และได้คะแนน 19 คะแนนมีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 13.72 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา สุขสวัสดิ์ (2558) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์ (2560) ที่ได้วิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี

ค่าเฉลี่ย 19.4450 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.83128 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร สังข์เมฆ (2553) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนใน จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนใน จังหวัดภูเก็ต ตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าใช้จ่าย การหักลดหย่อนเพื่อการประกันชีวิต การหักลดหย่อนสำหรับบุตร แหล่งข้อมูลทางกฎหมายภาษีอากร การหักภาษี ณ ที่จ่าย และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ทราบว่า สามารถยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ แต่ไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการ และไม่เคยเข้าฟังคำบรรยายหรือได้รับการอบรมทางด้านกฎหมายภาษีอากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร สังข์เมฆ (2553) ที่ทำวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนใน จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นจำนวนกว่าครึ่ง ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าใช้จ่าย การหักลดหย่อนเพื่อการประกันชีวิต การหักลดหย่อนสำหรับบุตร แหล่งข้อมูลทางกฎหมายภาษีอากร การหักภาษี ณ ที่จ่าย และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาการยื่นแบบภาษี บทกำหนดโทษและการลดหย่อนให้ผู้อุปการะบิดามารดา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมิกา ตั้งประกายโรจน์ (2553) พบว่า ผู้ที่ผ่านการอบรมทางภาษีอากรที่มากกว่าครึ่ง มีความรู้เพิ่มเติม ส่งผลต่อความสนใจในการเสียภาษีที่ถูกต้องครบถ้วน

10. ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนที่ยังมีความรู้ความเข้าใจน้อย โดยการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ การจัดอบรม สัมมนา การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันประชาสัมพันธ์เชิงรุกและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชน

3. สถาบันการศึกษาควรลงพื้นที่ให้บริการวิชาการในการแนะนำการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ในระหว่างการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เดือนมกราคม ถึง มีนาคมของทุกปี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตพื้นที่อื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนผู้มีเงินได้ต่อการให้บริการของหน่วยงานด้านการจัดเก็บภาษีอากร

3. ควรมีสถาบันการศึกษาลงพื้นที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนา โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่ประชาชนควรรู้จักจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อไป

11. เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ ปุริสาร. (2556). **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology)**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 8.
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2561). **ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- เคมีกา ตั้งประกายโรจน์. (2553). **คุณลักษณะของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ทัศนคติต่อความเป็นธรรมของมาตรการภาษีอากรในด้านค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ค่าลดหย่อน และอัตราภาษี**. บัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธานีธร์ ศิลปจารุ. (2553). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. สำนักพิมพ์เอ็กซ์เพรสมีเดีย. กรุงเทพฯ: หน้า 91.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์. (2560). **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของ ประชาชนในจังหวัดปทุมธานี**. <http://old.westem.ac.th/images/yasmee/pdf/K9/human2.pdf>. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2561.
- รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง **การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายโดยองค์กรตุลาการในประเทศไทย** : doi.nrct.go.th/ListDoi/Download/2. ค้นเมื่อ 2 เมษายน 2561.
- วิภาดา สุขสวัสดิ์. (2558). **การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย)**. ค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2560, จาก <http://www.researchsystem.siam.edu/images/>.
- สายสมร สังข์เมฆ. (2553). **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต**. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พุลยา ธีระธัญศิริกุล และสุพรรณิ พุทธรัตน์. (2559). **ความรู้และทัศนคติของผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สุราษฎร์ธานี 2**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 205 35(6). (พฤศจิกายน-ธันวาคม): หน้า 204.

ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดชัยภูมิ
The influential factors of the marketing of Buddhism
Tourism in Chaiyaphum Province

ดร.อัญชลี ชัยศรี¹

รัตนภรณ์ สีดา²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภวัชรภูมิ ตูฟจ³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาด ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน ได้มา โดยวิธี สุ่มแบบบังเอิญเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด ดังนี้ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.06$) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านกระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.96$) ด้านการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.80$) และด้านค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา, ปัจจัยการตลาด

Abstract

The objectives of this research were to study the influential factors of the marketing of Buddhism Tourism Chaiyaphum Province. The sample of this research were 400 persons from tourists in Chaiyaphum Province selected by accident sampling. The research instrument was questionnaires for quantitative, Analyzed data by using the following statistics : frequency, percentage, means, standard deviation.

The results were as follows; Influential factors of the marketing strategic of Buddhism Tourism Chaiyaphum Province : Considering from high to low aspect were : Tourism activities ($\bar{X} = 4.27$), Tourism personnel ($\bar{X} = 4.06$), Physical environment ($\bar{X} = 3.96$), Service Process ($\bar{X} = 3.96$), Location of tourist attraction ($\bar{X} = 3.96$), promotion of tourism marketing ($\bar{X} = 3.80$) and Travel expenses ($\bar{X} = 3.72$) in orderly.

Keywords : Buddhism Tourism, influential factors of the marketing

¹⁻³ อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

1. บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ ในการสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย ซึ่งสามารถยืนยันได้จากตัวเลขของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาถึง 24.64 ล้านคน สร้างรายได้กว่า 1.15 ล้านล้านบาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนถึง 138 ล้านคน ที่สร้างรายได้ 705,500 ล้านบาท ในปี 2557 ที่ผ่านมา (ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว, 2558) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญยิ่งต่อประเทศ การเติบโตของอุตสาหกรรมนี้ เป็นผลให้เกิดการลงทุนสร้างเม็ดเงินในประเทศมากขึ้น นอกจากนี้ผลประโยชน์จะตกอยู่ภายในประเทศแล้วยังสามารถสร้างงานสร้างอาชีพอีกหลายแขนงก่อให้เกิดการกระจายงานกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ นับเป็นการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพัฒนาสังคมของประเทศไทยได้

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อปฏิรูปและ มาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในระยะเวลา 4 ปีระหว่าง พ.ศ.2555-2559 โดยเน้นที่ประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประเภทโบราณสถานโบราณวัตถุ และประเพณีวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโต อย่างยั่งยืน โดยเน้นตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ประโยชน์ ทั้งต่อสถาบันครอบครัวและต่อสังคมโดยรวม โดยมีแนวโน้มการพัฒนาท่องเที่ยวจะเป็นไปในลักษณะการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้มากขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงพุทธเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากขึ้น มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมเดินทางไปวัด เพื่อร่วมกิจกรรมทางศาสนา การปฏิบัติธรรม ดังจะเห็นจากการเดินทางท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาได้แพร่หลายไปในนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม ซึ่งมักใช้เวลาวันหยุดเทศกาล โดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันสำคัญทางศาสนาจะมีการถือศีลปฏิบัติธรรมและประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิเป็นอีกหนึ่งในจังหวัดทั่วประเทศที่มีนโยบายส่งเสริมปีแห่งพุทธชยันตี 2600 ปี แห่งการตรัสรู้

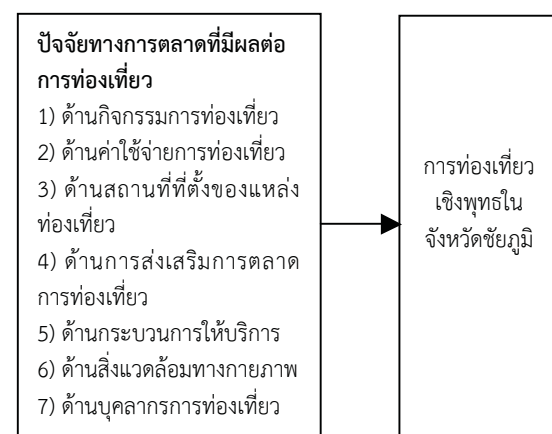
ของพระพุทธเจ้า โดยวัดที่มีความโดดเด่นในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณี และเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม และเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เรียกว่า “เส้นทางบุญ” ทำให้มีนักท่องเที่ยวและผู้สนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดชัยภูมิเพิ่มขึ้น

คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการท่องเที่ยวเชิงพุทธจังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงพุทธจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งความรู้ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดชัยภูมิต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ศึกษาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงพุทธในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงพุทธในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิจำนวน 400 คน โดยกำหนดขนาด

ของกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้สูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (นิรมล กิติกุล, 2552)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์ข้อมูลและแนวคิดทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scales) สำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดเตรียมแบบสอบถามและทำการแจกแบบสอบถามให้แก่ นักท่องเที่ยว

2) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. ผลการวิจัย

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องนี้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามสำหรับผู้เดินทางไปท่องเที่ยวจำนวน 400 ชุด ผลการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยการตลาดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านบุคลากรการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมาก ด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก และด้าน

ค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิในภาพรวม

ปัจจัยทางการตลาด	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.27	.620	มากที่สุด	1
ด้านค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว	3.72	.846	มาก	7
ด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว	3.96	.796	มาก	5
ด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว	3.80	.950	มาก	6
ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว	4.06	.732	มาก	2
ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	3.96	.822	มาก	3
ด้านกระบวนการให้บริการ	3.96	.822	มาก	4
รวม	3.96	.798	มาก	

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการตลาดด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
เป็นแหล่งให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนา	4.24	.638	มากที่สุด	3
เป็นแหล่งพักผ่อนให้ความเพลิดเพลิน	4.20	.636	มาก	4
เป็นแหล่งปฏิบัติธรรมที่เหมาะสม	4.14	.586	มาก	5
เป็นที่แหล่งศรัทธาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือ	4.34	.607	มากที่สุด	2
เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ	4.41	.637	มากที่สุด	1
รวม	4.27	.620	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ เป็นที่แหล่งศรัทธาสืบสานศีลธรรมที่นับถือ ($\bar{X} = 4.34$) เป็นแหล่งให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 4.24$) เป็นแหล่งพักผ่อนให้ความเพลิดเพลิน ($\bar{X} = 4.20$) และเป็นแหล่งปฏิบัติธรรมที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ปัจจัยทางการตลาดด้านค่าใช้จ่ายของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
ราคาของที่ระลึกมีความเหมาะสม	3.66	.831	มาก	4
ราคาเครื่องสักการบูชาที่มีความเหมาะสม	3.75	.845	มาก	2
ราคาวัตถุมงคลมีความเหมาะสม	3.76	.818	มาก	1
ราคาอาหาร/เครื่องดื่มมีความเหมาะสม	3.72	.889	มาก	3
รวม	3.72	.846	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านค่าใช้จ่ายของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ราคาวัตถุมงคลมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมา ราคาเครื่องสักการบูชาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.75$) และราคาอาหาร/เครื่องดื่มมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ปัจจัยทางการตลาดบริการด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
เป็นที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	3.84	.838	มาก	4

ด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
สถานที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทาง	3.97	.771	มาก	2
สามารถเดินทางไปเที่ยวได้หลายช่องทาง	3.95	.783	มาก	3
ระยะเวลาเปิด-ปิดมีความเหมาะสม	4.09	.793	มาก	1
รวม	3.96	.796	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระยะเวลาเปิด-ปิดมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา สถานที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทาง ($\bar{X} = 3.97$) สามารถเดินทางไปเที่ยวได้หลายช่องทาง ($\bar{X} = 3.95$) และ เป็นที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ปัจจัยทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านการส่งเสริมการตลาด	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
ได้รับข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต	3.97	1.020	มาก	2
ได้รับข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	3.55	1.048	มาก	4
ได้รับข้อมูลจากปากต่อปาก	4.07	.820	มาก	1
การประชาสัมพันธ์	3.60	.910	มาก	3
รวม	3.80	.950	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ได้รับข้อมูลจากปากต่อปาก ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา คือ ได้รับข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.97$) การประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.60$) และ ได้รับข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ปัจจัยทางการตลาดด้านบุคลากรการ ท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านบุคลากรการ ท่องเที่ยว	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ ได้ดี	3.93	.807	มาก	4
เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก ได้อย่างเหมาะสม	4.03	.731	มาก	3
เจ้าหน้าที่มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดี	4.04	.710	มาก	2
เจ้าหน้าที่แต่งกาย สุภาพเรียบร้อย	4.23	.679	มากที่สุด	1
รวม	4.06	.732	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้าน
บุคลากรการท่องเที่ยวเชิงพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่
แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา เจ้าหน้าที่มี
มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X} = 4.04$) เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.03$) และ เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ได้ดี
($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้าน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัด ชัยภูมิ

ด้านสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
มีป้ายแจ้งจุดสำคัญ	4.12	.756	มาก	1
ที่จอดรถเพียงพอต่อ นักท่องเที่ยว	3.98	.841	มาก	2
มีจำนวนห้องน้ำ เพียงพอต่อ นักท่องเที่ยว	3.91	.866	มาก	3
มีที่นั่งพักผ่อน เพียงพอต่อ นักท่องเที่ยว	3.84	.825	มาก	4
รวม	3.96	.822	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้าน
สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีป้ายแจ้ง
จุดสำคัญ ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา ที่จอดรถเพียงพอต่อ
นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.98$) มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อ
นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.91$) และมีที่นั่งพักผ่อนเพียงพอต่อ
นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ปัจจัยทางการตลาดด้านกระบวนการให้บริการ การท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

ด้านกระบวนการ ให้บริการ	Mean	SD	แปลค่า	ลำดับที่
เข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยวได้ง่าย	4.00	.791	มาก	2
มีการจัดลำดับการ ให้บริการ	3.94	.763	มาก	4
การขอข้อมูลเกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยว	4.00	.778	มาก	3
การให้ยืมผ้าถุง	3.77	.930	มาก	5
การอำนวยความสะดวก ด้านความ ปลอดภัย	4.07	.742	มาก	1
รวม	3.96	.801	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยทางการตลาด
บริการด้านกระบวนการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงพุทธ
จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อ
พิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การอำนวยความสะดวกด้าน
ความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
ได้ง่าย ($\bar{X} = 4.00$) การขอข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
($\bar{X} = 4.00$) มีการจัดลำดับการให้บริการ ($\bar{X} = 3.94$) และ
การให้ยืมผ้าถุง ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ

6. อภิปรายผล

ปัจจัยทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ
จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย

1) ปัจจัยทางการตลาดด้านกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ รองลงมาคือ เป็นที่แหล่งศรัทธาสังคักดีสิทธิ์ที่นับถือ เป็นแหล่งให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนา เป็นแหล่งพักผ่อนให้ความเพลิดเพลิน และเป็นแหล่งปฏิบัติธรรมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Richards (2010) ว่ากิจกรรมหรือสินค้าที่สร้างประสบการณ์ หรือทักษะ เป็นการขายสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่ยังคงไว้ซึ่งความประทับใจประสบการณ์ที่ดี เมื่อนักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

2) ปัจจัยทางการตลาดด้านค่าใช้จ่ายของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ราคาวัตถุมงคลมีความเหมาะสม รองลงมาราคาเครื่องสักการบูชาที่มีความเหมาะสม ราคาอาหาร/เครื่องดื่มมีความเหมาะสม และราคาของที่ระลึกมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2546) ที่กล่าวว่า ราคาของสินค้าการบริการการตั้งราคามีผลต่อยอดขายและความประทับใจในสินค้าและบริการ ส่วนการลดราคาทำให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการมากขึ้น แต่ทำให้การบริการและคุณภาพของสินค้าลดลงและขาดความประทับใจหลังจากการบริการ ขณะที่การตั้งราคาสูงเกินไปส่งผลให้ยอดขายน้อยลง อย่างไรก็ตามราคาย่อมขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าและมาตรฐานในการบริการ ณ จุดขาย เมื่อผู้บริโภคสัมผัสบริการแล้วประทับใจ ตลอดจนวงจรบริการ (Service cycle) ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจและยินดีในการจ่ายเงินเพื่อราคาที่แพงขึ้น

3) ปัจจัยทางการตลาดบริการ ด้านสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระยะเวลาเปิด-ปิดมีความเหมาะสม รองลงมาสถานที่ตั้งสะดวกต่อการเดินทาง สามารถเดินทางไปเที่ยวได้หลายช่องทาง และเป็นที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์ (2546) กล่าวว่า การบริหารจัดการ การให้บริการ อาคารสถานที่ เส้นทางคมนาคม สภาพแวดล้อมในบริเวณวัดมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ อย่างมาก การที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามามีส่วนร่วม กับสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกทางการท่องเที่ยว นั้น ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐบาลเป็นผู้จัดหา หรือภาคเอกชนจัดมาให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ความมีมาตรฐานในทุกด้านและให้บริการอย่างเป็นธรรมกับนักท่องเที่ยว

4) ปัจจัยทางการตลาดบริการด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ได้รับข้อมูลจากปากต่อปาก รองลงมาคือได้รับข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต การประชาสัมพันธ์ และได้รับข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของพิบูล ธิปะปาล (2547) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการติดต่อสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อองค์การ และกลุ่มต่างๆ ในสังคมทั้งภาครัฐบาลและเอกชน การประชาสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นตัวเร่งเร้าให้เกิดการบริโภคผลิตภัณฑ์ และแนะนำให้บุคคลอื่นที่อยู่ห่างไกลจากจุดขายสินค้าหรือบริการได้รับทราบ การส่งเสริมการตลาดด้วยการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแหล่งท่องเที่ยวหรือธุรกิจท่องเที่ยว และทำให้ภาพลักษณ์ที่ดีนี้สอดคล้องแทรกเข้าไปในจิตใจของนักท่องเที่ยว แล้วชักนำนักท่องเที่ยวให้เกิดความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย จินณพัช ปทุมพร (2560) ระบุว่า นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมายังหัวหินประเทศไทยนั้นเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีกำลังซื้อสูง มีความต้องการการบริการเพื่อสุขภาพที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ซึ่งให้ความสนใจกับภาพลักษณ์ของแต่ละประเทศเป็นหลัก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับคุณภาพ มาตรฐาน และความน่าเชื่อถือของการบริการและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เลือกใช้ รวมไปถึงอรรถาธิบายไมตรีและการบริการด้านการท่องเที่ยวด้วย โดยมีความต้องการให้นำเสนอราคาในลักษณะการบริการแบบเหมาจ่ายมากที่สุด ควบคู่กันนี้ความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการเป็นสำคัญ

5) ปัจจัยทางการตลาดบริการด้านบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่แต่งกาย

สภาพเรียบร้อย รองลงมาเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม และเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tariq, A. N., & Moussaoui, N.(2009) กล่าวว่า การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของบุคลากรทางการท่องเที่ยวที่มีความถูกต้อง สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้อย่างเข้าใจ ตลอดจนการสร้างงานบริการที่มีคุณภาพให้กับนักท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจและต้องการที่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

6) ปัจจัยทางการตลาดบริการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือมีป้ายแจ้งจุดสำคัญ รองลงมาที่จอดรถเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว และมีที่นั่งพักผ่อนเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระมหาสุริยา มะสันเทียะ. (2558) ที่กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทางการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวพิจารณา เพื่อนำมา ตัดสินใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐบาลควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ห้องสุขา ลานจอดรถ ป้ายบอกเส้นทางเข้า แหล่งท่องเที่ยว และการปรับปรุงสภาพพื้นผิวจราจรในเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

7) ปัจจัยทางการตลาดบริการ ด้านกระบวนการให้บริการ การท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย รองลงมาเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย การขอข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดลำดับการให้บริการ และการให้ยืมผ้าถุง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุริยา มะสันเทียะ. (2558) กล่าวว่า กระบวนการบริการทางการท่องเที่ยวควรมีรูปแบบและวิธีการที่สะดวก ง่าย และมีความรวดเร็วในการดำเนินการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวติดต่อซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย และควรมีการจัดทำเว็บไซต์ทางการท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว โดยมีการจัดเว็บไซต์ใน

รูปแบบภาษาต่างประเทศ ที่เป็นภาษาหลัก ที่ใช้กันเป็นสากล ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวของภาครัฐ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ ในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และได้มีการจัดเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยดูแลและให้บริการภายในสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

7. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ควรมีการสร้างสื่อต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยการจัดทำวิดีโอข้อมูลประวัติสถานที่ท่องเที่ยว สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. ควรจัดสถานที่พักผ่อนไว้สำหรับนักท่องเที่ยว เช่นเก้าอี้สำหรับนั่ง
3. ควรมีการจัดเตรียมสถานที่ไว้สำหรับจอดรถให้เพียงพอแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวทั้งโดยรถยนต์ส่วนตัวและรถโดยสารประจำทาง
4. ควรทำป้ายชี้แจ้งจุดสำคัญต่างๆ ภายในสถานที่ท่องเที่ยว
5. ควรเตรียมการอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เช่น เจ้าหน้าที่คอยดูแลเรื่องความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. กลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. กลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
3. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของจังหวัดชัยภูมิ
4. แนวคิดความพึงพอใจของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ
5. แนวทางการเตรียมความพร้อมของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จังหวัดชัยภูมิ

8. เอกสารอ้างอิง

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2. จินณพัช ปทุมพร. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในการใช้บริการกิจกรรมเพื่อสุขภาพในหัวหิน ประเทศไทย**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 105.
3. ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2546). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.
4. ปรีดาพร อารักษ์สมบูรณ์. (2546). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการของวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
5. พระมหาสุริยา มะสันเทียะ. (2558). **กลยุทธ์การเพิ่มคุณค่าการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของพระอารามหลวงในเกาะรัตนโกสินทร์**. คุษฎ์นิพนธ์, มหาวิทยาลัยสยาม
6. พิบูล ธีปะปาล. (2547). **กลยุทธ์ การตลาด : การตลาดสมัยใหม่' (Marketing strategy: contemporary marketing)**. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
7. ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว. (2558). **เข็มทิศท่องเที่ยว**. (มกราคม-มีนาคม).
8. Richards, G. (2010). **Creative Tourism and Local Development**. In Wurzbarger.
9. R. (Ed.). **Creative Tourism A Global Conversation how to provide unique creative experiences for travelers worldwide: at present at the 2008 Santa Fe & UNESCO International Conference on Creative Tourism in Santa Fe**. (pp. 78–90). New Mexico. USA.
10. Tariq, A. N., & Moussaoui, N. (2009). **The main antecedent of customer loyalty in Moroccan banking sector**. New York: John Wiley and Sons.

ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ ของนักกีฬาฟุตบอลหญิง
ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น

Supporting Factors by Motivation Theory of McClelland to Readiness of Female
Football players, College of Asian Scholars Team, Khon Khaen Province

อาบจิตร กอมาตย์¹

ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล²

วรวรรณ รุจิตร³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น ตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรได้แก่ นักฟุตบอลหญิงที่สังกัดในทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น แบบ Rating Scale 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จำนวน 31 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.50 ส่วนสูงระหว่าง 160-165 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 58.10 น้ำหนัก ระหว่าง 56-60 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 35.50 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70 รายได้ต่อเดือน 10,000-12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.90 ภูมิลำเนา อาศัยอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90 2) ระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีระดับความพร้อมมากที่สุด ($\bar{\mu}$ = 4.65, S.D. = 0.58) ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch) ระดับมากที่สุด ($\bar{\mu}$ = 4.7, S.D = 0.62) ด้านความต้องการอำนาจ (Need for power หรือ nPow) ระดับมากที่สุด ($\bar{\mu}$ = 4.66, S.D = 0.57) ด้านความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff) ระดับมากที่สุด ($\bar{\mu}$ = 4.59, S.D = 0.57)

คำสำคัญ ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อม นักกีฬาฟุตบอลหญิง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์

Abstract

The purpose of this research was to study supporting factors to readiness of female football players, College of Asian Scholars Team, Khon Khaen Province followed by motivation theory of McClelland. The 31 female Football players were selected to be the population of this research.

¹อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหาร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

The instrument for collecting data was 5 Rating Scale of the questionnaire constructed by the researcher with content validity was IOC between 0.67-1.00 and reliability of .87. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. The results were as follows: 1) The most of 31 female Football players were the age group of 20-25 years (64.50%). The height average was between 160-165 centimeters. (58.10%) The weight was between 56-60 kilograms (35.50%). The most of population was 20 graduated persons (67.70%) Monthly income was 10,000-12,000 baht (83.90%), and live in Khon Kaen province, 13 people (41.90%). 2) Level of Supporting Factors to Readiness of Female Football players, College of Asian Scholars Team were overall at highest levels ($\bar{\mu}$ = 4.65, S.D. = 0.58), Supporting Factors to Readiness in the aspects of Need for achievement (nAch), Need for power (nPow), and Need for affiliation (nAff) were highest levels ($\bar{\mu}$ = 4.7, S.D = 0.62, $\bar{\mu}$ = 4.66, S.D = 0.57, $\bar{\mu}$ = 4.59, S.D = 0.57).

Keywords : Supporting Factors to Readiness, Female Football players, Motivation Theory of McClelland

1. บทนำ

กีฬาฟุตบอลถือเป็นกีฬาซึ่งเป็นที่นิยมสูงสุดในประเทศไทย โดยมีสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแล ฟุตบอลทีมชาติไทย และประสบความสำเร็จในระดับอาเซียน นอกจากนี้ฟุตบอลชายแล้ว ปัจจุบันมีความนิยมในฟุตบอลหญิง ซึ่งทีมชาติไทยเป็นตัวแทนของประเทศไทย ในการแข่งขันฟุตบอลระดับนานาชาติ ดูแลโดยสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีผลงานที่ผ่านมาในระดับเอเชียคือชนะเลิศการแข่งขันฟุตบอลหญิงชิงแชมป์เอเชีย 1983 (พ.ศ.2526) และชนะเลิศการแข่งขันฟุตบอลในซีเกมส์ 4 ครั้ง และปัจจุบัน ทีมนี้ได้รับการจัดอันดับจาก FIFA ให้อยู่ในอันดับที่ 31 ของโลก (<https://th.wikipedia.org> เข้าถึงข้อมูล วันที่ 7 พฤษภาคม 2559)

ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็นหนึ่งทีมในการสร้างนักฟุตบอลเยาวชนหญิง เพื่อสนับสนุนให้ทีมชาติไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับโลก ซึ่งมีจำนวนนักฟุตบอลหญิงที่ติดอันดับในทีมชาติไทยจำนวนมากที่สุดสามารถนำทีมชาติไทยเข้าสู่การแข่งขันระดับโลก ในอันดับที่ 17 ในปี พุทธศักราช 2558 (ค.ศ.2015) และหลังจากฟุตบอลหญิงทีมชาติไทยได้รับสิทธิ์เข้าแข่งขันฟุตบอลโลกหญิง 2015 ที่ประเทศแคนาดา ทางสหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศได้เลือกให้ฟุตบอลหญิงทีมชาติไทย เป็นต้นแบบสำหรับฟุตบอลหญิงทีมชาติในทวีปแอฟริกาทางแถบใต้

(<https://th.wikipedia.org> เข้าถึงข้อมูล วันที่ 7 พฤษภาคม 2559)

นอกจากทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็นทีมที่สนับสนุนให้เกิดนักฟุตบอลหญิงที่ประสบความสำเร็จหลายคน ยังมีการบริหารจัดการในเรื่องการคัดเลือกผู้เล่น การวางแผนฝึกซ้อม การสร้างแรงจูงใจ การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เพียงพอ จึงเกิดความพร้อมของทีมที่ผู้เล่นถูกคัดเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งของทีมฟุตบอลหญิงชาติไทย ที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้ ปัจจุบันทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย กำลังสร้างให้เกิดทีมฟุตบอลเยาวชนหญิง อายุ 19 ปี (U19) เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการแข่งขันครั้งต่อไป

จากความสำเร็จ ความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจปัจจัยใดที่สนับสนุนความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ปัจจัยด้านส่วนบุคคล และปัจจัยด้านทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ ที่กล่าวว่าความต้องการของคนที่จะประสบความสำเร็จ มี 3 ประการคือ 1) ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch) 2) ความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff) และ 3) ความต้องการอำนาจ (Need for power หรือ nPow) ว่าความต้องการด้านใดมีความสอดคล้องกับความพร้อมเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

เป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาทีมฟุตบอลหญิงให้มี
ความสำเร็จและพัฒนาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของ
นักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัด
ขอนแก่น ตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนัก
ฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

2.2.2 เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของนัก
ฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการ
ประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch)

2.2.3 เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของนัก
ฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการ
ความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff)

2.2.4 เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของนัก
ฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการ
อำนาจ (Need for power หรือ nPow)

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ประชากร ได้แก่ นักฟุตบอลหญิงที่สังกัดใน
ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่นจำนวน 31 คน

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัย
บัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น เนื้อหาครอบคลุมปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม

3.2.1 ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- 1) อายุ
- 2) ความสูง
- 3) น้ำหนัก
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) รายได้ต่อเดือน
- 6) ภูมิลำเนา

3.2.2 ปัจจัยตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ของแมคคลีแลนด์ (McClelland) 3 ด้าน ดังนี้

1) ความต้องการความสำเร็จ (Need
for Achievement หรือ nAch)

2) ความต้องการความผูกพัน (Need
for Affiliation หรือ nAff)

3) ความต้องการอำนาจ (Need for
power หรือ nPower)

3.3 ขอบเขตระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา
ระหว่างเดือน กันยายน 2559-กุมภาพันธ์ 2560

4. วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นแบบการวิจัยเชิงปริมาณซึ่ง
แต่ละขั้นตอนผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามลำดับ ดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ
แบบสอบถามปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬา
ฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้
ศึกษาสร้างเอง แบบ Rating Scale 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ
โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม น้อยที่สุด

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม น้อย

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม ปานกลาง

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม มาก

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม มากที่สุด

วิธีการแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย
 $\bar{X}$ ตามเกณฑ์คะแนนโดยใช้สูตรคำนวณความกว้างของชั้น
เพื่อใช้ในการอภิปรายผล (บุญชม ศรีสะอาด, : 82) ดังนี้
ความกว้างของอันตรภาคชั้น =

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงคะแนน}}$$

$$\frac{5-1}{5} = 0.8$$

การแปลความหมาย ปัจจัยที่สนับสนุนความ
พร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ปัจจัยที่
สนับสนุนความพร้อม น้อยที่สุด

4.2 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้ศึกษานำ แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำมาหาค่า IOC นำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความ สอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับคำถามที่สร้างขึ้น ดัชนีที่ใช้แสดงค่าความสอดคล้อง เรียกว่า ดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จะต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ

+1 = ข้อคำถามสอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจ

-1 = ข้อคำถามไม่สอดคล้อง

ทั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งได้ ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้ศึกษา สร้างขึ้น มีความตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และ ครอบคลุมวัตถุประสงค์การศึกษา ซึ่งผลการวัดค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ของคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาใช้ได้

4.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่ม ประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษา จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ให้ค่า มากกว่าและเท่ากับ 0.7 สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) ซึ่งผล การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อม ของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียจังหวัด ขอนแก่น : ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4.1 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ขอความร่วมมือด้วยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้จัดการทีมฟุตบอลหญิง วิทยาลัย บัณฑิตเอเชีย

4.4.2 ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และ เก็บคืนด้วยตนเองโดยอธิบายรายละเอียดแบบสอบถามให้ กลุ่มประชากรเข้าใจ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์และประโยชน์ของงานวิจัยครั้งนี้ และยินยอม ทำแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ

4.4.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จากการ ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬา ฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น ตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษาได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดย รวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในสถาบันการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 31 คน จำแนก ตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.5 จำแนกตามส่วนสูง ส่วนใหญ่ส่วนสูงอยู่ระหว่าง 160-165 ซม. คิดเป็นร้อยละ 58.1 จำแนกตามน้ำหนักส่วนใหญ่ น้ำหนักระหว่าง 56-60 กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 35.5 จำแนกตามวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรี

จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 จำแนกตามรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.9 จำแนกตามภูมิภาคนา ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 41.9

5.2 ระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โดยรวม พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น : ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ โดยรวมมีระดับความพร้อมมากที่สุด ($\bar{\mu} = 4.65$,

S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch) ($\bar{\mu} = 4.7$, S.D. = 0.62) รองลงมาด้านความต้องการอำนาจ (Need for power หรือ nPow) ($\bar{\mu} = 4.66$, S.D. = 0.56) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff) ($\bar{\mu} = 4.59$, S.D. = 0.57) ดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ค่าเฉลี่ยและระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โดยรวม

ข้อที่	ความต้องการ	$\bar{\mu}$	S.D.	แปลความ
1	ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch)	4.70	0.62	มากที่สุด
2	ความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff)	4.59	0.57	มากที่สุด
3	ความต้องการอำนาจ (Need for power หรือ nPow)	4.66	0.56	มากที่สุด
รวม		4.65	0.58	มากที่สุด

5.3 ผลการศึกษาระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement หรือ nAch)

ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{\mu} =$

4.70, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ ระดับมาก 2 ข้อและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีความรักในการเล่นฟุตบอล ($\bar{\mu} = 5.06$, S.D. = 0.96) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจการแข่งขัน ($\bar{\mu} = 4.16$, S.D. = 0.86) ดังแสดงใน ตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ค่าเฉลี่ยและระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ

ข้อที่	รายการ	$\bar{\mu}$	S.D.	แปลความ
1	ท่านมีความรักในการเล่นฟุตบอล	5.06	0.96	มากที่สุด
2	ท่านใฝ่ฝันมาตั้งแต่เด็กว่าท่านจะเป็นนักฟุตบอลที่ประสบผลสำเร็จ	4.77	0.56	มากที่สุด
3	ท่านตั้งใจฝึกซ้อมตามตารางที่โค้ช แนะนำ	4.61	0.66	มากที่สุด
4	ท่านตั้งใจและทำดีที่สุดในทุกครั้งของการแข่งขัน	4.77	0.61	มากที่สุด
5	ท่านคิดว่าการแข่งขันทุกครั้งคือความท้าทาย	4.90	0.30	มากที่สุด
6	ท่านตั้งใจพัฒนาการเล่นฟุตบอลอย่างต่อเนื่อง	4.77	0.49	มากที่สุด
7	ท่านเชื่อฟังและปฏิบัติตามตามแผนที่โค้ชวางแผนให้ทุกครั้ง	4.45	0.72	มาก
8	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจการแข่งขัน	4.16	0.86	มาก
9	ท่านยินดีปรับปรุงการเล่นเมื่อได้รับการประเมินผลจากโค้ช	4.77	0.56	มากที่สุด
10	ท่านนำสาเหตุการแพ้การแข่งขันมาปรับปรุงการเล่นทุกครั้ง	4.74	0.51	มากที่สุด
รวม		4.70	0.62	มากที่สุด

5.4 ผลศึกษาระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการความรักความผูกพัน (Need for affiliation หรือ nAff)
ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการความรักความผูกพัน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{\mu}=4.59$, S.D = 0.57)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อระดับมากที่สุด 2 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านรู้สึกภาคภูมิใจทุกครั้งที่ได้ลงเล่นฟุตบอลกับทีม ($\bar{\mu}= 4.90$, S.D. = 0.30) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเอาใจใส่โค้ชและเพื่อนร่วมทีมเสมอ ($\bar{\mu}= 4.32$, S.D. = 0.70) ดังแสดงในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ค่าเฉลี่ยและระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการความรักความผูกพัน

ข้อที่	รายการ	$\bar{\mu}$	S.D.	แปลความ
1	ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและมีความสำคัญต่อทีม	4.61	0.55	มากที่สุด
2	ท่านได้รับการยอมรับจากโค้ช และเพื่อนร่วมทีม	4.61	0.66	มากที่สุด
3	ท่านรู้สึกภาคภูมิใจทุกครั้งที่ได้ลงเล่นฟุตบอลกับทีม	4.90	0.30	มากที่สุด
4	ท่านมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อโค้ชและเพื่อนร่วมทีม	4.77	0.49	มากที่สุด
5	ท่านปรึกษาโค้ชและเพื่อนร่วมทีมเสมอ เมื่อรู้สึกไม่สบายใจในการแข่งขัน	4.58	0.62	มากที่สุด
6	ท่านทำความเข้าใจกับพฤติกรรมที่โค้ชหรือเพื่อนร่วมทีมที่แสดงออกและท่านรู้สึกไม่พอใจ	4.35	0.75	มาก
7	ท่านเอาใจใส่โค้ชและเพื่อนร่วมทีมเสมอ	4.32	0.70	มาก
8	ท่านปฏิบัติตัวเพื่อรักษาชื่อเสียงของทีมเสมอ	4.61	0.49	มากที่สุด
9	ท่านมักจะเล่นตามกติกาและเปิดโอกาสให้เพื่อนทำประตูเมื่อมีโอกาส	4.51	0.76	มากที่สุด
10	ท่านและทีมไม่เคยท้อแท้ เมื่อผลการแข่งขันแพ้	4.67	0.47	มากที่สุด
รวม		4.59	0.57	มากที่สุด

5.5 ผลศึกษาระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการอำนาจ (Need for power หรือ nPow)
ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการอำนาจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{\mu}= 4.66$, S.D =

0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อระดับมากที่สุด 1 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านคิดว่าควรมีช่วงให้ทีมได้ท่องเที่ยวพักผ่อน ($\bar{\mu} = 4.90$, S.D = 0.30) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านคิดว่าตารางฝึกซ้อมไม่ควรมีการยืดหยุ่น ($\bar{\mu} = 4.03$, S.D = 0.94) ดังแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ค่าเฉลี่ยและระดับความพร้อมของนักฟุตบอลหญิง ทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการอำนาจ

ข้อที่	รายการ	$\bar{\mu}$	S.D.	แปลความ
1	ท่านคิดว่าระบบสวัสดิการที่ดีจะส่งผลให้นักฟุตบอลไม่ย้ายทีม	4.64	0.66	มากที่สุด
2	ท่านคิดว่าค่าตอบแทนควรมีการปรับตามผลการแข่งขัน	4.51	0.76	มากที่สุด
3	ท่านคิดว่าควรมีระบบสวัสดิการด้านที่พักให้สะดวกสบาย	4.70	0.52	มากที่สุด
4	ท่านคิดว่าตารางฝึกซ้อมไม่ควรมีการยืดหยุ่น	4.03	0.94	มาก
5	ท่านคิดว่าควรมีนักโภชนากร ดูแลอาหารที่มีประโยชน์เหมาะสมกับนักฟุตบอล	4.70	0.73	มากที่สุด
6	ท่านคิดว่าควรมีการตรวจร่างกายประจำปี	4.64	0.60	มากที่สุด

ข้อที่	รายการ	$\bar{\mu}$	S.D.	แปลความ
7	ท่านคิดว่าควรมีระบบสนับสนุนด้านรายได้เมื่อเกิดการบาดเจ็บ	4.83	0.45	มากที่สุด
8	ท่านคิดว่าควรมีระบบสวัสดิการด้านสินเชื่อด้านที่พักอาศัย	4.83	0.37	มากที่สุด
9	ท่านคิดว่าควรมีช่วงให้ทีมได้ท่องเที่ยวพักผ่อน	4.90	0.30	มากที่สุด
10	ท่านคิดว่าระบบสวัสดิการที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จในการแข่งขัน	4.87	0.34	มากที่สุด
	รวม	4.66	0.56	มากที่สุด

5.6 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.6.1 โปรแกรมการซ่อม และโปรแกรมการเก็บตัวนักกีฬา ควรมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.6.2 ควรมีการพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทน และสวัสดิการตามผลงาน

5.6.3 เพิ่มขวัญ และ กำลังใจโดยจัดทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตามความสามารถของนักฟุตบอล

5.6.4 จัดสวัสดิการด้านที่พักอาศัยให้มีความสะดวกต่อการเดินทางในการฝึกซ้อม

5.6.5 จัดสวัสดิการด้านชุดซ่อมและอุปกรณ์การให้เหมาะสมต่อการฝึกซ้อมมากขึ้น

6. อภิปรายผล

ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น : ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ พบว่าประชากรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจทั้ง 3 ด้าน ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพียงเพราะหวังรางวัลเท่านั้น แต่ทำให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ดิยาพร ธรรมสนธิ นำชัย เลวีย์ และวัฒนา สุทธิพันธุ์ (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเล่นกีฬาฟุตบอลของนักกีฬาฟุตบอลหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38 ตรังเกมส์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการเล่นฟุตบอล ด้านเกียรติยศชื่อเสียง

ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ วิริยุทธ จิตรขุนทด (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเล่นฟุตบอลของนักกีฬาฟุตบอลทีมสโมสรบุรีรัมย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญด้านการต้องการเป็นนักกีฬาฟุตบอลที่ประสบความสำเร็จ

ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการอำนาจ มีค่าเฉลี่ยรองลงมา อภิปรายผลได้ว่า ประชากรให้ความสำคัญด้านความต้องการอำนาจ ในความต้องการด้านสวัสดิการ และ ความเป็นอิสระในตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาญยุทธ รัตนมงคล (2552) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 37 พบว่า นักกีฬาควได้รับรายได้ให้คุ้มกับการฝึกซ้อม รางวัลตอบแทนในการแข่งขันแต่ละครั้ง ได้รับโบนัสจากการแข่งขันในแต่ละรายการ ได้ชุดแข่งขันและได้รับทุนนักกีฬาให้เพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ด้านความต้องการความรัก ความผูกพัน กลุ่มประชากรให้ความสำคัญกับความสนใจในกีฬาที่ตนเองรัก ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโค้ช และเพื่อนร่วมทีม ซึ่งหากสมาชิกในทีมมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการวางแผนการแข่งขัน จะส่งเสริมให้ทีมประสบผลสำเร็จในการแข่งขันมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรดนัย ประสานตรี (2556) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเล่นกีฬาบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 40 พบว่า แรงจูงใจในการเล่นกีฬาบาสเกตบอลด้านความรัก ความสนใจและความถนัด มีแรงจูงใจระดับมาก และ ธราวุฒิ บุญช่วยเหลือ (2556) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเล่นสโมสรดิวิชั่น 1 ของนักกีฬาฟุตบอล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใน

การตัดสินใจเลือกเล่นสโมสรวีชั้น 1 ของนักกีฬาฟุตบอล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกที่ทำให้สำคัญคือ ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัด

7. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมของนักกีฬาฟุตบอลหญิงทีมวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น ตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ พบว่าปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อมในการนำทีมสู่ความสำเร็จประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่สนับสนุนความพร้อม ด้านความต้องการประสบความสำเร็จ ด้านความต้องการอำนาจ และด้านความต้องการความรักความผูกพัน

7.2 ข้อเสนอแนะ

7.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) นำผลการวิจัยที่ได้เป็นปัจจัยนำเข้าด้านข้อมูลพื้นฐานในพัฒนาและปรับปรุงการวางแผนการฝึกซ้อม สวัสดิการ การมีส่วนร่วมของทีมในการนำทีมสู่ความสำเร็จ

2) นำไปพัฒนาการสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อสร้างแรงจูงใจที่ตรงกับความต้องการของทีม

7.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) พัฒนารูปแบบการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักฟุตบอลหญิงประสบความสำเร็จสูงขึ้น

2) พัฒนารูปแบบการดูแลและสวัสดิการนักฟุตบอลหญิง เพื่อให้เกิดความรักและความผูกพันกับทีมอย่างยั่งยืน

8. เอกสารอ้างอิง

1. กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2556). *จิตวิทยาการกีฬา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรมิฟองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

2. ชาญยุทธ รัตนมงคล. (2552). *แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 37*. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
3. ดิยาพร ธรรมสนธิ นำชัย เลวลีย์ และวัฒนา สุทธิพันธ์. (2554). *แรงจูงใจในการเล่นกีฬาฟุตบอลของนักกีฬาฟุตบอลหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38* ตรังเกมส์. วารสารคณะพลศึกษา. 14 (1) มกราคม-มิถุนายน.
4. ธราวุฒิ บุญช่วยเหลือ. (2556). *แรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเล่นสโมสรวีชั้น 1 ของนักกีฬาฟุตบอล*. สารนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก.
5. ภัทรดนัย ประสานตรี (2556). *แรงจูงใจในการเล่นกีฬาบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 40*. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจัดการเรียนรู้พลศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
6. วีรยุทธ จิตรขุนทด. (2554). *แรงจูงใจในการเล่นฟุตบอลของนักกีฬาฟุตบอล ทีมสโมสรบุรีรัมย์*. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม. 1(3) กันยายน-ธันวาคม.
7. McClelland, D.C. and Winter, D.G. (1969). *Motivating Economic Achievement*. NY: Free Press.

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

Leadership of school administrators as perceived by teachers under Loei primary
educational service area office 3.

ปิยะพร แสนพันศิริ¹

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดินาภรณ์ นันท์²

ดร.จำนงค์ ศรีมังกร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และโดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา พบว่า

2.1 ผู้บริหารการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ภาวะผู้นำ, การรับรู้

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the leadership of school administrators as perceived by teachers under Loei Primary Educational Service Area Office 3 and 2) to compare the leadership of school administrators as perceived by teachers under Loei Primary Educational Service Area Office 3 by standing positions and the size of school . The research sample were 242 persons. A questionnaire was used for data collection. The Statistics applied for data analysis were percentage, mean, standard deviation and F-test.

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² กรรมการบริหารสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

The results of the research showed that :

1) The leadership of school administrators as perceived by teachers under Loei Primary Educational Service Area Office 3 found the overall and each aspect was at a high level.

2) The comparison of the leadership of school administrators as perceived by teachers under Loei Primary Educational Service Area Office 3 by Standing positions and the size of school were as follows:

2.1 The School administrators and teachers perception as a whole and each aspect was not significantly different.

2.1 Small schools, medium schools and large schools perception a whole and each aspect was not significantly different.

Keywords : the leadership, The perceived

1. บทนำ

การศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย การคัดเลือก การตีความสร้างสรรค์ และนำความรู้ใหม่ของผู้เรียนแต่ละคน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การแก้ปัญหา และการทำงานต่างๆให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถความฉลาดเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งจะร่วมกันนำความเจริญ รุ่งเรืองและความสงบร่มเย็นมาสู่ประเทศชาติได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาจึงเป็นการพัฒนาความสามารถที่ติดตัวมนุษย์มาแต่ละคน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน แนวโน้มในอนาคตข้างหน้าอาจจะสะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง สถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งการพัฒนา

ประเทศชาติสู่ความสมดุล และความยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ (สุมาลี อุดารักษ์, 2555)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ให้เป็นคนที่มีรู้จักการคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (วรรณ ขุนศรี, 2549: 65-69) จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีการเตรียมความพร้อมต่อการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ สำหรับในประเทศไทย ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการศึกษาภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงนี้ แนวคิดทฤษฎีใหม่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันมากในปัจจุบัน คือ แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีภาวะผู้นำแนวใหม่ หรือเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ไปสู่ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการ

กระจายอำนาจหรือการสร้างพลังใจ เป็นผู้มีคุณธรรม ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 โดยได้กระจายการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบไปด้วยโรงเรียนเปิดการสอนในเขตอำเภอเด่นชัย และอำเภอภูเรือ อำเภอนาแห้ว รวมทั้งหม่อมมี 110 โรงเรียน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง รายได้ไม่แน่นอน นักเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนและฐานะยากจน สภาพปัจจุบัน การติดต่อสื่อสาร การคมนาคม และการสาธารณสุข ในบางพื้นที่ไม่สะดวก เป็นพื้นที่ภูเขาสูง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด และพบปัญหาผู้บริหารก็มีการย้ายบ่อย เพื่อการดำเนินงานด้านการบริการของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เพื่อสะท้อนภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารนำไปปรับปรุงพฤติกรรมในการบริหารในส่วนที่ต้องพัฒนาหรือปรับเปลี่ยน และพัฒนาการบริหารงานจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรได้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลที่จะส่งผลให้การพัฒนาการศึกษามีความก้าวหน้าต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู และขนาดของสถานศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 242 คน โดยเทียบจากตารางเทียบสัดส่วนของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 :121)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล สำหรับการศึกษาวิจัยจากสถานศึกษาในสังกัดและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 242 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deriation : S.D.) และการทดสอบค่า F – test เพื่อหาความแตกต่างโดยใช้การทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ ทดสอบรายคู่ (Scheffe' s method)

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์ ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม ภาวะผู้นำด้านมนุษยภาวะผู้นำด้านเทคนิค ภาวะผู้นำด้านการศึกษา ตามตาราง 1

4. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น (n=242)		
	$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1. ภาวะผู้นำด้านเทคนิค	4.39	0.58	มาก
2. ภาวะผู้นำด้านมนุษย	4.42	0.51	มาก
3. ภาวะผู้นำด้านการศึกษา	4.38	0.44	มาก
4. ภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์	4.48	0.52	มาก
5. ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม	4.46	0.53	มาก
รวม	4.43	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.43, S.D=0.52) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์ ($\bar{X}$ =4.48, S.D=0.52) ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม ($\bar{X}$ =4.46, S.D=0.53) ภาวะผู้นำด้านมนุษย

($\bar{X}$ = 4.42, S.D=0.51) ภาวะผู้นำด้านเทคนิค ($\bar{X}$ = 4.38, S.D=0.58) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำด้านการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.38, S.D=0.44)

2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา มีรายละเอียด ตามตาราง 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ปัญหาการจัดการศึกษา	ตำแหน่ง				t	p-values
	ผู้บริหารการศึกษา		ครูผู้สอน			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1) ภาวะผู้นำด้านเทคนิค	4.38	0.57	4.39	0.59	.759	.580
2) ภาวะผู้นำด้านมนุษย	4.41	0.5	4.43	0.53	1.113	.354
3) ภาวะผู้นำด้านการศึกษา	4.37	0.42	4.4	0.45	.727	.603
4) ภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์	4.47	0.51	4.48	0.53	.930	.462
5) ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม	4.44	0.53	4.47	0.52	.718	.610
รวม	4.41	0.51	4.43	0.52	0.85	0.52

* P<.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการเปรียบเทียบเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	ขนาดของสถานศึกษา						f	p-values
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1) ภาวะผู้นำด้านเทคนิค	4.39	0.57	4.37	0.59	4.38	0.57	.357	*.025
2) ภาวะผู้นำด้านมนุษย	4.41	0.5	4.43	0.53	4.42	0.52	.472	.797
3) ภาวะผู้นำด้านการศึกษา	4.37	0.42	4.4	0.46	4.35	0.41	.773	.061
4) ภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์	4.47	0.52	4.48	0.52	4.46	0.53	.642	.668
5) ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม	4.44	0.53	4.47	0.52	4.45	0.52	.565	.727
รวม	4.42	0.51	4.43		4.41	0.51	0.56	0.45

* P<.05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าการเปรียบเทียบเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาด กลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำ

ด้านเทคนิค และ ภาวะผู้นำด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์ ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม ภาวะผู้นำด้านมนุษย

ภาวะผู้นำด้านเทคนิค ภาวะผู้นำด้านการศึกษา เรียงตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำผึ้ง ใจจันทร์ (2552) เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของพนักงานครูในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอารี กังสานกุล (2553) เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ นงนุช รักษา (2553) เรื่อง ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรัญชร อติพัฒน์ (2555) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู โรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย มีการปฏิบัติมากในภาพรวม และสอดคล้องกับ ชรัตน์ จินขาวขำ (2547) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กัมพล แซ่มสา (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่า 1) ด้านเทคนิคมีเทคนิคและหาแนวทางการประสานงานในการระดมกำลังคนเพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย การสื่อสารแบบสองทาง : บนลงล่าง และ ล่างขึ้นบน เพื่อให้รู้ข้อมูลข่าวสารทุกด้าน การจัดระบบการสื่อสาร การประสานงาน การจัดทำแผนงาน แผนงบประมาณ แผนการบริหารงานของโรงเรียนได้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน 2) ด้านมนุษย มีการสร้างความสัมพันธ์การทำงานกับผู้ร่วมปฏิบัติงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน การให้ความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีอิสระในการทำงาน พัฒนาผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ทำงานได้อย่างเต็มที่ 3) ด้านการศึกษา มีการวิเคราะห์

ความต้องการและปัญหาการบริหารงานด้านการจัดการศึกษา สถานศึกษา การวิเคราะห์พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรในการดำเนินงานด้านงานวิชาการและพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ สนับสนุนงบประมาณ ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านสัญลักษณ์ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการทำงานเน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนร่วมกันการเป็นผู้อุดมคติ มีเป้าหมายในการปฏิบัติงาน การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม การมีความสามารถบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ 5) ด้านวัฒนธรรม การใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน การรักษานขนบธรรมเนียม ประเพณีองค์กรเป็นที่ยอมรับของชุมชน การปลูกฝังความรู้สึกจงรักภักดีต่อองค์กรให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงาน การได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากร การสร้างเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานให้กับผู้ร่วมงาน การมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์ การยืดระเบียบแบบแผนเป็นแนวในการปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้บริหารการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน และ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาด กลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ มะลาหอม (2551) เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ ความคิดเห็นของข้าราชการครู ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่างให้ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การระดมกำลังคนเพื่อ

ปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย การสร้างความสัมพันธ์การทำงานกับผู้ร่วมปฏิบัติงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน การทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน เพื่อให้การดำเนินงานด้านงานวิชาการและพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรครู การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาหลักสูตร มีการนำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนแนวคิด ชักนำผู้ร่วมงานให้ปรับแนวคิดใหม่ในการทำงานเพื่อสอดคล้องกับสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้การมีความสามารถบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้นอกจากนั้น กุหลาบ ปุริสาร (2560) ยังได้ระบุว่า ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะต้องมีทักษะทางปัญญา โดยมีทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการวิเคราะห์หาเหตุผล และมีทักษะการปฏิบัติด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์การทำงานกับผู้ร่วมปฏิบัติงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาด้านต่างๆ ปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารงาน การนำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร และการปฏิบัติงานให้ยึดระเบียบแบบแผนเป็นแนวในการปฏิบัติการวางแผน กฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติของหน่วยงาน เน้นการมีส่วนร่วม

2) ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ขนาด ควรมีการมีการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานโดยควร มีการการดำเนินงานที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในการทำงานในองค์กร การส่งเสริมและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีความยืดหยุ่นใน

การปฏิบัติงานตามสถานการณ์ รวมไปถึง การยึดระเบียบแบบแผนเป็นแนวในการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1) ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทฤษฎีภาวะผู้นำอื่น ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2) ควรศึกษาวิจัยด้านปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ปัจจัยส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น เป็นต้น อันจะนำไปสู่การบริหารคุณภาพงานทางการศึกษาได้สำเร็จตามเป้าหมาย

7. เอกสารอ้างอิง

1. กุหลาบ ปุริสาร. (2560). ภาวะผู้นำที่เป็นเลิศของคุณหมอแมกไซไซ ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 23.
2. กัมพล แซ่มสา. (2550). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
3. ชรัตน์ จินขาวขำ. (2547). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
4. น้ำผึ้ง ใจจันทร์. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของพนักงานครู ในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

5. วรณัน ชุนศรี. (2550). เส้นทางสู่การปฏิรูปการเรียนรู้
การสอน มุมมองการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน
การสอนในวิชาหลัก. วารสารวิชาการ, 3(9), หน้า 65-
69.
6. วลัยธร อติพัฒน์. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภา
คริสตจักร ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน
ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

Development of learning in the 21st century of Border Patrol Teachers
in Elementary Education in Ubon Ratchathani

ดร.ดุจเดือน ไชยพิชิต¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี 2) พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ดังนี้ เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาในด้านจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ ประเมินความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ, แบบประเมินความพึงพอใจในการอบรมพัฒนา และ แบบนิเทศการจัดประสบการณ์การสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.25) และสภาพความต้องการในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.17) ผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาในด้านจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คะแนนการทดสอบหลังการอบรม มากกว่าก่อนการอบรม ร้อยละ 100 และผลการประเมินความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

คำสำคัญ : การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, ประถมศึกษา, ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Abstract

The purposes of this research were to: 1) Investigate current states and problems of development of learning in the 21st century in Elementary Education of Teachers Border Patrol Ubon Ratchathani. 2) develop understanding of learning in the 21st century in Elementary level of Border Patrol Teachers the following issues 2.1 Compare knowledge by pretest and posttest between workshop of Elementary level of Border Patrol Teachers. 2.2 Satisfaction evaluation for workshop of Elementary level of Border Patrol Teachers.

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

The target population of this study consisted of 120 Border Patrol Teachers in elementary Education in Ubon Ratchathani. Data analysis was done by frequency, percentage, mean and standard deviation, and content analysis. Tools were 1) Satisfaction questionnaires for workshop of Elementary Education of Border Patrol Teachers. 2) The 4-choice achievement test, 30 items, and 3) The 20- item evaluation form of learning satisfaction Border Patrol Teachers in the 21st century in Elementary Education.

The research found that : The results study of teacher's problems to development of learning in the 21st century of Border Patrol Teachers in Elementary Education were competent to manage at the medium level. ($\bar{X}$ =2.72 , S.D. = 0.25) and requirements learning was at the highest level. ($\bar{X}$ =4.56, S.D. = 0.17). The results of workshop learning development in the 21st century found that : The post-test is higher than pre-test at 100 percent. Satisfaction evaluation for workshop of Elementary Education of Border Patrol Teachers was at the highest level with the average of 4.75.

Keywords : Development of learning in the 21st century, Elementary Education, Teachers Border Patrol

1. บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหาท้าทายต่างๆ ที่รออยู่ในอนาคต มนุษย์มองเห็นคุณค่าของอนาคตของการศึกษา เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีขึ้นในศตวรรษใหม่ในวงการศึกษาก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาการเผชิญกับข้อมูลมหาศาล ซึ่งไม่สามารถจัดการกับข้อมูลเหล่านั้นและใช้ข้อมูลเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ได้ การเปลี่ยนแปลงและปัญหาชุดใหม่ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพ จึงทำให้เกิดความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ใหม่และทักษะชีวิตชุดใหม่ (ทศนา แคมมณี, 2555) อีกทั้งปัจจุบันมนุษย์อยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ไม่มีความแน่นอน ทักษะเดิมๆ ที่มนุษย์มีและใช้ได้ในโลกยุคก่อน ๆ ไม่สามารถใช้ได้ผลในยุคปัจจุบันและอนาคตมนุษย์ต้องเรียนรู้ทักษะใหม่เพื่อความอยู่รอดในสังคม (Martin, 2010)

การรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียกร้องให้เตรียมความพร้อมพลเมืองสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อสะท้อนความเป็นไปได้ในด้านต่างๆ ของการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่

21 ซึ่งสรุปทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Bellanca & Brandt, 2010 อ้างถึงใน ทศนา แคมมณี, 2555) ดังนี้ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และ 3) ทักษะชีวิตและการทำงาน ได้แก่ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (นพพร วรรณทอง, 2560) ได้นำเสนอไว้ว่า ความ เข้าใจ และการคิดของผู้เรียนมีหลายระดับซึ่ง สอดคล้องกับ นโยบายของการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ในประเทศ ที่ต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด การศึกษาการมีความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน

ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553) การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องอาศัยครูผู้สอนที่มี ทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็น ทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่ รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนว ใหม่ โดยครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วย ให้ นักเรียนเข้าใจที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นเพื่อ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในมิติที่ถูกต้อง (วันทนา สิงห์นา, 2560) ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชน ในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องหลักการ จัด การศึกษาตาม มาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึด หลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (วิจารณ์ พานิช, 2555) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 3 ยุค คือยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม และยุคความรู้ มีความแตกต่างกันมากหากเราต้องการให้สังคมไทยดำรง ศักดิ์ศรี และคนไทยสามารถอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมี ความสุข การศึกษาไทยต้องก้าวไปสู่เป้าหมายในสู่ “ยุค ความรู้” จุดท้าทายในการจัดการศึกษาควรไปในทิศทางทาง ของความสุขในการทำงานอย่างมีเป้าหมายเพื่อชีวิตที่ดีถูก ศิษย์ในยุคความรู้กระตุ้นให้ศิษย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงต้อง ยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” ด้วยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ ผู้เรียน ครูต้องตอบได้ว่า ศิษย์ได้เรียนอะไร และเพื่อให้ศิษย์ ได้อะไร การประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูต้องทำอะไร ไม่ทำ อะไร การทำหน้าที่ครูจึงไม่ผิดทางคือ ทำให้ศิษย์เรียนไม่ สนุก หรือเรียนแบบขาดทักษะสำคัญ “ทักษะเพื่อการดำรง ชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) จะเกิดขึ้น ได้จาก “ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และ อำนวยความสะดวก” ในการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนรู้จาก การเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจ และสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning) สารวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่

เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาควรเป็นการเรียนจากการ ค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบ กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมิน ความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ สอดคล้องกับสุ ปรียา ศิริพัฒนกุลขจร (สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร, 2012) ได้ ให้ความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ และ เปลี่ยนแปลงวิธีคิด ให้สอดคล้องและสมดุลกับการ เปลี่ยนแปลงของโลกที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง มากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการ เปลี่ยนแปลงวิธีคิดครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่จะต้องอยู่คู่กันต้อง เกื้อกูลกัน จะแยกออกจากกันไม่ได้ เมื่อมีการเรียนรู้ใน ศตวรรษใหม่ มีคำที่สำคัญที่น่าสนใจคือ คำว่า “Teach Less” และ “Learn More” โดยความหมายแล้ว หมายความว่า การเปลี่ยนวิธีการศึกษา ด้วยการ เปลี่ยนแปลงเป้าหมายจาก “ความรู้ (knowledge) ไปสู่ ทักษะ (skill or practices)” คำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้น ถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้วนั้น จะถูกให้ความหมาย หรือคำจำกัดความเสียใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator” โดยระบุหน้าที่หรือคำจำกัดความว่าเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก (Coach) หรือ ผู้ชี้แนะ” ซึ่งเป็นการ เปลี่ยนแปลงจากการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มี “ครู” เป็น หลัก ไปเป็น “นักเรียน” เป็นหลัก ดังนั้นการเรียนรู้จึง จะต้องเรียนให้เลวจากเนื้อหา หลายส่วนก็ไม่จำเป็นต้อง สอนผู้เรียนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เอง แต่ต้องสร้าง “ทักษะและเจตคติ” กับตัวของผู้เรียนขึ้นมาให้ได้ การ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่า การเรียนรู้แบบตัวใครตัวมัน (Individual Learning) เพราะ การเรียนรู้แบบใหม่ต้องเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งปันกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเรียนในปัจจุบันควรให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติพร้อมเรียนทฤษฎีไปพร้อม ๆ กันไม่ใช่แยกส่วน กันเรียน ห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ควรเปลี่ยน จากห้องเรียนธรรมดา (Class Room) เป็นสตูดิโอ (Studio) เป็นที่ทำงานเป็นกลุ่มๆ ซึ่ง หมายความว่า การเรียน จะเปลี่ยนจาก Lecture Based เป็น Project Based จึงจะทำให้การศึกษาไทยในศตวรรษใหม่เดินไปข้างหน้าได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่พึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดในแต่ละด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์เนื่องจากสาขาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นองค์กรในสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ประถมศึกษา จึงเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษา อันจะนำมาสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ทางการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงาน เพราะทำให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้หน่วยงานได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น และลดความสิ้นเปลือง การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่เพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากร ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานส่งผลต่อการพัฒนาและเพิ่มพูนผลผลิตของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ (คะเนิงนิจ กองผา, 2543) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของสาขาการประถมศึกษา กับการจัดการศึกษาในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวทั้งหมดข้างต้น สาขาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกรอบในการพัฒนา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา

2. เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา ดังนี้

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาในด้านจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา

2.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา

3. ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นการแก้ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี

2. เป็นการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี 12 โรงเรียนจำนวน 120 คน

5. ระยะเวลาในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็ค

แท็กการท(Kemmis and McTaggart.1988 : 11-15) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

7. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี

2. แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย (Objective Test) แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี

4. แบบนิเทศการสอน มีจำนวน 1 ฉบับเป็นแบบนิเทศการจัดประสบการณ์การสอนของกลุ่มผู้เข้าอบรม

5. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถาม ข้อมูลที่เป็นแบบเลือกตอบใช้วิธีแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

9. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา พบว่า มีสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D.=0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแนวคิดการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา พบว่า ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา โดยแบบทดสอบ พบว่า ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คะแนนการทดสอบหลังการอบรมมากกว่าก่อนการอบรมร้อยละ 100 และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

ผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา พบว่า การประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.42 ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ทุกคนมีความสามารถในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ พฤติกรรมการสอนของครู วิธีการดำเนินการสอน การใช้เทคนิค ทักษะในศตวรรษที่ 21 สื่อการสอนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ถูกต้องทุกขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา เป็นผลที่น่าพอใจส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาครบสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

10. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันปัญหาในการจัดการเรียนรู้ มีสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72, S.D. = 0.25$) ความต้องการในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.17$) เนื่องจากครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับการปฏิบัติการสอนแบบเดิม ขาดความรู้ ความเข้าใจ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ ยังไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาผ่านเทคนิคต่างๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย หลักการของการจัดการศึกษายุคปัจจุบัน ครูไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนรู้นี้สำหรับเด็กประถมศึกษา ไม่สามารถผลิตสื่อขึ้นมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง ตลอดจนปัญหาด้านการขาดแคลนครู ทำให้ครูต้องรับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ในหลายๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำเทคนิคการบูรณาการมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามจุดหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ มลิวรรณ ประชาชัย (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้นี้ระดับปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาสิงห์ อำเภอสรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้นี้ระดับปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาสิงห์ โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจ สามารถผลิตสื่อได้ตามกรอบเนื้อหา ระบบหลักการผลิตสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้นี้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นงนุช เอกตระกูล. (2558) ได้ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ STEM เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องไฟฟ้า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education มีคะแนนสูงกว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนก่อนเรียนแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education และสอดคล้องกับ อังสนา สอนแดง (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ร่วมกับเทคนิค KWDL พบว่า ผลการเรียนรู้เรื่อง โจทย์ปัญหาระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ร่วมกับเทคนิค KWDL แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา พบว่า

2.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา คะแนนการทดสอบหลังการอบรม มากกว่าก่อนการอบรม ร้อยละ 100

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ระดับประถมศึกษาด้านแนวคิด หลักการ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ตลอดจนทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ความสามารถในการผลิต และนำสื่อไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการอบรมเชิงปฏิบัติจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ ได้ฝึกทักษะจากการปฏิบัติจริงสามารถผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้ BBL, STEM, PBL มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนได้ และสามารถนำสื่อไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามหลักการการจัดการศึกษาประถมศึกษา สอดคล้องกับ มลิวรรณ ประชาชัย (มลิวรรณ ประชาชัย, 2556) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้นี้ระดับปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาสิงห์ อำเภอสรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้นี้ระดับปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาสิงห์ โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจ สามารถผลิตสื่อได้ตามกรอบเนื้อหากระบวนการผลิตสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี ระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน

เนื่องจากการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้ให้คำแนะนำปรึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ กลุ่มผู้ร่วมอบรมส่วนมากสามารถนำสื่อที่ผลิตขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริงได้ เป็นที่น่าพอใจ และมีกลุ่มผู้ร่วมอบรมส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สามารถนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อที่ผลิตขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริงได้ สอดคล้องกับปราณี อ่อนศรี.(ปราณี อ่อนศรี, 2552) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน ของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน (ACTOR Model) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นวิธีเพื่อการผ่อนคลาย (Approach to relaxation) 2. ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept mapping) 3. ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning) 4. ขั้นการบริหารสมอง (Operation to Brain-Gym) และ 5. ขั้นการคิดไตร่ตรอง (Reflection) 2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พบว่า นักเรียนพยาบาลมีคะแนนความรู้ในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล 1 ก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนพยาบาลมีคะแนนเจตคติต่อวิชาการวิจัยทางการพยาบาล 1 ก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2.3 นักเรียนพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยความ

พึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริดา แพงไทย (2559) เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิต และอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศเทคโนโลยี ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงเป็นภาระที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยมปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย

11. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรพิจารณาเรื่องระยะเวลา และหัวข้อในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้สอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรม จะทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กประถมศึกษา ควรมีการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาบุคลากร ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และควรมีการกำกับ นิเทศ และช่วยเหลือบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรมีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการในด้านอื่น เช่น การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การพัฒนาครูด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ควรมีการศึกษาวิจัย พัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการพัฒนาอื่นๆ ที่หลากหลาย เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ ต่อไป

12. เอกสารอ้างอิง

1. คณิงนิจ กองผาพา. (2543). การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตเทศบาลเมืองจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ

- การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
2. ทิศนา ขมมณี. (2555). **บัณฑิตศึกษาในศตวรรษที่ 21: การปรับหลักสูตรการสอน.** (เอกสารอัดสำเนา).
 3. นงนุช เอกตระกูล. (2558). **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ STEM เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี.**
 4. นวพร วรธนทอง. (2560). **การส่งเสริมการคิดขั้นสูงของนักศึกษาไทยโดยใช้กิจกรรมการอ่านเชิงกลยุทธ์** วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)หน้า ที่ 185.
 5. ปราณี อ่อนศรี. (2552). **การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของนักเรียนพยาบาล, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร :** มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ: ครูสภา.**
 7. มลิวรรณ ประชาชัย. (2556). **การพัฒนานุเคราะห์ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาสิงห์ อำเภอสว่างวีระ จังหวัดบึงกาฬ.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 8. วิจารย์ พาณิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ : แผนพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพมูลนิธิสตรี – สฤณีวงศ์.
 9. ศศิธดา แพงไทย. (2559). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.** วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 11.
 10. วันทนา สิงห์นา. (2560). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เสริมด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ต่อ มโนมติ ลม ฟ้า อากาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 ฉบับที่พิเศษ เดือนตุลาคม 2560. หน้า ที่ 82.**
 11. สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร. (2555). **การพัฒนาแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา, วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
 12. อังสนา สอนแดง. (2555). **การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง โจทย์ปัญหาระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ร่วมกับ เทคนิค KWDL, มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
 13. Kemmis, Stephen and Robin Mc Taggart. (1990). **The Action Research Planner. 3rd ed.,** Victoria: Brown Priori Anderson National Library of Australia Cataloguing in Publication Data.
 14. Martin, J. (2010). **The meaning of the 21st Century.** Bangkok: L.T.P.

คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับบทความ

1. บทความที่รับพิจารณาลงพิมพ์

บทความวิชาการ มีความยาวไม่ควรเกิน 5 หน้า กระดาษ A4 เป็นบทความที่รวบรวมหรือเรียบเรียงจากหนังสือเอกสาร ประสพการณ์หรือเรื่องแปล เพื่อเผยแพร่ความรู้ในสาขาต่างๆ หรือแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์มีคุณค่าทาง วิชาการ บทความวิชาการควรประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน email address พร้อมสถานที่ทำงาน คำนำ เนื้อความ บทสรุป กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ภาคผนวก (ถ้ามี)

บทความวิจัย มีความยาวไม่ควรเกิน 10 หน้า กระดาษ A4 ควรประกอบด้วย ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อผู้เขียน ชื่อที่ปรึกษา email address พร้อมสถานที่ทำงาน บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คำสำคัญ (keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษละ 3-5 คำ เนื้อเรื่อง กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ภาคผนวก (ถ้ามี) เนื้อเรื่องประกอบด้วย

* บทนำ (Introduction) บอกความเป็นมาหรือที่มาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการทดลอง และอาจะรวมการตรวจ เอกสาร

* วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ (Materials and Methods)

* ผลการทดลอง (Results)

* วิจารณ์ผล/อภิปรายผล (Discussions) อาจเขียนกับผลการทดลองได้

ทั้งนี้หากเป็นบทความภาษาต่างประเทศจะต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยด้วย

2. คำแนะนำในการเขียนและพิมพ์

2.1 คำแนะนำทั่วไป

บทความที่เสนอต้องพิมพ์ลงบนกระดาษขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียว พิมพ์ด้วย Microsoft Word of Windows การตั้งค่า หน้ากระดาษ ขอบด้านบนและด้านล่าง 2.5 ซม. ด้านซ้ายและด้านขวา 2.5 ซม. พิมพ์ 2 คอลัมน์ กว้าง 7.5 ซม. ระยะห่าง 1 ซม.

2.2 แบบและขนาดตัวอักษร

บทความภาษาไทย ใช้ตัวอักษรแบบ TH Sarabun New ชื่อบทความใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา ชื่อผู้เขียน บทคัดย่อและเนื้อความต่างๆใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ ชื่อหัวข้อและหัวข้อย่อยใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวหนา

2.3 การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในบทความ อาจใช้การอ้างอิงแบบตัวเลข หรือแบบนาม – ปี ตามมาตรฐานสากล

เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ เอกสารอ้างอิงทุกฉบับจะต้องมีการอ้างอิงหรือกล่าวถึงในบทความรายละเอียดของ เอกสารอ้างอิง ประกอบด้วย

ชื่อสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือหรือชื่อของบทความหรือชื่อของเอกสารที่พิมพ์. สำนักหรือสถานที่พิมพ์.

ทั้งนี้การเขียนให้เป็นไปตามรูปแบบของชนิดเอกสารที่อ้างอิงแบบ APA

3. เกณฑ์การพิจารณาบทความ

บทความจะต้องได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น บทความวิชาการและบทความวิจัยมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ภายในและภายนอกเป็นผู้ประเมิน 2 คน ซึ่งกองบรรณาธิการอาจให้ผู้เขียนปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและทรงไว้ซึ่งสิทธิ์ในการ ตัดสินลงพิมพ์หรือไม่ก็ได้

เกณฑ์การพิจารณาบทความ มีดังนี้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณค่าทางวิชาการ ความสมบูรณ์ของเนื้อหาและโครงสร้าง ภาที่ใช่ ความชัดเจนของสมมติฐาน/วัตถุประสงค์ ความชัดเจนของการนำเสนอ และการจัดระเบียบบทความ ความถูกต้องตามวิชาการ การอภิปรายผล และการอ้างอิงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. คำแนะนำการส่งเรื่องลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น

กองบรรณาธิการมีความยินดีที่จะรับบทความและงานวิจัยจากทุกท่านทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ได้เป็นสมาชิกตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ขอนแก่น ทั้งนี้ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจทาน และแก้ไขต้นฉบับ และพิจารณาเรื่องที่ตีพิมพ์เพื่อความสะดวกแก่การพิจารณาจึงขอแนะนำการเตรียมต้นฉบับดังนี้

5. การกำหนดวาระการออกวารสาร

วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มีกำหนดวาระการออก 2 ฉบับต่อปี คือ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

6. ประเภทของเรื่องที่จะตีพิมพ์

6.1 บทความทางวิชาการ(Article)เกี่ยวกับการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ นิติศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ การบริการนวัตกรรม และอื่นๆ

6.2 บทความพิเศษ (Special Articles)

6.3 รายงานการวิจัย(Research Report)

6.4 บทความปริทัศน์ (Review Article)รวบรวม หรือเรียบเรียงจากเอกสารหรือหนังสือต่างๆ เพื่อเผยแพร่และฟื้นฟูงานด้านวิชาการ

6.5 ปกิณกะ (Miscellany) เป็นบทความข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในด้านวิชาการ ข่าววิชาการ หรือสิ่งน่าสนใจ

7. เงื่อนไขการส่งเรื่องตีพิมพ์

7.1 เป็นต้นฉบับที่ยังไม่เคยตีพิมพ์ หรือกำลังรอลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น

7.2 นิพนธ์ต้นฉบับที่เป็นบทความทางวิชาการ และรายงานการวิจัย จะต้องผ่านการประเมินคุณภาพ และเห็นชอบจากผู้ประเมิน (Peer Reviewers) ถ้าต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ผู้เขียนต้องส่งนิพนธ์ต้นฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้กองบรรณาธิการตามกำหนด

7.3 กองบรรณาธิการจะส่งวารสารให้กับผู้เขียนบทความที่ได้รับการตีพิมพ์จำนวน 1 ฉบับ

7.4 ความคิดเห็นในบทความที่ลงพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียนี้ เป็นของผู้เขียนเท่านั้นมิได้เป็นความคิดเห็นของวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

8. การเตรียมนิพนธ์ต้นฉบับ

8.1 ต้นฉบับพิมพ์หน้าเดียวโดยใช้กระดาษ A4 (216 x 279 มม.) จำนวน 8-10 หน้า ส่งต้นฉบับมายัง www.casjournal.cas.ac.th

8.2 บทคัดย่อภาษาไทยไม่เกิน 15 บรรทัด และภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 202 คำ (15 บรรทัด) รวมกันไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ

8.3 กรณีมีภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ ต้องใส่หมายเลขกำกับภาพ ตาราง และแผนภูมิตามลำดับให้ครบถ้วน

9. รูปแบบของการเขียนและการเตรียมต้นฉบับ

9.1 บทความวิจัย

9.1.1 ชื่อเรื่องพิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลางและมีภาษาอังกฤษกำกับในบรรทัดถัดไป ชื่อผู้เขียนให้ระบุให้ครบทุกคน อยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยเยื้องไปทางขวามือทำสัญลักษณ์ ¹ เรียงตามลำดับ ส่วนตำแหน่งทางวิชาการและสถานที่ทำงานของผู้เขียนพิมพ์ไว้เป็นเชิงอรรถ

9.1.2 บทคัดย่อภาษาไทย ระบุคำสำคัญ 3-5 คำ และบทคัดย่อภาษาอังกฤษระบุ Keywords จำนวน 3-5 คำ

9.1.3 เรียงลำดับเนื้อหา ดังนี้ บทคัดย่อภาษาไทย – ภาษาอังกฤษ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย สมมุติฐาน ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัยโดยสรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง (เท่าที่อ้างในบทความ)

9.2 บทความวิชาการ

9.2.1 ประกอบด้วยชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน บทนำ เนื้อหา วิจารณ์ สรุป และเอกสารอ้างอิง

9.2.2 ชื่อเรื่องพิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง ชื่อผู้เขียนอยู่ใต้ชื่อเรื่อง โดยเยื้องไปทางขวามือ ส่วนตำแหน่งทางวิชาการและสถานที่ทำงานของผู้เขียนพิมพ์ไว้เป็นเชิงอรรถ

10. การเขียนเอกสารอ้างอิง

10.1 การอ้างอิงเอกสารในเนื้อเรื่อง

ใช้ระบบนาม ปี ชื่อผู้แต่ง

ภาษาอังกฤษให้เขียนชื่อสกุลเท่านั้น กรณีที่ผู้แต่งไม่เกิน 3 คน ให้เขียนชื่อผู้แต่งทุกคน ในการอ้างอิงครั้งแรก และถ้ามีการอ้างอิงอีกให้ใช้ et al หรือคณะ ต่อท้ายชื่อผู้แต่งคนแรกแต่ในกรณีที่ผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ให้เขียนชื่อผู้แต่งคนแรกตามด้วย et al หรือคณะ ในการอ้างอิงทุกครั้ง

10.2 เอกสารอ้างอิงท้ายเรื่อง

ควรมีเฉพาะรายชื่อเอกสารที่ได้อ้างถึงในเนื้อเรื่องเท่านั้น โดยระบุชื่อผู้แต่งทุกคน ในกรณีที่ไม่เกิน 6 คน ส่วนกรณีที่มากกว่า 6 คนขึ้นไป ให้เขียนชื่อผู้แต่งคนแรกตามด้วย et al หรือคณะ

10.3 การเรียงลำดับเอกสาร

10.3.1 เรียงเอกสารภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ

10.3.2 เรียงตามอักษรตัวแรกของชื่อผู้เขียน และใส่หมายเลขกำกับ

10.3.3 ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษเรียงตามอักษรตัวแรกของชื่อสกุล

10.3.4 ถ้าอักษรตัวแรกเหมือนกัน ให้เรียงตามอักษรถัดไปเรื่อยๆ

10.3.5 ถ้าผู้เขียนคนเดียวกัน ให้เรียงลำดับตามปีที่พิมพ์

10.4 รูปแบบการเขียน

10.4.1 วารสารเขียนตามรูปแบบดังนี้

ชื่อผู้แต่ง. (ปี พ.ศ. หรือ ค.ศ.). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ของวารสาร, หน้า.

หรือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปี พ.ศ. หรือ ค.ศ.). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้า.

ตัวอย่าง

รศ.ดร.ถวัลย์วงศ์ ไกรโรจนานนท์. (2549). สื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 1, 143-150.

10.4.2 หนังสือภาษาไทย ที่มีผู้เขียนคนเดียวหรือมากกว่า 2 คน ให้เขียนเรียงดังนี้

- ชื่อผู้แต่งทุกคน คั่นด้วย , และคนสุดท้ายจบด้วย .
- ปี พ.ศ. หรือ ค.ศ. เขียนอยู่ในวงเล็บ จบด้วย .
- ชื่อหนังสือใช้ ตัวหนา จบด้วย .
- ครั้งที่พิมพ์ เขียนอยู่ในวงเล็บ จบด้วย .
- ชื่อเมืองที่พิมพ์ ตามด้วย :
- สำนักพิมพ์ จบด้วย .

10.4.3 หนังสือภาษาอังกฤษเรียงลำดับเช่นเดียวกับภาษาไทย แต่แตกต่างกันในการเขียนชื่อผู้แต่ง คือ

- ใช้ชื่อสกุลขึ้นต้น ตามด้วย , อักษรย่อ ชื่อต้น , อักษรย่อชื่อกลาง
- ผู้แต่งแต่ละคนคั่นด้วย ,
- ผู้แต่งคนสุดท้าย นำด้วย & และจบด้วย .

10.4.4 หนังสือที่มีบรรณาธิการ

- ใช้หลักการเช่นเดียวกับหนังสือที่มีผู้แต่งคนเดียวหรือมากกว่า 2 คน แต่มีข้อแตกต่างดังนี้
- หนังสือภาษาไทย เดิม (บรรณาธิการ) จบด้วย . ไว้ตามหลังชื่อบรรณาธิการคนสุดท้าย
- หนังสือภาษาอังกฤษ เดิม (Ed.)กรณีบรรณาธิการคนเดียว หรือเดิม (Eds.) กรณี
- บรรณาธิการมากกว่า 1 คน จบด้วย .

10.4.5 การอ้างอิงจากปริญานิพนธ์ระดับมหาวิทยาลัยและดุขภูมิต เช่นวันดี ธารามาศ. (2527).

การศึกษาเปรียบเทียบอัตราการขาดสารของเยื่อช่องท้องในการทำเพอร์itoneลโดอะไดสิส ระหว่างแบบเร่งเวลากับไม่เร่งเวลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

11. การส่งบทความ

เปิดรับบทความจากบุคคลภายในและภายนอกสถาบัน โดยจัดส่งไฟล์มาที่เว็บไซต์วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย www.casjournal.cas.ac.th วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เลขที่ 179/30 ถนนประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 โดยมีค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์ จำนวนเรื่องละ 3,000 บาท และสามารถรับวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียฉบับที่ตีพิมพ์ โดยให้กรอกใบสมัครตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในใบสมัคร

12. ติดต่อสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ดร.กุหลาบ ปุริสาร โทร. 087-2227059

อาจารย์กุสุมา ดำรงชัย โทร 081-6610177

และนางสาวอัญชลี มูลทิพย์ โทร.094-3694258

โทรศัพท์ 0-4324-536-8 ต่อ 403

www.casjournal.cas.ac.th

